

T.C
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ - HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İÇ MİMARLIK VE ÇEVRE TASARIMI ANABİLİM DALI

YAVAŞ ŞEHİR " CİTTA SLOW " KAVRAMININ
OTELLER ÜZERİNDEN İNCELENMESİ:
MUĞLA/AKYAKA ÖRNEĞİ

Gökçe ONUR

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman
Prof.Dr.Meltem YILMAZ

Konya-2019

T.C

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ - HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

İÇ MİMARLIK VE ÇEVRE TASARIMI ANABİLİM DALI

**YAVAŞ ŞEHİR " CİTTA SLOW " KAVRAMININ
OTELLER ÜZERİNDEN İNCELENMESİ:
MUĞLA/AKYAKA ÖRNEĞİ**

Gökçe ONUR

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman

Prof.Dr.Meltem YILMAZ

Konya-2019

T. C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Bilimsel Etik Sayfası

Öğrencinin	Adı Soyadı	Gökçe ONUR
	Numarası	164261001001
	Ana Bilim / Bilim Dalı	İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı
	Programı	Tezli Yüksek Lisans ☒ Doktora ☐
	Tezin Adı	YAVAŞ ŞEHİR "CITTA SLOW" KAVRAMININ OTELLER ÜZERİNDEN İNCELENMESİ: MUĞLA/ AKYAKA ÖRNEĞİ

Bu tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

Gökçe ONUR

T. C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Yüksek Lisans Tezi Kabul Formu

Öğrencinin	Adı Soyadı	Gökçe ONUR
	Numarası	164261001001
	Ana Bilim / Bilim Dalı	İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı
	Programı	Tezli Yüksek Lisans ☒ Doktora ☐
	Tez Danışmanı	Prof. Dr. Meltem YILMAZ
	Tezin Adı	YAVAŞ ŞEHİR "CITTA SLOW" KAVRAMININ OTELLER ÜZERİNDEN İNCELENMESİ: MUĞLA/ AKYAKA ÖRNEĞİ

Yukarıda adı geçen öğrenci tarafından hazırlanan "Yavaş Şehir "Citta Slow" Kavramının Muğla/Akyaka Örneği Üzerinden İç Mekân İncelemesi" başlıklı bu çalışma 21.06.2019 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliği/oyçokluğu ile başarılı bulunarak, jürimiz tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Ünvanı, Adı Soyadı	Danışman ve Üyeler	İmza
Prof.Dr.	Meltem YILMAZ	
Doç.Dr.	Rabia KÖSE DOĞAN	
Dr.Öğretim Üyesi	Emre DEMİREL	

ÖNSÖZ

Tez dönemim boyunca yardımlarını benden esirgemeyen değerli danışmanım Sayın Prof.Dr.Meltem YILMAZ'a, destekleri ile beni her zaman yönlendiren ve sürekli yanımda olan çok değerli hocam Sayın Doç.Dr. Rabia KÖSE DOĞAN'a, çalışmaktan bunaldığım zamanlarda beni motive eden ve destek olmak için ellerinden geleni yapan çok değerli aileme ve benimle her yere koşturan nişanlım Cem KARABULUT'a bana inandıkları ve yanımda oldukları için çok teşekkür ederim.

Ayrıca Akyaka gezimiz sırasında bildiklerini bizden asla esirgemeyip son derece sıcakkanlı davranan otel müdürlerine, bölgeyi adından daha iyi bilip bizimle bu bilgileri paylaşmaktan çekinmeyen Mimar Tefik TOPRAKÇI'ya, bize her türlü yönlendirmeyi yapıp imkânları sağlayan Mimar Bahar TOPRAKÇI'ya teşekkürlerimi sunarım.

Veri toplamak gibi zorlu bir süreçte sorularımızı özenle dinleyip cevaplandıran, ellerindeki belgeleri bizlerle zorluk çıkarmadan paylaşan Ula Belediyesi çalışanlarına, otel çalışanlarına ve sevgili Akyaka halkına da ayrıyeten teşekkür ederim.

T. C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin	Adı Soyadı	Gökçe ONUR
	Numarası	164261001001
	Ana Bilim / Bilim Dalı	İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı
	Programı	Tezli Yüksek Lisans ☒ Doktora ☐
	Tez Danışmanı	Prof.Dr. Meltem YILMAZ
	Tezin Adı	Yavaş Şehir " Citta Slow " Kavramının Oteller Üzerinden İncelenmesi: Muğla/Akyaka Örneği

ÖZET

Yaşadığımız gezegende sanayileşmelerin artması ve insanların kaynakları bilinçsizce tüketmesi, küreselleşme gibi bir sonucu karşımıza çıkarmıştır. İçinde bulunduğumuz yüzyılın başından itibaren bu durum içinden çıkılmaz bir noktaya gelmiştir. Her şeyin hızlı yaşandığı kentlerde çevre kirlilikleri, ekonomik sıkıntılar, yaşam zorlukları sürekli artmakta ve insanların sağlığını tehdit etmektedir. Bu durumdan rahatsız olan insanlar “köy hayatı” diye tabir edilen küçük kasabalara gitmek istemekte ve bazıları da istediklerini yapmaktadır. Kendini bu kargaşadan kurtarmak isteyen insanlar olduğu gibi, yaşananlara karşı direnen kentlerde bulunmaktadır. Olumsuzluklara karşı direnen bu kentler, İtalya’nın kurduğu bir birlik sayesinde “Yavaş Şehir” unvanı ile anılmaktadır.

Hızlı hayata ve yemek kültürüne tepki olarak ortaya çıkan yavaş felsefesinde hayatın değerlerini yaşamak esastır. Bu konuda ortaya çıkan ilk hareket Yavaş Yemek Hareketi olmuştur. Yavaş Şehir Hareketi, Yavaş Yemek hareketinden sonra ortaya çıkan ve daha geniş bir alanı kapsayan sürdürülebilirlik hareketidir.

Yavaş şehirler temelinde sürdürülebilirlik ilkelerine dayanmaktadır. Aynı zamanda yerel kültürü korumaya ve kullanıcıların bilinçlendirilmesine de oldukça önem veren ölçütlerle değerlendirilmektedir. Değerlendirme sonucunda başarılı bulunan kentler “Yavaş Şehir” unvanını kazanmaktadır.

Sürdürülebilirliğin ekolojik, ekonomik ve sosyal olmak üzere üç temel boyutunu da ele alan yavaş şehirler ülkemizde de yaygınlaşmaya başlamıştır. Bu merkezlerden biri olan Akyaka, geleneksel mimarisi ve koruma alanı içerisinde bulunması nedeniyle yavaş şehir seçilmiştir.

Bölge plajları ve sahip olduğu imkanları sayesinde turizm açısından önemli bir merkezdir ve çok fazla ziyaretçi gelmektedir. Bundan dolayı bölgede yapılmış olan ya da yeniden işlevlendirilen ticari konaklama yapıları sayı olarak fazladır.

Bölgedeki otel yapılarının, yavaş şehir kriterlerine uygun olduğu ve geleneksel mimari anlayışını koruduğu çalışmada gözlenmiştir. Yapıların iç mimari tasarımında da aynı özelliklerin bulunup bulunmadığı ise bu çalışma sayesinde belirlenmiştir. Çalışmada yavaş şehir kavramına yön veren sürdürülebilirlik ilkeleri ve yavaş şehir kriterleri dikkate alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilirlik, Yavaş Şehir, Akyaka, Otel Yapıları, İç Mekan Tasarımında Sürdürülebilirlik

T. C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin	Adı Soyadı	Gökçe ONUR
	Numarası	164261001001
	Ana Bilim / Bilim Dalı	İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı
	Programı	Tezli Yüksek Lisans ☒ Doktora ☐
	Tez Danışmanı	Prof.Dr. Meltem YILMAZ
	Tezin İngilizce Adı	Examination of The Concept of Slow City Through Otels: Muğla/Akyaka Sample

SUMMARY

On the planet we live in, the rise of industrialization and people consume resources unconsciously have led to a result, such as globalization. From the beginning of the century we are in, this situation has reached an unresolved point. Environmental pollution, economic problems, life challenges are constantly increasing and threaten the health of people in cities where everything is happening fast. People who are disturbed by this situation want to go to small towns called “village life” and some do what they want. There are cities that resist the events, like the people who want to save themselves from this chaos. These cities that resist the negativity, are known as “slow cities” thanks to a union established by Italy.

It is essential to live the values of life in its slow philosophy, which emerged in response to fast life and food culture. The first movement to emerge on this issue has been the Slow Food Movement. The Slow City Movement is a movement of sustainability that emerged after the Slow Food Movement and encompassed a wider area.

Slow cities are mainly based on sustainability principles. At the same time, it is evaluated with the criteria that are very important to preserve local culture and to raise awareness of users. The cities that were successful in the evaluation are named “Slow City”.

The slow cities that deal with the three basic dimensions of sustainability, including ecological, economic and social, have also become widespread in our country. Akyaka, which is one of these centers, was chosen as a slow city because of its traditional architecture and its be located within the conservation area.

As the region has beaches and many opportunities, it is an important tourist destination and there are many visitors. Therefore, there are many commercial accommodation structures that have been built in the region or re-functional. Buildings in the Akyaka region, which manages to preserve traditional architecture in all types of buildings, has been constructed with natural and sustainable materials that do not harm the environment.

It was observed in the study that otel buildings in the region were built with slow city principles and maintained traditional architectural understanding. Whether the buildings have the same characteristics in the interior design is determined by this study. In this study, the principles of sustainability guiding the concept of slow city and the criteria of the slow City were taken into consideration.

Key Words: Sustainability, Slow City, Akyaka, Otel Structures, Sustainability In Interior Design

İÇİNDEKİLER

Bilimsel Etik Sayfası	i
Tez Kabul Biçimi	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
ÖNSÖZ	iii
ÖZET	iv
SUMMARY	v
İÇİNDEKİLER	vi
KISALTMALAR	ix
ŞEKİLLER LİSTESİ	x
TABLolar LİSTESİ	xiii
GİRİŞ	1
1. SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK KAVRAMI	4
1.1. Sürdürülebilirlik Kavramının Tanımı ve İçeriği	5
1.1.1. Kavramın Ekolojik Boyutları	10
1.1.2. Kavramın Ekonomik Boyutları	12
1.1.3. Kavramın Sosyal ve Kültürel Boyutları	15
1.2. Sürdürülebilirlik Kavramının Gelişimi	17
1.3. Sürdürülebilir Kentleşme	19
1.4. Sürdürülebilir Mimarlık	21
1.4.1. Yeşil Binalar	23
1.4.2. Sertifika Sistemleri	23
1.5. Sürdürülebilir İç Mimarlık	25
2. YAVAŞ ŞEHİR ‘CITTA SLOW’ KAVRAMI	25
2.1. Yavaş Şehir Kavramı ve Gelişimi	26
2.2. Yavaş Şehir Kavramının Kapsamı ve Amacı	28

2.3. Yavaş Şehir Kriterleri	30
2.4. Yavaş Şehir ve Sürdürülebilirlik	32
2.5. Dünya’da ve Türkiye’de Yavaş Şehir Kavramının Durumu.....	34
2.6. Yavaş Şehirlere Dünya Çapında Örnekler	37
2.6.1. Orvieto /İtalya	37
2.6.2. Hersbruck/Almanya	38
2.6.3. Ludlow/İngiltere.....	40
3. TÜRKİYE’DE BİR YAVAŞ ŞEHİR ÖRNEĞİ: MUĞLA/AKYAKA	41
3.1. Akyaka Bölgesi’nin Tarihçesi.....	43
3.2. Akyaka Bölgesi’nin Sosyal Yapısı	44
3.3. Akyaka Bölgesi’nin Mimari Dokusu ve Nail Çakırhan Evi	50
3.4. Akyaka Bölgesi’nin Yavaş Şehir Süreci	59
4. AKYAKA OTELLERİNİN İÇ MEKÂN KURGULARI VE SÜRDÜRÜLEBİLİR NİTELİKLERİ.....	61
4.1. Yavaş Şehirlerde Sürdürülebilir İç Mekân Kriterleri.....	61
4.1.1. İç Mekân Çevre Koşulları	63
4.1.1.1. İç Mekân Hava Kalitesi	63
4.1.1.2. Isıl Konfor	65
4.1.1.3. Görsel Konfor ve Doğal Aydınlatma	65
4.1.1.4. Akustik Konfor	66
4.1.2. Enerji ve Su Kullanımı.....	67
4.1.2.1. Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Kullanımı.....	68
4.1.2.2. Enerji ve Su tasarrufu.....	71
4.1.2.3. İç Mekân Aydınlatması.....	72
4.1.2.4. İklimlendirme Sistemleri	74
4.1.3. Kaynak Kullanımı	75

4.1.3.1. Sürdürülebilir Malzeme Kullanımı	75
4.1.3.2. Bölgesel Malzeme Kullanımı	77
4.1.3.3. Atık Yönetimi	77
4.1.4. Tasarım ve Projelendirme	78
4.1.4.1. Uzun Ömürlü Yapı Tasarımı	79
4.1.4.2. Evrensel Tasarım	79
4.1.4.3. Konum ve Ulaşım	81
4.1.5. Kültürel Değerlerin Korunması ve Kullanıcı Eğitimi	81
4.1.5.1. Geleneksel Mimarinin Korunması	82
4.1.5.2. Yerel Lezzetlerin Korunması	83
4.1.5.3. Kullanıcıyı Bilgilendirme	84
4.1.6. Yerel Ekonomi	84
4.2. Akyaka Otellerinin Analizleri	86
4.2.1. Hanzara Otel-Muğla/Akyaka	87
4.2.1.1. Yapısal Özellikleri	87
4.2.1.2. Oluşturulan Kriterler Üzerinden Değerlendirilmesi	102
4.2.2. Yücelen Otel-Muğla/Akyaka	110
4.2.2.1. Yapısal Özellikleri	111
4.2.2.2. Oluşturulan Kriterler Üzerinden Değerlendirilmesi	127
4.2.3. Kerme Ottoman Palace Otel- Muğla/Akyaka	136
4.2.3.1. Yapısal Özellikleri	137
4.2.3.2. Oluşturulan Kriterler Üzerinden Değerlendirilmesi	155
SONUÇ	164
KAYNAKÇA	174
ÖZGEÇMİŞ	184

KISALTMALAR

BM: Birleşmiş Milletler

UNDP: Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı

UNESCO: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

UNCED: The United Nations Conference on Environment and Development

BREEAM: Building Research Establishment Environmental Method

LEED: Leadership in Energy and Environmental Design

GREEN STAR: Environmental Rating System for Buildings

CASBEE: Comprehensive Assessment System for Built Environment Efficiency

ÖÇKM: Özel Çevre Koruma Bölgesi

TSE: Türk Standartları Enstitüsü

ÇED: Çevresel Etki Değerlendirme

LED: Light Emitting Diode

IUCN: International Union for Conservation of Nature

GETOB : Güney Ege Turistik Otelciler ve İşletmeciler Birliği

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 2.1. Yavaş Şehir logosu	28
Şekil 2.2. Seferihisar genel görünüm	36
Şekil 2.3. Sığacık sokak sağlıklılaştırma projesi önce ve sonra.....	36
Şekil 2.4.Orvieto genel görünüm ve coğrafi yapı	37
Şekil 2.5. Orvieto sokak görüntüleri	38
Şekil 2.6. Hersbruck kentinin korunmuş dokusu	39
Şekil 2.7. Hersbruck konutları ve Hersbruck Kilisesi	39
Şekil 2.8. Ludlow Cittaslow genel görünüm	40
Şekil 2.9. Ludlow' un sokak görüntüsü	41
Şekil 3.1. Akyaka konumu ve genel görünüşü	42
Şekil 3.2. Azmak kıyı şeridi bitki çeşitliliği	44
Şekil 3.3. Azmak kıyı restoranları	45
Şekil 3.4.Azma tekne turu.....	45
Şekil 3.5. Idyma Antik Kenti ve kaya mezarları.....	46
Şekil 3.6. Akyaka spor imkânları.....	47
Şekil 3.7. Akyaka imkânları	48
Şekil 3.8. Akyaka balık tadım festivali afişi ve halk pazarı	49
Şekil 3.9. Nail Çakırhan eskizleri ve Ağahan Mimarlık Ödülü.....	51
Şekil 3.10. Nail Çakırhan Evi ve kuzulu kapı.....	51
Şekil 3.11. Nail Çakırhan Evi plan şeması	52
Şekil 3.12. Nail Çakırhan Evi oda görüntüleri.....	52
Şekil 3.13. Nail Çakırhan Evi mabeyin alanı ve tavan işlemleri	53
Şekil 3.14. Nail Çakırhan Evi mutfak ve ıslak hacim.....	53
Şekil 3.15. Nail Çakırhan Evi cephe görüntüsü.....	54
Şekil 3.16. Nail Çakırhan Çalışma Evi	54
Şekil 3.17. Nail Çakırhan Çalışma Evi ahşap detayları ve ıslak hacim.....	55
Şekil 3.18. Nail Çakırhan-Halet Çambel Kültür ve Sanat Evi.....	55
Şekil 3.19. Akyaka genel mimari görünüm	56
Şekil 3.20. Akyaka kamu yapıları mimari görünüm.....	57
Şekil 4.1. Doğal havalandırmanın verimli olabilmesi için gereken açıklıklar.....	64
Şekil 4.2. Güneş kolektörlerinin sıcak su üretiminde kullanımı.....	70
Şekil 4.3. Nanyang Teknoloji Üniversitesi yeşil çatı örneği	72
Şekil 4.4. Belediyeler tarafından konulan farklı atık toplama kutuları.....	78
Şekil 4.5. Konya Gıda ve Tarım Üniversitesi engelli dostu asansör	80
Şekil 4.6. New Mexico'da ve Elazığ'da kerpiç malzemeli vernaküler yapılar.....	83
Şekil 4.7. Hanzara Otel konumu	89
Şekil 4.8. Hanzara Otel genel görünüm	90
Şekil 4.9. Hanzara Otel peyzaj.....	90
Şekil 4.10. Hanzara Otel sekizgen tasarımı	91

Şekil 4.11. Hanzara Otel girişi ve geleneksel Muğla bacası.....	92
Şekil 4.12. Hanzara Otel cephe detayları.....	92
Şekil 4.13. Hanzara Otel lobi hacmi	95
Şekil 4.14. Hanzara Otel A Blok görünüşleri	95
Şekil 4.15. Hanzara Otel standart oda.....	96
Şekil 4.16. Hanzara Otel bodrum kat hacimleri / A Blok-B Blok	96
Şekil 4.17. Hanzara Otel teras	97
Şekil 4.18. Hanzara Otel bahçe görünüşü.....	97
Şekil 4.19. Hanzara Otel ahşap işçiliği	98
Şekil 4.20. Hanzara Otel resepsiyon ve lobi alanı zemin döşemesi	98
Şekil 4.21. Hanzara Otel eski dönem eşyalar koleksiyonu.....	99
Şekil 4.22. Hanzara Otel restoran tasarımı	99
Şekil 4.23. Hanzara Otel standart oda ıslak hacim	100
Şekil 4.24. Hanzara Otel standart oda tasarımı.....	100
Şekil 4.25. Hanzara Otel lobi ve blok aydınlatmaları.....	101
Şekil 4.26. Hanzara Otel restoran ve bahçe aydınlatması.....	101
Şekil 4.27. Hanzara Otel standart oda aydınlatması ve makyaj aynası	102
Şekil 4.28. Yücelen Otel konumu	113
Şekil 4.29. Yücelen Otel genel görünüm	114
Şekil 4.30. Yücelen Otel peyzaj.....	114
Şekil 4.31. Yücelen Otel/Çakırhan Konağı sekizgen tasarımı.....	115
Şekil 4.32. Yücelen Otel/Çakırhan Konağı yapay nehir ve balkon	116
Şekil 4.33. Yücelen Otel/Çakırhan Konağı cephe detayları	117
Şekil 4.34. Yücelen Otel/Çakırhan Konağı standart oda	119
Şekil 4.35. Yücelen Otel resepsiyon binası	120
Şekil 4.36. Yücelen Otel restoran binası.....	120
Şekil 4.37. Yücelen Otel bahçesi dinlenme alanları	121
Şekil 4.38. Yücelen Otel/Çakırhan Konağı orta avlu ahşap detayları	121
Şekil 4.39. Yücelen Otel/Çakırhan Konağı orta avlu peyzajı.....	122
Şekil 4.40. Yücelen Otel/Çakırhan Konağı standart oda tavan ve mobilya tasarımı.....	122
Şekil 4.41. Yücelen Otel/Çakırhan Konağı standart oda ahşap detaylar	123
Şekil 4.42. Yücelen Otel/Çakırhan Konağı standart oda ıslak hacim.....	123
Şekil 4.43. Yücelen Otel resepsiyon binası veranda ve lobi alanı ahşap işçiliği.....	124
Şekil 4.44. Yücelen Otel resepsiyon binası bar alanı ve tavan tasarımı	125
Şekil 4.45. Yücelen Otel restoran binası tasarımı.....	125
Şekil 4.46. Yücelen Otel/Çakırhan Konağı aydınlatma elemanları.....	126
Şekil 4.47. Yücelen Otel resepsiyon binası aydınlatma elemanları.....	126
Şekil 4.48. Yücelen Otel restoran alanı aydınlatma elemanları.....	127
Şekil 4.49. Kerme Ottoman Palace Otel konumu	139
Şekil 4.50. Kerme Ottoman Palace Otel genel görünüm.....	140
Şekil 4.51. Kerme Ottoman Palace Otel peyzaj.....	140

Şekil 4.52. Kerme Ottoman Palace Otel orta avlulu plan şeması	141
Şekil 4.53. Kerme Ottoman Palace Otel Huzur Kapı ve eli belindeler	142
Şekil 4.54. Kerme Ottoman Palace Otel cephe detayları.....	142
Şekil 4.55. Kerme Ottoman Palace Otel arka cephe ve baca detayları.....	143
Şekil 4.56. Kerme Ottoman Palace Otel giriş katı ve orta avlu	146
Şekil 4.57. Kerme Ottoman Palace Otel köşe oda	147
Şekil 4.58. Kerme Ottoman Palace Otel bodrum kat ve restoran alanı	147
Şekil 4.59. Kerme Ottoman Palace Otel orta avluda bulunan sofalar	148
Şekil 4.60. Kerme Ottoman Palace Otel arka bahçe.....	148
Şekil 4.61. Kerme Ottoman Palace Otel Kuzulu Kapı	149
Şekil 4.62. Kerme Ottoman Palace Otel orta avlu detayları.....	150
Şekil 4.63. Kerme Ottoman Palace Otel orta avlu zemin detayları	150
Şekil 4.64. Kerme Ottoman Palace Otel duvar detayları	151
Şekil 4.65. Kerme Ottoman Palace Otel köşe oda detayları	151
Şekil 4.66. Kerme Ottoman Palace Otel köşe oda ıslak hacim.....	152
Şekil 4.67. Kerme Ottoman Palace Otel restoran detayları	152
Şekil 4.68. Kerme Ottoman Palace Otel orta avlu doğal aydınlatma	153
Şekil 4.69. Kerme Ottoman Palace Otel orta avlu yapay aydınlatma.....	153
Şekil 4.70. Kerme Ottoman Palace Otel restoran alanı aydınlatması	154
Şekil 4.71. Kerme Ottoman Palace Otel oda aydınlatması.....	154

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1.1. Sürdürülebilirliğin kümeler halinde ele alınması	8
Tablo 1.2. Sürdürülebilirlik boyutlarının zamanla değişimi.....	9
Tablo 1.3. Çevre bağlamında sürdürülebilirlik ölçütleri.....	12
Tablo 1.4. Sürdürülebilirlik kavramlarının ölçütleri.....	16
Tablo 1.5. Sürdürülebilirlik Konferansları Süreci	17
Tablo 1.6. Dünyada enerji tüketim oranlarının dağılımı	22
Tablo 2.1. Sürdürülebilirliğin Boyutları ve Sakin Şehir Kriterleri	32
Tablo 2.2. 3-E Modeli	33
Tablo 2.3. Bir Cittaslow kenti ile bilindik bir kent modeli arasındaki farklar.....	34
Tablo 4.1. Yavaş şehirler için oluşturulan sürdürülebilir iç mekân kriterleri.....	62
Tablo 4.2. Yapılarda enerji tüketim oranları.....	73
Tablo 4.3. Hanzara Otel genel bilgiler.....	87
Tablo 4.4. Hanzara Otel cephe görünüşleri	88
Tablo 4.5. Hanzara Otel kat planları ve kesitler	93
Tablo 4.6. Hanzara Otel iç mekân çevre koşulları.....	103
Tablo 4.7. Hanzara Otel enerji ve su kullanımı	105
Tablo 4.8. Hanzara Otel kaynak kullanımı	107
Tablo 4.9. Hanzara Otel tasarım ve projelendirme	108
Tablo 4.10. Hanzara Otel kültürel değerlerin korunması ve kullanıcı eğitimi	109
Tablo 4.11. Yücelen Otel genel bilgiler.....	110
Tablo 4.12. Yücelen Otel/Çakırhan Konağı cephe görünüşleri.....	112
Tablo 4.13. Yücelen Otel/Çakırhan Konağı kat planları ve kesitler.....	118
Tablo 4.14. Yücelen Otel iç mekân çevre koşulları.....	129
Tablo 4.15. Yücelen Otel enerji ve su kullanımı	131
Tablo 4.16. Yücelen Otel kaynak kullanımı	132
Tablo 4.17. Yücelen Otel tasarım ve projelendirme	134
Tablo 4.18. Yücelen Otel kültürel değerlerin korunması ve kullanıcı eğitimi	135
Tablo 4.19. Kerme Ottoman Palace Otel genel bilgiler.....	136
Tablo 4.20. Kerme Ottoman Palace Otel cephe görünüşleri	138
Tablo 4.21. Kerme Ottoman Palace Otel kat planları ve kesitler	144
Tablo 4.22. Kerme Ottoman Palace Otel iç mekân çevre koşulları.....	156
Tablo 4.23. Kerme Ottoman Palace Otel enerji ve su kullanımı	158
Tablo 4.24. Kerme Ottoman Palace Otel kaynak kullanımı	160
Tablo 4.25. Kerme Ottoman Palace Otel tasarım ve projelendirme.....	162
Tablo 4.26. Kerme Ottoman Palace Otel kültürel değerlerin korunması ve kullanıcı eğitimi	163

GİRİŞ

Küreselleşmenin etkisi ile ortaya çıkan ve insan sağlığını tehdit eden problemler, yaşadığımız dünyayı sürdürülemez hale getirmiştir. Çevrenin hızla kirlenmesi, fosil yakıtların tükenmesi, biyoçeşitliliğin azalması ve canlıların zarar görmesi, yediğimiz ürünlerin organik olmaması ve sağlığımıza zarar vermesi gibi pek çok olumsuzluk ile birlikte gelecek nesillere bırakacağımız dünya, ortaya iç açıcı bir tablo çıkarmamaktadır. Öncelerden hiç kimsenin farkında olmadığı bu korkunç durum, günümüzde insanların büyük çoğunluğu tarafından fark edilmiş ve durumu düzeltmek için harekete geçilmiş durumdadır. Yaşanan küresel ısınma, su kaynaklarının kuruması, iklimlerin değişmesi, gıdaların eski verimliliğinin kalmaması gibi sürekli artarak devam eden durumlar, yaşanan sıkıntıya tepki verilmesini kaçınılmaz hale getirmiştir.

Sürdürülebilirlik ve sürdürülebilir kalkınma kavramları yaşanan problemler üzerine ortaya çıkarılan ve dünyanın kurtulması için çözümler sunan çalışmalardır. Sürdürülebilirlik üzerine yapılan çalışmalar farklı toplantılarda ele alınmış ve dünyamız için en yararlı olacak maddeler ortaya konmuştur. Ancak bu çalışma çoğu ülkede halkın ilgisini çekmeye yetmemiştir. Bunun için ise sürdürülebilirlik ilkeleri ile bağlantılı ve insanları heyecanlandıran farklı alternatifler, reklam çalışmaları ve çeşitli etkinlikler düzenlenmektedir. “Yavaş Şehir Hareketi” tam bu noktada karşımıza çıkan ve kentlerin sürdürülebilirliği açısından önemli yere sahip olan bir stratejidir.

Yavaş yemek hareketi ile başlayan yavaş şehir hareketi, İtalya’da ortaya çıkan uluslararası bir ağdır. Küreselleşmenin oluşturduğu tehditlerin önüne geçmek amacıyla ile üzerine çalışmalar yapılan sürdürülebilirlik kavramı, yavaş şehir kavramı ile doğrudan ilgilidir. Yavaşlığı felsefe edenin bu hareket belirli kriterler üzerine kurulmuştur.

Bu ağa katılmak isteyen her şehir belli bir ücret karşılığında bazı incelemelere tabi tutulur. 50’nin üzerindeki kriterden yaklaşık %50’sine sahip olan şehir ağa katılır. Fakat bu her şeyin başlangıcıdır. Yavaş şehir üyesi olmaya hak kazanan

yaşam merkezi, bu kavramı kendine görev edinmeli ve halkını bilinçlendirmelidir. Her sene düzenli kontrolleri yapılan yavaş şehir üyesi, gerçekleştirmeyi vaat ettiği projeleri hayata geçirmeli ve kontrollerden başarı ile geçmelidir. Sadece projelerle değil sürdürülebilir kalkınma ilkleri ile de uyuşan tutumlar sergilemeli, halk arasında adaleti sağlamalıdır. Somut kültürel miraslarımız olan tarihi dokularımıza ve soyut kültürel miraslarımız olan gelenek ve göreneklerimize sahip çıkması gerekmektedir.

Günümüz verilerine göre, dünyada 30 farklı ülkede 252 adet yavaş şehir merkezi bulunmaktadır ve bunlardan 17 adedi Türkiye'dedir. Yapılan bu tez çalışmasında, geleneksel mimarisi ve özel çevre koruma alanı içerisinde yer alması sebebi ile yavaş şehir unvanını kazanmış olan Muğla/Akyaka bölgesi incelenmiştir. Çalışmamın birinci bölümünde ve ikinci bölümünde, çalışmanın bel kemiğini oluşturan sürdürülebilirlik ve yavaş şehir kavramları detaylandırılıp, literatür bilgileri ortaya konmuştur. Üçüncü bölümde ise yavaş şehir üyesi Akyaka genel olarak incelemeye alınmıştır. Tarihi M.Ö. 300'lere kadar uzanan Akyaka bölgesi, birçok medeniyete ev sahipliği yapan bu sebepten de tarihi dokuların fazla olduğu bir bölgedir. Nail Çakırhan ile mimari bir kimlik de kazanan bölge ikliminden ve aldığı rüzgârlardan dolayı çeşitli spor imkânlarını ziyaretçilerine sunmaktadır. Çalışmada Akyaka'nın seçilmesine sebep olan geleneksel tarzdaki mimarisi, sürdürülebilir nitelikteki malzemelerin Türklere ait değerler ile harmanlanmasından oluşmuştur. Korunan bu mimariyi bölgede tüm yapılarda görmek mümkündür.

Özellikle turizm bölgesi olmasından dolayı bölgede oteller sayıca fazladır ve bu oteller de geleneksel mimarinin modern bir dille yorumlanması ile ortaya çıkmıştır. Bölgede korunan bir geleneksel doku olması ve bu doku sayesinde sürdürülebilirliğin sağlanıyor olması, akıllara“ yavaş şehirlerde sürdürülebilirlik, iç mekânlarda da korunuyor mu?” sorusunu getirmiştir ve tez çalışmasının esas amacı bu soruya cevap bulmaktır. Bu bağlamda bölgeden üç adet otel yapısı seçilmiştir. Seçilen oteller tarih olarak birbirini takip eden ve Nail Çakırhan sayesinde ya da beraber çalıştığı mimarlar sayesinde tasarlanan yapılardır. Bu sebepten bölgedeki gelenekselliği en iyi şekilde anlatmaları beklenmektedir.

Çalışmanın son bölümünde, ilk önce otellerin hangi kriterler ile değerlendirilebileceği araştırılmıştır. Bunun üzerine literatür taramaları yapılmış, sertifika sistemler incelenmiş ve yavaş şehirlerin sahip olması gereken kriterler ortaya konulmuştur. Toparlanan bu yüzlerce madde içerisinde otelleri ve iç mekânlardaki sürdürülebilirliği etkileyebilecek olan maddeler seçilmiş ve değerlendirme için yeni bir tablo oluşturulmuştur. Oluşturulan tablo, iç mekân çevre koşulları, enerji ve su kullanımı, kaynak kullanımı, tasarım ve projelendirme, kültürel değerlerin korunması ve kullanıcı eğitimi ve yerel ekonomi olmak üzere 6 ana başlık altında toparlanmıştır. Tüm bu maddelerin hem sürdürülebilirliği hem de yavaş şehir kriterlerini destekliyor olmasına dikkat edilmiştir. Kendi içlerinde de alt başlıklara ayrılan kriterler, otellerin incelenmesinde kullanılacak daha detayla alt başlıklar ile derinleştirilmiştir.

Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan iz sürme yöntemi ile Akyaka bölgesinden ve Ula Belediyesi'nden veriler toplanmıştır. Örneklem grubu olarak ise; Hanzara Otel, Yücelen Otel ve Kerme Ottoman Palace Otel seçilmiştir. Hanzara otel, Nail Çakırhan imzası taşıyan bölgedeki en eski oteldir. Yücelen otel, tek bir binadan oluşmayan daha kapsamlı bir otel olup, bünyesinde Nail Çakırhan imzası taşıyan bir yapı da mevcuttur. Kerme Ottoman Palace Otel ise içlerinde ki en yeni tarihli yapı olup, Nail Çakırhan ile beraber çalıştığı mimar tarafından tasarlanmıştır.

Örneklem gruplarının ilk önce yapılış amacı ve dönemi, çevre ile uyumu, mimari özellikleri, iç mekan hacimleri, estetik yaklaşımlar ve aydınlatma başlıkları altında yapısal özellikler irdelenmiştir. Daha sonra ise tez çalışması için oluşturulan değerlendirme kriterleri dikkate alınarak üç otel de ayrı ayrı analiz edilmiştir ve sonuç kısmında karşılaştırmalı olarak bulgular ortaya konulmuştur.

1. SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK KAVRAMI

Yeryüzünde üretim ve tüketim noktasında büyük rol oynayan insanoğlu yüzyıllardır çevresini etkilemekte ve bu çevreden kendisi de etkilenmektedir. Hızla akan hayat içerisinde farklı telaşların derdine düşen insanoğlu yaşadığı çevreye gerekli değeri verememiş ve sürekli artan tüketimin önüne geçememiştir.

Doğayı hiçe sayan ve korunması gereken değerleri farkına varamayan anlayış, içinde bulunduğumuz dünyayı “sürdürülemez” hale getirmiştir. Bu anlayış sanayi devrimi ile en üst seviyeye ulaşmış ve 19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren de içinden çıkılmaz bir noktaya gelmiştir. Devrim ile birlikte insanlar daha rahat bir yaşam sağlamak, düzenli iş bulmak, refah seviyelerini yükseltmek gibi nedenler ile fabrikaların bulunduğu kent merkezlerine akın etmiş ve kentleşme süreci ile birlikte sorunlar başlamıştır (Keskin, 2015; Uysal, 2002). Tüm canlıları tehlikeye atan bu sorunların başında çarpık kentleşmeler ve ekolojik dengelerin bozulması yer almaktadır. Yaşam kalitesini alt seviyelere indiren bu bozulmalar, bilinçsiz yapılanmalar, yeşil alanların tahrip edilmesi ve doğal kaynakların hızla tüketilmesi gibi pek çok etken, içinde bulunduğumuz yüzyılın başından beri daha da tehlikeli hale gelmiştir (Terzi, 2009).

20.yüzyılın sonunda insanlık yaratmış olduğu tahribatın farkına varmaya başlamış ve gelecek için endişe içine girmiştir. O güne kadar doğal kaynakları bilinçsizce tüketmiş ve gelecek nesillerin yaşam alanlarını, sağlıklarını düşünmeden doğayı kullanmış, yeşil alanları, tarım alanlarını betonlaştırmıştır (Yalçiner Ercoşkun, 2018). Bu tarz yaklaşımlara en net görüş Bacon tarafından yapılmıştır. Onun görüşüne göre tabiat, insanlığa hizmet etmesi gereken bir varlıktır (Denker, 2002)(Akt: Keskin, 2015).

Yaşanılan iklim değişiklikleri, doğaya verilen zararın kanıtı olarak insanlığın karşısına çıkmıştır. Küresel ısınmaya sebep olan en önemli etken insanların doğayı köle gibi kullanmasıdır. Massachusetts Teknoloji Enstitüsü'nün öngörülerine göre bulunduğumuz yüzyılın sonunda en az 9 derece sıcaklık düşüşü beklenmektedir. Bu düşüş, doğal dengenin bozulması, canlı türlerinin zarar görmesi ve iklim

değişiklikleri gibi pek çok felaketi yanında getirmeye yetecek bir düşüştür (Sezgin ve Ünüvar, 2011).

Erich Fromm'a göre insanlık artık bir dönüm noktasına gelmiştir ve seçim yapmak zorundadır. Yapacağı seçim ile ya kendisini, tüm canlıları ve içinde bulunduğu evreni yok edecek ya da yaşamını devam ettirip evreni gelecek nesillere emanet edecektir (Fromm, 1997). Fromm'un bahsettiği yaşamı sürdürmek ve nesillere aktarmak eylemi, bir şeylerin ters gittiğini fark eden insanların çeşitli projeler üretmesine sebep olmuştur. Bütün prensiplerle ile bağlantısı olan "sürdürülebilirlik" kavramı tam olarak bu noktada hayatımıza girmiştir.

İnsanlar ve tabiat arasında bir bağ kurup denge sağlamak, gelecek kuşakların da geçmişteki insanlar gibi ihtiyaçlarını karşılayabilmesini sağlamak "sürdürülebilirlik" kavramı ile mümkündür. Köse Doğan'a göre sürdürülebilirlik en temel haliyle geleceği planlamak olarak akıllarda kalmalıdır (Köse Doğan, 2013).

1.1. Sürdürülebilirlik Kavramının Tanımı ve İçeriği

Sürdürülebilirlik sözcüğünün kökü Latince kökenli olup 'tutmak, yükseltmek' anlamında kullanılmaktadır. Sözcük İngilizce'ye 'sustain' olarak geçmiştir ve 'korumak' anlamına gelmektedir (Onions, 1964).

Sözlük verilerine göre dilimizde "sürdürmek" kelimesi 'bir şeyin sürmesini sağlamak, devam ettirmek' olarak tanımlanmıştır. Aynı köke sahip "sürdürülmek" kelimesi 'sürdürme işleminin yapılması' olarak tanımlanmaktadır (URL1).

Kelime anlamları aşağı yukarı bir fikir sahibi olmamızı sağlasa da son zamanlarda tasarım, bilim, şehir planlama, kültür, mimari, felsefe gibi pek çok alanda moda sözcük olan sürdürülebilirlik kavramı, yoruma açık ve geniş çaplı bir kavramdır. Sürdürülebilirlik 1987'de ilk defa Brundtland Komisyonu ile dünya gündemine girmiştir ve komisyonun hazırlamış olduğu raporda sürdürülebilirlik tanımı net bir şekilde ortaya konulmuştur (Sezgin ve Ünüvar, 2011).

Eski Norveç Başbakanı Gro Harlem Brundtland önderliğinde kurulan Birleşmiş Milletler Çevre ve Gelişme Komisyonu tarafından 1987'de hazırlanan 'Ortak

Geleceğimiz' raporunda sürdürülebilirlik, “bugün dünya üzerinde yaşamını sürdürenlerin gereksinimlerini, gelecek kuşakların gereksinimlerini düşünerek ve bundan ödün vermeden karşılamak” olarak tanımlanmaktadır (Arapgirlioğlu ve Yener, 2007; Poyraz, 2015).

Raporda yayımlanan tanıma göre sürdürülebilirlik kavramının amacını belirlemek de mümkündür. Bu bağlamda rapor iki temel hedefi esas almaktadır. Bunlardan ilki, günümüzde yaşayan insanların gereksinimlerini sağlamak ve her anlamda insanlara rahatlık sunmaktır. İkinci temel hedef ise, gelecek zaman diliminde yaşayacak olan insanların gereksinimlerini tehlikeye atmayacak şekilde doğal kaynaklardan ve çevreden yararlanmaktır (Arapgirlioğlu ve Yener, 2007; Beyhan, 2004).

Sürdürülebilirlik bir düşüncenin somutlaştırılma süreci olarak düşünülebilir. Bu bağlamda yapısı ve çok yönlü olmasından dolayı farklı tanımlamalar ortaya konulmuştur. Her alan için farklı şekillerde ele alınmasına rağmen tanımlamalardaki ana mantık “bugünü korumak ve geleceğe aktarmak” olarak kısaca açıklanabilir. Bu genel yargıyı Beyhan; “sürdürülebilirlik, tüm alanlarda var olması gereken ve yaşamın devamı için birçok ilke oluşturmuş hedefler bütünüdür.” şeklinde ifade etmiştir (Beyhan, 2004). Başka bir genel açıklamada ise sürdürülebilirlik, sürekliliği olan bir sistemin zarara uğratılmadan, eksiksiz bir biçimde, aşırı tüketilmeden geleceğe aktarılması ve sürdürülebilmesidir (Keskin, 2015).

‘Herhangi bir sistemin sürdürülebilirliği’ ifadesi akıllarda “hangi sistemi?” sorusunu oluşturmaktadır. İnsanlığın devamı doğal kaynaklara bağlıdır ve bu doğal kaynaklar sonsuzluğa sahip değildir. Sürdürülebilirlik bu aşamada devreye giren bir olgudur. Sürdürülebilirliği sağlamak doğa ve insan arasında bir denge kurmak anlamına gelir ve bu dengeyi kurmak düşünme yetisine sahip biz insanların görevidir (URL2).

İnsanlar doğanın zarar gördüğünü, iklimlerin değiştiğini, kaynakların azaldığını ve bununla beraber ekonomik ve sosyal sıkıntılar da yaşandığını fark etmiş durumdadır. Bu duruma çözüm niteliği taşıyan sürdürülebilirlik kavramı,

“ekosistemdeki biyolojik çeşitliliğin ve yenilenemez kaynakların korunarak gelecek nesillere aktarılması, günümüzde yenilenemez kaynakların yani fosil yakıtların kullanımının azaltılması ve sisteme taşıma kapasitesinin üzerinde yük yüklenmemesi” şeklinde açıklanabilir (URL3)(Akt: Yalçiner Ercoşkun, 2018).

Michigan Üniversitesi şehir planlama bölümü doçenti, Scott Campbell sürdürülebilirliği, bir sistemin kendini devam ettirmek için uzun vadeli yeniden üretimi olarak tanımlamaktadır. Tanımdan da yola çıkılarak içinde bulunduğumuz dünyanın bir döngü içerisinde olduğunu söyleyebiliriz (URL4).

Sürdürülebilirlik hakkında yapılan çeşitli açıklamalar farklı kavramları da beraberinde geliştirmiştir. Sürdürülebilir mimari, sürdürülebilir kentler, sürdürülebilir tasarım gibi pek çok kavram türetmek mümkündür. Bütün sistemlerin düzene sokularak sürdürülebilirliğini sağlamak ise “sürdürülebilir kalkınma” olarak düşünülebilir. Sürdürülebilir kalkınma, tüm sistemlerin birbiri ile dengeli şekilde ilerlemesini hedefleyen bir sistemdir. Bu sisteme göre; yoksulluğun kontrol altına alınması, eşit gelir dağılımı, refah düzeyinin yükselmesi, sosyal adaletin sağlanması, yaşam standartlarının iyileştirilmesi, doğal kaynaklardan elde edilen yararın eşit dağılımı ve çevrenin korunması gibi faktörler sürdürülebilirliği sağlayacak olan etkenlerdir (Yalçiner Ercoşkun, 2018).

Doğanın ve doğada bulunan kaynakların korunması için kurulmuş olan IUCN (International Union for Conservation of Nature), sürdürülebilir kalkınmayı somutlaştırmak için, “canlılığın devamı için gezegende tadilat yapmak” şeklinde tanımlamıştır (Dresdner, 2008). Bu bütüncül yaklaşım başka bir deyişte, “ekonomik beklentilere, çevresel ve sosyal duyarlılıkla denge içinde bakılması” olarak tanımlanmıştır (Saydam, 2016).

Sürdürülebilirlik ile birebir bağlantılı olan sürdürülebilir kalkınma kavramı, en temel haliyle, insanların refah seviyelerini artırmaya hedeflemektedir. “Sürdürülebilir kalkınma” kavramı sözcük anlamıyla ele alındığında kalkınmanın sürekli olmasını önermektedir.

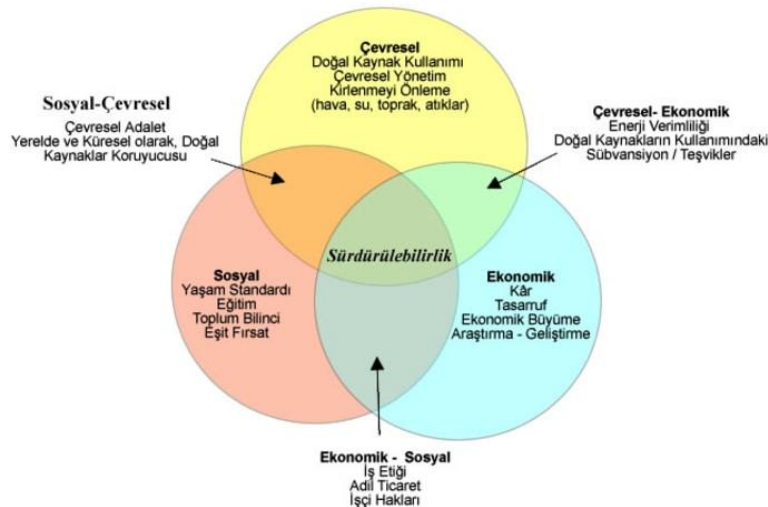
Gelecek nesillerin gereksinimlerini karşılayabilme olanağından ödün vermeksizin günümüz kuşaklarının gereksinimlerini karşılayabilecek bir kalkınma modeli olan “sürdürülebilir kalkınma”, 20. yüzyıl sonlarına doğru dünya gündemine girmiş ve 1990’lı yıllarda imzalanan uluslararası antlaşmalarla küresel bir uygulama planı haline gelmiştir. Sürdürülebilir kalkınma anlayışı, ülkelerin ekonomik ve sosyal gelişme hedeflerinde ortak paydayı “sürdürülebilirlik” olarak belirlemektedir. Geleceği de sahiplenen bu ortak hedef, herkesin temel ihtiyaçları ile daha iyi bir hayata ilişkin beklentilerinin karşılanmasına imkân vermeye yöneliktir (URL30).

Sürdürülebilirlik kavramının bütün olarak düşünüleceği üç farklı ana sistem bulunmaktadır,

- Ekolojik sürdürülebilirlik
- Ekonomik sürdürülebilirlik
- Sosyal Sürdürülebilirlik (Maywald ve Riesser, 2016).

Sürdürülebilirlik kavramı toplumu, doğayı ve ekonomiyi iç içe geçmiş kümeler olarak değerlendirmektedir (Tablo 1.1). Hepsi birbirine bağlıdır ve hiç birinin tek başına sürdürülebilirliği mümkün değildir. Doğal kaynakları hızla tükettiğimiz zaman çevre en başta zarar görürken bundan ekonomi de payını alacaktır ve buna bağlı olarak toplumsal problemler ortaya çıkacaktır.

Tablo 1.1. Sürdürülebilirliğin kümeler halinde ele alınması

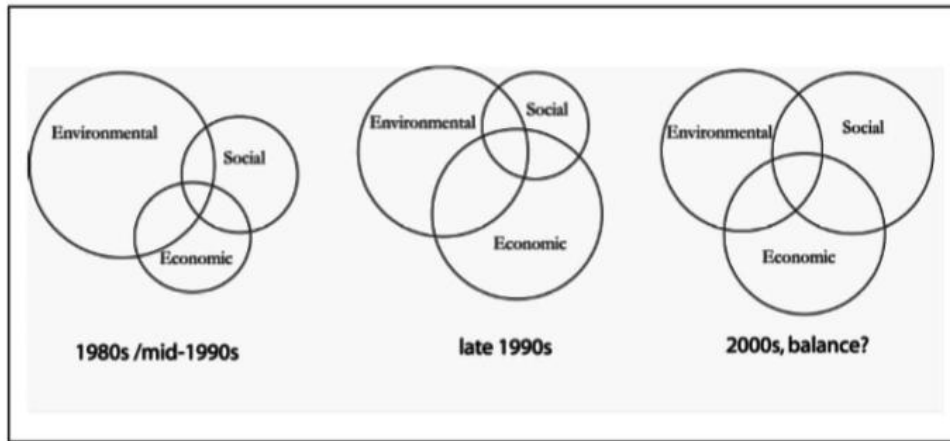

Kaynak: (URL5)

Bu kavramlardan ekoloji ve ekonomi sürdürülebilirliğin fiziksel boyutları olarak düşünülebilir. Sosyal boyut ise insan ihtiyaçlarını konu edinen toplumu içinde barındırır (Küçüktaşdemir, 2014). Sosyal sürdürülebilirlik, herkesin eşit oranda eğitim, sağlık, kültürel vb. hizmetlere erişebilmesini kapsamaktadır. Bu eşitliği sağlamanın yolu ise bütüncül bir bakış açısıyla mümkündür.

Sürdürülebilirlik kavramı gündeme geldiğinden beri her maddeye verilen önem zaman içerisinde değişim göstermiştir (Tablo 1.2). 1980’lerde çevre ön planda tutulmuş ancak buna rağmen çevreye gerekli özen gösterilememiş ve kaynaklar hızla tüketilmiştir. Bu durum beraberinde ekonomik sıkıntıları getirerek halkın dikkatini ekonomi alanına çekmiştir. Tamamen çevreye ve ekonomiye odaklanan toplumlar sosyal ve kültürel değerlerini ikinci plana atmıştır ve bu madde ancak günümüzde değer görür hale gelmiştir.

Tablo 1.2. Sürdürülebilirlik boyutlarının zamanla değişimi

Kaynak: (Maywald ve Riesser, 2016)

Birçok maddenin ve düşünce sisteminin bir araya gelmesi ile oluşan bu boyutlar sürdürülebilirliğin sadece ana sistemini oluşturmaktadır. Her başlık kendi içinde çok daha detaylı bir kurguya sahiptir ve en önemlisi tüm bu kurgular bir bütün olarak ilerletilmelidir. Bu sayede sürdürülebilir kalkınmadan söz etmek mümkün olacaktır. Sürdürülebilir kalkınma, “sürdürülebilirlik” denen geniş kavramın sadece bir parçasıdır. Mantık olarak iki kavram da aynı noktada birleşmektedir ve tanımları da oldukça benzerdir. Ancak sürdürülebilirlik, her alanda konu olabilecek bir olgu olup geniş başlıklar altında toplanmıştır.

1.1.1. Kavramın Ekolojik Boyutları

Ekoloji kavramı 1866 yılında Heackel tarafından, “canlıların ortamları ile olan ilişkilerinin incelenmesi” şeklinde tanımlanmıştır (Mendilcioğlu, 2017). Bu tanımla birlikte yıllar içerisinde birçok tanım ortaya konulmuştur. Türk Dil Kurumu’nun güncel Türkçe sözlüğünde ekoloji, “canlıların hem kendi aralarındaki hem de çevreleriyle olan ilişkilerini tek tek veya birlikte inceleyen bilim dalı” olarak tanımlanmaktadır. Farklı bilim dalları ile iç içe ilerleyen ekoloji kavramını terim olarak kısaca “çevre bilimi” şeklinde açıklamak mümkündür (URL6).

Fiziksel çevre, kültürel çevre, sosyal çevre gibi birbirinden farklı pek çok alan ile yan yana kullanılabilen çevre kelimesi, geniş çaplı bir kavram olup herkesin az ya da çok yorum getirebileceği, tanımlar yapabileceği bir olgudur. T.C. Çevre ve Orman Bakanlığı bu kavramı; “canlıların etkileşim halinde olup, yaşamlarını sürdürdükleri biyolojik, fiziksel, sosyal, ekonomik ve kültürel ortam” şeklinde tanımlamıştır (T.C. Çevre ve Orman Bakanlığı, 2003). Daha net bir söylem ile “herhangi bir organizmaya etki eden dış etkenlerin tamamı” şeklinde ifade etmek mümkündür.

Ekoloji kavramı çevre kavramının daha çok biyolojik kısmını irdeleyen bir bilimdir. Çevre kavramının biyolojik kapsamını ekosistem denilen bütün ile tanımlamak mümkündür. Herhangi bir alanda yaşamını sürdüren tüm canlıları, bunların ilişkilerini ve bunlara etki eden cansız varlıkları da kapsayan sistem ekosistem olarak adlandırılmaktadır. Burada canlı olarak bahsedilen varlıklar; insanlar, hayvanlar, bitkiler ve çeşitli mikroorganizmalardır. Canlı varlıkların yaşamı için gerekli olan cansız ögeler ise; hava, su, toprak, iklim ve yeryuvarın yapısıdır (Güler, 2016).

İnsanlık, tarihin her döneminde çevresine zarar vermekte ve onu hor kullanmaktadır. Ancak bu durum Sanayi Devrimi döneminden sonra baş edilemez bir seviyeye ulaşmıştır. Doğayı sürekli tüketen, asla üretmeyen topluluklar, yarattıkları çevre içerisinde pek çok doğa olayı ve hastalıkla baş başa kalmıştır. 2. Dünya Savaşı sonrasında oluşan ekonomik yarış ise çevreye son darbeyi vurmuştur (Uysal, 2002).

Sürdürülebilirliğin boyutlarından biri olan sosyal boyutun, birçok kaynakta, araştırmada ve toplantılarda sonradan sürdürülebilir kalkınma politikasına eklendiği söylenmektedir. Ancak daha detaylı düşündüğümüz zaman asıl çevre sorunlarının yeni yeni gündeme geldiği görülmektedir (Terzi, 2019).

Dünyamızın şu an bulunduğu zaman diliminde küresel ısınmaya bağlı olarak iklimler değişmekte, buzullar erimekte ve kaynaklar her geçen gün daha da fazla tükenmektedir. Çevreye verilen zararlar sonucunda ozon tabakası delinmiş, asit yağmurları gündeme gelmiş ve pek çok su kaynağı kurumuştur. Kısa vadede bakıldığı zaman çevrenin sadece kendisine zarar verilmiş olduğu düşünülse de bu aslında insanlığa verilmiş bir zarardır. Solunum sayesinde hayatını devam ettiren canlılar bu kirletilmiş çevrede yaşamlarını devam ettirdikçe çeşitli hastalıklar da kaçınılmaz olmaktadır.

İçinde bulunduğumuz durum belirli insan kitleleri tarafından fark edilmiş ve daha geniş topluluklara olayın ciddiyeti çeşitli yollar ile anlatılmıştır. Zamanı geri almak gibi bir şansımız olmadığından bulunduğumuz çevreyi tekrar temizlemek ve gelecek nesillere aktarmak biz insanların esas görevidir. Yarattığımız durumu tekrar toparlamanın yolu da sürdürülebilirlik ilkelerinden geçmektedir.

Sürdürülebilirliği çevre açısından ele aldığımız zaman;

- Doğal kaynakların kullanımı
- Çevresel atıklar ve kirlilik
- Enerji kullanımı şeklinde üç maddede toparlamak mümkündür (Terzi, 2009) .

Bu maddelerin ne gibi alt başlıklar içerdiği aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 1.3. Çevre bağlamında sürdürülebilirlik ölçütleri

Sürdürülebilir Çevre Ölçütleri		
Doğal Kaynak Kullanımı	Çevresel Atıklar ve Kirlilik	Enerji Kullanımı
Yenilenemeyen kaynak kullanımını azaltmak	Ozon tabakasına zarar veren gaz oluşumunu azaltmak	Yenilenemeyen kaynak kullanımını azaltmak
Doğal kaynakların sürekliliğini sağlamak	Havaya, suya, toprağa toksik madde yayılımını engellemek	Enerji etkin yapılar tasarlamak
Yapıların küresel ısınmaya olumsuz etkilerini azaltmak	Asitlenme ve asit yayılımını aza indirmek	Yapıların küresel ısınmaya olumsuz etkilerini azaltmak
Ürünlerin geri dönüşümlü olmasını sağlamak	Ürünlerin geri dönüşümlü olmasını sağlamak	Güneş, su, rüzgar ve jeotermal enerjiden yararlanmak
Birbirinin işine yarayacak üretimler yapmak	Birbirinin işine yarayacak üretimler yapmak	Birbirinin işine yarayacak tasarımlar yapmak
Doğal kaynak olan suyu etkin ve kirlilemeden kullanma		

Kaynak:(Terzi, 2009)

Terzi (2009), tarafından oluşturulmuş olan bu ölçütlerden her biri sürdürülebilir çevreler yaratmakta ayrı ayrı önem taşımaktadır. Bize düşen görev ise bu etkenlerin bilincinde olup hayatlarımızı bu ölçütler doğrultusunda yaşamaya özen göstermektir.

1.1.2. Kavramın Ekonomik Boyutları

Brundtland Raporunda ekonomik açıdan sürdürülebilirlik “çevrecilik anlayışının ilerisinde rasyonel kaynak tüketimini ele alan bir kavram” olarak Bordeau tarafından yorumlanmıştır (Poyraz, 2015).

İçinde bulunduğumuz çevreyi kurtarmak için oluşturulmuş olan ölçütler, ekonomi ile birebir ilişkili ilerlemektedir. Doğada var olan hava, su gibi doğal kaynaklar insan emeği gerektirmeyen doğal sermayelerdir ve maliyeti sıfırdır. Ancak bu kaynakların kullanılmıyor olması gelecekte doğal sermayenin de yüksek maliyetleri olmasına sebep olmaktadır (Malçok, 2018).

Bu konudaki görüşlerini Mahir Fisunoğlu (1997) şu şekilde dile getirmiştir:

“Doğada yapılan tahribatın çoğu kez geriye alınması mümkün olmamaktadır. Bu şekilde para ile ölçülebilen maliyetlerin faydayı aşacağı noktaya kadar beklemek durumunda da değiliz. Atmosferden sera etkisi olarak yayılan gazların nasıl temizleneceği bilinmemektedir. Nesli tükenen canlı türleri nasıl geriye getirebileceğimizi bilmiyoruz. Kentleşmeye ayırdığımız alanları tekrar açık alan haline getirebileceğimize dair işaretler de yoktur. Doğal sermayenin bir taşıma kapasitesi vardır ve gelecek nesillere bir şeyler bırakabilmek için bu kapasite aşılmamalıdır.” (Fisunoğlu, 1997) (Akt: Mutdoğan, 2011).

Bu tip endişelerin ortaya çıkması ile birlikte kaynakların kullanımına ve doğal kaynakların korunmasına yönelik çeşitli fikirler ortaya konularak doğrudan ekonomik yönden de irdelenmeye başlanmıştır. Sürdürülebilir kalkınmadan söz edebilmek için ise ekoloji ve ekonomi kavramlarını beraber yönetmek gerekmektedir (Uslu, 1997).

Kavramları birbiri ile bağlantılı düşünme durumu, sürdürülebilirlikte her etkenin birbiri ile ilintili olduğunu ve bütün olarak değerlendirilmesi gerektiğini gösteren bütüncül bir durumdur.

Yoksulluğu ortadan kaldırmak, gezegenimizi korumak ve tüm insanların barış ve refah içinde yaşamasını sağlamak gibi evrensel eylemlere çağrı niteliği taşıyan 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri, 25-27 Eylül 2015 tarihleri arasında New York'taki Birleşmiş Milletler Genel Merkezinde, BM Sürdürülebilir Kalkınma Zirvesinde 193 ülkenin imzası ile kabul edilmiştir (URL 31).

2030 yılına kadar dünyada yoksulluğun tüm boyutlarıyla ortadan kaldırılması ve insanlığın ortak refahının sağlanması amacı taşıyan hedefler, Ocak 2016'da yürürlüğe girmiştir ve takip eden 15 yıl boyunca UNDP politikası ve finansmanına rehberlik edecektir (URL 31).

UNESCO'nun aktif katılımıyla söz konusu hedefler amacı evrensel, iddialı, sürdürülebilir kalkınma gündemini inşa ederek “İnsanlar tarafında insanlar için” bir gündem oluşturulması hedeflenmiştir. Önümüzdeki 15 yıl içinde 3 önemli eylemi başarmak için 17 Küresel Hedef üzerinde uzlaşmıştır. Aşırı yoksulluğu sona

erdirmek, eşitsizlik ve adaletsizlik ile mücadele, iklim değişikliğini düzeltme maddeleri kalkınma programının ana gündemlerini oluşturmaktadır (URL 32).

Bahsi geçen 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri, dünyamızın karşı karşıya olduğu çevresel, siyasi ve ekonomik sorunları ele alan evrensel hedefler kümesini oluşturmaktadır.

Bu bağlamda yayınlanan 17 hedef ve 169 alt başlığı gündemin amaç ve boyutlarını göstermektedir. Bu hedefler;

1. Her türlü yoksulluğu her yerde bitirmek
2. Açlığı bitirmek, gıda güvenliğini ve iyi beslenmeyi sağlamak ve sürdürülebilir tarımı desteklemek
3. Sağlığa erişimi artırmak ve zindeliği desteklemek
4. Kapsayıcı ve hakkaniyetli eğitim hizmeti sunmak ve yaşam boyu öğrenim fırsatlarını teşvik etmek
5. Cinsiyet eşitliğini sağlamak ve kadının statüsünü güçlendirmek
6. Su ve kanalizasyon hizmetlerine erişimi ve sürdürülebilir yönetimini sağlamak
7. Herkes için satın alınabilir, güvenilir, sürdürülebilir ve çağdaş enerjiye erişimi sağlamak
8. Herkes için sürekli, kapsayıcı ve sürdürülebilir ekonomik büyümeyi, tam ve üretken istihdamı ve insana yakışır işleri yaygınlaştırmak
9. Dayanıklı altyapılar kurmak, kapsayıcı ve sürdürülebilir sanayileşmeyi yaygınlaştırmak ve yenilikçiliği geliştirmek
10. Ülkelerin arasındaki ve ülke içindeki eşitsizlikleri azaltmak
11. Şehirleri ve yerleşim yerlerini kapsayıcı, güvenli, dayanıklı ve sürdürülebilir hale getirmek
12. Sürdürülebilir üretim ve tüketim kalıplarını desteklemek
13. İklim değişikliği ve etkileri ile mücadele etmek
14. Okyanusları, denizleri ve deniz kaynaklarını korumak ve sürdürülebilir kullanmak

15. Karasal ekosistemleri korumak, yenilemek ve sürdürülebilir kullanımını teşvik etmek, ormanları sürdürülebilir yönetmek; çölleşmeyle mücadele etmek ve arazi bozulmasını durdurmak ve tersine çevirmek; biyolojik çeşitlilik kaybına son vermek
16. Barışçıl ve kapsayıcı toplumları yaygınlaştırmak, herkesin adalete erişimini sağlamak ve her seviyede etkili, hesap verebilir ve kapsayıcı kurumlar kurmak
17. Uygulama araçlarını kuvvetlendirmek ve sürdürülebilir kalkınma için küresel işbirliğine canlılık kazandırmak olarak belirlenmiştir (URL 32).

Bu hedeflerin tamamında, ekonomik ve sosyal yapı ile çevre etkileşiminin bütüncül bir şekilde değerlendirilerek bugünkü ve gelecekteki nesillerin fırsatlardan hakkaniyetli bir şekilde yararlanmasını sağlanacaktır ve bu da sürdürülebilir kalkınmanın temel felsefesini oluşturmaktadır.

1.1.3. Kavramın Sosyal ve Kültürel Boyutları

Sosyal ve kültürel sürdürülebilirlik, ekolojik ve ekonomik sürdürülebilirliğe nazaran daha soyut bir kavram olup, günümüzde yeni yeni değeri anlaşılan ve üzerine çalışmalar, stratejiler geliştirilen, gelecek nesillere aktarım yapma konusunda en az ekonomi ve ekoloji kadar öneme sahip olan bir olgudur.

Sosyal ve kültürel kavramları birbirinden ayırılmaması gereken, her ikisi de insani değerleri konu alan kavramlardır. En net haliyle bu kavramlar, toplumuz da büyük bir yeri olan gelenek ve göreneklerimizi, kültürel değerlerimizi, tarihimizi ve değer verdiğimiz insani yargıları korumayı ve bunları gelecek nesillere de aktarmayı hedeflemektedir. Bu değerlerin gelecek nesillere de aktarılmış olması, tarihimizin batı etkisinde kalmayarak, kendi değerlerim doğrultusunda ilerlemesini sağlayacaktır.

Sosyal sürdürülebilirlik, kültürel değerler haricinde bütün insanları içine alan evrensel tasarım ilkelerini de kapsamaktadır. Evrensel tasarıma göre, yaşayan bütün insanlar ırk, cinsiyet, yaş, boy, kilo ya da herhangi bir fiziksel engel durumu

gözetilmeksizin her imkândan eşit şekilde faydalanmalıdır. Sosyal ve kültürel sürdürülebilirlik adı altında ele alınan bazı maddeler aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 1.4. Sürdürülebilirlik kavramlarının ölçütleri

ÖLÇEK	Anahtar kelimeler
Sosyal	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kaynak erişimi 2. Toplumun ihtiyaçları (toplum ihtiyaçlarını ifade edebiliyor mu?) 3. Çatışmaların azaltılması 4. Kültürel tanıtım 5. Eğitim 6. Yaşlılık ve yaşlanma 7. Bilgi yönetimin etkinleştirilmesi (E-bilgilere erişim dâhil) 8. Özgürlük 9. Cinsiyet eşitliği 10. Mutluluk 11. Sağlık 12. Topluluk kimliği 13. Görüntü dönüşümleri ve mahalle algısı 14. Yeni gelenlerin (özellikle göç eden yabancı göçmenlerin) ve sakinlerin entegrasyonu 15. Liderlik 16. Adalet ve eşitlik 17. Boş zaman ve spor tesisleri 18. Yarı engelli insanlar 19. Nüfus değişikliği 20. Yoksulluğun ortadan kaldırılması 21. Yaşam kalitesi 22. Güvenlik ve suç 23. Beceri geliştirme 24. Sosyal çeşitlilik ve çok kültürlülük 25. Refah

Kaynak: (Colantonio, 2007)

2030 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri içerisinde yer alan gündem maddelerinde sosyal sürdürülebilirlik konusu farklı açılardan ele alınmıştır. Bu maddelerden; yoksulluğa son, açlığa son, sağlıklı bireyler, nitelikli eğitim, toplumsal cinsiyet eşitliği, eşitsizliklerin azalması ve barış, adalet ve güçlü kurumlar maddeleri toplumdaki dengeleri korumak ve herkesin her imkandan adil şekilde yararlanmasını sağlamak amacıyla oluşturulmuştur (URL 31). Bu maddelerden de yola çıkılarak, insanlığın barış içerisinde yaşamasının eşitlikten geçtiğini söylemek mümkün olacaktır. Bunu sağlamanın yolu da sosyal sürdürülebilirlikten geçmektedir.

1.2. Sürdürülebilirlik Kavramının Gelişimi

Sürdürülebilirliğin ana maddelerinden biri olan ekolojiye ilgi, 1960'lı yıllarda medyanın etkisi ile ilk defa ortaya çıkmıştır. Toplumun görüp duydukları ile daha bilinçli hale gelmesi çevreye karşı olan duyarlılığı artırmıştır ve toplumsal hareketlenmeler boy göstermiştir. Canlıların hayatlarının insanlar yüzünden sona erdiği, çevresel bozulmaların ilerde doğuracağı felaketler insanları korkutmuş ve durumu düzeltmek adına çalışmalar yapılmaya başlanmıştır. 'Çevreye duyarlı ürün' mantığında geliştirilen tasarımların kökeni bu tarihlerdeki çalışmalara dayanmaktadır (Süel, 2003)(Akt: Terzi, 2009).

Sürdürülebilirlik konusu insanların dikkate almadığı ve bu yüzden de evrenin her anlamda kötüye gittiği bir sistem olarak düşünülse de tarihsel veriler araştırıldığında olayın aslı farklıdır. Çevreyi korumak adına farklı çalışmalar yapılmaktadır. 1970'lerde Enerji Harekâtı, 1980'lerde Yeşil Tasarım, 1990'larda Eko Tasarım, bugün ise gündemde Sürdürülebilir Tasarım yer almaktadır (Ciravoğlu, 2006)(Akt: Terzi, 2009).

Sürdürülebilirlik üzerine konferanslar düzenli aralıklarla devam ettirilmektedir. Bu konferanslar arasında önemli bir yere sahip olan Habitat II konferansı 1996 yılında İstanbul'da yapılmıştır. Başlangıçtan 2015 tarihine kadar olan konferansların kronolojik sıralaması aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 1.5. Sürdürülebilirlik Konferansları Süreci

1972	İnsan ve Çevre Konferansı	Stockholm	Only The Earth
1987	Dünya Çevre ve Kalkınma Konferansı	Our Common Future	Bruntland Raporu
1992	Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Konferansı	Rio De Janeiro	Rio Bildirgesi
1996	Habitat II	İstanbul	
1997	Kyoto Protokolü	Japonya	Küresel Isınma
2002	Sürdürülebilir Gelişme Dünya Zirvesi	Johannesburg	Rio 10
2005	Kyoto Protokolünün Yürürlüğe Girmesi		
2012	BM Sürdürülebilir Kalkınma Konferansı	Rio De Janeiro	Rio 20
2014	BM İklim Değişikliği Müzakereleri	Peru Lima	COP 20
2015	COP (Convention on Climate Change) 21 İklim Konferansı 30 Kasım-11 Aralık 2015	Paris	COP 21

Kaynak: (Poyraz, 2015)

Kavrama ait uluslararası süreç, 1972'de BM İnsan ve Çevre konferansı ile başlamıştır. "Only The Earth" sloganı ile çevreye dair bütün sorunlar kapsamlı olarak

bu konferansta ele alınmıştır (Poyraz, 2015). Toplumsal sürdürülebilir kalkınmanın çevresel değerlerle birlikte ele alınması ve bu düşüncelerin uluslararası platformlarda yazılı metinler haline dönüştürülmesi bu konferans ile başlamıştır. Türkiye ile birlikte 113 ülkenin katıldığı konferansta, insan yerleşimlerinin planlanması, yönetimi, çevre kirliliğinin belirlenmesi ve kontrolü; aynı zamanda devletlerin küresel kirlilikle uğraşmadaki yetersizlikleri; gelişmiş ülkelerle kalkınmakta olanların sanayileşme ilişkisi, çevrenin önemi gibi bir dizi konu ele alınmıştır (Mutdoğan, 2011).

BM Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyonu'nun hazırladığı Brundtland Raporu olarak bilinen “Ortak Geleceğimiz” adlı raporda uluslararası düzeyde çevre-kalkınma birlikteliğinin sağlanmasına ve uluslararası ilişkilerin önemine değinilmiştir (UN-Çevre Bakanlığı, 1993, Keleş & Harmancı, 1993) (Akt: Mutdoğan, 2011).

Yeryüzü Zirvesi olarak da adlandırılan UNCED, 1992’de Rio de Janeiro’da gerçekleştirilmiştir. Pek çok kurumu ve sivil bir araya toplayan bu zirve, BM’in en yüksek katımlı toplantısı olma özelliği taşımaktadır. UNCED’in temeli “Günden 21” isimli eylem planıdır. En tanınmış belgelerden biri olan Gündem 21;

- Kalkınma ve çevre arasında denge kurulmasını hedefleyen “sürdürülebilir kalkınma” kavramının hayata geçirilmesine yönelik bir plandır.
- İnsanlığın temel gereksinimlerinin karşılanmasını, yaşam standartlarının iyileştirilmesini ve ekosistemin korunmasını amaçlar.
- Hem günümüz sorunlarına hem de gelecekte tehdit oluşturacak sorunlara karşı dünyamızı hazırlamaya yöneliktir.

Gündem 21, üç ana ve bir tamamlayıcı kısımdan oluşmakta ve toplamda 40 bölüm içermektedir (Keskin, 2015).

İlki 1976 yılında Vancouver’da yapılan Habitat Konferansı’nın ikincisi 1996 yılında İstanbul’da gerçekleşmiştir. Bu konferansta, özellikle sanayileşmiş ülkelerde, sürdürülemez tüketim ve üretim kalıplarına, nüfus değişmelerine, evsizliğe, artan fakirliğe, işsizliğe, aile dağılmalarına, yetersiz kaynaklara, temel altyapı ve hizmetlerin eksikliğine, yeterli planlama eksikliğine; artan güvensizlik ve şiddete,

çevresel bozulmaya ve afetlerden artan oranda etkilenmeye dikkat çekilmiştir (Habitat II, 1996b).

1997 yılında Japonya'nın Kyoto kentinde gerçekleştirilen toplantıda çevrenin korunması özellikle ele alınmış ve anlaşma haline getirilmiştir. Kyoto Protokolü küresel ısınma ve iklim değişikliği konusunda mücadele etmeye yönelik uluslararası tek anlaşma olma özelliği taşımaktadır (Gauzin-Müller, 2002) (Akt: Mutdoğan, 2011).

1.3. Sürdürülebilir Kentleşme

Sürdürülebilir kentleşme kavramında ortaya çıkacak olan “kent” kavramı Türk Dil Kurumu'na göre: “Sürekli toplumsal gelişme içinde bulunan ve toplumun, yerleşme, barınma, gidişgeliş, çalışma, dinlenme, eğlenme gibi gereksinmelerinin karşılandığı, pek az kimsenin tarımsal uğraşılarda bulunduğu, köylere bakarak nüfus yönünden daha yoğun olan ve küçük komşuluk birimlerinden oluşan yerleşme birimi.” Olarak tanımlanmıştır (URL 6). Aynı kurum “kentleşme” kavramını Toplum Bilim Terimleri Sözlüğü'nde “Tarım dışı etkinliklerin, özellikle işleyimin gelişmesi sonucu nüfusun kentlerde toplanması ve kentsel alanların genişlemesi süreci” olarak açıklamıştır.

Yukarıdaki tanımlardan hareketle, tüm yaşamsal faaliyetlerin gerçekleştiği, aynı zamanda kirliliğin ve sürdürülebilirliği engelleyen etkenlerin en fazlasını üreten kentlerin, sürdürülebilirlik yaklaşımıyla ilişkili olarak ele alınması kaçınılmazdır (Keskin, 2015).

Kentlerde yakıt, ulaşım, gıda vb. sebeplerden oldukça fazla kaynak tüketilmektedir ve bu tüketim oranı giderek artmaktadır. Bu olumsuzluklar birçok hayvan ve bitki türünün yok olmasına neden olmuştur (Uslu, 2009).

Aynı zamanda büyüyen kentlerde artan hava kirlilikleri, sağlıksız beslenmeler, teknoloji ile hayatımıza giren radyasyon çeşitli hastalıklara sebebiyet vermektedir. Tüm bunlara çözüm olarak getirilen kavram ise sürdürülebilir kent kavramıdır.

Sürdürülebilir kentler modelini gerçekleştirebilmek, çevrenin korunmasından çok daha geniş kapsamlı bir kavramdır. Çevreye ilişkin olduğu kadar ekonomik, toplumsal ve kültürel boyutları vardır. Hem bugünün insanları arasında hem de şimdiki ve gelecek kuşaklar arasındaki eşitlik kavramını içerir (Ulusoy ve Vural, 2001).

Sürdürülebilir kentleşme kavramının kendi içinde üç temel amacı barındırmakta olduğu görülür: Birincisi, kentlerde yaşayan insanların, kent ile olan ilişkilerinde, kentin ortak alanlarının kullanımında ve kamu hizmetlerinin alımında yaşam kalitelerinin artırılması sorununun aşılmasıdır. İkincisi, kentin bir yerleşim birimi olarak kendi varlığını devam ettirebilme yetisinin güçlendirilmesidir. Son olarak da, kentin çevre değerlerini taşıma kapasitelerinin üzerinde kullanımı ile kaynakların dönüştürülmesinde var olan üretim ve tüketim kalıplarının temelinden sorgulanması gereğidir (Yazar, 2006).

Kentleşme alanında sürdürülebilirlik, yapılı ve doğal çevrenin nitelikli ve yaşanabilir olmasına yöneliktir. Bu kapsamda; sürdürülebilir kentleşmeye ait ilkeler aşağıdaki gibi sıralanabilir;

- Doğal kaynakların kullanımında ekolojik dengenin gözetilmesi,
- Kültürel varlıkların korunması, yaşatılması ve geliştirilmesi,
- Doğal ve teknolojik tehlike ve risklerden arındırılmış, sağlıklı, güvenli, nitelikli yaşam çevrelerinin oluşturulması,
- Yaşayanların güvenli içme suyuna, yeterli altyapıya ve ulaşım imkânlarına erişiminin sağlanması,
- Kamu hizmetlerinden yararlanmada fırsat eşitliğinin sağlanması,
- Yerel düzeyde ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmanın gerçekleştirilmesi,
- Toplumsal dayanışma ve bütünleşme kültürünün geliştirilmesi, kentsel yoksulluk ve eşitsizliklerin giderilmesi,
- Yerel kültürel değerler ve geleneklerin korunup geliştirilmesi,
- Çok merkezli, yığılmayı önleyen ve dengeli mekânsal gelişmeye odaklı, dinamik, çekici ve yarışmacı yerleşmeler sisteminin oluşturulması,

- İklim değışikliğinin etkilerini azaltmaya yönelik sürdürülebilir kent formunun, sürdürülebilir ulaşım sistemlerinin ve yerleşmelerde yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının geliştirilmesi,
- Yerleşmelerin planlanmasında, nüfus ve ekonomik faaliyetlerin yer seçimi ve mekânsal dağılımında, çevresel, doğal ve ekolojik eşiklere ve taşıma kapasitesine uyulması,
- Yerleşmelerde, tüketim kalıplarının doğal ve kültürel çevre üzerindeki etkilerini azaltacak yöntemlerin teşvik edilmesi,
- Yerleşmelerde yaşam ve mekân kalitesini geliştirmeye, mekânsal ve toplumsal eşitsizlikleri gidermeye yönelik araçların geliştirilmesi ve başarı göstergeleri ile izlenmesi,
- Yerleşmelerde ekonomik, sosyal ve mekânsal gelişmelerin yaşam destek sistemleri üzerindeki olumsuz etkilerinin azaltılması, hava, su ve toprak kirliliğinin önlenmesi,
- İşbirliği ve dayanışma kültürü için katılım yöntemlerinin geliştirilmesi ve kurumsallaştırılması,
- Yerel Yönetimlerin hizmet sunumunda, şeffaflık, hesap verebilirlik, katılımcılık ve verimliliğin esas alınmasıdır (DPT, 2010;34).

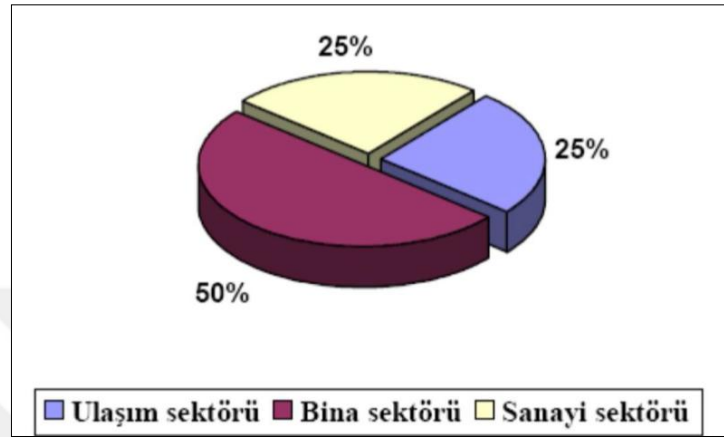
“Sürdürülebilir kentsel gelişme yaklaşımı, içerisinde sosyal adalet, sürdürülebilir ekonomiler ve çevresel sürdürülebilirlik konularını barındırmaktadır” (Sezgin ve Ünüvar, 2011). Sürdürülebilirlik kavramı sayesinde kültürel değerlerimiz ve doğal kaynaklar gelecek nesillere taşınırken, ekonomik, sosyal ve fiziksel çevrelerin korunması ile de bugüne dair yatırımlar yapılmaktadır.

1.4. Sürdürülebilir Mimarlık

Bir toplumun ekonomik durumu geliştikçe, sürekli alım isteği oluşmakta ve arazilere, yapılara, malzemeye, enerjiye ve kaynaklara olan ihtiyaç duygusu artmaktadır. Bu durum mimarların yapı tasarımı yaparken ele alması gereken, ekosistemi göz ardı etmemesi gerektiğini gösteren bir durumdur (Baysan, 2003).

Dünyada üretilen enerjinin yarısı yapılar tarafından tüketilmektedir (Cebeci, 2005; Erengezgin, 2005). Enerji kaynaklarının tükenmesine neden olan bu durumda, binaların tasarımcısı olan mimarlara çok büyük iş düşmektedir.

Tablo 1.6. Dünyada enerji tüketim oranlarının dağılımı

Kaynak: (Cebeci, 2005; Erengezgin, 2005)

Binalar, enerji kaynağı ile çok çeşitli sistemleri bünyesinde barındıran ve barındırmak zorunda olan tasarım ürünleridir. Özellikle iklimlendirme sistemleri gibi insan konforuna direkt hitap eden sistemler oldukça maliyetlidir ve çok fazla enerji tüketimine neden olmaktadır. Tam bu noktada iki farklı çözüm önerisi karşımıza çıkmaktadır. Bunlardan ilki bu sistemlerin doğal enerji kaynakları ile çalışmasını sağlamaktır. Mimarlara çok daha fazla iş düşen ikincisi ise düzgün planlama ve projelendirmedir.

Sürdürülebilir bir bina tasarımı planlarken ilk önce çevresel özellikler ve insan ihtiyaçları temel alınmalı ve ona göre proje detaylarına inilmelidir. Eğer çevre iyi analiz edilmiş ve yapıdaki yalıtım sistemleri ona göre düzenlenmişse ya da pasif sistemler arasından doğal bir öneri oluşturulmuş ise, tasarlanması planlanan yapı hem konfor ihtiyacını karşılayacak hem de enerji tüketimini azaltacaktır.

Tasarım esnasında kaynak kullanımı, atık su yönetimi, malzeme tercihleri ve geri dönüşümlü ürün kullanımı gibi etkenler de göz önüne alınırsa tam anlamıyla sürdürülebilir nitelikli bir tasarım ortaya çıkacaktır.

Sürdürülebilir bir mimarinin esas ilkeleri aşağıda sıralanmıştır (Bourdeau, 1999; Yeang, 1999).

- Değişen koşullara uyum sağlayan uzun ömürlü yapı tasarımı,
- Verimli enerji kullanımı
- Atık yönetimi
- Malzeme seçimi
- Arazi kullanımı
- Su kaynaklarının korunması ve atık su politikası,
- Zararlı maddelerden sakınılması,
- Sağlıklı ve güvenli ortamlar yaratılması,
- İç mekân hava kalitesinin korunması
- Biyoçeşitliliğin korunmasıdır olarak türetilmeye açık maddeler Bourdeau (1999) tarafından ortaya konmuştur (Malçok, 2018).

Sürdürülebilir mimarlığa alternatif olarak geliştirilen ve günümüzde oldukça yaygın kullanılan yeşil binalar bu başlık altında incelenecektir.

1.4.1. Yeşil Binalar

Çevre dostu diye de bilinen yeşil binalar enerji etkin, ekolojik ve sürdürülebilir tasarımlardır. Ekoloji tasarım ilkelerine göre tasarlanan yapılar da her bir ilke için ayrı puanlama sistemi bulunmaktadır ve binaların ne derece çevre dostu olduğu ortaya çıkan sonuç ile saptanmaktadır. Herhangi bir yapının yeşil bina adını alabilmesi için, arazi kullanımı, enerji ve su kullanımı, kaynak kullanımı, konfor koşulları, kullanıcı sağlığı, atık kontrolü, akustik ve görsel konfor gibi pek çok kriteri aynı anda barındırması gerekmektedir (Erten, 2011)(Akt: Yanar, 2017).

1.4.2. Sertifika Sistemleri

Yeşil binalardaki puanlama sistemi çeşitli ülkelerde oluşturulmuş olan birbirinden farklı ama esas amaçları aynı sertifikasyon sistemleri ile yapılmaktadır. Bu sertifikasyon sistemlerine çalışmanın ilerleyen kısımlarında ve bu başlık altında değinilmiştir.

Dünya üzerinden pek çok farklı sertifikasyon sistemi bulunmaktadır. Bu sertifikasyon sistemlerinde ana başlıklar hep aynı mantığa oturtulmuştur. Ancak ana başlıkların derinleştirilmesi esnasında sertifikasyon sistemin esas önem verdiği noktalara göre değişiklikler oluşmuştur.

Dünyada ve Türkiye’de en yaygın olarak bilinen sistemlerden dördü BREEAM (Building Research Establishment Environmental Method), LEED (Leadership in Energy and Environmental Design), GREEN STAR (Environmental Rating System for Buildings) ve CASBEE (Comprehensive Assessment System for Built Environment Efficiency) sertifikasyon sistemleridir (Malçok, 2018).

BREEM, İngiltere kökenli bir sertifikasyon metodu olup 1990 yılında uygulamaya geçen, dünyada ilk sistem olma özelliğini taşımaktadır. Bütün yapı türlerine hizmet veren BREEM, yeni yapıların aynı sıra yeniden işlevlendirilmiş olan yapı türlerini de incelemektedir. Sertifikasyon sisteminin ağırlık verdiği başlıklar çevresel içerikli ilkelerden oluşmaktadır. Bu sertifikasyon sisteminde; enerji, inovasyon, arazi kullanımı, sağlık ve refah malzeme, kirlilik, taşıma, atık ve su kategorileri değerlendirilmektedir (Malçok, 2018).

LEED, Amerika’daki yeşil bina konseyleri tarafından geliştirilmiş olan Amerika kökenli bir sertifikasyon metodudur. Ticari ve kurumsal yapılar için kullanılan sistemde yedi ana kredi sistemi ve bunların alt maddeleri bulunmaktadır. Bunlar; sürdürülebilir araziler, enerji ve atmosfer, su verimliliği, malzeme ve kaynaklar, inovasyon iç mekân çevre kalitesi ve bölgesel önceliktir (Malçok, 2018). LEED sertifikasyon sistemine tabi tutulan yapıda bu başlıkların alt kriterleri değerlendirilip puanlandırılmaktadır. Çıkan puan durumuna göre de bina, altın, bronz, gümüş gibi dereceler ile ödüllendirilmektedir.

GREEN STAR, Avustralya kökenli bir sertifika metodu olup, 2003 yılında Avustralya Yeşil Bina Konseyi tarafından ortaya çıkarılmıştır. Bu sistemde değerlendirilen kategorilerin puanları, bölgenin iklim şartları standartlarına göre farklı katsayılar ile çarpılmaktadır. Özellikle iç mekân projelerinde yaygın olan sistem; iç mekân çevre kalitesi, enerji, ulaşım, su, kaynak, arazi kullanımı,

emisyonlar ve inovasyon olarak belirlenmiş kategoriler üzerinde çalışma yapmaktadır (Sev, 2009; Malçok, 2018).

CASBEE, Japonya'ya ait bir yeşil bina sertifikasyon sistemi olup yapıların çevresel perbiçimanslarını değerlendirmektedir. Farklı tip binalarda uygulanmaya açık olan sistem, binanın yaşam döngüsü, tasarım süreci, öncesi ve sonrası süreçlerini değerlendiren bir çalışma sistemine sahiptir. Genel anlamda bütün yapılara hizmet veren CASBEE, iç mekân anlamında sadece ofis yapılarının değerlendirilmesinde kullanılmaktadır (Malçok, 2018).

1.5. Sürdürülebilir İç Mimarlık

Kent ölçeğinde sürdürülebilirlikten söz edildiği zaman nasıl ki yapı tasarımlarındaki sürdürülebilirlik akıllara geliyorsa, yapı tasarımı ölçeğinde sürdürülebilirlik değerlendirilirken de sürdürülebilir iç mekân kriterleri ele alınmalıdır. Strüktür malzemeleri, dış kabuğu, iç mekân hacimleri ve donatıları ile bir bina ele alındığı zaman sürdürülebilirlik üzerine konuşmak mümkün olacaktır.

Bir yapıda sürdürülebilirlik iç mekân kriterlerini sağlamak için en önemli unsurlar; iç mekân hava kalitesi, enerji ve su tasarrufu, kaynak kullanımı, atık yönetimi, doğal ve yapay aydınlatma, geleneksel yapı ve sürdürülebilir malzeme kullanımı olarak sıralanabilir.

Sürdürülebilir mimari ve sürdürülebilir iç mimari kriterlerini en güzel yerine getiren yapılar geleneksel yapılardır çünkü kullanılan malzemeler tamamen doğal ve yöreye aittir. Kültürümüze ait güzel bir örnek olan geleneksel yapılardaki özellikler yeni yapılarda da günümüze uygun şekilde uygulanmalı ve sürdürülebilirlik sağlanmalıdır.

2. YAVAŞ ŞEHİR 'CITTA SLOW' KAVRAMI

Yavaş Şehir Hareketi, sürdürülebilirlik kavramına uygun bir ekol olarak ortaya çıkmıştır. İçinde bulunduğumuz çağda sürdürülebilirlik ilkesini bir şekilde yakalamamız gerekmektedir. Bunun sağlanabilmesi içinse sürekli yeni projeler üretilip, insanların ilgisi bu yöne çekilerek çalışmalar güçlendirilmelidir. Yavaş Şehir

kavramı tam da bu noktada karşımıza çıkan, uygulamaya konulduğu merkezler hakkında merak konusu uyandıran etkili bir sürdürülebilirlik alternatifidir.

2.1. Yavaş Şehir Kavramı ve Gelişimi

Dünyamız son zamanlarda, bugüne kadar benzeri yaşanmamış şekilde gerçekleşen bir değişimle karşı karşıyadır. Küreselleşme olarak tanımlanan bu durum, hız dünyasını yaratmıştır. Günümüz yaşamında hız; sosyal, kültürel ve ekonomik süreçlerin bütününde geçerli konuma gelmiştir (Yurtseven vd., 2010). Hayatın hızına tepki olarak ortaya çıkarılan kavram yavaşlık felsefesi olarak bilinmektedir.

Bu hareketlerden en bilinen Yavaş Yemek hareketi, İtalya’da tarihi bir mekân olan İspanyol Merdivenleri alanında Mcdonald’s kurulmasına verilen tepki ile başlamıştır. 1986 yılında yapılan bu eylemin başında Carlo Petrini yer almaktadır. Alanın tarihi dokusunu bozduğu ve İtalya’nın yemek kültürünü değiştirdiği gerekçesiyle “fastfood” kültürüne tepki olarak oluşmuştur. Bu hareket taze, yöresel ve mevsimler ürünler sunarak geleneksel yemek kültürünü korumayı amaçlamıştır (Sırım, 2012).

Petrini’ye göre, “İnsanların mideleri hızla dolarken, ruhları yavaş yavaş boşalmaktadır” (Ekincek, 2014). Bu bağlamda ortaya çıkan hareket aşağıdaki ilkeleri amaç edinir (Keskin, 2015):

- Yerel ürün ve üretim geleneklerinin sürdürülebilirliği,
- Yerel pişirme ve yeme geleneklerinin sürdürülebilirliği,
- Yavaş yemek mesajının yayılması,
- Eğlenme.

Yavaş Şehir kavramı ise Yavaş Yemek Hareketi’nden daha sonra ortaya çıkan ve daha geniş kapsamlı bir harekettir. Şehirlerin tek tipleşmesi, kültürel değerlerin yok olması, yerel lezzetlerin yok olarak yerini hızlı yemek kültürüne bırakmış olması, geleneklerin ve göreneklerin korunmaz hale gelmiş olması, çevresel

sorunların insan yaşamına sağladığı olumsuzluklar gibi pek çok madde bu hareketin temel amacını oluşturmaktadır.

“Cittaslow sözcüğü, İtalyanca şehir anlamın “Citta” ile İngilizce yavaş anlamına gelen “slow” kelimelerinin bir araya gelmesinden oluşturulmuştur” (Baydar, 2013). Uluslararası Cittaslow Birliği’nin kurallarına göre “cittaslow” sözcüğünün başka dillere çevrilmeden kullanılması gerekmektedir. Bu çalışmada yavaşlık hareketinin bir parçası olması nedeniyle yavaş şehir kelimesi bir bütün olarak kullanılacaktır (Ekincek, 2014).

Yavaş Şehir Hareketi, nüfusu 1.500 ile 50.000 arasında olan merkezlerin katılabildiği uluslararası bir ağdır. Hareketin ana fikri, yerel olan her şeyin korunması ve böylece o yerleşimde yaşayanlar ve oraya ziyarete gelenler için “iyi yaşam” şartlarının oluşturulmuş olması olarak değerlendirilebilir (Erten, 2009).

Cittaslow Uluslararası bir birlik şeklinde örgütlendiği ve katılım gönüllü olduğu için üye şehirlerden yıllık belli ücretler alınmaktadır. Nüfusa göre ücret artışı olan bu şehirlerde örgüte katılabilmek için gerekli bazı kriterler aranmaktadır. Bu kriterlere göre belli bir puanlamadan geçen şehir, en az 50 puan almalı ve nüfusun 50.000’den az olması gerekmektedir (URL 7).

Yavaş şehir hareketine katılabilmek için, gürültü kirliliğini ve trafiği azaltmak, yeşil alanları ve yaya bölgelerini artırıp bisiklet kullanımı için imkânlar oluşturmak, yerel üretim yapan çiftçilerle bu ürünleri satan dükkân ve lokantaları desteklemek gibi elliden fazla kıstası yerine getirmek gerekmektedir. Bildirideki ölçütlere uymak, çevre politikalarında, altyapıda, kent dokusunda, kentteki bütün üretim alanlarında şeffaflık ve kaliteyi korumak ve sürdürülebilir kılmak şart koşulmuştur. Yavaş Şehir Birliği uzmanları, uzun bir denetimin ardından kentleri onaylamakta ve kabul edilen kentler, hareketin simgesi haline gelen yavaş hayvan “Salyangoz” ile ödüllendirilmektedir (Özkan, 2011).

Yavaş şehir kavramı hakkında yorum sahibi olabilmek için amblemini incelemek bile yeterli olmaktadır (Şekil 2.1). Yavaş şehir amblemi tarihi şato, beton binalar ve salyangozdan oluşmaktadır. Amblemi oluşturan unsurların her birinin

ifade ettiği farklı anlamlar vardır. Tarihî şato geçmişı, geçmiş nesillerden miras kalan kültürel değerleri ifade etmektedir. Betonarme binalar ise çağdaş medeniyetin sembolüdür. Birbirinden farklı anlamlar çağrıştıran iki binanın hemen önündeki salyangoz ise oluşumu planlanan hayat tarzına karşı göstergedir.

Şekil 2.1. Yavaş Şehir logosu

Kaynak: (URL 7)

Hızlı yaşamının diğer adı olan “Amerikan tarzı” hayata bir alternatif olarak, hayatı yavaş, tadına vara vara, sükûnet içinde yaşamayı öngören bir semboldür. Yemek kültüründen şehir planlamasına kadar her şeyin yavaşlık, sakinlik ve bir de tarihî mirasa saygı prensipleriyle düzenlenmesi gerektiği anlatılmaktadır (Özgenç, 2012).

Yavaş Şehir daha az trafik, daha az nüfuslu yerlerdir ve küresel dünyaya meydan okumaktadır. Bu meydan okumayı destekleyen yerler, küreselleşen dünyada farklılaştırma yaratma peşindedirler (Canlı, 2016). Bu şehirlerin logosu olan, hayatı yavaş, tadına vararak, sükûnet içinde yaşamayı öngören ve salyangoz sembolünü kullanabilmeye hak kazanan merkezler, düzenli olarak denetimden geçmektedirler (Özkan, 2011).

2.2. Yavaş Şehir Kavramının Kapsamı ve Amacı

Yavaş şehir hareketinin organizasyon yapısı, karar vermeden sorumlu bir “düzenleme komitesi”, hareketin ana hatlarını belirlemenin yanında kontrol yetkisine sahip bir “bilimsel komite” ve gerek ulusal alanda gerekse uluslararası ağda tüm eylemsel etkinliklerden sorumlu bir “sekreterlik” ten oluşur (Göçkan, 2012).

Bir ülkede üç yerleşimin Cittaslow olması durumunda bir ulusal ağ kurulabilir. Bu ulusal ağlar topluluğu kendi ülkelerindeki adaylık sürecini yerel parametreler doğrultusunda yönetir. Ayrıca yerel bağlamda gerekli görülen kriter varsa eklenmesi sağlanır (URL 7).

Sakin şehir hareketinin amacı, kaliteli yaşam kültürünü desteklemek ve yaygınlaştırmaktır. Sakin şehir olabilmek için şehir/kasabanın nüfusu 50 binden fazla olmamalıdır. Bu tek koşulu sağlayan şehirler, derneğin kurallarına uymakla yükümlüdür ve derneğin imajını zedeleyecek davranışlardan kaçınmalıdır. Dernek, “Uluslararası Genel Kurul, Uluslararası Koordinasyon Kurulu, Uluslararası Konsey Başkanı, Konsey Başkanı, Garantörler Kurulu, Uluslararası Bilim Kurulu ve Denetmenlerden oluşmaktadır. Sakin Şehir Derneği'nin merkezi Orvieto (İtalya) kentindedir (Ekincek, 2014).

“Cittaslow birliğine üyelik süreci, ağa üye olma amacını açıklayan bir başvuru mektubunun hazırlanmasıyla başlar. Mektup, Cittaslow Türkiye Koordinatörlüğü tarafından ilgili başvuru kriterleri doğrultusunda değerlendirilir ve sonuç aday kente bildirilir. Sonucun olumlu olması durumunda Cittaslow Türkiye Bilim Komitesi ve Yavaş Yaşamı Destekleme Derneği tarafından kente adaylık değerlendirme ziyareti düzenlenir ve bu doğrultuda rapor hazırlanır. Bu aşamada kentin Cittaslow kenti olmasına uygunluğu göz önünde bulundurulmaktadır. Olumlu sonuca varılması durumunda üyelik sürecini başlatan aday kent statüsü verilir ve bu doğrultuda bir rapor düzenlenir. Kesin üyelik sürecinin başında Cittaslow Türkiye Koordinasyonu tarafından bir hazırlık raporu düzenlenir. Bu raporda, aday kentin birlik kriterlerine ilişkin eksiklikleri ve kriterler gereğince yapması gerekenler belirtilir ve bir yıl içinde tamamlanması beklenir. Yapılan öneriler doğrultusunda eksiklerini tamamlayan kent, Cittaslow Türkiye Bilim Komitesi ve Yavaş Yaşamı Destekleme Derneği tarafından bir kez daha ziyaret edilir. Ziyarete yerleşimin yeni durumu ve adaylık sürecinde gerçekleştirilen faaliyetler değerlendirilir. Değerlendirmenin olumlu olması durumunda, kent başvuru dosyasını hazırlar ve üyelik başvurusunda bulunur. Üyelik başvurusu İtalya'da Cittaslow Genel Merkezi tarafından değerlendirilir ve olumlu

sonuçlanmasıyla aday kentin Cittaslow üyeliği onaylanır”(Çakar, 2016). Kabul edilen şehir her sene düzenli olarak denetlenmeye devam eder.

Yavaş Şehir ile amaçlanan düzeye ulaşmak ve bunu sürdürebilmek için yoğun bir enerji harcanması gerekmektedir (Özgenç, 2012). Bu ağa üye olmak isteyen merkezlerin, kültürel mirasını korumak, gelecek nesillere iyi bir yaşam bırakmak, yöresel değerlerine sahip çıkmak ve sakin bir yaşam sağlamak gibi beklentileri vardır. Her merkez farklı sebeplerle başvurabilmektedir. Tüm bu olguları yerine getirebilmek için merkezlerde uygulanan projeler vardır.

Yavaş Şehirler’ de uygulanan bazı programlar içinde geri dönüşüm projeleri, Presidia, okul sonrası programları, gerçek bir “yerel” tecrübe için turist bilgilendirme çalışmaları sayılabilir (Doğutürk, 2010).

Hareketin başlangıç noktasında yöre sakinlerinin kendi bölgelerine karşı öz bilinç oluşturması daha sonra bunu koruması ve sürdürmesi yer almaktadır (Acuner, 2015). Bu farkındalığın bölge sakinleri, yetişkinler ve çocuklar, esnaf, üretici, turizmci gibi her sektördeki bireylerin üzerinde sağlanması gerekmektedir.

“Yavaş Şehir” unvanına sahip olabilmek için söz konusu kentin “Yavaş Yemek” kriterlerini kabul etmesi, “keyif” anlayışını geliştirmeye çalışması ve yerel dokuyu koruması gerekmektedir. Tek tipleşmeden uzaklaşma, özgünlük ve yerellik hareketi ana hedeflerinden biridir (Göçkan, 2012).

2.3. Yavaş Şehir Kriterleri

Kriterler 1999 yılında Orvieto ’da ki Food Festival’de imzalanan tüzük ile belirtilmiştir (Özkan, 2011). 7 ana başlık altında 72 adet kriter bulunmaktadır. Bu ölçütlerin sınıflandırıldığı 7 ana başlık şunlardır:

Altyapı Politikaları: Kentteki altyapısal sorunları ve ulaşım konularını vurgular. Bu başlık altında, kamu binalarına ulaşımın sağlanması, şehir içi ulaşım olanakları ve park yerleri, engellilere yönelik erişilebilir tasarımlar, sağlık merkezlerine rahat ulaşım ve Kent merkezlerinde malların sürdürülebilir dağıtımını gibi maddeler değerlendirmeye alınmaktadır.

Çevre Politikaları: Enerji kontrolü, çöp, arıtma, ilan panoları düzenlemesi gibi konuları ve alt başlıkları vurgular. Bu başlık, hava temizliğini, su temizliği, içme suyu temizliğini, atık yönetimi, Binalarda ve kamu kullanım alanlarında enerji tasarrufu sağlanmasını, yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanılmasını, görsel ve akustik kirliliğin azaltılması, ışık kirliliğinin önlenmesi maddelerinden oluşmaktadır.

Kentsel Yaşam Kalitesinin Artırılması: Kentsel hizmetlerin düzgünce işlenmesi ve kentte yaşayan kişilerin sorunsuzca hayatlarını devam ettirebilmeleri için gereken hizmetleri vurgular ve buna dair pek çok alt maddeye içinde barındırır. Bu maddeler; kent merkezlerin iyileştirilmesi, şehir planlaması, sosyal ve yeşil alanların artırılması, insanların bilgiye çabuk ulaşmasının sağlanması, mimaride sürdürülebilirliğe verilen değer, aktif teknoloji kullanımı ve hızı ve çeşitli atölye imkânları gibi tamamen insanlara yönelik olan hizmetlerden oluşmaktadır.

Tarımsal, Turistik, Esnaf ve Sanatkârlara Ait Politikalar: Kentteki üretim organizasyonunun sağlanması, yerel üreticilerin çoğalarak dışarıdan ürün alışverişini azaltmaları ve kaybolmaya yüz tutmuş el emeği gerektiren mesleklerin korunması konularını vurgular. Agroekolojinin geliştirilmesi, el yapımı ürünlerin korunması, zanaatlara verilen değer artırılması, kırsal bölge imkânlarının artırılması, kamuya ait alanlarda organik ürün tüketimi, yerel lezzetleri korumaya yönelik çalışmalar, tarımda GDO kullanılmaması gibi maddeleri ele alan bu başlık, kültürel değerleri korumaya ve yerli halka kazanç sağlamaya yönelik maddeler üzerinden değerlendirilmeye alınmaktadır.

Misafirperverlik, Farkındalık ve Eğitim için Planlar: Gelenek görenekleri, kültürü ve tarihi korumayı vurgular. Gelen turistlerin iyi karşılanması, yavaş güzergâhların mevcut olması, Eğitimciler, yöneticiler ve çalışanların Cittaslow temaları hakkında sürekli eğitim görmesi, sağlık eğitimleri ve Cittaslow kampanyalarının desteklenmesi bu başlığın esas hedeflerini oluşturmaktadır.

Sosyal Uyum: Bu madde kriterler arasına sonradan eklenen bir madde olup çağımızda yaşanan önemli sorunları düzeltmeyi ve insanları bir arada tutmayı hedeflemektedir. Azınlıkların korunması, farklı etnik kökenli insanların

dışlanmaması, engelli kişilerin benimsenmesi, genç neslin istihdam durumu, yoksulluk, toplumsal ortaklıklar/sivil toplum kuruluşların mevcudiyeti ve gençlik faaliyetlerinin yürütüldüğü bir alanların ve bir gençlik merkezinin mevcudiyeti gibi maddeler hedefe ulaşmayı destekleyen maddelerdir.

Ortaklıklar: Yavaş yemek aktiviteleri ve kampanyaları için destek, doğal ve geleneksel yiyecekleri desteklemek, eşleştirme projelerini desteklemek ve gelişmekte olan ülkelerin Cittaslow ve yavaş yemek felsefelerinin yayılmasını da sağlayacak şekilde gelişmeleri için işbirliği yapmak gibi maddeleri kapsayan bu kriter, hareketi yaygın hale getirmeyi amaçlamaktadır (Onaran, 2013; URL7).

2.4.Yavaş Şehir ve Sürdürülebilirlik

Yavaş Şehir akımı sürdürülebilir kent gelişimi için alternatif bir yaklaşım sunmaktadır. Bu akım günlük hayatımızı etkileyen küreselleşme ve tek tipleşirmenin olumsuz etkilerine cevap vermektedir (Sezgin ve Ünüvar, 2011).

Bir merkezin Yavaş Şehir olarak seçilmesi için 7 ana başlık altında toplanan 72 kriter vardır. Ancak tüm bu kriterleri sağlamadan önce kendisini bu konuda geliştirmek adına edindiği bir amaç olmalıdır. Bu amaçlar sürdürülebilirlik ilkeleri arasında da yer alır (Tablo 2.1).

Tablo 2.1. Sürdürülebilirliğin Boyutları ve Sakin Şehir Kriterleri

Sürdürülebilirliğin Boyutları	Sakin Şehir Kriterleri
Çevresel	Çevre Kriterleri
Ekonomik	Altyapı Kriterleri
Sosyal	Kent Kalitesinin Arttırılması
	Yerel Ürün ve Üretimin Desteklenmesi
	Misafirperverlik
	Farkındalık
	Yavaş Yemek Projelerinin Desteklenmesi

Kaynak: (Ekincek, 2014)

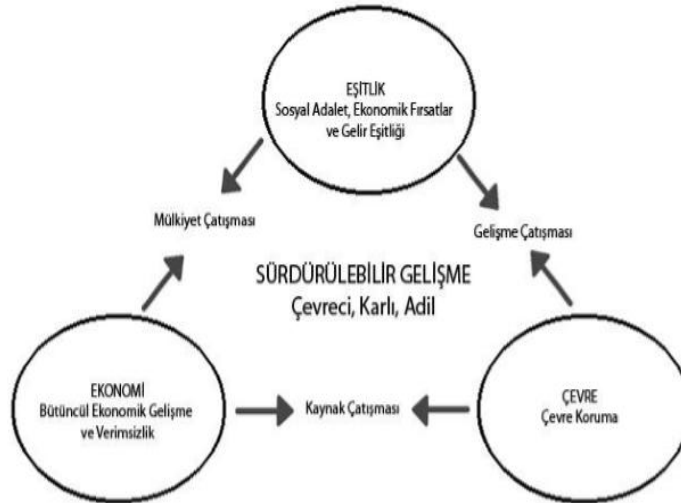
Yavaş Şehir kriterlerinin yanı sıra Cittaslow'un temel amaçları da sürdürülebilirliğin amaçlarıyla örtüşmektedir. Cittaslow'un temel amaçlarını aşağıdaki gibi sıralayabiliriz (Keskin, 2015).

- Teknolojiyi kullanarak, yaşamın kaliteli ve konforlu olmasını sağlamak

- Bölgeye özgü değerlerle sürdürülebilir gelişmeyi sağlamak
- Yerel ekonomik yaşama katkı yaparak gelir adaletini sağlamak
- Doğal çevreyi ve tarihi değerleri korumak

Sürdürülebilir Kentleşme ile Sürdürülebilir Kalınma birbirinden bağımsız kavramlar değildir. Her iki kavram için ve dolayısı ile Yavaş Şehirler için üç temel bileşen mevcuttur; çevre (environment), ekonomi (economy) ve sosyal eşitlik (equity) olarak ayrılan ve 3E modeli olarak bilinen bu sürdürülebilirlik bileşenleri Yavaş Şehir kriterleri ile yakından ilişkilidir (Acuner, 2015). 3-e modeli ilk olarak Campbell (1996) tarafından ortaya atılmıştır.

Tablo 2.2. 3-E Modeli

Kaynak: (Campbell, 1996)

Şekilde görüldüğü gibi sürdürülebilir gelişmenin 3-e modeli; çevresel sürdürülebilirliği, ekonomik büyüme ve sosyal adalet ile birleştirmektedir. Fakat amaçlar arasındaki çatışmalardan dolayı 3-e arasında bir denge bulmak pratikte pek kolay olmamaktadır (Ekincek, 2014).

Tablo 2.3. Bir Cittaslow kenti ile bilindik bir kent modeli arasındaki farklar

	<u>Bilindik kent modeli</u>	<u>Bir Cittaslow kenti</u>
<u>Karakteristik Özellikleri</u>	Homojenize	İnsan ve doğa varlığına özgü bir yapı
	Eşitlikten uzak	Eşitlikçi
	Endüstriyel	Zanaat odaklı
	Standartlaştırılmış	Özel hale getirilmiş
	Kurumsal	Altyapıya önem veren
	Sürdürülebilirliği olmayan	Sürdürülebilir
	Birbirine benzer	Otantik
	Gerileyen kalite	Yüksek kaliteli
	Yerel tarih ve kültür ile kopuk ilişkileri olan	Yerel tarih ve kültüre duyarlı
	Hızlı	Yavaş

Kaynak: (Kostulska vd., 2011)

Yavaş Şehir olmayı amaç edinmiş bir kentte sürdürülebilirlik başta gelen özelliktir. Bununla birlikte adaletli bir kalkınmayı da sağlamak bu akımın amaçlarındandır. Yukarıdaki tabloda normal bir kent ile Yavaş Şehir ağına dâhil olan bir kent arasındaki farklar verilmiştir.

Birbiriyle örtüşen bunca özelliklerine karşın Cittaslow ve sürdürülebilirlik kavramları; insan ve çevre(doğal, yapılı, sosyal, ekonomik ve kültürel) ilişkisinin farklı açılarını içermektedir. Birbirlerinden farklı olarak, sürdürülebilirlik gelecek ile ilgili iken, Cittaslow gelecekle ilgili yönleri de bulunmakla birlikte şimdiki zaman ile daha çok ilgilidir (Gürel Üçer, 2009).

2.5. Dünya’da ve Türkiye’de Yavaş Şehir Kavramının Durumu

Dünya üzerinde 30 ayrı ülkede 252 merkez yavaş şehir ağına dâhil olmuş ve aktif çalışır durumdadır. Çevreyi korumak adına pek çok kıstas barındıran ve bunları zorunlu kılan bir hareketin, sayıca fazla olması demek dünyamızı dört bir elden temizlemek ile aynı şeydir.

Ülkemizde farklı özelliklerinden dolayı yavaş şehir olmaya hak kazanan yerleşim yerleri 2019 itibari ile 17 adettir (URL7).

1. İzmir/Seferihisar
2. Isparta/Eğirdir
3. Sinop/Gerze
4. Muğla/Akyaka
5. Çanakkale/Gökçeada
6. Şanlıurfa/Halfeti
7. Ordu/Perşembe
8. Artvin/Şavşat
9. Sakarya/Taraklı
10. Kırklareli/Vize
11. Isparta/Yalvaç
12. Aydın/Yenipazar
13. Erzurum/Uzundere
14. Bolu/Göynük
15. Bolu/Mudurnu
16. Muğla/Köyceğiz
17. Van/Ahlat

Bu listeden başında yer alan Seferihisar, 49.5 km ile Türkiye'nin en uzun sahil şeridinde sahiptir (Şahin, 2017). Kentin nüfusu 2018 yılına göre 43.546 olarak belirlenmiştir. 2009 yılında Cittaslow ağına dahil olan kent Türkiye'de bir ilktir. Kriterlerin %75 gibi büyük bir oranını sağlayan kent, “hiç denetlenmeden Yavaş Şehir üyeliğine kabul edilen tek şehir” olarak bilinir (Öztürk, 2012).

Bölge İzmir iline yakın olduğundan kentleşme riski taşımaktadır. Ancak çevresinin sit alanı ile çevirili olması, kentin büyümesine engel olmuştur. Beldenin sahip olduğu 13 Mavi Bayraklı plaj, turizm açısından en önemli kozdur (Şekil 2.2)(Şahin, 2017).

Şekil 2.2. Seferihisar genel görünüm

Kaynak: (URL 33)

Küçük bir balıkçı kasabası olan Sığacık'ta bulunan Sığacık Kalesi bugün Seferihisar'ın yerel yemeklerine, yerli tohumlardan üretilmiş sebzelerine, el zanaatlarına ve üreticilerine hizmet etmektedir (Onaran, 2013).

Seferihisar'da kadınların üretken pozisyonda olduğu ve satış yapabildiği köy pazarı bulunmaktadır. Ayrıca Sığacık Kalesi içerisinde Üretici Pazarı bulunmaktadır (Özkan, 2011).

Teos antik kenti Seferihisar ilçesi toprakları içerisinde bulunan en eski yerleşim yeridir ve kazılar hala devam etmektedir (Şahin, 2017). Seferihisar çevresinde birçok cami ve tarihi yapı vardır. Sığacık Kalesi'nde ve çeşitli binalarda yapılan ve yapımı devam restorasyon projeleri, yeniden işlevlendirme projeleri yer almaktadır (Şekil 2.3)(Keskin, 2015).

Şekil 2.3. Sığacık sokak sağlıklaştırma projesi önce ve sonra

Kaynak: (Çakar 2016; Url 34)

Yavaş Şehir olgusunu yerine getirmeye devam eden Seferihisar’da farkındalık arttırmak için hemen hemen her yerde “salyangoz” amblemini görmek mümkündür. Ayrıca merkez, güneş enerjisini kullanmaya özen göstermektedir.

Bu şehirlerin artışını daha da yükseltmek için teşvik çalışmalarının artırılması ve üye olunan birliğin kıstaslarının eksiksiz yerine getirilmesi gerekmektedir. Ülkemizde Köyceğiz ve Ahlat merkezleri ağı yeni dahil olan iki merkez olup ülkemizde reklamları yapılmaktadır. Ancak bu reklamlar yetersiz kalmakta ve medyaya yeterince taşınmamaktadır. İnsanların farkındalığını artırmak üzere çalışmalar yapıldığı takdirde yavaş şehirlere olan ilgi artacaktır.

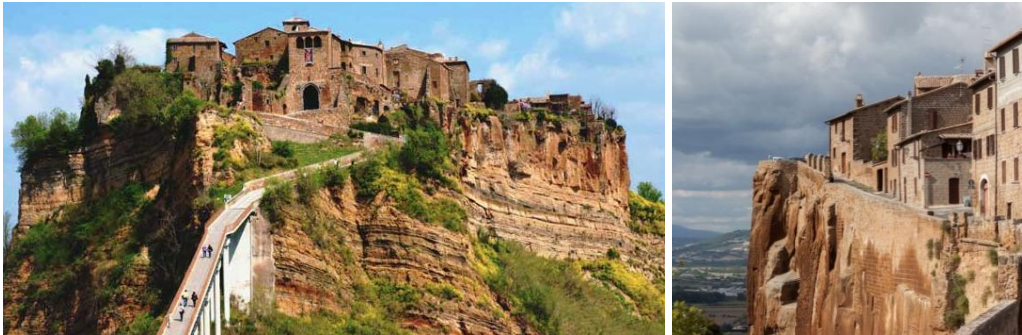
2.6. Yavaş Şehirlere Dünya Çapında Örnekler

2.6.1. Orvieto /İtalya

Orvieto, 3000 yıllık geçmişe sahip, küçük bir İtalyan kentidir. Deniz seviyesinden 325 metre yükseklikte tuf bir kayanın üzerine inşa edilmiştir. Yaklaşık 10.000 kişilik nüfusa sahip bu kent, 1999 yılında Yavaş Kent Hareketi’ne katılmıştır. Orvieto, Yavaş Kent hareketinin dört kurucu üyesinden biridir. Bundan dolayı Orvieto Yavaş Kentler başkentidir (Keskin, 2015).

Coğrafi yapısı volkanik özellikler taşıyan bu kent, M.Ö. 8.yüzyıldan beri bozulmamış bir doğaya sahiptir. Saraylara, kiliselere ve daha da ilginç kentin altında kalan tünellere, sarnıçlara ve mağaralara ev sahipliği yapmaktadır (Şekil 2.4).

Şekil 2.4.Orvieto genel görünüm ve coğrafi yapı

Kaynak: (URL 8)

En önemli yapıları arasında Gotik mimariye sahip Giglio d'Oro Katedrali ve Rönesans sanatını temsil eden San Patrizio Kuyusu vardır (Baydar, 2013).

Kentin en ünlü yavaş objeleri, yerel yemekleridir (URL 9). Orvieto'daki Lezzet Sarayı'nda, tehdit altındaki yerel ürünlerin burada korunmasının yanında, özgün pişirme tarifleri de saklanmaktadır (Keskin, 2015). Bu merkez okul çağındaki çocuklara "Haydi Lezzeti Resmedelim" isimli bir proje başlatmıştır ve yiyecekler ile birlikte resim kursları vermektedir.

Kent, 2006 yılında "Yavaş Pazar" uygulaması başlatmıştır. Pazar günlerinde tarihi merkezlere araç alınmamakta, alış-veriş alanları açık tutulmakta, kırsal el sanatları sergisi, yerel şarap ve yiyecek tadım alanları oluşturulmakta ve kent merkezinde yerel okullarla birlikte konserler verilmektedir (Keskin, 2015). Bu etkinlikler arasında en göze çarpan etkinliklerden biri Umbria Caz etkinliğidir.

Orvieto'da, süpermarket ya da McDonald's bulunmadığından insanlara sadece yerel ürünleri tüketmektedir. Aynı zamanda şehir içerisinde araba kalabalığı bulunmamaktadır. Sınırlı sayıdaki aracın şehir içinde belirli park süreleri vardır ve aşıldığı takdirde ceza kesilmektedir. Araç olmadan ulaşım ise yürüyerek ya da bisiklet ile sağlanacak şekilde düşünülmüştür (Şekil 2.5)(Özgenç, 2012).

Şekil 2.5. Orvieto sokak görüntüleri

Kaynak: (URL 9)

2.6.2. Hersbruck/Almanya

Hersbruck, Almanya'da Nurnberg kentinin bir ilçesidir. Yerleşimin nüfusu 2014'teki resmi sayımlara göre 12.132 olarak bilinmektedir (Çakar, 2016). 2001

yılında Cittaslow birliğine dâhil olarak, İtalya dışındaki ilk birlik üyesi kent unvanını kazanmıştır.

Tarım ve hayvancılık konusunda gelişmiş olan ilçede, ortaçağ dönemine ait tarihi doku tamamen korunmuş durumdadır (Şekil 2.6)(URL 10).

Şekil 2.6. Hersbruck kentinin korunmuş dokusu

Kaynak: (URL 11)

Kentin somut miras öğeleri; ahşap karkas stürktüre sahip, dik çatılı konut dokusu ve dar sokaklarının yanı sıra, geç gotik döneme ait Hersbruck Kilisesi ve yerel mesleklerin tanıtıldığı “Hintenmuseum”dur (Şekil 2.7).

Şekil 2.7. Hersbruck konutları ve Hersbruck Kilisesi

Kaynak: (URL 12; URL 13)

Hersbruck'ta, çayırlar çok büyük alan kaplamakta ve kasaba için önemli bir anlam ifade etmektedir. 1970'lerde sanayileşme ile bu alanlar atıklar için kullanılmaya başlamış ve önemini yitirmiştir. 1980'lerde doğal mirasını korumaya yönelik başlatılan “Huntagerprojekt” projesiyle bölge koruma altına alınmış ve bu da “cittaslow” olarak seçilmesine öncü olmuştur (Özkan, 2011).

Bu projede atıl tarım alanlarında yerli çiftçilerin üretim yapması ve buradaki fuarlarda satış yapması sağlanmıştır. Bölgedeki elma ağaçlarından organik meyve suları üretilmiş ve buradan restoranlara giden taze ürünlere göre menüler düzenlenmiştir. Menülere ise ürün sahibi çiftçinin kimliğini belirten notlar eklemiştir (Erten, 2009).

Kültürel mirası korumak adına bölgede “Cittaslow Günü” etkinliği, “Küçük Mutfak” projesi uygulanmaktadır. Bunun yanında kentin doğal dokusu ve ahşap işçiliği korunmaya devam etmektedir. (URL 14). Hersbruck örneği çevre koruma planlarının ekonomik olarak nasıl geri dönebileceğini gösteren olumlu bir örnektir (Doğutürk, 2010).

2.6.3. Ludlow/İngiltere

Ludlow, İngiltere'nin Shropshire bölgesinde bir pazar kasabasıdır (Şekil 2.8). Ludlow, Sakin Şehir hareketinden önce de, tam bir sakın şehir şeklinde yaşayan ilk şehirdir (Ekincek, 2014). Cittaslow ağına 24 Kasım 2003 tarihinde dâhil olmuştur.

Şekil 2.8. Ludlow Cittaslow genel görünüm

Kaynak: (URL 15)

Yaklaşık 10,000 kişilik bir nüfusa sahip olan Ludlow, Ortaçağ'a ait surlarla çevrilidir ve yaklaşık 500 tescilli tarihi binaya ve bir kaleye sahiptir. Ludlow, İngiltere'nin en iyi Pazar Şehri” olarak bilinmektedir. Şehirde hemen hemen her gün bir yerel pazar bulunabilmektedir.

Ludlow 'da, tek tipliliği değil farklılığı teşvik etmek, yerel kültür ve gelenekleri desteklemek, sürdürülebilir çevre için çalışmak, yerel ürün ve üretimi

destekleyip teşvik etmek, özellikle çocuklar ve gençleri baz alarak sağlıklı yaşamı teşvik etmek için etkinlikler gerçekleştirilmektedir (Keskin, 2015) . Ana Caddesinde, büyük firmaların temsilciliklerinden ziyade küçük bağımsız iş yerleri bulunmaktadır (Şekil 2.9)

Şekil 2.9. Ludlow' un sokak görüntüsü

Kaynak: (URL 16)

Ludlow 'da her yıl gerçekleşen Ludlow Yemek Festivali haricinde birden çok festival ve panayır düzenlenmektedir. Ayrıca şehirde cittaslow amaçları doğrultusunda pek çok proje desteklenmektedir. (Url 17).

3. TÜRKİYE'DE BİR YAVAŞ ŞEHİR ÖRNEĞİ: MUĞLA/AKYAKA

Çalışmanın bu bölümünde, Türkiye'de bulunan ve yavaş şehir merkezlerinden biri olan Akyaka beldesinin, çok eskiye dayanan tarihçesi ve coğrafi özellikleri sayesinde elde etikleri ile merkezin sosyal yapısını gösteren bulgular bir bütün olarak incelenmiştir. Bölgede oluşmuş olan mimari dokunun ortaya çıkışı, bu mimariye yön veren tasarımlar ve merkeze kazandırdıkları da değerlendirmeler arasında yer almaktadır.

Çalışmada 17 merkez arasından Akyaka'nın tercih edilme sebebi, yavaş şehir seçilmesine büyük katkısı bulunan mimari dokusu olmuştur. Mimari doku ile beraber eski dönemlere ait kültürel miraslarını da koruma çabası gösteren merkez çok fazla turist çektiğinden dolayı pek çok otel yapısına da ev sahipliği yapmaktadır. Çalışmanın ilerleyen kısımlarında Akyaka otelleri iç mekân kurguları ile ele alınarak yorumlanacaktır.

Akyaka, Bodrum, Marmaris, Datça, Fethiye, Dalyan gibi Türkiye'nin önemli turizm merkezlerine kavşak oluşturmaktadır. Orfoz ve lagos balıklarıyla yazıtlara geçmiş, Halikarnas Balıkçısı'nın "Roma'yı gör de öl derler, Gökova'yı gör de yaşa" dediği Gökova(Kerme) Körfezi'nin doğu ucunda, yem yeşil çam ormanları arasında kaybolan, sırtını kızılçamlarla kaplı Sakartepe'ye yaslamış küçük bir balıkçı kasabasıdır (Şekil 3.1).

Şekil 3.1. Akyaka konumu ve genel görünüşü

Kaynak: (URL 18; Onur, 2018)

Yaz nüfusu 3000-4000 iken kış nüfusu 1500 civarı olan Akyaka beldesi 2011 yılında CittaSlow ağına katılmıştır. Akyaka, Gökova Özel Çevre Koruma Bölgesi içerisinde, dağların ve azmak nehirlerinin arasında, yeşil ormanlar ile mavi suların iç içe geçtiği eşsiz bir manzarada konumlanmaktadır (T.Toprakçı ile kişisel iletişim, 2018).

Körfeze adını veren Gökova, çeşitli bitki örtüsünün yanı sıra sazlıklar ile çevrili, kılıç balığı ile meşhur iki azmağın denize döküldüğü bir ovada yer almaktadır ve biyolojik çeşitlilik bakımından oldukça zengindir. Barındırdığı türler nedeni ile Önemli Kuş Alanı ilan edilmiştir (Koç ve Taş, 2015).

Akyaka'da suyun bol olması nedeniyle bitki örtüsü her daim yeşil olup yaz kış canlı ve güzel bir doğaya sahiptir. Uzun, doğal bir kumsalının oluşu, su kirliliğinin olmaması, rüzgâr alması sayesinde farklı sporlar geliştirilmesi, dağları, ormanları,

tarihi kalıntıları ve kamp alanları sayesinde spor ve doğa tutkunları için bulunmaz bir imkân sunmaktadır.

Geleneksel Türk mimarisi ile yoğunlaşmış yapı karakterleri, kasabaya renkli bir atmosfer kattığı gibi geçmişe dayalı güçlü bir tarihin yaşanmış olduğunu da kanıtlar niteliktedir. Çam ormanlarının eşsiz görüntüsü, denizin derin mavisi, Azmak Nehri'nin soğuk suları ve kenarında bulunan restoranları, ince kumlu uzun plajı ve begonviller ile çevrili cumbalı evleri ile Akyaka, bütün duylara yanı anda hitap eden sakin bir şehirdir.

Ulaşımın kara, deniz ve havayolu ile kolay sağlanabiliyor oluşu Akyaka'yı, Türkiye'nin güzel turizm kasabaları arasında konuşturmuştur.

3.1. Akyaka Bölgesi'nin Tarihçesi

Tarihi ilk çağlara kadar uzanan Akyaka kasabası, ilk dönemlerinde Karyalılara ev sahipliği yaptıktan sonra pek çok medeniyete ev sahipliği yapmaya devam etmiştir. Bölgede yaşayan Dorlar ve Lidyalılardan sonra Perslerin saldırısına uğrayan bölge "Idyma" olarak da anılmaktadır (Çınar, 2007).

Bölge M.Ö. 387-334 yılları arasında tekrar Persler tarafından ele geçirilmiştir. M.Ö. 334 yılında ise Büyük İskender bölgeyi işgal ederek hâkimiyeti ele almıştır. Tarihi süreç içerisinde Rodos yönetimine de geçen ve birinci yüzyıl sonlarında Roma kenti olan Idyma, pek çok milletin uğruna savaştığı bir bölge niteliğindedir. Ancak üçüncü yüzyılda gerçekleşen depremler ve salgın hastalıklar nedeniyle bölge uzun yıllar terkedilmiş, 13.yüzyıl sonlarında da Menteşe Beyliği'ne bağlanarak Türklere ev sahipliği yapmaya başlamıştır ve 1420 yılında da Osmanlı himayesine girmiştir Osmanlı döneminde "Akâbâd ve Akova" olarak isimlendirilmiş, daha sonra Akyaka adını almıştır. (Koç ve Taş, 2015; URL 19).

Evliya Çelebi'nin gelip ziyaret etmiş olduğu bu bölge, birbirinden farklı pek çok milleti bünyesinde barındırdığından ve çok uzun bir geçmişe sahip olduğundan dolayı şu an da eski kültürlere ait tapınaklar, kalıntılar, kaya mezarları bölgeye turistik değer katmaktadır (Yüksel Özmen vd., 2017).

1968 yılında Gökabad Kasabası olarak bilinen merkez, önce mahalle, sonra 1971 yılında da Akyaka Köy Muhtarlığı olmuştur. 1980 yılında Nail ÇAKIRHAN ve arkadaşlarının Akyaka'ya olan alakası neticesinde turizm ile tanışan köy 1992 yılında Akyaka Beldesi olmuştur (Canlı, 2016).

1988 yılında “Çevre Koruma Bölgesi” ilan edilen Akyaka, 2012 yılında Muğla'nın Ula ilçesine bağlı mahalle olarak kayıtlara geçmiştir. Bölgenin turizm geçmişi 1968 yıllarına kadar dayanmasına rağmen Nail Çakırhan sayesinde tam bir turizm merkezi haline gelmiştir. 2011 yılında Yavaş Şehir ağına dâhil olan merkez, tarihi geçmişi niteliğiyle yavaş şehirler arasında önemli bir yere sahiptir (Yüksel Özmen vd., 2017).

3.2. Akyaka Bölgesi'nin Sosyal Yapısı

Akyaka, Gökova Özel Çevre Koruma Bölgesi içerisinde konumlanan küçük ve huzurlu bir merkezdir. Kadın ve Kanlı azmaklarının aralarında bulunan Gökova Ovası birinci derece sit alanı olarak ilan edilmiştir. Azmaklar bitki ve hayvan çeşitliliği bakımından oldukça zengindir ve bazı endemik kuş ve bitki türlerine burada rastlanmaktadır. Ayrıca azmak ve çevresi sazlıklar, makiler ve zeytinlikler ile kaplıdır (Şekil 3.2)(Baydar, 2013).

Şekil 3.2. Azmak kıyı şeridi bitki çeşitliliği

Kaynak: (Gökçe Onur Arşivi 2018)

Merkez yaz turizminin açılması ile beraber oldukça fazla turizm geliri elde etmektedir. Bölgenin sahip olduğu mavi bayraklı plajı da turizm konusunda önemli yere sahiptir (URL 20). Serinliği ve berraklığıyla popüler olan azmak çayı, bölge

hakkında merak uyandırdığından gezgincilerin ve günübirlikçilerin uğrak mekânı haline gelmiştir. Azmak çayında yapılan tekne gezileri ve kano turları sayesinde insanlar, azmağın eşsiz akvaryumu üzerinde, yeşiller arasında doğaya süzülme imkânı bulmaktadır. Azmak kenarında, masa ve sandalyelerini sulara atmış, çeşitli bütçelere hitap edebilecek bir sürü restoran ve kır kahvesi bulunmaktadır (Şekil 3.3). Balıkçı kasabası olarak bilinen bu merkezdeki restoranlar, bölgedeki denize has orfoz ve lagos balığını, azmağa özel kılıç balığını müşterilere yöreye ait otlar ile birlikte servis etmektedir.

Şekil 3.3. Azmak kıyı restoranları

Kaynak: (Gökçe Onur Arşivi 2018)

Birçok medeniyete ev sahipliği yapmış olmasından dolayı farklı kalıntıların var olduğu bölgede, tekne gezileri sayesinde agoralar, tapınaklar, sur ve liman kalıntıları, antik tiyatrolar turistlere gösterilmektedir (Şekil 3.4). Tüm bu tarihi manzaralara ek olarak adanın kuzeybatısında Kleopatra Plajı, Okluk Koyu, İngiliz Limanı, Çınar Koyu, Soğuksu Koyu gezilebilmekte ve buralarda yüzülebilmektedir (Canlı, 2016).

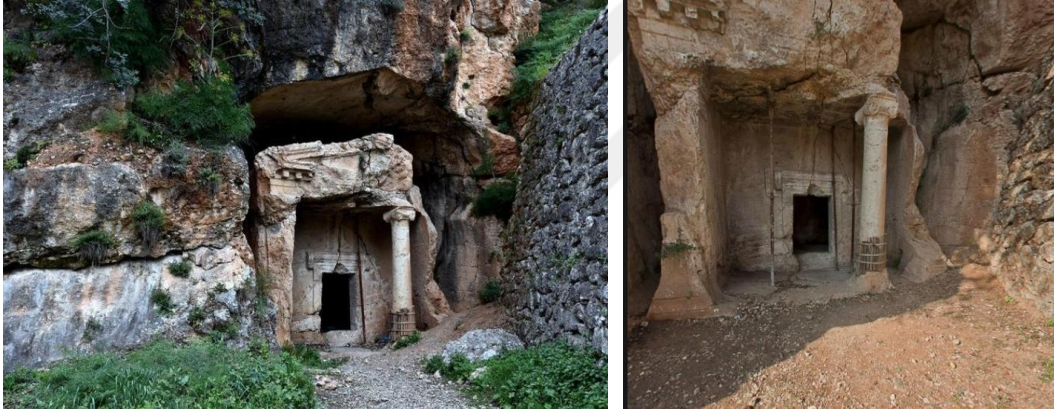
Şekil 3.4. Azmak tekne turu

Kaynak: (Gökçe Onur Arşivi 2018)

Akyaka gezilmesi gereken pek çok tarihi ve doğal dokuya, yapılması gereken birden fazla etkinliğe ev sahipliği yapmaktadır. Sakartepe Seyir Terasından eşsiz bir manzara ile izlenen merkezde Idyma Antik Kenti ve kaya mezarları görülmesi gereken ve yürüme mesafesinde bulunan tarihi yerlerdir (Şekil 3.5). Bölgeye sahip olduğu mimari dokuyu veren, bütün yapılara örnek olarak merkeze bir kimlik kazandıran Nail Çakırhan Evi 'de bu bölgede yer almaktadır. Sözü geçen bu ev ile aynı bahçeyi paylaşan bir de çalışma evi bulunmaktadır. Bu yapıların hemen arkasında, bölgenin mimarı olan Nail Çakırhan ve eşi Halet Çambel'e ait yapı şu an kültür ve sanat evi olarak kullanılmaktadır ve zaman zaman çeşitli etkinliklere yer verilmektedir (URL 21)

Şekil 3.5. Idyma Antik Kenti ve kaya mezarları

Kaynak: (Onur, 2018)

Bölge iklimi, rüzgârlar, tertemiz denizi ve soğuk azmak çayı ile çeşitli spor olanaklarını turistlere ve yerli halka sunmaktadır (Yüksel Özmen vd., 2017). İçinde bulunduğu ormanlık alanlar ise bölge de bisiklet turları, kamp alanları, kaya tırmanışı ve doğa yürüyüşü gibi çeşitli imkânlar yaratmaktadır. Bu tür sosyal etkinlikler insanları bir araya getiren, kaynaşmayı sağlayıp insanlığımızı hatırlamamıza yardımcı olan, kendimize olan özgüvenimizi artıran, doğayı hissetmemize fırsat veren ve en önemlisi sağlığımıza da büyük yararı olan etkinliklerdir.

Ancak önemli bir nokta, tercih edilen sporlarda, kesinlikle motor kullanılmamakta, doğal enerjiler ile insan gücünü birleştiren sporlar sunulmakta, çevre ve gürültü kirliliğine izin verilmemektedir (Şekil 3.6)(Onaran, 2013).

Şekil 3.6. Akyaka spor imkânları

Kaynak: (URL 21, 2018)

Akyaka bölgesi küçük bir kasaba olmasına rağmen, bir insana gerekebilecek hemen hemen her ihtiyacı kendi yüzölçümü içerisinde karşılamaktadır. Bölgede belediyeye ait hizmet binası, ilkokul ve ortaokul, PTT, sağlık ocağı ve jandarma karakolu insanlara hizmet eden kamu yapılarıdır. Bunların yanı sıra marketi manav, mandıra, kasap, restoran, kafe, butik, hediyelik eşyacı, emlakçı, mimarlık ofisi, kuaför, otel, tüpçü gibi pek çok hizmet veren birimler bölgede yürüme mesafesindedir (Şekil 3.7) (URL 22).

Şekil 3.7. Akyaka imkânları

Kaynak: (Onur, 2018)

Bölgenin pek çok yerel lezzeti bulunmakta ve bunlardan en revaçta olanı balık, hemen hemen her restoranda bulunmaktadır. Ancak merkezde bulunan küçük işletmelerde yöresel lezzetlere rastlamak pek mümkün değildir.

Balıkçılığa verilen önem doğrultusunda 2015 yılında, bölgede yetişen balıkların tanıtımı adına bir balık tadım festivali düzenlenmiş ve bölgenin balık potansiyeli hakkında halk bilinçlendirilmiştir (Şahin, 2017). Ancak bu festival gelenekselleşmemiş sadece bir kez ile sınırlı kalmıştır (Şekil 3.8)(O.Özkan ile kişisel iletişim).

Akyaka bölgesi meyve ve sebze üretimi açısından da oldukça zengin bir tarım arazisine sahiptir. Yöreye ait bu ürünler ile pişirilen lezzetler genellikle Ege bölgesinde yaygın olan ot ve sebze yemeklerinden oluşmaktadır. Bölgede yaşayan kadınlar bu ürünlerin ziyaretçiye satışının yapılması ve geleneksel mutfak öğelerinin yaşatılması için farklı çalışmalarda bulunmaktadır. Gökova Kadın Çevre Kültür ve İşletme Kooperatifinin desteği ile kurulan organik pazarlarda da üretilen ürünlerin satışını sağlamaktadır (Erel, 2015). Her Çarşamba günü Akyaka merkezde de kurulu pazarı görmek mümkündür (Şekil 3.8).

Şekil 3.8. Akyaka balık tadım festivali afişi ve halk pazarı

Kaynak: (Aysoy ve Bucak, 2016)

Tezimin içeriğinde bulunan alan araştırması esnasında bir hafta kadar gözlemlediğim halk, bölgenin huzurlu yapısından ve doğanın temizliğinden dolayı yumuşak karakterler sahiptir. Merkezde trafik sıkıntısı, hava kirliliği gibi nedenler ile stres yaşamayan halk, insanlara karşı daha yardımsever, daha yapıcı davranmaktadır. Sahil kasabası olmasının getirdiği etki ile sokak hayvanlarına daha alışıık olan kentte küçük dostlarımız her zaman düşünölmekte, yemekleri, suları hep konulmaktadır. Bölgede yaz kış yaşayan yerli halk nüfusu çok azdır ve ekonomik durumları aşağı yukarı aynıdır. Ancak yaz nüfusunda gelen kesim arasında çok büyük gelir farklılıkları mevcuttur bu durum da bölgenin huzurlu yapısına ters düşmektedir.

Akyaka' da ki uçurtma sörfü alanı Türkiye hatta dünya çapında oldukça ün yapmış bir sahadır. Farklı medya araçları ile herkesin duyduğu bu alan yerli, yabancı ve ünlü pek çok insanı bölgeye çekmektedir. Bu da Akyaka'nın kapasitesinin çok üstüne çıkan bir turist akışıdır. Bu sörf alanı bölgede iki farklı tür turist oluşmasına neden olmuştur. Bunlardan ilki, Akyaka için gelen yerli turistler, ikincisi de uçurtma sörfü için gelen sörfçülerdir. Turizm açısından güzel gibi görünse de bu iki farklı turist türü Akyaka'nın sakinliğine ağır gelmektedir. Gece hayatının olmadığı Akyaka'da sörfçüler için oluşturulan mekânlar geceleri turistlere hizmet sağlamaktadır. Ancak bu tarz bir gece hayatı anlayışı yavaş şehir mantığına ters düşen bir durumdur (T.Toprakçı ile kişisel iletişim).

Bölgedeki halkın şikâyetçi olduğu bazı noktalar bulunmaktadır. Bunlardan biri, bölgenin popülerliğinin çok artması ile amacının dışına çıkılması, kaldırabileceğinin üzerinde turist potansiyeli yüklenmesi ve günübirlikçiler ile kampçıların çevreyi kirleterek bölgeden ayrılmasıdır (O.Özkan ile kişisel iletişim). Diğerleri ise işletmecilerin bölgeye gelen sörfçülerden daha çok kazanç sağlamak istemesi ancak yerli Akyaka halkının ve yavaş şehir mantığının bu duruma karşı çıkmasıdır. Oluşan bu kargaşa ortamında Akyaka, yavaş şehir üyeliğini korumakta zorlu bir süreç içerisinde (K.Yanık ile kişisel iletişim).

3.3. Akyaka Bölgesi'nin Mimari Dokusu ve Nail Çakırhan Evi

Akyaka'nın kendine has geleneksel bir mimarisi bulunmaktadır ve bu mimarinin temeli Muğla'nın Ula ilçesine dayanmaktadır. 1910 yılında Ula'da doğan Nail Çakırhan, birbirinden farklı pek çok okulda eğitimini yarıda bırakarak edebiyata yönelmiş ve şiirler yazmaya başlamıştır. Lise son sınıfta yazdığı şiir yüzünden gözaltına alınan Çakırhan, Atatürk sayesinde serbest bırakılmıştır. Daha sonralarda Nazım Hikmet ile komünist yayınlar gerekçesinden ceza evine atılmış ve kendi imkânlarıyla tutsak hayattan kaçmıştır. Geçirdiği bu sancılı süreçlerde Çakırhan'ın ciğerleri rahatsızlanmış ve doktoru daha nemli, daha temiz bir yerde yaşaması gerektiğini söylemiştir. Bunun üzerine 1970 yılında Nail Çakırhan eşi ile birlikte Akyaka'ya yerleşmiştir (T.Toprakçı ile kişisel iletişim).

Nail Çakırhan Ula'da yaşadığı babasının evini birebir ölçü alarak, kendince eskizler çıkararak Ulalı ağaç ustalarının da yardımlarıyla Akyaka'ya birebir aynısını uygulamıştır. Yapımı bir yıl süren bu doğayla bütünleşik geleneksel ev, beton yerine ahşap tercih edildiğinden dolayı 1983 yılında dünyanın en saygın mimarlık ödüllerinden olan Ağahan Mimarlık Ödülü'nü Nail Çakırhan'a kazandırmıştır (Şekil 3.9). Nail Çakırhan, mimar olmadığı halde bu ödülü alan alaylı mimar olarak tarihe geçmiştir (T.Toprakçı ile kişisel iletişim).

Şekil 3.9. Nail Çakırhan eskizleri ve Ağahan Mimarlık Ödülü

Kaynak: (Çakırhan, 2005; Gökçe Onur Kişisel Arşivi, 2018)

Nail Çakırhan Evi bölgede yaşayanlar tarafından çok beğenilmiş ve aynı evden onlara da yapılması üzerinde teklifler götürülmüştür. Bunun üzerine bölgede yaşayan iyi bir mimar ile çalışmalara başlayan Nail Çakırhan, ödülünden aldığı parayla bölgede aynı tip geleneksel evler tasarlayıp inşa etmeye başlamıştır ve bu sayede Akyaka'nın mimari kimliği oturmaya başlamıştır. (URL 23).

Nail Çakırhan Evi, tamamen geleneksel çizgiler ile tasarlanmış geometrik planlı sürdürülebilir bir yapı niteliğindedir. Toplam 96 m² üzerine oturtulmuş olan ev, büyük bir bahçe içerisinde yer almaktadır ve bu bahçeye giriş "Kuzulu Kapı" diye tabir edilen, büyük kanatlı ama içinde küçük kanatları da bulunan bir kapı ile sağlanmaktadır. Küçük kanatların açılması ile içeriye eğilerek girmek zorunda kalınır ve bu da ev sahibine gösterilen saygıyı ifade etmektedir (Şekil 3.10).

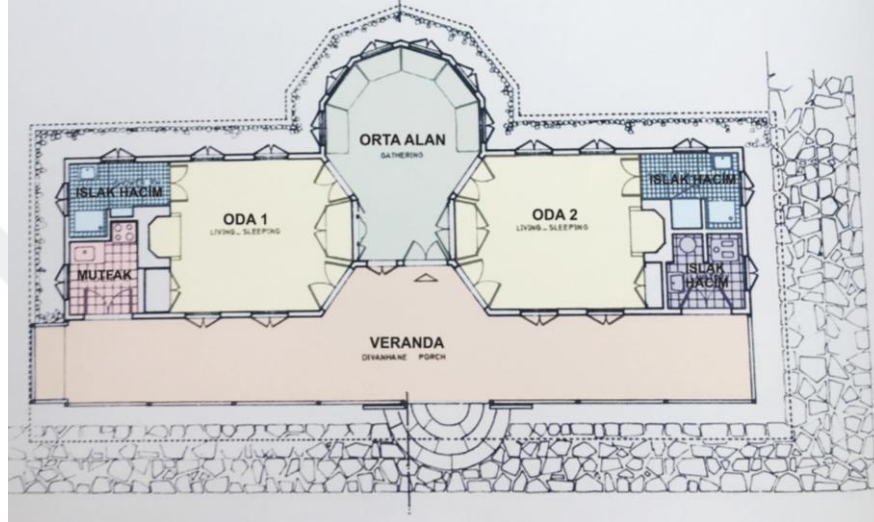
Şekil 3.10. Nail Çakırhan Evi ve kuzulu kapı

Kaynak: (Gökçe Onur Kişisel Arşivi, 2018)

Ula evlerinde sokaklar dar olduğundan dolayı yapılarda hep köşe kırma kullanarak alan kazanılmaya çalışılmıştır. Nail Çakırhan Evi rahat bir arazide bulunmasına rağmen aynı etkiyi bu yapıya da taşımıştır. Yapının kapısı sekizgen biçimli bir mabeyne açılmaktadır ve bu mabeyinden iki ayrı odaya geçiş mevcuttur (Şekil 3.11).

Şekil 3.11. Nail Çakırhan Evi plan şeması

Kaynak: (Ula Belediyesi Arşivi, 2018)

Tamamı simetrik planlanmış olan yapıdaki odaların kendine ait lavabo ve tuvaletleri de bulunmaktadır. Oda içerisinde bulunan banyo alanına geçişler dolap görünümlü kapılardan yapılmıştır ve içeride bulunan bütün detaylar ahşap işçiliktir (Şekil 3.12).

Şekil 3.12. Nail Çakırhan Evi oda görüntüleri

Kaynak: (Onur, 2018)

Ortada bulunan mabeyin bölümü, bağdaş kurarak oturmaya uyum sağlayacak döşeme minderleri ile çevrilmiş ve ortasına siniler yerleştirilmiştir. İçeride kullanılan kilimler ve minder kumaşları da yörenin işçileri tarafından dokunmuştur. Bu orta alanın tavan işlemleri, kullanılan pencere detaylarıyla ve zemindeki doğal ahşap dokuyla özdeşleşerek içeride bütün bir hava yaratmıştır (Şekil 3.13).

Şekil 3.13. Nail Çakırhan Evi mabeyin alanı ve tavan işlemleri

Kaynak: (Onur, 2018)

Yapının mutfak ve ana banyo erişimi ise dışarı doğru uzanan verandadan sağlanmaktadır (Şekil 3.14). Tek bir kişinin sığabileceği oldukça küçük bu alanlarda da ahşap ayrıntılar verilmekten kaçınılmamıştır.

Şekil 3.14. Nail Çakırhan Evi mutfak ve ıslak hacim

Kaynak: (Onur, 2018)

Yapının dış cephesi düz beyaz boyanarak, yapının biçimi ve ahşap işçiliği ile hareketlendirilmiştir. Çatı saçaklarının ve verandanın altında ise yine ahşap detaylar bulunmaktadır. Simetrik bir biçime sahip olan ve veranda kısmına dört basamak ile çıkılan yapının inşaatı 72 günde tamamlanmıştır. Doğal malzemeler ile tasarlanıp üretilen bu yapı, içinde bulunduğu çevreyle uyum içinde olup doğada gizlenmiş haldedir (Şekil 3.15)(Çakırhan, 2005).

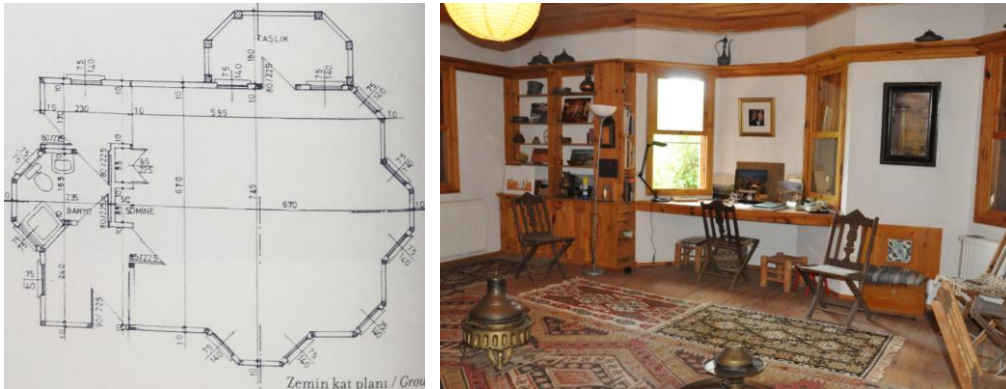
Şekil 3.15. Nail Çakırhan Evi cephe görüntüsü

Kaynak: (Onur, 2018)

Nail Çakırhan, evinin içinde bulunduğu arazide kendisi için bir de çalışma evi yapmıştır. Bu çalışma evi, Selçuklu motiflerini andıran bir plan şemasına sahiptir ve iç hacminde çok fazla girinti çıkıntı vardır. Çalışma alanında bulunan çıkıntılar ile aynı biçime sahip doğal ahşap masaları bu alanlara gömerek, tek merkezden yayılan çalışma alanlarının oluşmasını sağlamıştır (Şekil 3.16).

Şekil 3.16. Nail Çakırhan Çalışma Evi

Kaynak: (Onur, 2018)

Çakırhan' a ait olan çalışma evinde ahşap işçiliğini her alanda görmek mümkündür. Evinde kullandığı tüm geleneksel işçilikleri birebir buraya da taşımıştır. Bu yapıda da aynı evinde olduğu gibi küçük bir tuvalet ve lavabo bulunmaktadır. Oldukça küçük olan bu yapının inşaatı 18 günde tamamlanmıştır (Şekil 3.17) (Çakırhan, 2005).

Şekil 3.17. Nail Çakırhan Çalışma Evi ahşap detayları ve ıslak hacim

Kaynak: (Onur, 2018)

Nail Çakırhan 1998 yılında gene bu arazi içerisine kendi ve eşi adına bir sanat merkezi yaptırmıştır. Geleneksel ahşap bir kurgusu olan merkezdeki sekizgen tavan birleşimleri ve cephe detayları oldukça dikkat çekmektedir. Yapımı bir ay süren bu merkez şu an hala aktif olarak etkinliklere ev sahipliği yapmaktadır (Şekil 3.18)(Çakırhan, 2005).

Şekil 3.18. Nail Çakırhan-Halet Çambel Kültür ve Sanat Evi

Kaynak: (Onur, 2018)

Bölgedeki yöresel mimariyi yaşatmak adına Nail Çakırhan ve beraber çalıştığı mimar Tevfik Toprakçı, bölgede geleneksel tarzda pek çok yapı yapmıştır. Yerel halk tarafından da sevilen bu tarz hiçbir yaptırım olmadığı halde kendi kendine bölgeye yayılmıştır.

“Çakırhan mimarisi” veya “Akyaka mimarisi” olarak tanımlanan mimari tarzın özelliklerini;

- Yapıların ayırık düzende, Ula eviyle benzer açıklıklara sahip, açık ve kapalı sofalı, verandalı, az katlı olması,
- Yapım sırasında beton yerine ahşap karkas tercih edilmesi,
- İç mekânda bulunan kapı, pencere, dolap, merdiven, tavan bezemesi gibi bütün öğelerin tamamen ahşap malzemenen üretilmiş olması,
- Dış mekânda bulunan, balkon, saçak, korkuluk, çıkma, cumba gibi mimari öğelerde, tavanlardaki göbek bezemelerinde olduğu gibi işçilikli ahşap kullanılması,
- Yapı cephelerini süslemesiz olarak kireç, ahşap ve taş gibi doğal malzemeler ile yapılmış olması şeklinde bir araya toparlamak mümkündür.

Yukarıda belirtilen mimari özellikler ile oluşturulan yapılar, günümüzde de özgünlüğünü korumakta ve özel mülk ya da konaklama yapısı olarak kullanılmaktadır (Şekil 3.19)(Değer, 2012).

Şekil 3.19. Akyaka genel mimari görünüm

Kaynak: (Onur, 2018)

Bölgedeki kamu binaları dâhil bütün yapılar aynı tarzda inşa edilmiştir ve edilmektedir. Ancak bunu günümüzde sağlamak adına, belediyelerce oluşturulmuş olan belirli imar planları vardır ve bunun dışına çıkan yapıların yapımına izin verilmemektedir (Şekil 3.20).

Şekil 3.20. Akyaka kamu yapıları mimari görünüm

Kaynak: (Onur, 2018)

Ula Belediyesi tarafından ulaşılan bu imar plan hükümlerinden en net olan, aynı zamanda geleneksel yapıyı korumaya yönelik içerikleri konu alan ve sürdürülebilirliği de hedefleyen bazı maddeler seçilerek aşağıda verilmiştir:

- TSE teknik kurulu kararı ile belirlenen ‘özürlü insanların ikamet edebileceği binaların düzenlenmesi kurallarına ilişkin iç mekân mimari standartları göz önüne alınmak suretiyle, bedensel özürlü insanların yeni yapılacak turizm yapılarını, resmi kurum ve kuruluşlarına ait yapıları ve umumi binaları kullanabilmelerini sağlayacak düzenlemelerin getirilmesi mecburidir.
- Yapılacak yapılar 1. derece deprem bölgesi ve 07.07.1986 tarihli Gökova (Ula- Muğla) jeolojik etüt raporu sonuçlarına göre inşa edilecektir.
- Planlama alanındaki uygulamalarda resmi gazetede yayınlanan “ Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği” ile “Katı Atık Kontrolü Yönetmeliğine” ve diğer ilgili kirlenme yasaklarına uyulması zorunludur.
- Yerleşme alanları ve çevrelerinde kirlilik tespiti ile (ÇED) Çevresel Etki Değerlendirme çalışmaları yapılarak ekolojik yapıların olumsuz etkilerin önlenmesi için tedbirlerin alınması mecburidir.

- Binalarda yörenin özgün mimari özelliklerine uygun olarak eğimli çatı yapılması zorunludur. Çatılar beşik veya kırma veya karmalar şeklinde en az % 30, en fazla %40 arası eğimli ve kiremit kaplamalı olarak yapılacaktır.
- Çatı kaplaması olarak alaturka kiremit kullanılacak, zorunluluk halinde Marsilya kiremit ile kaplanacaktır.
- Binalarda saçak genişliği 0,50-1.00 metre arasında yapılabilir. Yapılarda çatı kenarları ile çıkma vb. mimari elemanların biçimlerinde yörenin mimari özellikleri göz önüne alınacaktır ve ahşap malzeme kullanılması esastır Saçak önünde yapılacak yağmur oluğu sadece ahşap malzemelere uygunluk sağlayacak büyüklükte ve görsellikte yapılabilir.
- Bacalar yörenin mimari karakterini yansıtmak şeklinde ve/veya modern mimariyi tarza göre yorumlanmış olarak yapılacaktır.
- Bina cephelerinde açık merdiven yapılamaz. Sadece turizm tesislerinde iç ya da dış cephelerden bina ile bütünleşmek kaydıyla açık merdivenler yapılabilir.
- Cephe boyunun yüksekliğe oranı 2.00' a eriştiği ya da geçtiği yapılarda cephe uzunluğu çıkma, balkon, pencere vb. mimari elemanlarla kırılarak cepheye hareketlilik getirilecektir. Bu uygulamada yerel mimari tarz ve özellikleri ile cephe oranının göz önünde tutulması mecburidir.
- Cephelerdeki kapı- pencere boşlukları, toplam cephe alanının % 30' unu geçemez. Ancak bu oran, alt katlarına ticaret kullanımı getirilen yapılarda yalnızca bina ön cephesi için değişik olabilir.
- Pencereler ÖÇKB tarafından belirlenecek özel durumlar dışında; dikdörtgen biçimli, yüksekliğin genişliğe oranı en az 1.50, en fazla 2.00 olacak ve uzun kenar düşey olmak üzere uygulanacaktır.
- Saçak yüksekliği en alçak noktada 2.20 metreden az olamaz. Saçak genişliği kaldırım genişliğinden veya her durumda 1.50 metreden fazla olamaz.
- Cephelerde tuğla, briket veya diğer fabrikasyon malzemelerinden ise sıvalı ve badanalı olacak, taş duvar şeklinde ise sıvasız bırakılabilecektir.

- Parsel sınırının binanın bulunmadığı bölümlerinin tümü öncelikle bahçe duvarıyla çevrilecektir. Duvar, sıvalı veya moloz taştan örülecektir. Bitkilendirme veya ahşap çit ile de bahçe sınırlaması yapılabilir.
- Parsel içinde yürürlükteki otopark yönetmeliğine uygun sayıda otopark yeri ayrılması mecburidir.
- Açık alan düzenlemesinde, parsel toplamının en az %40'ı kadar alan hiçbir yapay malzeme ile kaplanmadan doğal toprak örtüsü üzerine bitkilendirme ve düzenleme yapılarak korunacaktır. Bitkilendirmede yöreye uygun ağaç türleri ile binayı saklayıcı amaçlı düzenleme esastır.
- Konut kooperatifleri, turistik tesisler kamu ve kuruluşlarına ait tesisler, kamu hizmet binaları vb. yapılanmalar için peyzaj projesi yaptırılması zorunludur (Ula Belediyesi arşivi, 2018).

3.4. Akyaka Bölgesi'nin Yavaş Şehir Süreci

Akyaka bölgesi kendi belediyesi ile çalıştığı dönemlerde ÖÇK (Özel çevre Koruma) bölgesi içerisinde bulunmayı bir fırsata çevirmeyi ve bozulmak üzere olan Akyaka'yı korumak adına stratejiler geliştirmeyi düşünmüştür. Kent Konseyi ve Cittaslow Derneği kurucusu olan Serdar Denkteş, bölgenin zaten koruma alanı içerisinde olduğunu fakat bunu nasıl daha korunaklı hale getireceklerini düşünürken Yavaş Şehir hareketini bulduklarını açıklamıştır. Özgün mimarisi biyoçeşitliliği, doğal güzellikleri sayesinde önceden beri Yavaş Şehir mantığında süregelen merkez, halkın da oylaması ile bu sürece girmiş ve olumlu dönüş olarak 2011 yılında birliğe üye olmuştur. Akyaka'nın yavaş şehir olma sürecinde oluşturulan çevre politikaları aşağıda verilmiştir:

- ÖÇK (Özel çevre Koruma) bölgesi olan Akyaka, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından atık suların arıtımı için tesis yapılmıştır.
- Şehirde evsel atıklar ve geri dönüşümlü atıklar düzenli olarak toplanmaktadır.
- Azmak'taki teknelerin atık yağları belediye tarafından toplanmaktadır.
- Geri dönüşüm kampanyaları başlatılmıştır.
- Mutfaklarda ve banyolarda güneş enerjisinden faydalanılmaktadır.

- Merkezdeki doğal karanlık sayesinde ışık kirliliği bulunmamaktadır.
- Gürültü kirliliği sadece kıyı şeridinde yoğundur (Yüksel Özmen vd., 2017).

Denktaş'a göre bölgenin Ula'da büyük bir belediyeye bağlanması ve kendi belediyesinin kapanması bölgedeki etkinlikleri durdurmuştur. Eski belediye başkanı Ahmet Çalca, bölgenin sakin kent olarak anılmasından sonra yoğunluğun çok arttığını ve bundan çok rahatsız olduğunu vurgulamaktadır. Çalca, buraya tatile gelen insanların, özel bir yere geldiklerinin bilincinde olmaları gerektiğini, buranın farklı yaşama kuralları olduğunu hissetmeleri gerektiğini savunmaktadır.

Belediye başkanı yardımcısı olan ve şimdilerde Yücelen Otel'de yeme içme müdürü olarak görev yapan Oruç Özkan, bölgede hala fastfood kültürünün hakim olduğunu ve yerel lezzetlere bir türlü geçilmediğini ve bundan şikayetçi olduklarını anlatmaktadır (Yüksel Özmen vd., 2017).

Bölgedeki çalışmalarda etkin olan, derneklerde görev alan ve işletmeci olarak durumu birebir yaşayan hiç kimse şu an içinde oldukları durumdan memnun değildir. Ancak bu durumu çözmeye yetkileri de ellerinden alınmış olduğundan geline duruma herkes üzülmemektedir. En son geçtiğimiz yıl, Cittaslow Birliği, internet sitelerinde yayınladıkları bir anket ile bölgenin üyelik kurallarına uymadığının farkında olduklarını bildirmiş ve halkın geri dönüşlerini öğrenmek adına şu şekilde bir yazı paylaşmıştır.

“Akyaka Cittaslow sürecine tam da bu ilkeler doğrultusunda, aslında böyle bir zorunluluk olmamasına rağmen, sivil toplumun girişimiyle, referandum yaparak başlamıştı. Sivil toplumun girişimleriyle kente tanıtılan Cittaslow'a adaylık kararı referanduma katılan 911 kişinin %95 oranındaki “Evet” oyuyla kabul edilmişti. Günümüzde geline noktada Akyaka'nın Cittaslow ilkelerini uygulamada sorunlarla karşılaştığını tespit ettik. Bu konudaki görüşlerinizi öğrenebilmek için bir anket hazırladık. Zaman ayırıp cevaplayabilirsiniz seviniriz.” (URL 7)

Birliğin kendi kurumsal sitesinde yayınladığı bu yazı, bölgenin yavaş şehir üyeliğinin tehdit altında olduğunu göstermektedir.

4. AKYAKA OTELLERİNİN İÇ MEKÂN KURGULARI VE SÜRDÜRÜLEBİLİR NİTELİKLERİ

Çalışmanın bu bölümünde, önceki bölümlerde anlatılmış olan sürdürülebilirlik kavramı, iç mekânlar üzerinden yorumlanmış ve yavaş şehir ekolüyle ilişkilendirilerek incelenmiştir.

Çalışmada Akyaka bölgesinin tercih edilmesinin nedeni, bölgenin sahil memleketi ve turistik bir bölge olmasına rağmen mimari açıdan korunmuş olması ve bu sayede Yavaş Şehir seçilmiş olmasıdır. Geleneksel mimariyi ilk başta Nail Çakırhan'a saygı ile koruyan fakat sonralarda belediyelerce öne sürülen imar planı sayesinde standartlaşan bir mimarisi olan bölgede pek çok otel yapısı bulunmaktadır. Bu otel yapılarındaki mimari anlayışın iç mekân hacimlerinde de olup olmadığını saptamak adına çeşitli kaynaklardan toparlanan kriterler oluşturulmuştur. Bu kriterler, bölgenin Yavaş Şehir merkezi olmasının getirdiği bazı gereklilikleri ve Yavaş Şehir kavramının bağlı olmuş olduğu sürdürülebilirlik ekolünün ana maddelerini, iç mekânlar üzerinden ele alarak oluşturulmuştur.

4.1. Yavaş Şehirlerde Sürdürülebilir İç Mekân Kriterleri

Tez çalışmasının bu bölümünde bir araya getirilen kriterler, sertifikasyon sistemlerinden, yavaş şehir politikasının belirlemiş olduğu kriterlerden ve bu alanda çalışmalar yapmış olan yazarların tez çalışmalarından yararlanılarak oluşturulmuştur.

Mutdoğan'a ait tezden yola çıkılarak oluşturulan ana başlıklar, hemen hemen her kaynakta ve her sertifikasyon sisteminde aynıdır. Belirlenen ana başlıklar iç mekânlarda sürdürülebilirlik konusu ile ilişkilendirilebilecek başlıklar olup, alt başlıkları LEED, GREEN STAR, BREEAM ve CASBEE sertifikasyon sistemlerinden toparlanarak oluşturulmuştur. Alt başlıkların oluşturulmasında ticari iç mekânlarda kullanılabilecek maddelerin seçilmesine özen gösterilmiştir.

Yavaş Şehir ile sürdürülebilirlik kavramı aynı anda irdeleneceğinden dolayı, kültürel değerlerin korunması ve yerel ekonomi ana başlıkları, yavaş şehir kriterlerinin içeriklerinden oluşturulmuştur. Bu ana başlıklara ait alt başlıklar ise kriterlere ait alt başlıklar içerisinden derlenerek araştırma kriterleri toparlanmıştır.

Farklı kaynaklardan bir araya getirilen ve yavaş şehirlerdeki sürdürülebilir iç mekân incelenmesinde kullanılacak olan kriterler, 6 ana başlık altında toplam 17 madde içermektedir (Tablo 4.1).

Tablo 4.1. Yavaş şehirler için oluşturulan sürdürülebilir iç mekân kriterleri

İÇ MEKÂN ÇEVRE KOŞULLARI
İç Mekân Hava Kalitesi
Isıl Konfor
Görsel Konfor Ve Doğal Aydınlatma
Akustik Konfor
ENERJİ VE SU KULLANIMI
Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Kullanımı
Enerji Ve Su Tasarrufu
İç Mekân Aydınlatması
İklimlendirme Sistemleri
KAYNAK KULLANIMI
Sürdürülebilir Malzeme Kullanımı
Bölgesel Malzeme Kullanımı
Atık Yönetimi
YAPI TASARIMI VE PROJELENDİRME
Uzun Ömürlü Yapı Tasarımı
Evrensel Tasarım
Konum Ve Ulaşım
KÜLTÜREL DEĞERLERİN KORUNMASI VE KULLANICI EĞİTİMİ
Geleneksel Mimarinin Korunması
Yerel Lezzetlerin Korunması
Kullanıcıyı Bilgilendirme
YEREL EKONOMİ

Önceki bölümlerde bahsedilmiş olan sürdürülebilirlik kavramı, tüm açıları ile ele alındığı zaman tam bir sürdürülebilirlikten bahsetmek mümkün olmaktadır. Bu yüzden oluşturulan kriterlerde ekolojik, ekonomik ve sosyal boyutların hepsine yer verilmiştir.

4.1.1. İç Mekân Çevre Koşulları

Farklı fonksiyonlar için tasarlanmış olan yapılarda sürdürülebilirlik ilkesinden bahsedebilmek için pek çok etkenin binada mevcut olması gerekmektedir. Kullanıcı konforunun ön planda tutulduğu yapılarda, konforu sağlayan sistemler için çok fazla enerji tüketimi vardır. Bu enerji kaynakları fosil yakıtlar olup hızla tükenen kaynaklardır. Yeang'e (2006) göre asıl sorun bu konfor şartlarını sağlayacak olan sistemler için ne kadar enerji harcadığıdır. Bu durum için iki farklı çözüm şekli bulunmaktadır. Bunlardan ilki enerji tüketimini kontrol altına almak, ikincisi ise doğal enerji kaynaklarıyla çalışan sistemler üretmektir.

Yapılarda konfora etki eden pek çok etken bulunmaktadır. Hava sıcaklığı ve bağıl nem de bu etkenler arasında bulunan ve kullanıcıları birinci dereceden etkileyen etkenler olarak karşımıza çıkmaktadır. İnsanların rahat ettiği sıcaklık ortamda bulunan bağıl neme göre değişiklik göstermesine rağmen, ortalama 18 ile 24 derecedir. Bağıl nem ise normal şartlar altında %30-65 değerleri arasında değişmektedir (Yeang, 2006).

Binaları insan konforunu tam anlamıyla sağlaması ve bunu yaparken kullanılan sistemlerinde az enerji tüketmesi, binanın yapım aşamasında başlamaktadır. Tasarım sürecinde çevre şartlarına göre tasarlanan yapılarda, ortaya çıkan sorunları çözmek daha kolay olmaktadır (Mutdoğan, 2011).

Yapıya etki eden ve ticari yapılarda rastlanma oranı daha yüksek olan maddeler iç mekân çevre koşulları altında incelenmiştir.

4.1.1.1. İç Mekân Hava Kalitesi

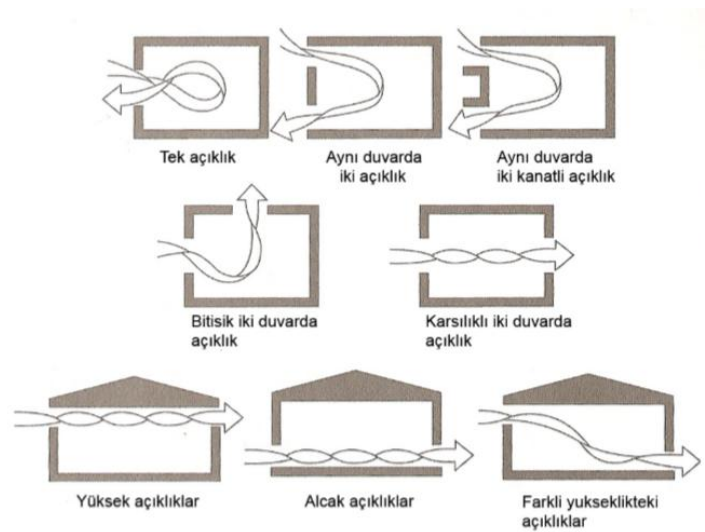
İç mekânda konforu sağlayan sistemlerin yenilenemez enerji kaynakları ile çalışması çevreye zarar vermektedir. Bunun haricinde iç mekânda hava kalitesini düşüren etken ise yapıdan mobilyaya kadar geniş bir yelpazeye sahip olan malzeme

seçimidir. İç mekânda kullanılan mobilyalar, elektronik cihazlar, boyalar, yapıştırıcılar gibi pek çok ürün biz farkında olmadan çevreye zehirli gazlar yaymakta ve insan sağlığını etkilemektedir. Bunun önüne geçebilmek adına sentetik olmayan, yüzde yüz doğal malzemeler kullanılmalı ya da bu etkenlerin yaydığı zarar mümkün olduğunca azaltılmalıdır.

Binalarda sigara dumanı kontrolünü sağlamak için yapı içerisinde ve yapı dışında belli bir alan içerisinde (8 metre) sigara içilmesinin önüne geçilmesi gerekmektedir. Özellikle oteller için ve ticari mekânlar için odalarda duman detektörleri bulundurulmalıdır (Yanar, 2017).

Bahsedilen hava kirliliğinden kurtulmanın en sağlıklı yolu doğal havalandırma. Doğal havalandırma, iç mekânda bulunan kirli hava ile dış ortamda bulunan temiz havanın aynı oranda yer değiştirmesi şeklinde tanımlanmaktadır. İnsan sağlığı ve konforu açısından mekanik havalandırma yerine doğal havalandırmalar tercih edilmeli, binalar buna göre tasarlanmalıdır (Sev, 2009). Yapıda bulunan pencere ve kapı açıklıkları, açıldığı zaman ortamda temiz hava akışını sağlayacak şekilde karşılıklı ya da çapraz olarak konumlandırılmalı ve kullanıcı kontrolü ile açılabilir nitelikte olmalıdır (Şekil 4.1)(Sev 2009; Winchip, 2007).

Şekil 4.1. Doğal havalandırmanın verimli olabilmesi için gereken açıklıklar

Kaynak: (Winchip, 2007)

Ortamda bulunan bitki ve çiçekler de fotosentez sistemleri sayesinde ortama oksijen vermekte ve temiz hava oranını artırmaktadır. Bu nedenle yapılarda uygulanan bitkilendirme projeleri insan sağlığını koruyan nitelikte tasarımlardır (Malçok, 2018).

4.1.1.2.Isıl Konfor

Isıl konfor en temel haliyle insanın kendini rahat hissettiği ortamda bulunan termal koşullar olarak açıklanabilir. Bu seviye insanların yaşına, fiziğine, cinsiyetine ve özel durumlarına göre değişiklik gösterebilmektedir.

Isıl konforun tam anlamıyla sağlanabilmesi için, bina içerisinde sıcaklığa neden olan bütün sistemlerin kontrol altına alınması gerekmektedir. Ancak bunu sağlamak çok zor olduğundan dolayı en temel maddeler olarak çift cam kullanımı, kullanılan pencere doğramalarının kalitesi, güneş ışınlarının içeriye kontrollü girmesi sayılabilir. Bütün bu maddelerin en başında bina yapım aşamasında iklime uygun tasarlanmalı, yeterli pencere açıklıkları oluşturulmalı ve mutlaka ısı yalıtımı yapılmalıdır (Mutdoğan, 2011).

Isı yalıtımı esnasında, binanın döşeme-duvar arasındaki ve duvar-çatı arasındaki birleşimlerinde hava kanalları açık kalmamalı, bu noktadaki yalıtımlara dikkat edilerek içerideki havanın muhafaza edilmesi sağlanmalıdır.

4.1.1.3.Görsel Konfor ve Doğal Aydınlatma

İç mekânlarda kullanılan yapay aydınlatmalar çevreye zarar verecek derecede enerji tüketmektedir. Bu sebepten mekânlarda maksimum oranda gün ışığından fayda sağlamak enerji tasarrufu, insan sağlığı ve görsel konfor için önemlidir (Yanar, 2017). İnsanların genelde aynı sandığı ama teoride aynı olmayan gün ışığı ve güneş ışığı kavramları birbirinden çok farklıdır. Mekâna geliş şekline göre birbirinden ayrılan kavramlardan gün ışığı, yumuşak bir ışık olup mekânda yayılmak ve parlamak, gölgelenme gibi olumsuz görüntülere neden olmamaktadır. Bütün renkleri olduğu gibi gösteren bu ışık eşit yayılır ve kusursuzdur. Güneş ışığı ise mekâna yayılmadan direkt gelen, parlamak ve kamaşmaya neden olan, parlak bir ışıktır (Winchip, 2007).

Mekân içerisindeki gün ışığı insanların görsel konforunu artırdığı gibi, ruhsal ve zihinsel olarak da rahatlamalarını sağlamaktadır. Gün ışığının bu olumlu yönlerinden en üst düzeyde faydalanabilmek için bina tasarımlarında pencere konumları doğru belirlenmeli ve açıklıklar yeterli düzeyde olmalıdır. Aydınlatmanın mekânda düzgün yayılması için açık renk duvarlar tercih edilmelidir ve mekânda parlamaya neden olacak malzemeler bulundurulmamalıdır (Winchip, 2007). Cam yüzeylerden direkt gelen güneş ışıkları ise cephede kullanılan güneş kırıcılar ile önlenmelidir ancak bu kırıcılar gün ışığına engel olacak büyüklükte yapılmamalıdır.

Çalışma alanları, pencere açıklıklarının önüne yerleştirilerek direkt gün ışığından faydalanma sağlanmaktadır ve bu pencerelerden izlenen manzaralar zihni rahatlatmaktadır. Pencerelerden görünen manzaralar mekân içerisinde görsel konforu etkileyen önemli bir unsurdur (Yanar, 2017).

Gün ışığını pencere açıklıkları haricinde mekân içerisine taşımının farklı yolları mevcuttur. Bunlar güneş kontrol elemanları ve ışık rafları, prizmatik paneller, ışık tüpleri gibi sistemlerden oluşmaktadır ancak kullanımları yaygın değildir (Sev, 2009; Yener, 2007).

4.1.1.4. Akustik Konfor

Yaşadığımız çevrelerde ve binalarda gürültü kirliliği çağımızın kaçınılmaz sorunlarından biridir. Hava dalgalarının titreşmesi ile oluşan sesler rahatsız edici boyuta ulaştığında gürültü olarak adlandırılmaktadır ve bu gürültüler yapı içerisinde insanların motivasyonunu, uyku düzenini kısacası sağlığını olumsuz etkilemektedir.

Yapıların iç mekânında gürültü oluşumuna sebep olan dört madde bulunmaktadır. Bunlar;

1. Dış faktörler: Yoğun trafik gürültüsü
2. İç faktörler: Yapılarda insanların etkinlikleri sonucu oluşan gürültü
3. Yapı strüktürü ve bitirme işleri: iç mekânlardaki sert yüzeylerde ortaya çıkan darbe sesi

4. Yapıda bulunan tesisat: mekanik havalandırma sistemleri ve diğer tesisat merkezlerinin oluşturduğu gürültü (The European Commission and others, 1999)(Akt: Mutdoğan, 2011)

Yapıda dışarıdan gelen gürültüleri engellemenin yolu pencerelerdeki ses yalıtımın düzgün olmasını sağlamaktır. Ancak yapı içerisinde oluşan gürültüler kullanıcıları daha fazla rahatsız etmektedir. Kültürümüzde mahremiyet önemli bir yere sahip olduğundan iç mekânlar da ses yalıtımı duvarlarda, tavan yüzeylerinde ve zeminlerde uygulanmalıdır. Özellikle otel gibi birçok insanın aynı anda kaldığı kapalı mekânlarda gürültünün önüne geçmek için bölücü duvarlarda ses yalıtımı kullanılmalıdır. Zeminlerde ise ses yutucu özelliği olan halı ya da mantar parke gibi malzemelerin kullanımı mekânda oluşan gürültüyü engellemektedir (Malçok, 2018).

4.1.2. Enerji ve Su Kullanımı

Sanayi devriminden bu yana enerji ile çalışan bütün sistemler fosil yakıtları tüketmektedir. Hızla tükenen fosil yakıtlar çevreye ve insan sağlığına zararlı olan, yenilenemeyen enerji kaynaklarıdır. Çevremizi izlediğimiz zaman araçlardan, fabrikalardan çıkan dumanları yorumlayarak çevreye çok zarar verdiklerini söyleriz. Ancak gözle göremediğimiz ve bunlardan çok daha fazla enerji tüketen binalar, dünyadaki enerjinin yarısını harcamaktadır (Yılmaz, 2008). Tüketim oranlarındaki genel tabloya bakıldığında zaman zaman konut yapılarının sayıca fazla olmasından dolayı çok daha fazla enerji tükettiği düşünülmektedir. Ancak metrekare olarak ele alındığında zaman zaman ticari yapıların çok daha yüksek oranda enerji tükettiği görülmektedir (Yeang, 2006).

Gelecekte uğruna savaşlar verileceği öngörülen ve küresel faaliyetler sonucunda hızla tükenen iki madde enerji ve sudur. Bu iki maddeden enerji faktörünün kontrolünü sağlamak için üç yol vardır. Bunlar;

1. Pasif sistemler ile fosil enerji kullanımının azaltılması
2. Konvansiyonel enerji sistemlerinde yenilenebilir enerji kaynaklarından yararlanılması (güneş enerjisi, rüzgâr enerjisi, jeotermal enerji gibi)

3. Konvansiyonel sistemlerin zorunlu olarak kullanılması halinde ise en az zararsız olanlarının tercih edilmesidir (The European Commission and Others, 1999)(Akt: Mutdoğan, 2011).

Binalarda kullanılan enerji tüketimi sıralamasına bakacak olursak, aydınlatma sistemleri en çok enerji tüketen etkenlerken, iklimlendirme sistemleri de aydınlatmayı takip eden sırada yer almaktadır (Malçok, 2018). Bu etkenlerin harcadığı enerjilerin nasıl düşürüleceği, yenilenebilir enerji kaynaklarının nasıl kullanılacağı ve tehdit altında olan su kaynağının nasıl kontrol altına alınacağı bu başlık altında incelenmiştir.

4.1.2.1. Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Kullanımı

Günümüze kadar gelen ve halen devam etmekte olan, fosil yakıtlardan enerji elde etme durumu; çevre ve hava kirliliğini artırmış, enerji rezervlerini azaltmış, atmosferde sera etkisi oluşmasına sebep olmuş, doğal bitki örtüsüne ve biyolojik çeşitliliğe zarar vermiş ve bunların yanı sıra insan sağlığını olumsuz yönde etkilemiştir. Fosil yakıt kullanımına dayalı pek çok olumsuz durumu arka arkaya sıralamak mümkündür. Bu olumsuzlukların önüne geçmek için ve enerji kaynakları tükenmeye başladığı için yeni enerji kaynaklarının bulunması zorunluluğu ortaya çıkmıştır.

Küreselleşen ve büyümeye devam eden dünyaya paralel olarak insanların, binaların ve sistemlerinde enerji gereksinimi artmaktadır. Ancak bu ihtiyaç artışı karşılayabilecek kadar enerji kaynağımızın kalmamış olması, ülkeleri enerji kaynaklarını daha kontrollü kullanmaya ve fosil yakıtlara alternatif enerji kaynakları aramaya yöneltmiştir (Aykal vd., 2009).

Güneş enerjisi, rüzgâr enerjisi, dalga enerjisi, biokütle enerjisi, jeotermal enerji ve hidrojen enerjisi günümüzde elde edilebilen alternatif, doğal ve yenilenebilir enerji kaynaklarıdır. Yenilenebilir enerji kaynaklarının özelliklerini şu şekilde sıralamak mümkündür:

- Bu kaynaklardan bazıları sınırsızdır ve sürekli temin etme şansı vardır.

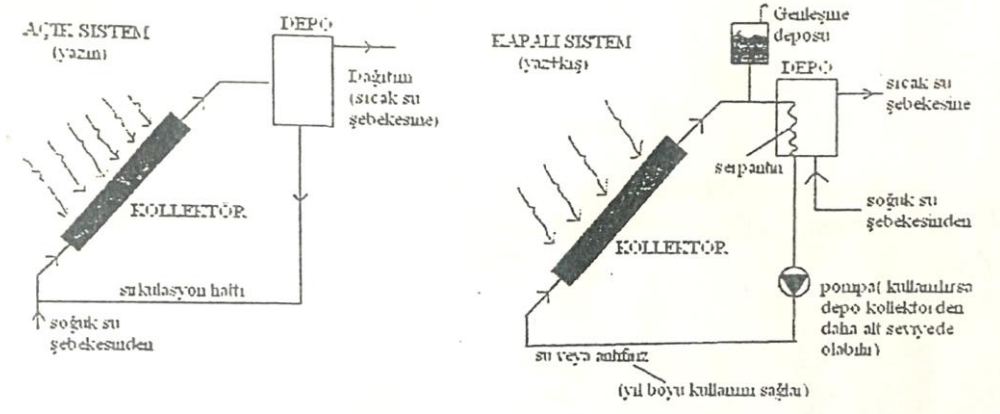
- Yenilenebilir enerji kaynaklarıdır.
- Hemen hemen hepsi temiz ve doğal kaynaklardır.
- Hepsi doğada var olan kaynaklar olup bedavadır ya da çok ucuzdur. Ancak kaynağı enerjiye çevirecek sistemlerin kurulmasını sağlamak maliyetlidir.
- Kaynakların çoğu her yerde mevcut olan doğal kaynaklardır.

Fosil yakıtların yerine doğal ve yenilenebilir enerji kaynaklarına ihtiyaç duymamızın sebepleri şu şekilde sıralanabilir:

- Dünyada bulunan fosil yakıt rezervlerinin 100 yıla varmadan tükeneceği öngörülmektedir.
- Fosil yakıt kullanımı çevreye ve atmosfere ciddi zarar (asit yağmurları) vermektedir.
- Fosil yakıtların kullanılması ile havadaki karbondioksit oranı artmakta ve sera etkisi oluşmaktadır. Bu da buzulların erimesi, küresel ısınma gibi sonuçları beraberinde getirmektedir.
- Nükleer atıkları depolamak zordur ve radyasyon yayılımı söz konusudur.
- Kullanılan fosil yakıtlar dış ülkelerden temin edildiğinden dolayı ekonomik yük oluşturmaktadır (Bilir, 2014).

Kullanımı oldukça yaygın olan güneş enerjisi, sıcak su üretimi (en yaygın olan ve kolektörler sayesinde üretilen (Şekil 4.2), hacim ısıtması, elektrik enerjisi üretimi (fotovoltaik paneller diye bilinen güneş pilleri sayesinde), havuz ısıtması ve seracılık gibi örneklerde kullanılmaktadır (Şekil 4.2).

Şekil 4.2. Güneş kolektörlerinin sıcak su üretiminde kullanımı

Kaynak: (Bilir, 2014)

Güneş enerjisini kullanan sistemler aktif ve pasif olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.

- Aktif Sistemler: Kolektörler, ısı eşanjörü, taşıyıcı akışkan, depo, sirkülötör
- Pasif Sistemler: Direkt kazanç, ısıl depo duvarı(trombe duvar), sera

Pasif sistemlerde güneş enerjisi kullanımı direkt kazanç yöntemiyle ya da yapı elemanlarında depolanıp ihtiyaç halinde kullanılması ile yapılmaktadır (Bilir, 2014).

Yaygın kullanılan güneş enerjisinin yanı sıra, rüzgâr türbinleri kullanılarak da enerji üretmek mümkündür. Jeotermal enerji kullanımında, yer altındaki ısıl enerjiden faydalanarak enerjisi oluşturulmakta ve bu enerji ısıtma soğutma sistemlerinde kullanılabilir (Sev, 2009).

Biokütle enerjisinde, metan gazı kullanımı esastır. Temiz ve yanıcı olan bu gaz doğal gazın bir kısmını oluşturmaktadır ve çeşitli ihtiyaçlar için kullanılabilir. Dalga enerjisi ve hidrojen enerjisi ise diğerlerine oranla kullanımı daha az görülen ve şu an için çok maliyetli olan enerji kaynağı üretme sistemleridir (Bilir, 2014).

Bazı araştırmacılar, dünya için gerekli olan bütün enerjinin fosil yakıtlara başvurmadan, doğal enerji kaynaklarıyla sağlanabileceğini iddia etmektedir. Ancak bunun sağlanması için enerjinin etkin kullanılması ve devletlerin de buna dair politikalar geliştirmesi gerekmektedir (Serin, 2009).

4.1.2.2. Enerji ve Su tasarrufu

Yukarıda bahsedilen enerji kaynaklarının kullanımı, enerji tüketimi doğal yollar ile sağlayacak olan yöntemlerdir. Ancak bu sistemlerin kullanılmadığı yapılarda, enerji tüketimini kontrol altına almak kullanıcıların elinde olup, gerektiği takdirde tasarruf için bazı ürünlerde değişime gidilmesi gerekmektedir. Yapılarda kullanılan iklimlendirme sistemleri ve aydınlatma daha çok enerji tükettiğinden dolayı kapsamlı başlıklar olup ayrı ayrı incelenmesi gereken konulardır. Ancak yapı içerisinde enerji tasarrufunu sağlama yolları olarak ortaya konulacak bazı maddeler bulunmaktadır. Bunlar;

- Enerji etkin beyaz eşya kullanımı
- Doğal aydınlatma kullanımının artırılarak yapay aydınlatmanın azalması
- Yapay aydınlatmalarda kullanılan ampullerin tasarruflu ampuller olması
- Yüksek enerji gereksiniminin azaltılması
- Elektrik ve enerji tüketimi kontrol altına alan yenilikçi teknolojilerin kullanılması
- Yapıların yalıtım sistemlerinin düzgün olması ve iklimlendirme sistemlerinin mümkün olduğunca az kullanılması şeklinde sıralanabilir.

Bu maddeler farklı yapı türleri için değişebilecek nitelikte olan ve devamı getirilebilecek olan tasarruf yöntemleridir.

İnsan hayatının devam ettirilmesinde nefes kadar önemli bir yere sahip olan su kaynakları, ülkemizde ve dünyada hızla tükenmektedir. Enerjiyi farklı yollarla üretmek günümüzde mümkündür ancak aynı şey su kaynakları için geçerli değildir. Değişen iklim şartları düzelmedikçe yağışlar giderek azalacak ve su kaynakları da tükenmeye devam edecektir. Bu sebepten ötürü elimizde bulunan kaynakları idareli kullanmamız, tasarruf sağlayabilecek sistemler geliştirmemiz gerekmektedir.

Aşağıda sıralanacak olan maddeler su tasarrufu sağlamada kullanılacak olan bazı yolları içermektedir.

- Ülkemizde bahçe suları için kullanılan su çok büyük bir orana sahiptir. Bunun önüne geçmek için iklime göre peyzaj çalışmaları yapılmalı ve sulama oranı azaltılmalıdır.
- Gri su olarak adlandırılan depolanmış yağmur suyu ve geri dönüştürülebilen pis sular arıtılarak bahçe sulamalarında ya da tuvaletlerde sifon suyu olarak kullanılmalıdır (Mutdoğan, 2011).
- Banyo ve tuvaletlerde kullanılan armatürlerde yenilikçi teknolojiler kullanılmalıdır. Basınçlı su armatürleri, fotoselli musluklar, vakumlu rezervuarların bunlardan sadece birkaçıdır.
- Temizlik esnasında su yerine kimyasal bir sıvı kullanan kaygan yüzeyle pisuarlar, vakumlu ve biyokompoze tuvaletler su kullanım oranını azaltmaktadır (Sev, 2009, Edward, 1999).
- Tasarım esnasında yağmur suyunun aktif olarak kullanılması düşünülmelidir. Yağmur suyunu kullanmada en güzel örnek yeşil çatılardır (Şekil 4.3). Yeşil çatılar hem suyun depolanmasını sağlamakta hem de çok yağmur alan bölgelerde sel oluşumunu engellemektedir (Mutdoğan, 2011).

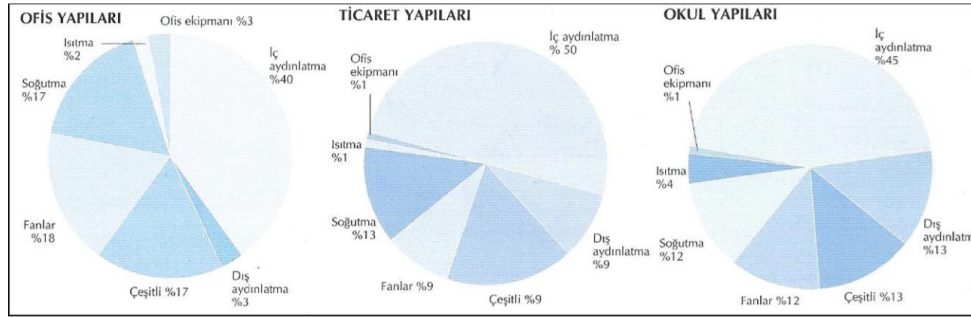
Şekil 4.3. Nanyang Teknoloji Üniversitesi yeşil çatı örneği

Kaynak: (Doğan, 2013)

4.1.2.3. İç Mekân Aydınlatması

Yapılarda aydınlatma için çok fazla enerji kullanılmaktadır (Sev, 2009). Bu nedenle mekân içerisindeki aydınlatmalar mümkün olduğunca gün ışığı sayesinde çözülmeli ve yapay aydınlatma kullanımı azaltılmalıdır (Süzer, 2012).

Tablo 4.2. Yapılarda enerji tüketim oranları

Kaynak: (Sev, 2009)

Yapay aydınlatma her ne kadar fazla enerji kaybına yol açıyor olsa da yapılarda aydınlatma olmadan yaşamak ve günlük aktivitelerimizi devam ettirmek mümkün değildir. Bu sebepten yapay aydınlatmaların daha az enerjisi tüketmesini sağlayacak yollar aranmalıdır.

Aydınlatmalardan kaynaklı alınması gereken bazı önlemler şunlardır:

- Koridor ve tuvalet gibi sürekli aktif olmayan mekânlarda, harekete duyarlı yani fotoselli aydınlatmalar tercih edilmelidir.
- Parlak ışık gerektirmeyen hacimlerde elle ayarlanabilen aydınlatmalar ve ona göre anahtarlar kullanılmalıdır.
- Işık tonunu ortamdaki eyleme göre ayarlayabilmek için el ile ayarlamalı anahtarlar tercih edilmelidir.
- Sokak aydınlatmaları gün ışığına duyarlı, güneş enerjisi ile çalışan aydınlatmalar olmalıdır (Malçok, 2018).
- Mekân içerisinde belli bir noktada yapılacak olan çalışmalar için lambader, tezgâh altı aydınlatmalar, spot ışıklar, okuma aplikleri gibi bölgesel aydınlatma sağlayan armatürler tercih edilmelidir.
- Kullanılan lokal aydınlatma türleri, açık renk yüzeylerde bulundurulmalı ve ışığın duvardan yayılımı sağlanmalıdır.
- Tavan tipi aydınlatmalarda ışık tavandan mekâna yansıyacak şekilde yukarı bakan aydınlatmalar tercih edilmelidir.
- Kullanılan bütün armatür türlerinde ampul tercihine dikkat edilmeli, enerji korunumlu ampuller kullanılmalıdır.

Günümüzde kullanılan ve piyasada satışı olan pek çok ampul türü bulunmaktadır. Bunlardan en eskisi akkor ampullerdir ve verim oranı çok az olup çok fazla ısı yaymaktadır. Halojen lambalar akkor ampullerin gelişmiş halidir ve aynı tarzda çalışmaktadır. Ancak akkor ampule göre daha uzun ömürlüdür. Floresan lambalarda sağlanan verim ise %80 civarındadır, uzun ömürlüdür ve ortama çok daha az ısı yaymaktadır. Günümüzde iç mekânlarda kullanılan floresan aydınlatmalar kompakt floresan lamba adı ile satılmaktadır (Winchip, 2007)(Akt: Mutdoğan, 2011).

İç mekânda kullanımı en verimli olan ise 100.000 saate kadar çalışabilen, ortama ısı vermeyen, farklı renkleri mevcut olan LED aydınlatmalardır. LED aydınlatmaların bazı türlerinde aydınlanma seviyesi aydınlatma açık kaldıkça artış göstermektedir. Bu de enerji tüketimini azaltan bir detaydır (Winchip, 2007).

4.1.2.4.İklimlendirme Sistemleri

İnsan konforunu artırmak için kullanılan iklimlendirme sistemleri ısıtma, soğutma ve havalandırma olarak ayrılmaktadır ve çok fazla enerji tüketimine neden olmaktadır. Bu enerji tüketimini engellemenin iki yolu vardır. Bunlardan ilki pasif sistemlerin kullanılması, ikincisi ise enerji tüketimini kontrol altına almaktır.

Pasif sistemlere örnek olarak; trombe duvarı, sera etkisi, metal güneş duvarı, çift cephe sistemleri, termal çatı sistemleri sayılabilir (Mutdoğan, 2011). Ancak bu sistemler yapı tasarlanırken en başta oluşturulması gereken sistemler olup yapıya sonradan eklenmesi zordur.

Yapılarda ısıtma sistemleri, suyu, buharı ya da havayı kullanarak mekânı ısıtmaktadır. Bina içerisinde duvara, zemine ya da tavana döşenen borular içlerinde gezen sıcak su ya da buhar sayesinde yapıları ısıtmaktadır (Yıldırım, 1991; Winchip, 2007). Bu ısıtmanın verimli olabilmesi için yapının içten ve dıştan iyi yalıtılmış olması, ısı köprülerinin kapatılmış olması gerekmektedir.

Çoğunlukla fosil yakıtlar kullanılan ısıtma sistemlerinde yoğunmalı kazanlar ve ısı pompaları yenilenebilir enerji kaynakları ile çalışmaktadır (Mutdoğan, 2011).

Soğutma sistemleri, diğer sistemlere oranla çok daha fazla enerji tüketen sistemlerdir. Bu yüzden kullanılacağı metrekareler küçük tercih edilmelidir ve buralarda yalıtım düzgün olmalıdır (Mutdoğan, 2011).

Havalandırma sistemlerinin temel amacı iç mekânda oluşan kirli havanın yerine aynı oranda temiz hava konulmasıdır. Havalandırma konusunda enerji tasarrufu sağlayabilmek için havayı kirleten nedenler ortamdaki kaldırılmalıdır. Böylelikle kirli hava oranı azalacak ve havalandırma ihtiyacı da aynı oranda azalacaktır. Havalandırmanın şart olduğu alanlarda ise mümkün olduğunda doğal havalandırma tercih edilmelidir. Bunun için pencere konumları, kapı açıklıkları doğru konumlara yerleştirilerek temiz hava akışı sağlanmalıdır.

4.1.3. Kaynak Kullanımı

Yapıların inşa aşamasında, iç mekân tasarımında, mobilyalarda çeşitli türlerden pek çok malzeme kullanılmaktadır. Her malzemenin yaşam döngüsü; hammadde çıkarılması, işlenmesi, ulaşımı, kullanımı ve yok edilmesi şeklinde ilerlemektedir ve çoğu zaman bu evrelerde doğaya zarar verilmektedir. Yapılarda doğada oluşan atıkların yarısından sorumlu tutulmaktadır ve çevreye verdikleri zararın %10-20 kadarı kullanılan malzemelerden kaynaklıdır (Sev, 2009).

Malzeme tercihi, proje sürecinin en önemli aşamalarındandır. Tasarım sırasında malzeme tercihi yapılırken kalite, estetik, perbiçimans, bütçe gibi özellikler düşünülürken sürdürülebilirlik özelliği de es geçilmemelidir (Öztürk, 2014).

4.1.3.1.Sürdürülebilir Malzeme Kullanımı

Sürdürülebilir bir tasarım yapılırken kullanılan malzemeler;

- Üretiminde kullanılan enerji,
- Üretiminde gerçekleşen CO2 salınımı,
- Hammadde çıkarılmasında çevreye verdiği zarar,

- İçerdiği toksik madde oranı,
- Nakliyesinde kullanılan enerji,
- Kullanım ömrü,
- Kullanım kolaylığı
- Temizlik kolaylığı gibi etkenler göz önüne alınarak seçin yapılmalıdır.

Bu başlık altında, inşaatlarda kullanılan malzemeler sürdürülebilirlik özelliklerine göre incelenmiştir (Öztürk, 2014).

Ahşap malzemeler, tekrar tekrar kullanılabilen, sürdürülebilir ve doğal malzemelerdir. Ancak ormanların tahrip olmasına neden olduğundan çevreye zararı hiç yok denememektedir. Ahşap malzemelerde tam bir sürdürülebilirlikten bahsetmek için tutkal ya da yapıştırıcı kullanılmayan, geçmeli sistemler ile montesi yapılmış sertifikalı ahşaplar kullanılmalıdır (Mutdoğan, 2011).

Kâgir malzeme olarak adlandırılan doğal taş, seramik, toprak, çimento esaslı suni taş gibi malzemeler doğal hammaddelerden üretilen, geri dönüşümlü ve sürdürülebilir malzemelerdir (Sev, 2009)(Akt: Mutdoğan, 2011).

Yapılarda kullanılan çelik, pirinç, bakır, alüminyum, titanyum ve çinko gibi metal malzemeler yenilenebilir kaynaklar değildir ancak hurdası bile satışı çıkarılan geri dönüşümlü malzemelerdir (The European Commission and Others, 1999).

Beton ve çimento malzeme olarak kullanımı kolay, kullanışlı, geri dönüşümlü ve estetik malzemelerdir. Tek başına beton yenilenebilir özellikte taşımaktadır ancak içindeki çimento oranı ile ters orantılı olarak bu seviye değişmektedir (Sev, 2009).

Genelde bitirme malzemesi olarak kullanılan alçı, pişmiş toprak duvar ve döşeme, yalıtım malzemeleri doğal malzemeler olup sürdürülebilir özellik taşımakta ve sağlıklı ortamlar oluşturmaktadır. Yapı duvarlarında kullanılan boyalar genelde ortama zehirli gaz salınımı yapmaktadır, ancak su bazlı olan boyalar da aynı etki görülmemektedir ve sağlığa zararlı değildir. Zeminlerde kullanılan halılar doğal iplikler yerine sentetik ipler ile üretildiği sürece sağlıklı bir ortam yaratmaktadır. Ticari mekânlar yaygın kullanılan duvardan duvara halılar ise hem sağlığa zarar

vermekte hem de uygulama sırasında fire vererek malzeme israfına neden olmaktadır (Winchip, 2007; Mutdoğan, 2011).

İç mekân donatılarında kullanılan kumaşlar pamuk, keten, ipek gibi doğal kaynaklardan üretilen kumaşlar olduğu sürece zararsız malzemelerdir. Mobilyaların uzun ömürlü olmasını sağlamak için güneş ışınlarından korunması sağlanmalı ve kaliteli ürünler üretilmelidir (Mutdoğan, 2011).

Bütün bu kullanılan malzemelere ek olarak, yeni teknolojiler sayesinde geliştirilen kırılmayan temperli camlar, kir tutmayan boyalar ve lavabolar gibi nano teknolojiye sahip ürünler enerji tasarrufuna katkı sağlayan ve kullanım ömrünü uzatan ürünlerdir (Sev, 2009).

4.1.3.2. Bölgesel Malzeme Kullanımı

Sürdürülebilir malzemeler genelde o yöreye özgü olan, hammadde yakın yerlerden temin edilen ürünlerdir. Yapıda kullanılan malzemelerin yerel malzemelerden oluşması hem nakliye masraflarını azaltarak enerji ve ekonomi tasarrufu sağlamakta, hem yerel tedarikçiye ekonomik anlamda destek olmakta hem de bölgenin geleneksel bir dokuya girmesini sağlamaktadır.

4.1.3.3. Atık Yönetimi

Yapılarda oluşan atıkların bazıları geri dönüşüm niteliği taşımaktadır ve geri dönüşümsüz malzemeler ile aynı anda atılması bu malzemelerin ayrıştırılıp işlem görmesini imkânsız hale getirmektedir. Bu da her yıl binlerce ton geri dönüştürülebilecek malzemenin doğaya yük olması demektir.

Yapılarda ortaya çıkan iki tür atık bulunmaktadır. Bunlardan ilki geri dönüştürülmesi mümkün olan plastik, kâğıt, metal ve cam iken ikinci atık türü de geri dönüşümü sadece kompostlama işlemi ile mümkün olan organik atıklardır. Kompostlama işlemi sonucu organik atıklar gübreye dönüştürülerek geri toprağa kazandırılmaktadır (Mutdoğan, 2011).

Bu atık ayrımını yapabilmek için Çevre ve Orman Bakanlığı ve belediyeler tarafından atık yönetimi stratejileri geliştirilmiştir. Geri dönüşümlü malzemeleri toplamak için sokaklarda ve binalarda farklı atık kutuları oluşturulmakta ve halk bu konuda bilinçlendirilmektedir.

Aynı zamanda kimyasal atıklara örnek olan pilleri toplamak için de ayrı atık kutuları bulunmaktadır. Belediyelerin ayırdığı bir diğer atık kutusu ise atık yağlar için ayrılmıştır (Şekil 4.4). Kullanıldıktan sonra lavaboya dökülen yağlar sulara karışarak suda yaşayan canlılara zarar vermekte biyoçeşitliliği olumsuz etkilemektedir.

Şekil 4.4. Belediyeler tarafından konulan farklı atık toplama kutuları

Kaynak: (URL 24)

4.1.4. Tasarım ve Projelendirme

Sürdürülebilirlik kavramının ele alınacağı bir yapı tasarlanırken, yapının bulunacağı bölgedeki iklim, ne kadar yağış aldığı, güneşli gün sayısı, rüzgâr oranı gibi fiziksel çevre faktörleri incelenip, yapı sonuçlara göre göre tasarlanır ve projelendirilirse sürdürülebilirlik için oluşturulan sistemleri işletmek çok daha kolay olacaktır.

Aynı zamanda yapının kullanım amacı, bulunduğu arazi, kullanıcı kitlesi gibi yapıya özgü bilgilerde toparlanılarak tasarıma başlanılmalı ve tasarımlar bölgenin kültürüne göre bütün insanlar ele alınarak yapılmalıdır.

4.1.4.1. Uzun Ömürlü Yapı Tasarımı

Bir yapının uzun ömürlü olmasını sağlamak için ilk önce hangi amaçla yapıldığını bilmek ve mekânsal kullanımı iyi hesaplayarak, ona göre hacimler oluşturmak gerekmektedir. Projelendirme esnasında yapının ne kadar yük taşıyacağı, bu yüke karşı oluşturulan taşıma kapasitesi de dikkate alınmalıdır.

Yapının bulunduğu bölge incelerken tasarım yapılırken bölgenin kültürel verilerinden de yararlanmak gerekmektedir. Yöredeki kültüre göre oluşturulmayan yapılarda insanlar rahatsız olacak ve bu yapılarda vakit geçirmek istemeyecektir. Bu durumda kullanıcı yapıda değişikli yapma yoluna girecek ve malzeme ve enerji israfına neden olacaktır (Mutdoğan, 2011).

Yapılarda kullanılan malzemeler de bölgenin iklim şartlarına uygun, kısa sürede yıpranmayacak nitelikte olmalıdır. Aynı durum iç mekânlar içinde geçerlidir. İç mekânlarda kullanılan malzemeler uzun ömürlü, dayanımı yüksek ürünler olmalıdır. Mekânlarda rahat edilebilmesi için fonksiyonellik ilkesi göz önünde bulundurulmalı ve donatılar buna göre tasarlanmalı ya da seçilmelidir. Aksi takdirde mekân da bazı işlevler yerine getirilemeyecek ve değişiklik yapılması gerekecektir. Bu da hem malzeme hem ekonomi hem de enerji israfı demektir.

Yapıların uzun ömürlü olmasındaki bir diğer etken de depreme dayanıklı yapılar geliştirilmesidir. Yapının inşa edileceği bölge kaçınıcı deprem bölgesinde yer alıyor ise ona göre önlemler alınmalı, alt yapı çalışmaları yapılmalıdır. İç mekan donatıları da deprem önlemleri alınırken değerlendirilmeli ve gerekli görülen mobilyalar duvara monte olarak tasarlanmalıdır (Karancı vd., 1999).

4.1.4.2. Evrensel Tasarım

Sürdürülebilir yapılardaki en önemli özellik, yapının ayakta kaldığı sürece bütün kullanıcı tiplerine hitap etmesidir (Mutdoğan, 2011). Evrensel tasarım olarak adlandırılan bu temel amaçta esas olarak dikkate alınması gereken kullanıcılar engelli bireylerdir. Farklı türde engeli bulunan bireyler için yaşadıkları çevre ve bu çevrenin onlara göre de tasarlanmış olması diğer kullanıcılara oranla daha önemlidir (Malçok, 2018). Görme, duyma, yürüme, konuşma gibi farklı özel durumların

bulunduğu kullanıcılar ayrı ayrı düşünölmeli ve mekânlardaki hacimlerde bu durumlara çözümler üretilmelidir. Günümüzde bunun en güzel örneği yeni binalarda uygulanan asansör sistemleridir. Tekerli sandalyenin sığabileceği ve rahat hareket edebileceği ölçölere sahip asansörlerde kat numaraları Braille alfabesi ile kabartma olarak yazılarak görme engelli kullanıcılar da dikkate alınmıştır. Aynı zamanda o an yaptığı eylemi sesli olarak asansör içine veren ses kayıtları da bu kullanıcılar için tasarlanmış bir özelliktir (Şekil 4.5).

Şekil 4.5. Konya Gıda ve Tarım Üniversitesi engelli dostu asansör

Kaynak: (Onur, 2019)

Evrensel tasarım sadece engelli bireylere yönelik tasarım anlamına gelmemektedir. En temel haliyle açıklayacak olursak ‘herkes için tasarım’ şeklinde yorumlamak mümkündür. Yapılarda, kent mobilyalarında ya da iç mekân donatılarında tasarım yapılırken standart ölçüler uygulanmaktadır. Ancak çevremize baktığımız zaman hiç kimsenin standart ölçülerde olmadığı açıktır. İnsanların boylarına, kilolarına, yaşlarına, cinsiyetlerine ve fiziksel özelliklerine göre ihtiyaçları değişmektedir. Ancak bütün kullanıcılara yönelik tasarımları aynı mekânda toplamak imkânsız olduğundan, daha özel durumları bulunan bireyler ya da çocuklar ayrı değerlendirilerek onlara göre tasarımlara mekânlar içerisinde yer verilmelidir.

Evrensel tasarım ilkelerine göre tasarım yapılırken, kullanımda eşitlik, rencide edici durumlardan kaçınma, kişisel mahremiyet ve güvenlik koşulları sağlanmalı ve ürün göze hitap etmelidir. Esneklik ilkesini de barındırması gereken tasarımlarda,

tasarım her türlü kullanıma çık olmalı ve gerektiği zaman değişim yapılabilmelidir (Kaleli, 2008).

Evrensel tasarım sürdürülebilirlik ilkeleri arasında yer almasının yanı sıra yavaş şehir kriterleri içerisinde, sosyal uyum başlığı altında kapsamlı maddelere sahiptir.

4.1.4.3. Konum ve Ulaşım

Herhangi bir yapı, belirlenen bir arazi üzerine inşa edilirken arazinin yapısı mutlaka dikkate alınmalıdır. Yapıyı konumlandığı nokta, arazi üzerinde en az yer işgal edecek şekilde tasarlanmalı ve arazi mümkün olduğunca korunmalıdır. Arazinin ekolojik yapısının bozulmaması, biyoçeşitliliğe mümkün olduğunca az zarar verilmesi sürdürülebilir yapı tasarımında önemli bir kısıttır (Yeang, 2008).

Yapı tasarımında seçilecek olan arazi, konum ve ulaşım açısından kullanıcılara hizmet edebilecek bir mevkide bulunmalıdır. Herhangi bir yapının iyi konumda olduğunu söyleyebilmemiz için o yapının, toplu taşıma güzergâhlarından, bisiklet ağlarından, yaya yollarından ve çeşitli hizmetler sağlayan mekânlardan kısacası mevcut altyapıdan yararlanabiliyor olması gerekmektedir.

LEED sertifikasyon sisteminde var olan bazı değerlendirme kriterleri, yavaş şehir kriterleri arasında bulunan bazı değerler ile eşleşmektedir. Bunlar;

- Kamu binalarına yakınlık
- Sağlık hizmeti sunan binalara yakınlık
- Alternatif ulaşım kaynaklarının bulunması
- Bisiklet yollarının ve bisiklet park yerlerinin bulunması
- Yaya yollarının aktif kullanımı
- Toplu taşıma kullanımını artırmak için taşıma güzergâhlarının daha yakın olması
- Yeterli otopark kapasitesi şeklinde sıralanabilir (Yanar, 2017).

4.1.5. Kültürel Değerlerin Korunması ve Kullanıcı Eğitimi

Yavaş yemek kavramının geliştirilip bütün bir yaşantıya dâhil edilmesiyle oluşan yavaş şehir kavramı, yerel olan ve o bölgenin kültürünü anlatan her şeyin desteklenmesi taraftarıdır. Yavaş şehir kriterlerinin kentsel yaşam politikaları başlığı altında yer alan bir maddede, ‘kente ait değerlerin iyileştirilmesi’ şeklinde bir ibare bulunmaktadır. Bu ibareden yola çıktığımız zaman ve dünya çapındaki örnekleri de incelediğimiz zaman, geleneksel mimarinin korunması başlığı ortaya çıkmaktadır.

Yavaş şehir kriterleri arasında yer alan, tarımsal, turistik, esnaf ve sanatkârlara ait politikalar maddesi ise büyük oranda yerel lezzetleri ve yerel satıcıları destekleyen alt kriterleri barındırmaktadır. Bu durum hem ekonomiye hem de insan sağlığına yararlı olduğundan oluşturulan kriterler arasına dâhil edilmiştir ve otellerin yemek tarzları da bu bölümde incelenecektir.

Yeşil bina sertifika sistemlerinden biri olan BREEAM, kullanıcı el kitabı adı altında bilgilendirmenin önemini vurgulamıştır. Benzer maddeler yavaş şehir politikalarının alt maddeleri arasında da yer almaktadır. Her iki ekolde de var olan bu başlık, sürdürülebilirliğe insanların katkıda bulunması için en önemli başlıktır.

4.1.5.1. Geleneksel Mimarinin Korunması

Geleneksel yapılar, sürdürülebilirlik kavramı ile birebir örtüşen özelliklere sahiptir. Bu yapılarda, yerel malzeme kullanımı, alandan sağlanan maksimum fayda, iklime göre malzeme tercihi (kerpiç yapılarda malzeme ile duvar kalınlığı arttırılarak ısı yalıtımı sağlanması) gibi eski yapım teknikleri, yeni binalarda da kullanılması gereken sürdürülebilir özellikleri bir arada barındırmaktadır. Bu duruma örnek olarak, yerel malzemeler kullanılarak geleneksel yöntemlerle yapılan yapılar doğa ile iç içe olup sürdürülebilirliğe güzel bir örnektir (Şekil 4.6)(Aytıs ve Polatkan, 2009).

Şekil 4.6. New Mexico'da ve Elazığ'da kerpiç malzemeli vernaküler yapılar

Kaynak: (Bayram, 2014)

Geleneksel mimarini korunmuş olması sürdürülebilirliğe katkı sağladığı kadar kültürel değer olarak da oldukça önemlidir. Geleneksel yapılar, kullanılan malzemeler, yapıda oluşturulan detaylar, bölgede yaşayan ve buraya ziyarete gelen insanlara, bölgenin kültürü hakkında bilgi vermektedir.

4.1.5.2. Yerel Lezzetlerin Korunması

Bir bölgenin iklimi, toprak yapısı o bölgede yetişecek olan meyve ve sebze türlerini belirlemektedir. Bölgenin dağlık olması ve dağlardaki otlak alanların fazla olması hayvanların organik yollar ile sağlıklı beslenmesine ve etlerinin lezzetli olmasına sebep olmaktadır. Bu iki örnekte anlatılmak istenen her bölgenin iklim şartlarına göre yemek kültürünü de değişeceği. Bölge ikliminde yetişen ürünler neler ise bu ürünler ile yemekler yapılmakta ve yöreye ait lezzetler oluşturulmaktadır.

İçinde yaşadığımız dünyada toplum tarafından tercih edilen hızlı yemek tarzı, tüm dünyaya hızlı yayılmakta ve yerel lezzetleri yok etmektedir. Bu durum hem kültürel değerlerin kaybına yol açmakta hem de insan sağlığını olumsuz yönde etkilemektedir.

Bölgede yetişen organik ürünlerin tüketilmesi, yerli üreticiyi kalkandıran, bu sayede ekonomik sürdürülebilirliği sağlayan bir olgudur. Yavaş şehirlerin temelini oluşturan yerel lezzetlerin korunması maddesi, tarımsal politikalar alt başlığı adı altında birden fazla madde ile desteklenmiş ve öneriler sunulmuştur.

Oteller gibi çok fazla yemek sirkülasyonu sağlanan ticari mekânlarda yerel ürünlerin tüketilmesi ve yerel lezzetlerin misafirlere tanıtılması, hem sürdürülebilirliği hem de yavaş şehir hareketini destekleyecek bir başlıktır.

4.1.5.3. Kullanıcıyı Bilgilendirme

Sürdürülebilirlik adı altında ortaya konan maddelerin tamamı, kullanıcı tarafından oluşturulması gereken ya da kullanılması gereken maddelerdir. Bu konuda bireyler bilgilendirilmeli, sistemleri nasıl kullanılacağı anlatılmalıdır. Dünyamızın içinde bulunduğu durum insanlara toplantılarla, etkinliklerle, kamu spotlarıyla anlatılarak farkındalık yaratılmalı ve ilgi bu noktaya çekilmelidir.

Aynı durum yavaş şehir kavramında da geçerli olup bunun üzerine maddeler içeren bir politika bulunmaktadır. Bu farkındalık politikasında, halkın yavaş şehir kavramı hakkında bilgilendirilmesini ve bu farkındalık ile hayatını sürdürmesini sağlayacak eğitimler, etkinlikler düzenlenmeli, konu ile ilgili afiş çalışmaları bölgede asılarak halk bilinçlendirilmelidir.

İnsanların yaşadıkları bölge ile ilgili geleneklere, bölgenin geçmişine ve kültürlerine hâkim olması gerekmektedir. Bu sayede kültür seviyesi yüksek, bilinçli insan toplulukları oluşacaktır.

4.1.6. Yerel Ekonomi

Ekonomi kavramı, sürdürülebilirliğin üç ana maddesinden birini oluşturan ve oldukça geniş bir yelpazeye sahip olan bir kavramdır. Sürdürülebilir kalkınma olarak adlandırdığımız kavramda yüksek oranda ekonomik koşullar üzerinde durulmakta ve bu durumların nasıl iyileştirileceği konuşulmaktadır. Tüm disiplinleri ve bölgeleri ele alınarak yorumlanan ve üzerine yüzlerce araştırma yapılmış olan ekonomik boyut kavramı, bir bölgenin olmazsa olmazıdır.

Ekonomik boyutu genel bir ortamda değil de sadece bulunduğumuz bölgede ele aldığımız ve korumaya çalıştığımız zaman, yerel ekonomi olarak adlandırmak mümkündür. Yerel ekonomi, yavaş şehir hareketini önemseyen ve üzerinde çok fazla durduğu bir kriterdir. Tarımsal, turistik, esnaf ve sanatkârlara dair politikalar

başlığında, el yapımı sanatkâr/esnaf ürünlerinin kullanılması, organik yerel ürünlerin tüketilmesi şeklinde oluşturulmuş olan alt başlıklar yerel ekonomiyi desteklemektedir.

Otel yapılarının tasarımında kullanılan malzemelerin yöreye ait olması, bölgede bulunan tedarikçilerden temin edilmesi hem yerel ekonomiyi desteklemekte hem de malzemenin ulaşım süresini düşürerek enerji kaybını azaltmaktadır.

Restoranlarda ve kahvaltılarda servis edilen ürünlerin bölgedeki manavlardan, marketlerden, kasaplardan, mandıralardan tercih edilmesi de yerel ekonomiye destek olmakta ve sağlıklı yemeklerin müşterilere servis edilmesinde önemli rol oynamaktadır.

Oteller metrekarelerine ve yatak kapasitelerine göre farklı pozisyonlarda işçiler çalıştırmak zorundadır. Restoranda, resepsiyonda, müşteri servisinde, odaların ve katların temizliğinde otel kapasitesine göre birçok işçi bulunur. Bu çalışanlar otele yakın yerlerde yaşayan yerli halktan oluşuyorsa, bu durum yerel halkı kalkındırma konusunda başarılı bir yaklaşımdır.

Çalışanların bölgede yaşayan insanlardan oluşuyor olmasının ekonomiye iki türlü katkısı vardır. Bunlardan ilki, yerel halkın kalkınması iken, ikinci ise çalışanların ulaşım için fazla masraf yapmadan işyerlerine ulaşabiliyor olmasıdır. İş yerine yürüyerek, bisikletle ya da kısa mesafeli araç yolculukları ile ulaşıldığı zaman enerji kaybının da önüne geçilmiş olacak ve çevre kirlenmesi ile hava kalitesinin bozulması bir nebze kontrol altına alınmış olacaktır.

4.2. Akyaka Otellerinin Analizleri

Akyaka bölgesinde sınırlı kalınarak yapılmış olan çalışmada bölgenin en işlek mahallesi olan Akyaka Mahallesi üzerinden üç adet otel yapısı seçilmiştir. Bu üç otelin belirlenmesinde etkin rol oynayan konu başlığı geleneksel mimariyi tam anlamıyla yaşatmak olmuştur.

Bölgedeki eski oteller ve yeni oteller karşılaştırması yapılabilmesi adına farklı yıllarda inşa edilmiş olan oteller ele alınmıştır. Bunlardan ilki Hanzara Otel olup bölgedeki en eski oteldir ve Nail Çakırhan imzası taşımaktadır. İkinci olarak incelenen Yücelen Otel ise Nail Çakırhan önderliğinde başlayan ve vefatı ile başka mimarların da imzasını taşıyan bir ticari yapı olarak ele alınmıştır. Son olarak çalışmada yer alan Kerme Ottoman Palace Otel ise Nail Çakırhan'ın uzun yıllar beraber çalıştığı Mimar Tevfik Toprakçı tarafından yapılan bir oteldir.

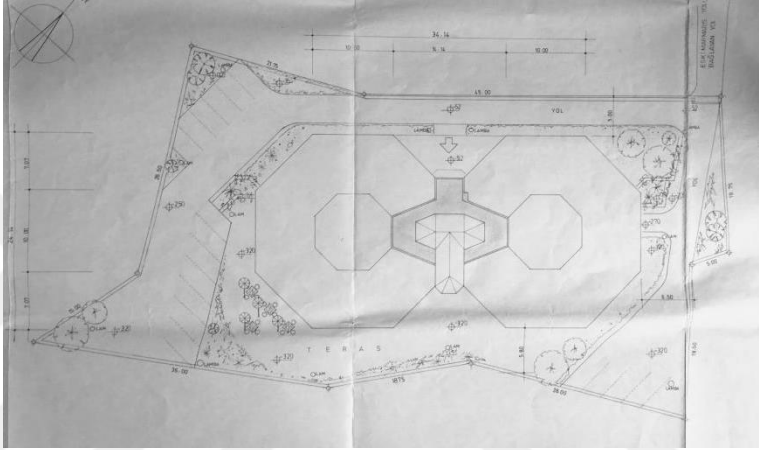
Bu üç otelde de ortak olan nokta Nail Çakırhan bağlantısı ile yapılmış olmaları ve bölgedeki geleneksel mimariyi bu sebepten ötürü çok iyi yansıtılmalarıdır.

Oteller incelenirken ilk önce genel bilgilendirmeler yapıldıktan sonra yapısal özellikleri tek tek irdelenmiştir. Yapısal özellikler başlığı altında, otellerin yapılış dönemleri ve geçirdiği evreler anlatıldıktan sonra çevre ile olan uyumları ve mimari özellikleri teknik çizimlerden de destek alınarak anlatılmıştır. Yapılara ait iç mekân hacimleri ve hacimlerin birbirleri ile olan ilişkileri, yapıdaki aydınlatmalar ve konumları görseller ve teknik çizimler ile detaylandırılarak estetik açıdan yorumlanmıştır.

Yapısal olarak incelemesi yapılan oteller, yavaş şehirler için oluşturulmuş olan iç mekân kriterleri üzerinden tek tek irdelenerek tablolar haline getirilmiştir. Yapılan bu çalışmada, otellerdeki görseller yorumlanarak ve otel sahiplerinden alınan bilgiler bu görseller ile harmanlanarak sonuçlar ortaya çıkarılmıştır.

4.2.1. Hanzara Otel-Muğla/Akyaka

Tablo 4.3. Hanzara Otel genel bilgiler

<p>Yapının Adı: Hanzara Otel Yapım Yılı: 1987 Yapının Mimarı: Nail Çakırhan Yapının Durumu: 2017 yılında yenileme çalışması geçiren yapı şu an aktif olarak kullanılıyor. Yapının Kullanım Amacı: Otel Yapının Yeri: Akyaka Mahallesi, Mustafa Uyanık Sokak, No:11, Ula/Muğla</p>	
<p>Vaziyet Planı</p>	

Kaynak: (Ula Belediyesi Arşivi, 2018; Onur, 2018)

4.2.1.1. Yapısal Özellikleri

Yapının Yapılış Dönemi ve Amacı

İlk ismi ‘Dedegil Otel’ olan Hanzara Otel, 1987 yılında Akyaka’nın mimari dokusunu oluşturan alaylı mimar Nail Çakırhan ve Alman mimarlar tarafından yapılmıştır.

Toplam 774 m² alan üzerine oturan yapı 2000 yılında el değiştirmiştir ve 2017 yılında da yenileme çalışması geçirmiştir. Yenileme çalışması sırasında dış cephede güneşten ve böceklerden dolayı sağlamlığını kaybeden ahşaplar yenilenerek otelin ismini taşıyan daha sağlam korkuluklar yapılmıştır. Çalışma sırasında lobi alanı da değiştirilen yapı, sekiz şeklinde bir plan şemasına sahiptir ve aslında birbirinden bağımsız iki ayrı binayı orta lobi alanı bağlamaktadır. Yapı, 8.6 şiddetli bir depreme dayanacak şekilde raylı sistem üzerine çok kuvvetli yapı malzemeleri ile inşa edilmiştir ancak deprem bölgesinde olduğundan ve iki farklı yapı aynı alanda

birleştikten sonra lobi mekanında çatlaklar oluşmuştur. Yenileme çalışmasında bu çatlaklar yapı ile uyumlu ahşap kaplamalar ile kapatılmıştır (A.Han ile kişisel iletişim, 2018).

Tablo 4.4. Hanzara Otel cephe görünüşleri

<p>Cephe Görünüşleri</p>	
<p>Görünüşler</p>	 <p style="text-align: center;">Kuzeydoğu Görünüşü</p> <p style="text-align: center;">Kuzeybatı Görünüşü</p>

Kaynak: (Ula Belediyesi Arşivi, 2018; Onur, 2018)

Toplamda 52 odaya sahip olan otelde standart, deluxe ve süit odalar bulunmaktadır. Renovasyon çalışması sırasında otel sahipleri, otel odalarını daha

lüks donatılar, duvardan duvara halı zemin kaplamaları, LCD ekran televizyonlar ile yenilemek istemiştir ancak denetlemeye gelen GETOB mimari dokuyu bozduğu gerekçesiyle buna izin vermeyip sadece tek bir odanın bu şekilde kalmasına izin vermiştir. Yapı da bir adet modern mobilyalı oda bulunmaktadır ve o oda da müşterilere delux adı altında hizmet vermektedir.

Halen aktif olan ve işletilmeye devam eden bu yapı Akyaka'nın en eski oteli olup ikinci en büyük otel pozisyonundadır.

Yapının Çevre İle Uyumu

Hanzara Otel Akyaka Mahallesi içerisinde Uyanık Sokak üzerinde konumlandırılmış bir yapı olup bölgedeki ilk yapılardan biri olma özelliğine sahiptir (Şekil 4.7). Denize, azmak nehrine ve ormanlık alanlara yürüme mesafesinde olan yapı, Akyaka'da oluşmuş olan Çakırhan Mimarisi'nin yön vericilerindedir.

Şekil 4.7. Hanzara Otel konumu

Kaynak: (URL 18)

Cephesinde sıvalı duvarlar üzerinde ahşap detaylar barındıran binada bodrum kat hizasında doğal taş kullanılmıştır ve bu tasarım anlayışı Akyaka'da oturmuş olan mimariyle örtüşmektedir. Çatıda kullanılan kırmızı kiremitler de Akyaka standartlarında olup, bulunduğu doğa içerisinde asla göze çarpmamaktadır (Şekil 4.8).

Şekil 4.8. Hanzara Otel genel görünüm

Kaynak: (URL 25)

Yapının peyzajında, havuz başında ve restoran alanında ve bahçe duvarlarında da doğaya aykırı olmayacak doğal taşlar tercih edilmiştir. Kullanılan malzemelerin doğal olmasının yanı sıra peyzajda kullanılan ağaçlar, sarmaşıklar ve begonviller de yapıyı dört bir yandan sarıp doğanın tamamen içine gizlemektedir (Şekil 4.9).

Şekil 4.9. Hanzara Otel peyzaj

Kaynak: (Onur, 2018)

Akyaka bölgesinde standart bir imar planı uygulandığından ve mimariler birbirine benzediğinden her binada olduğu gibi bu binada da çevre ile uyum söz konusudur.

Yapının Mimari Özellikleri

Çakırhan eserlerinin genelinde bulunan sekizgen tasarımlar, bu binada oldukça yoğun kullanılmıştır. Nail Çakırhan önderliğinde yapılan bu yapı, birbirinin tamamen aynısı olan, sekizgen plan şemalı iki yapının lobi mekânı ile birleşip oluşturduğu bir bütündür. Geleneksel Türk evlerinde var olan avlu mantığı, yapının her iki bölümünde de var olup, yukarıdan bakıldığında da bina '8' rakamını çağrıştırmaktadır (Şekil 4.10).

Şekil 4.10. Hanzara Otel sekizgen tasarımı

Kaynak: (URL 25)

Doğal taş duvarlar arasına yerleştirilen ferforje bir kapı ile otele giriş yapıldıktan sonra müşterileri kırmızı Marsilya kiremidi ile kaplanmış eğimli bir saçak karşılamakta ve buradan lobiye geçiş sağlanmaktadır.

Bina cephesinde beyaz sıva ve badana tüm sadeliği ile bırakılmıştır ancak bodrum kat seviyesinde kullanılan doğal taşlar yapıyı hareketlendirmiştir. Lobi girişinde ki saçakta olduğu gibi eğimli çatıda da kırmızı Marsilya kiremidi kullanılmıştır. Yapıda ilgi çekici olan mimari öge, Muğla ilinin simgelerinden biri olan geleneksel Muğla bacasıdır (Şekil 4.11).

Şekil 4.11. Hanzara Otel girişi ve geleneksel Muğla bacası

Kaynak: (URL 25; Onur, 2018)

Beyaz yoğunluklu yapıyı doğaya karıştıran en önemli unsur, kapı, pencere ve balkon detaylarında kullanılan koyu renkli ahşap malzemedir. Kemerli dikey pencereler ahşap çitalar ile bölünmüş ve daha geleneksel bir görüntü ortaya çıkarılmıştır. Balkonlardaki korkuluklar yapının ismini belli eden tarzda yenilenmiştir ve süslü ahşap dikmeler ile bir üst kattaki balkona bağlanarak daha bütün bir görüntü sağlanmıştır (Şekil 4.12).

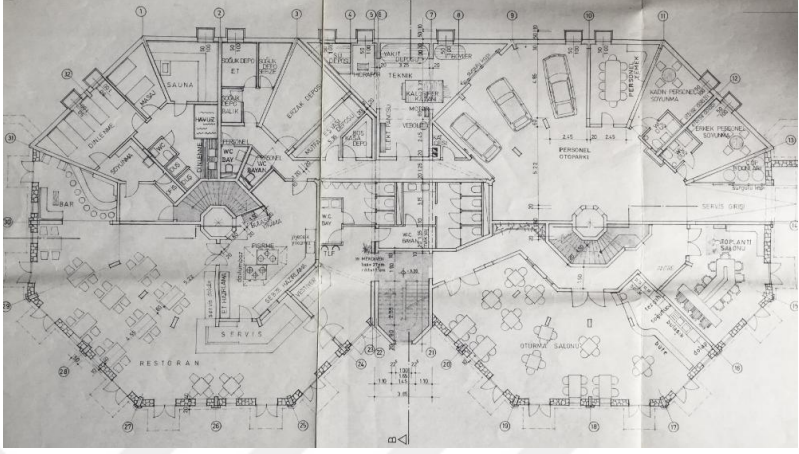
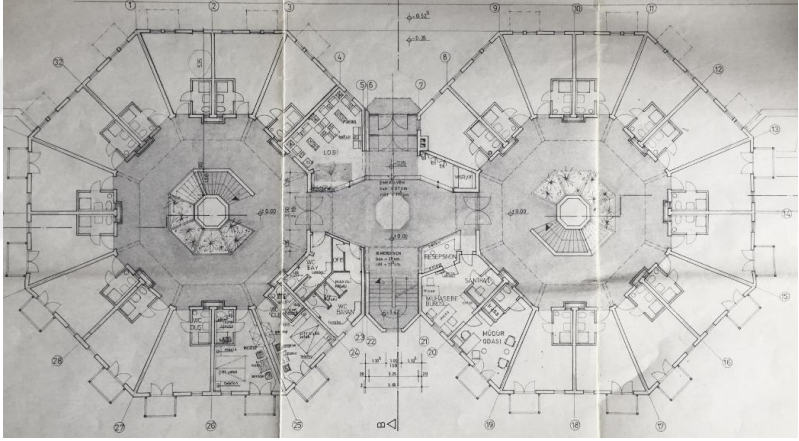
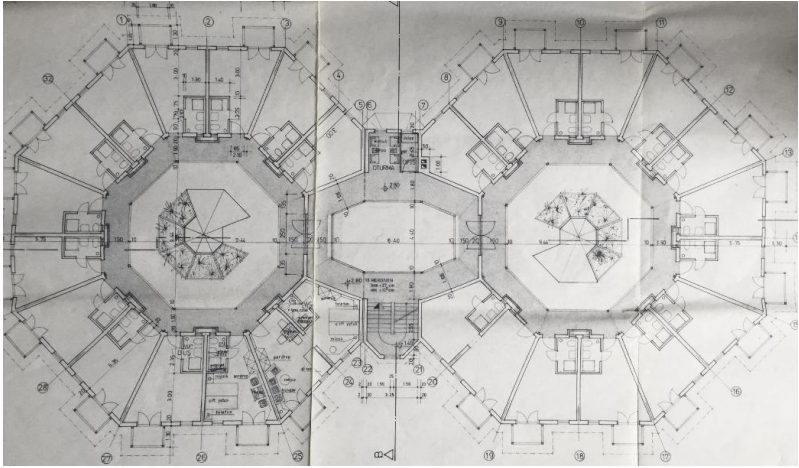
Şekil 4.12. Hanzara Otel cephe detayları

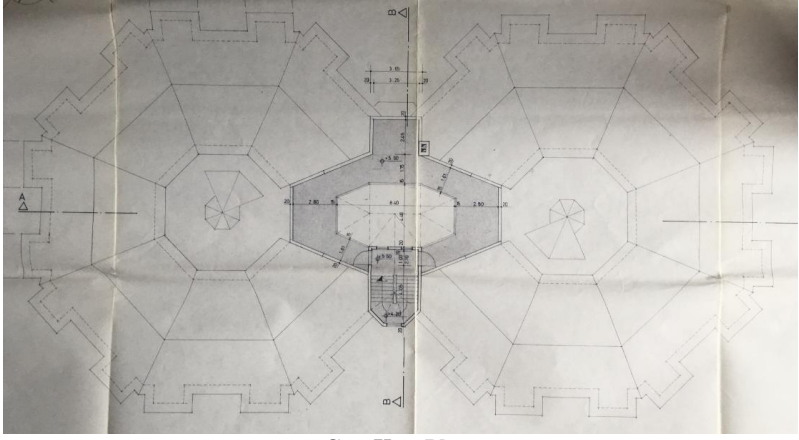
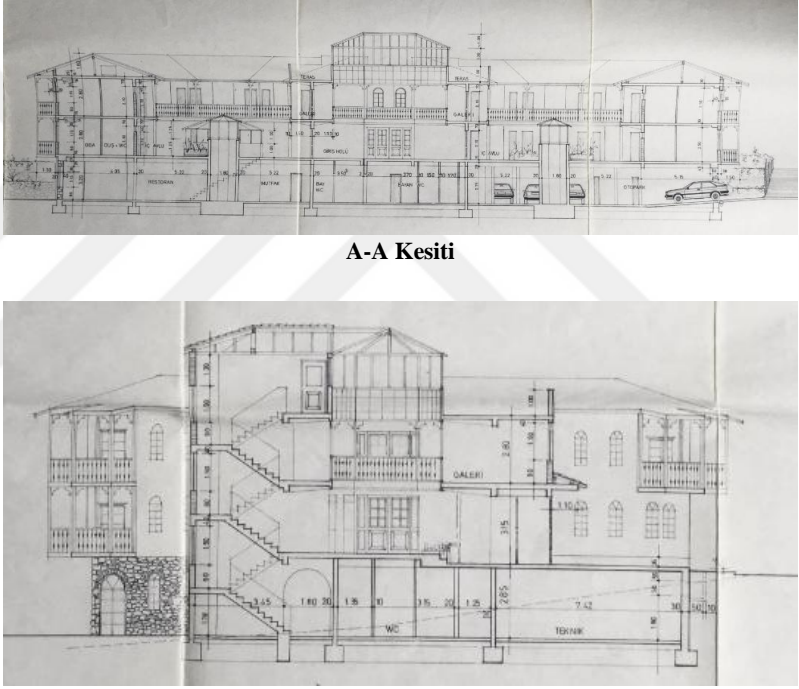

Kaynak: (Onur, 2018)

Yapının İç Mekân Hacimleri

Tablo 4.5. Hanzara Otel kat planları ve kesitler

<p>Kat Planları</p>	 <p>Bodrum Kat Planı</p>
	 <p>Zemin Kat Planı</p>
	 <p>Birinci Kat Planı</p>

	 <p style="text-align: center;">Çatı Katı Planı</p>
Kesitler	 <p style="text-align: center;">A-A Kesiti</p> <p style="text-align: center;">B-B Kesiti</p>

Kaynak: (Ula Belediyesi Arşivi, 2018; Onur, 2018)

Otelde çift kanatlı büyük bir kapı ile lobiye giriş sağlanmaktadır. Bu alana girildiğinde müşterileri sekizgen yapılı, yüksek tavanlı ve her noktasında ahşap işçiliği bulunan bir hacim karşılamaktadır. Mekâna yüksek tavan imkânını sağlayan mimari tasarım ise galeri boşluğu oldukça büyük bırakılarak tasarlanan asma kattır. Asma kat, sadece hacimlere ulaşmayı sağlayacak genişlikte bir geçiş alanı sağlamaktadır ve bu alan da ahşap işçiliği ile bezenmiştir.

Lobi girişinin sol tarafında resepsiyon kısmı, sekizgen hacmin kenarına uyum gösterecek şekilde tasarlanmıştır ve hemen karşısındaki kenarda da bekleme alanları oluşturulmuştur (Şekil 4.13). Girişin sol tarafı ise bay-bayan tuvaletlerine ayrılmıştır.

Şekil 4.13. Hanzara Otel lobi hacmi

Kaynak: (Ula Belediyesi Arşivi, 2018; Onur, 2018)

Lobi hacminin iki yan kenarı A ve B blok tarafına geçişi sağlamaktadır ve bu bloklar orta avlulu sekizgen plan şemasına sahiptir (Şekil 4.14). Birbirinin tamamen aynısı olan bloklarda lobi alanını tekrar eden asma kat mantığı vardır ve aynı şekilde ahşap bezemelere sahiptir. Bloklarda toplam 52 adet oda vardır ve bu odaların giriş kapıları orta avluya bakmaktadır.

Şekil 4.14. Hanzara Otel A Blok görünüşleri

Kaynak: (Onur, 2018)

Sekizgen plan şemasının her kenarını iki adet standart oda paylaşmaktadır. Otelde sayı olarak fazla olan standart odalar rahat metrekarelere sahiptir ancak plan şemasından ötürü duvar yüzeyleri düz hatlara sahip değildir (Şekil 4.15). Manzarayı

ya da havuzu gören balkona sahip odalar olduğu gibi balkonsuz odalar da mevcuttur. Her odanın girişinde, duşa kabin, lavabo ve klozeti içinde bulunduran ıslak hacimler konumlanmaktadır ancak bu alan oda kadar ferah değildir. Sekizgenin kenarına tek başına kullanan odalar ise süit oda adı altında hizmet vermektedir.

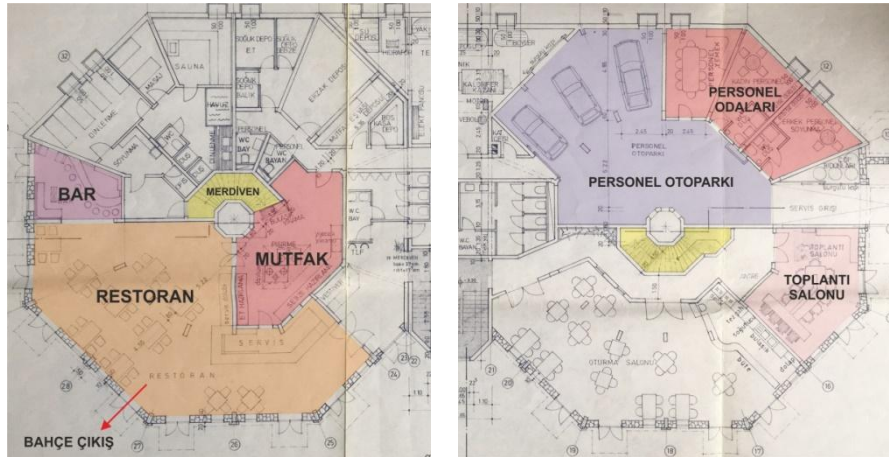
Şekil 4.15. Hanzara Otel standart oda

Kaynak: (Ula Belediyesi Arşivi, 2018; Onur, 2018)

A bloğun avlusundan sekizgen yapıya uyumlu bir merdiven ile restoran kısmına geçiş sağlanmaktadır ve restoran kısmından da bahçe ile havuz alanına direkt geçiş vardır. Mutfak ve bar gibi restoran hacmi ile direkt bağlantısı olan mekanlar da bodrum katta restorana yakın konumlarda çözümlenmiştir. B bloğun ortasından inen merdiven ise personele ait otopark, toplantı salonu, dinlenme odası gibi alanlara geçişi sağlamaktadır (Şekil 4.16).

Şekil 4.16. Hanzara Otel bodrum kat hacimleri / A Blok-B Blok

Kaynak: (Ula Belediyesi Arşivi, 2018)

Akyaka’da tek olma özelliğine sahip olan çatı terası son katta bulunmaktadır ve bu alan metrekare olarak küçük tutulmuştur (Şekil 4.17). Üzeri herhangi bir üst örtü ile kapatılmayan terasta herhangi bir yeme-içme hizmeti bulunmamaktadır sadece seyir için kullanıma açıktır.

Şekil 4.17. Hanzara Otel teras

Kaynak: (Ula Belediyesi Arşivi, 2018; Onur, 2018)

Bahçe alanında, restorana hizmet eden üst örtü ile kapatılmış oturma alanları mevcuttur. Büyük bir kısmını havuzun oluşturduğu bahçe, yer minderleri ile çevrili oturma alanlarını ve havuza hizmet edecek olan vitamin barı da havuz etrafında toplamaktadır. Bahçe içerisinde kot farkından dolayı oluşturulan merdivenler ile bitkiler ile çevrili kamelyalara çıkılmaktadır (Şekil 4.18).

Şekil 4.18. Hanzara Otel bahçe görünüşü

Kaynak: (URL 25; Onur, 2018)

Yapıda Estetik Yaklaşımlar

Yapı Akyaka bölgesine ait mimari dokuya uyum sağlayan ve Nail Çakırhan imzasını, plan şemasından donatılarına kadar hissettiren otantik bir konak havasına sahiptir. Dış cephedeki ahşap yoğunluğu, lobi alanındaki tavan kaplamalarında, asma kat yüzeylerinde ve cephedeki saçak altlarında da dikkat çekmektedir (Şekil 4.19). Bu alanlardaki ahşaplar, geometrik şekillere sahip, oymalı ve koyu renktir.

Şekil 4.19. Hanzara Otel ahşap işçiliği

Kaynak: (Ula Belediyesi Arşivi, 2018; Onur, 2018)

Resepsiyon alanında da lobi ile uyumlu olması yönünden ahşap bir banko tercih edilmiştir ancak bu bankoda kullanılan ahşap rengi mekâna aykırıdır. Bu hacimde zemin döşemesinde yapı duvarlarına uygun renkli standart seramikler kullanılmıştır ancak sekizgen yapının kenarlarına göre döşendiğinden bütünlüğü tamamlar niteliktedir (Şekil 4.20).

Şekil 4.20. Hanzara Otel resepsiyon ve lobi alanı zemin döşemesi

Kaynak: (Onur, 2018)

Yapının iç duvar rengi bej olarak belirlenmiştir ve duvarların sadeliği, ahşap işçiliği olan koyu renkli kapılar ve eski döneme ait eşya koleksiyonları ile hareketli hale getirilmiştir (Şekil 4.21).

Şekil 4.21. Hanzara Otel eski dönem eşyalar koleksiyonu

Kaynak: (Onur, 2018)

A ve B bloklarındaki avluların ortasında bulunan merdivenler ferforje korkuluklar ile çevrilmiştir ve korkulukların merkez noktasında peyzaj tasarımları yapılmıştır. Merdiven ile inilen restoran bölümü yapının otantikliğini en iyi yansıtan hacimlerden bir tanesidir (Şekil 4.22). Bu alanda vitray boyalı, kemerli pencereler, duvarlarda doğal taşlar ve zeminde ahşap görünümlü seramikler tercih edilmiştir.

Şekil 4.22. Hanzara Otel restoran tasarımı

Kaynak: (Onur, 2018)

Standart odasını incelediğimiz otelde, oda girişinde sağ tarafta konumlanan ıslak hacim, odaya girişte bir koridor oluşturarak uyku alanını göz önünden uzaklaştırmıştır. Islak hacimde kullanılan seramikler ve donatılar yapı geneli ile tamamen bağımsız bir tarza sahiptir (Şekil 4.23).

Şekil 4.23. Hanzara Otel standart oda ıslak hacim

Kaynak: (Onur, 2018)

Odaların duvar yüzeyleri olabildiğince sade bırakılmıştır. Yatak arkası griye boyanan oda da bej renk hâkimdir. Mobilyalar yapı genelindeki ahşap rengi ile aynı olup işçiliği bulunmamaktadır. Bir adet pencere bulunan odada keten perdeli rüstik edilmiştir. Bu perdenin otantikliğini destekler nitelikte olan çok renkli yatak başı ise, Kazakistan'dan gelen kumaşlar ile yapılmıştır. Oda zemininde döşeme olarak koyu renkli seramikler tercih edilmiştir (Şekil 4.24).

Şekil 4.24. Hanzara Otel standart oda tasarımı

Kaynak: (Onur, 2018)

Yapıda Aydınlatma

Lobi hacminde aydınlatma, orta alandan sarkan, kristallere sahip büyük ve oldukça eski bir sarkıt ile sağlanmaktadır. Bu aydınlatmaya ek olarak asma kat altına yerleştiren ampuller mevcuttur ancak bu aydınlatmalar herhangi bir tasarım kaygısı

taşımamaktadır. Orta avlulu bloklarda ise güneş ışığı yeterli aydınlatmayı sağlamaktadır ancak gün ışığı olmadığı zamanlarda asma kat altına yerleştiren aydınlatmalar, oda girişlerinde yardımcı olmaktadır (Şekil 4.25).

Şekil 4.25. Hanzara Otel lobi ve blok aydınlatmaları

Kaynak: (Onur, 2018)

Restoran kısmında var olan pencereler gün ışığı için fırsat oluşturmasına rağmen yetersiz kalmaktadır. Bu hacimde aydınlatma, duvar aplikleri ve tavan tipi aydınlatma ile sağlanmaktadır. Bahçe aydınlatmasında ise güneş enerjisini elektrik enerjisine çeviren sokak aydınlatmaları tercih edilmiştir (Şekil 4.26).

Şekil 4.26. Hanzara Otel restoran ve bahçe aydınlatması

Kaynak: (Onur, 2018)

Odalarda bulunan küçük camlar gün ışığı için yetersiz kalmıştır. Yapay aydınlatma ise tavan tipi bir aydınlatma ve başucu abajuru ile sağlanmıştır ancak yetersiz kalmaktadır. Makyaj aynası bölümü için ise herhangi bir aydınlatma bulunmamaktadır (Şekil 4.27).

Şekil 4.27. Hanzara Otel standart oda aydınlatması ve makyaj aynası

Kaynak: (Onur, 2018)

4.2.1.2. Oluşturulan Kriterler Üzerinden Değerlendirilmesi

İç Mekân Çevre Koşulları

Hanzara Otel, Akyaka bölgesinde bulunan ve yaz döneminde yoğunluklu hizmet veren bir oteldir. Akyaka bölgesi bir sahil memleketi olmasına rağmen ülkemizin güney sahilindeki bölgeler kadar sıcak ve nemli değildir. Yaz ayı içerisinde oluşan maksimum sıcaklık 30-35 derece arasında değişmektedir.

Otel içerisinde iki geniş avlu bulunduğundan sürekli temiz hava akımı hissedilmektedir. Odalara girişi sağlayan ve orta avluya bakan kapıların tam karşısında balkon kapıları ve oda pencereleri yer almaktadır. Bu konumlandırma taze hava akışını desteklemekte ve kullanıcılar pencere kapıları kendileri kontrol edebilmektedir. Bölgenin biyolojik çeşitliliğinden dolayı çok fazla böcek ve sinek vardır ve camlarda bunun için koruyucular bulunmaktadır. Ancak havalandırmanın yetmediği, sıcaklığın çok yükseldiği durumlar için kullanılan duvar tipi klimalar da mevcuttur ve bu klimalar fosil enerji kaynakları ile çalışmaktadır.

Otelde kullanılan malzemeler yoğunlukla taş ve ahşap olup, bölgede bulunan o yöreye has malzemelerdir. Otellerdeki standartlaşmış tasarım anlayışlarında herhangi PVC esaslı bir malzeme kullanılmamaktadır. Ortaya çıkacak olan zararlı gazların temelini duvar boya ve elektronik cihazlar oluşturmaktadır ve bunun için önlem alınmamıştır.

Yoğun bir biyolojik çeşitliliğin arasında, dağ ile deniz arasında yer alan yapı, bitkiler ve ağaçlar sayesinde temizlenmiş bir havayı müşterilerine sunmaktadır. Bina mimarisinde bulunan saçaklar ve balkon detayları güneş kırıcı rolünü üstlenerek ahşap doğramalara sahip pencerelerden içeriye giren güneş ışınlarını dengelemektedir.

Otelin biçiminden ve planlanışından dolayı bütün cephelere bakan odalar mevcuttur ve bu odalardaki pencere açıklıkları gün ışığından faydalanmak için yetersiz kalmaktadır. Pencere açıklıklarının bulunduğu duvarlarda açık renk tercih edilmiş olmasına rağmen gün ışığı odayı aydınlatmada yetersiz kalmış ve yapay aydınlatmaya başvurulmuştur. Odalarda bulunan yapay aydınlatmalar ise mekânı aydınlatmada yetersiz kalmakta ve oda içerisinde göz yormaktadır. Odalardaki doğal aydınlatma yetersizliği otel genelinde, orta avlu sebebi ile yoktur. Ancak yapay aydınlatmada yaşanan sıkıntı otel genelinde hâkimdir ve manzara ile zenginleşen görsel konforu olumsuz yönde etkilemektedir.

Yapı içerisinde dışarıdan ve içeriden gelen gürültü kirliliğinin önüne geçecek herhangi bir yalıtım uygulanmamıştır. Ancak yapı içerisindeki tesisat merkezleri tek bir katta, odalardan uzak noktalarda toplanarak yarattıkları gürültü müşterilerden uzaklaştırılmıştır.

Tablo 4.6. Hanzara Otel iç mekân çevre koşulları

İç Mekân Çevre Koşulları	İç Mekân Hava Kalitesi	<ul style="list-style-type: none"> • Orta avlu ve pencere konumları temiz hava akımını sağlamaktadır. • Pencerelerde böcek ve sineklere karşı koruyucu vardır ve pencereler elle kontrol edilebilir. • Duvar tipi klima fosil yakıtlar ile çalışmaktadır. • Otel genelinde doğal malzemeler tercih edilmiş, PVC esaslı malzeme kullanılmamıştır. • Zararlı gazlar boyalardan ve elektronik cihazlar gelmektedir. • Havayı temizlemeye yetecek bitkilendirme otelde mevcuttur.
---------------------------------	-------------------------------	---

	Isıl Konfor	<ul style="list-style-type: none"> • Hava sıcaklığı ve nem rahatsız edici düzeyde değildir. • Odalardaki pencere doğramaları, binadaki saçaklar ısı kontrolünü sağlamaktadır.
	Görsel Konfor ve Doğal Aydınlatma	<ul style="list-style-type: none"> • Otel genelinde doğal aydınlatma yeterli iken odalarda yetersiz kalmaktadır. • Yapay aydınlatma ise otel genelinde yetersiz ve yanıltır bu da manzara ile sağlanan görsel konforu olumsuz etkilemektedir.
	Akustik Konfor	<ul style="list-style-type: none"> • Otel genelinde ve odalarda ses yalıtımıyla ilgili herhangi bir önlem alınmamıştır. • Tesisat merkezleri müşterilerden uzak noktalarda konumlandırılmıştır.

Enerji ve Su Kullanımı

Otelde doğal enerji kaynakları hiçbir sistemde kullanılmamaktadır. Bu da otelin çok fazla fosil yakıt tüketmesine ve çevreye zara vermesine neden olmaktadır. Dört mevsim direkt güneş olan bu bölge aynı zamanda rüzgâr açısından da oldukça verimlidir. Sadece bahçede bulunan ve güneş enerjisi ile çalışan sokak aydınlatmaları, otelde oluşan enerji israfının önüne geçebilecek düzeyde değildir. Eski döneme ait olan bu yapının iç mekânında bu doğal kaynaklardan yararlanılmamıştır ve enerji kaybı fazladır.

Otel bahçesinde yer alan havuz, devir daim motoru havuz suyunu temizleyerek tekrar havuza ilave etmektedir. Bu da otel gibi bir ticari mekânda oluşabilecek en büyük su kaybının önüne geçmektedir. Bahçe sulamaları ise gri su olarak adlandırılan yağmur suyundan ve geri dönüştürülebilen az pis sulardan sağlanmaktadır. Bölgedeki uygun peyzaj, çok fazla sulama gereğini ortadan kaldırmıştır. Otel odalarındaki lavabolarda ise fotoselli su bataryası yerine normal tip batarya kullanılmıştır bu da kontrolsüz su kullanımını kaçınılmaz hale getirmektedir.

Otel odalarında kullanılan ve odaya girişi sağlayan elektrik kartı bu otelde uygulanmamış, onun yerine normal anahtar tercih edilmiştir. Bu sebepten odadan çıkıldığı zaman elektrik kesilmemektedir. Odalardaki ve otel genelindeki

aydınlatmalarda doğal enerji kaynakları kullanılmadığı gibi fotosel de tercih edilmemiştir. Ancak kullanılan aydınlatmalarda tercih edilen ampuller enerji tasarrufu sağlayan LED ampullerdir. Oda içerisinde ve otel genelinde bölgesel aydınlatmalar tercih edilmiş olmasına rağmen mekân içerisindeki yayılımları düzgün olmadığından verim alınmamaktadır.

Otelde iklimlendirme sistemlerinden soğutma ve havalandırmaya ihtiyaç duyulmaktadır. İklim gereği ısıtmaya gerek duymayan yapıda soğutma sistemi duvar tipi klima ile sağlanmıştır. Isı yalıtımı üst düzey olmayan bu yapının soğutma için harcadığı enerji yüksektir. Havalandırma ise orta avlu ve doğru pencere konumları sayesinde binaya ve çevreye zarar vermeyecek niteliktedir.

Tablo 4.7. Hanzara Otel enerji ve su kullanımı

Enerji ve Su Kullanımı	Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Kullanımı	<ul style="list-style-type: none"> • Bahçe aydınlatmalarında kullanılan güneş enerjisi dışında doğal enerji kaynakları kullanılmamıştır.
	Enerji ve Su Tasarrufu	<ul style="list-style-type: none"> • Otelde enerji tasarrufunu sağlayan herhangi bir sistem bulunmamaktadır. • Havuz suyu devir daim motoru ile yenilenmektedir. • Bahçe sulamasında gri su kullanılmaktadır. • Otel odalarında fotoselli bataryalar tercih edilmemiştir. • Bahçedeki iklime uygun peyzaj tasarımı sulama oranını azaltmıştır.
	İç Mekân Aydınlatması	<ul style="list-style-type: none"> • Odalarda elektrik kartı olmadığından enerji kaybı yaşanmaktadır. • Fotoselli aydınlatmalar tercih edilmemiştir. • Odalarda ve otel genelinde LED ampul kullanılmıştır. • Bölgesel aydınlatmalar yetersiz kalmaktadır.

	<p>İklimlendirme Sistemleri</p>	<ul style="list-style-type: none"> • İklimden dolayı ısıtma sistemine gerek duyulmamıştır. • Bina yalıtımı üst düzey değildir. Bu yüzden duvar tipi klimalar ile enerji kaybı fazladır. • Havalandırma bina yapısı ve doğru pencere açıklıkları ile çözülmektedir.
--	--	---

Kaynak Kullanımı

Otelde standartlaşmış yapı malzemelerinden taş ve ahşap malzemeler yoğun olarak kullanılmıştır. Kullanılan ahşaplar geri dönüşümlü olmasına rağmen iklimden ve böceklenmeden dolayı kolay yıpranma riski taşımaktadır. Binada kullanılan kâgir malzemeler taş, tuğla ve alaturka çatı kiremidi olup sürdürülebilir malzemelerdir. Binada kullanılan ahşap ve taş o yöreden temin edilmektedir ve bu sebepten ulaşım için de enerji harcaması yapılmamıştır.

Otel içerisinde kullanılan ahşaplar sürdürülebilir özellikteki eski donatılardır. Odalarda ve otel genelinde PVC esaslı malzeme kullanımı yoktur. Otel zemininde kullanılan seramikler uzun yıllardır kullanılan, temizliği kolay ve devamlı kullanılacak malzemelerdir ve otel zemininde halı kullanımı yoktur. Duvar yüzeylerinde tercih edilen su bazlı boyalar ise zararsız bir malzemedir. Odalardaki donatılarda eski dönemlerden kalma kumaşların ve perdelerin kullanımı dikkat çekmektedir. Oda mobilyalarında ve perdelerde pamuk ve keten kumaş tercih edilen otelde kumaşlar farklılık göstermesine rağmen önceden kullanılmış olan kumaşlar olduğundan sürdürülebilirlikten söz etmek mümkündür. Sürekli güneş alan odalarda herhangi bir panjur sistemi ya da gölgelik sistemi bulunmadığından mobilyalar güneş ışığından bozulmalar yaşamaktadır.

Otelde geri dönüştürülebilir atıklar ayrı toplanmakta ve depolanmaktadır. Organik atıklar da kompostlama işlemi yapılması için herhangi bir depolama söz konusu değildir ancak otel yemeklerinden artan ve uygun olan yemekler sokak hayvanlarına verilmektedir.

Tablo 4.8. Hanzara Otel kaynak kullanımı

Kaynak Kullanımı	Sürdürülebilir Malzeme Kullanımı	<ul style="list-style-type: none"> • Bina genelinde kullanılan doğal taş ve ahşap sürdürülebilirdir ancak ahşap yıpranmaya müsaittir. • Kâgir malzemeler sürdürülebilir niteliktedir. • Otel içerisindeki ahşap mobilyalar sürdürülebilir nitelikte zararsız malzemelerden üretilmiştir. • PVC esaslı malzeme kullanımı yoktur. • Zemin döşemesinde temizliği kolay, uzun ömürlü seramik tercih edilmiştir ve halı kullanımı yoktur. • Duvarda kullanılan su bazlı boya zararsızdır. • Odalardaki mobilya kumaşları ve perdeler pamuk ve keten olup sürdürülebilir niteliktedir. • Pencerelerden gelen güneş ışığını önleyen bir sistem olmadığından mobilyalar zarar görmektedir.
	Bölgesel Malzeme Kullanımı	<ul style="list-style-type: none"> • Bina genelinde kullanılan doğal taş ve ahşap o yöreye aittir.
	Atık Yönetimi	<ul style="list-style-type: none"> • Geri dönüşümlü atıklar ayrı depolanmaktadır. • Organik atıklar için kompostlama yapılmamaktadır. • Artan yemekler sokak hayvanlarına verilmektedir.

Tasarım ve Projelendirme

Otel bölgedeki en eski otel olup bir kez Renovasyon çalışması geçirmiştir. Ancak bu çalışma çok yoğun bir çalışma olmamıştır. Bu da binanın uzun yıllardır sağlamlığını gösterir niteliktedir. Aynı zamanda deprem bölgesinde olan bu yapı, 8.6 şiddetindeki bir depreme dayanacak nitelikteki inşaat malzemeleri ile temeline yerleştirilen raylar üzerine inşa edilmiştir.

Yapı genelinde engelli bireylere yönelik herhangi bir tasarım bulunmamaktadır. Sadece otel girişinde bulunan rampa sistemi bina içerisinde

devamlılığını sürdürmemiştir. Çocuklar için ise çocuk havuzu dışında bir alan bulunmamaktadır.

Bölgenin küçüklüğü yapılardaki ulaşımı kolaylaştırmaktadır. Her yere yürüme mesafesinde olan otele kiralanan bisikletler ile de ulaşım sağlanmaktadır. Bölge küçük olduğundan ve bisiklet ile ulaşım imkânı mümkün olduğundan toplu taşıma araçları kullanımı yaygın değildir. Bölge içerisinde bulunan ve otellerde konaklayan müşterilerin ihtiyaç duyma ihtimali bulunan sağlık ocağı ve eczaneler yürüme yolu ile beş dakika uzaklıkta yer almaktadır.

Tablo 4.9. Hanzara Otel tasarım ve projelendirme

Tasarım ve Projelendirme	Uzun Ömürlü Yapı Tasarımı	<ul style="list-style-type: none"> • Uzun yıllardır sağlamlığını korumuş ve korumaya devam eden bir yapıdır. • Depreme dayanıklı olarak inşa edilmiştir.
	Evrensel Tasarım	<ul style="list-style-type: none"> • Engelli bireyler için giriş rampası dışında herhangi bir tasarım bulunmamaktadır. • Çocuklar için çocuk havuzu mevcuttur.
	Konum ve Ulaşım	<ul style="list-style-type: none"> • Yürüyerek ve bisiklet ile her yere ulaşım mümkündür. • Toplu taşıma araçları kullanılmamaktadır. • Sağlık ocağı ve eczaneler yürüme mesafesindedir.

Kültürel Değerlerin Korunması ve Kullanıcı Eğitimi

Yapı bölgedeki Çakırhan Mimari'ni yansıtan ve geleneksel Türk evlerindeki yerleşim mantığını koruyan bir tasarıma sahiptir. Cephede bulunan ahşap balkon tavanları, ahşap iççilikli saçaklar ve beyaz badanalı duvarlar gelenekselliği yansıtmaktadır. İç hacimlerde kullanılan orta avlu mantığı da hem Çakırhan Mimarisi'ni hem de geleneksel Türk evlerini destekler niteliktedir.

Otelde sadece sabah kahvaltısı hizmeti verilmektedir. Öğle saatlerinde ise atıştırmalıklar sipariş edilebilmektedir. Sabah kahvaltısında verilen ürünler bölgedeki manavlardan ve mandıralardan alınan ürünlerdir ancak atıştırmalıklarda yabancı kültürlerden bize geçmiş olan yemekler mevcuttur.

Otele gelen müşterilere geçmişteki kültürümüzü yansıtan objeler ve mobilyalar lobi alanında sergilenmektedir. Ancak otelde kullanıcıları bir araya toplayacak bir etkinlik yapılmamaktadır.

Tablo 4.10. Hanzara Otel kültürel değerlerin korunması ve kullanıcı eğitimi

Kültürel Değerlerin Korunması ve Kullanıcı Eğitimi	Geleneksel Mimarinin Korunması	<ul style="list-style-type: none"> • Bina cephesindeki detaylar geleneksel mimariyi destekler niteliktedir. • Binanın iç hacminde oluşturulan avlu tasarımlar geleneksel Türk evlerindeki ile benzetilmektedir.
	Yerel Lezzetlerin Korunması	<ul style="list-style-type: none"> • Sabah kahvaltısında bölgeden alınan yerel ürünler servis edilmektedir. • Atıştırmalıklarda yabancı kültürlerle ait yemekler bulunmaktadır.
	Kullanıcıyı Bilgilendirme	<ul style="list-style-type: none"> • Lobi alanında sergilenen eski döneme ait objeler ve mobilyalar geçmişteki kültürümüzü müşterilere aktarmaktadır. • Otelde herhangi bir etkinlik yapılmamaktadır.

Yerel Ekonomi

Otelde çalışanlar bölgenin bağlı olduğu Muğla ilinde okuyan öğrencilerden ve Akkaya bölgesinden yaşayan bireylerden oluşmaktadır. Bu durum bölgenin yerel ekonomisine katkı sağlamaktadır.

Otelde sabah kahvaltısında servis edilen meyveler, sebzeler ve mandıra ürünleri de bölgeye ait manavlardan, yerli çiftçilerden ve mandıralar alınmaktadır. Aynı şekilde bu durumda yerel ekonomiye katkı sağlamaktadır.

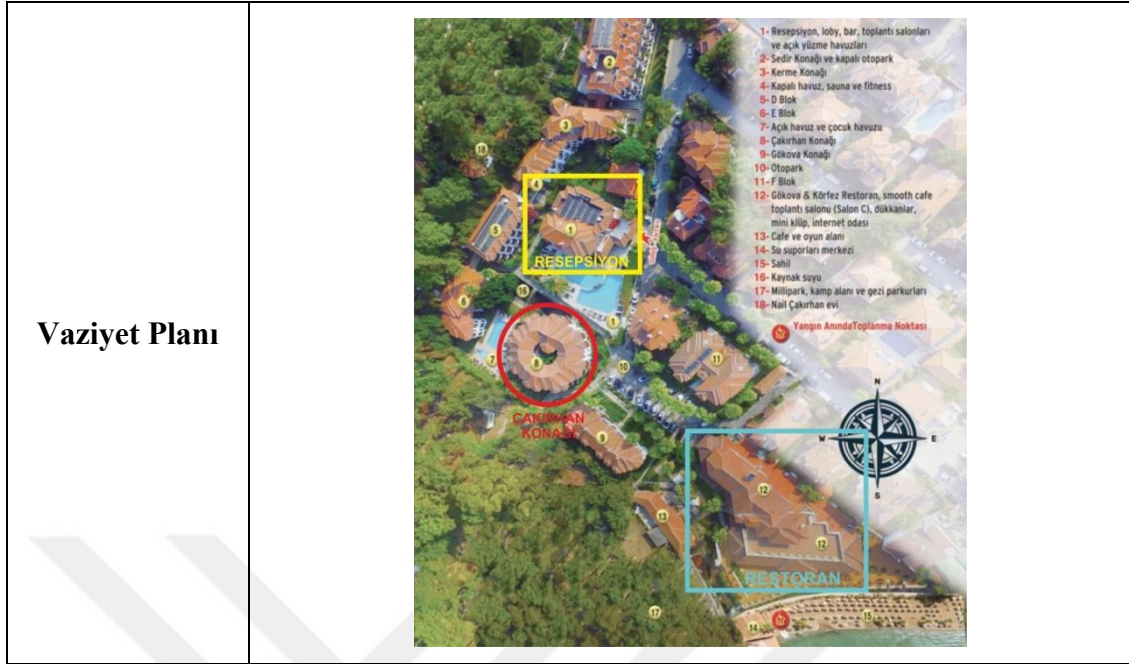
Otelin tasarım ve yapım aşamasında kullanılan doğal taşlar ve ahşap malzemeler bölgeye ait, buradan çıkarılan ve üretilen malzemelerdir. İnşaat sırasında bu malzemelerin bu bölgeden temin edilmiş olması yerel halkın kalkındırılmasını sağlamıştır. Temin edilen malzemelerin bölgeden çıkarılması sebebi ile inşaat sahasına ulaşımı düşük maliyetler ile sağlanmıştır.

4.2.2. Yücelen Otel-Muğla/Akyaka

Çalışma kapsamında incelenecek olan Yücelen Otel, geniş bir arazi üzerinde, birden fazla yapının bütün olarak kullanılması ile işletilen bir oteldir. Farklı isimli konaklardan, spor tesisinden, restorandan, oyun alanlarından ve resepsiyon binasından oluşmaktadır. Bu yapılar arasında ise sosyal aktivitelerin gerçekleştirileceği rekreasyon alanları oluşturulmuştur. Çalışmada Çakırhan Konağı, resepsiyon alanı ve restoran alanı değerlendirilecektir.

Tablo 4.11. Yücelen Otel genel bilgiler

<p>Yapının Adı: Yücelen Otel Yapım Yılı: İlk yapı 1989, son yapı 2006 Yapının Mimarı: Nail Çakırhan-Necdet Sokulgan Yapının Durumu: Aktif olarak kullanılıyor. Yapının Kullanım Amacı: Otel Yapının Yeri: Akyaka Mahallesi, Hamdi Yücel Gürsoy Sokak No:4, Ula/Muğla</p>

Kaynak: (URL 26; Onur, 2018)

4.2.2.1. Yapısal Özellikleri

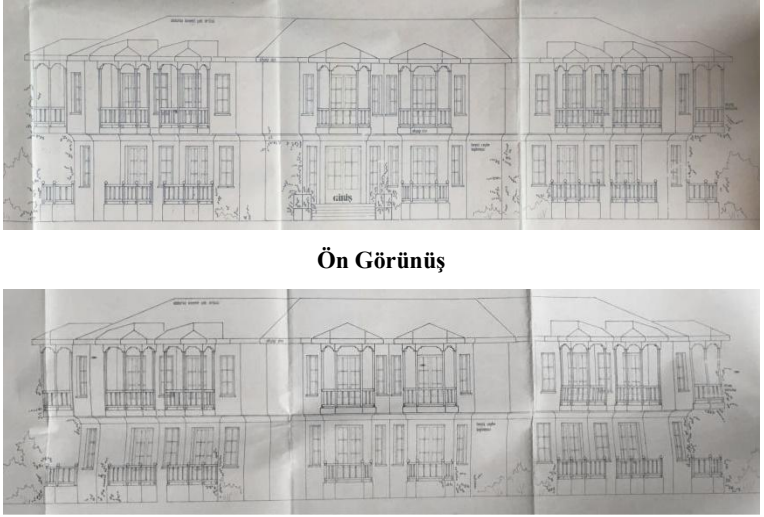
Yapının Yapılış Dönemi ve Amacı

Akyaka Plajı'na kıyısı bulunan Yucelen Otel bölgenin en büyük oteli olma özelliğine sahiptir. Tatil köyleri gibi birbirinden bağımsız yapıları tek bir arazide toplayan bu otelin yapımı 1988 yılında Nail Çakırhan tarafından başlatılmıştır. Arazideki eski tarihli yapılar konak olarak adlandırılmaktadır ve Çakırhan imzasını taşımaktadır. Nail Çakırhan oteldeki mimari dokuyu 1990 yılında tam anlamıyla oturtmuştur ve otel işletilmeye başlanmıştır (Nurullah B. ile kişisel iletişim, 2018).

Otel rahat bir arazide olduğundan Nail Çakırhan'dan sonra da büyümeye devam etmiştir. Oluşturulan mimariye uyumlu yeni yapıları, Mimar Necdet Sokulgan tasarlamış ve uygulamıştır. Necdet Sokulgan imzalı son yapı ise 2006 yılında hizmete girmiştir.

Çalışmada seçilen Çakırhan Konağı, müşteriler için hazırlanmış olan odaları bünyesinde bulunduran bir yapı olup, isminden de anlaşılacağı üzere Nail Çakırhan önderliğinde tasarlanan, otelde arazisindeki en eski tarihli yapıdır.

Tablo 4.12. Yücelen Otel/Çakırhan Konağı cephe görünüşleri

<p>Cephe Görünüşleri</p>	
<p>Görünüşler</p>	 <p style="text-align: center;">Ön Görünüş</p> <p style="text-align: center;">Arka Görünüş</p>

Kaynak: (Ula Belediyesi Arşivi, 2018; Onur, 2018)

Toplamda 6935 m² arsa alanına sahip otelde, 3134 m² kapalı alan ve 2241 m² açık alan bulunmaktadır ve toplamda 144 yataklı bir oteldir. Sedir Konağı, Kerme Konağı, Gökova Konağı ve Çakırhan Konağı adı altında odaları içinde barındıran

dört adet konak mevcuttur. D,E ve F Blokları ise yeni eklenen yapılar olup bunlarda odaları içine toplamaktadır. Otelde, standart oda, aile odası, VIP oda ve süit oda olmak üzere dört tip oda mevcuttur.

Resepsiyon, restoran ve oyun alanlarını içinde barındıran yapılar ise bu yapılardan tamamen bağımsızdır. Ayrıca otel bünyesine ait plaj ve su sporları merkezi, gezi parkurları, açık yüzme havuzları, kaynak suyu ve açık otopark bulunmaktadır.

Yapının Çevre İle Uyumu

Yücelen Otel Akyaka Mahallesi içerisinde Hamdi Yücel Gürsoy Sokak üzerinde konumlandırılmış bir yapı olup bölgedeki en büyük otel özelliğini taşımaktadır. Akyaka Plajı'na sıfır olarak konumlanan bu otel, bölgenin küçüklüğünden dolayı deniz ile karışan Azmak Nehri'ne ve çarşıya yürüme mesafesindedir (Şekil 4.28).

Şekil 4.28. Yücelen Otel konumu

Kaynak: (URL18)

Akyaka'da bir klasik haline gelmiş olan beyaz sıvalı duvar üzerinde doğal taş ve ahşap detaylı yapı mimarisi otel geneline hâkim olan bir tasarım anlayışıdır. Akyaka imar planında da var olan eğimli çatı ve kırmızı Marsilya kiremidi kullanılması kuralına ise arazi içerisindeki eski ve yeni bütün yapılar uymaktadır

(Şekil 4.29). Yeni yapıların da eskiye uyumlu yapılması ve genelinde Akyaka mimarisi ile bütünlük sağlaması, çevre ile uyum sağlayan bir tabloyu ortaya koymaktadır.

Şekil 4.29. Yücelen Otel genel görünüm

Kaynak: (URL 25)

Arazi içerisindeki yapılar birbirine çok yakın inşa edilmemiş ve aralarına rekreasyon alanları yerleştirilmiştir. Bu alanların yeterli metrekarelere sahip olması da peyzaj çalışması yapılmasına imkân sağlayarak yapıyı doğa ile de bütünleşik bir hale getirmiştir (Şekil 4.30).

Şekil 4.30. Yücelen Otel peyzaj

Kaynak: (URL 26)

Yapı sit alanına yakınlığı bakımından ele alındığında, bölgeye zarar vermeyen, aksine kendi içerisindeki yapılaşma ve peyzaj tasarımı ile görsel bütünlük sağlayan niteliklere sahiptir.

Yapının Mimari Özellikleri

Nail Çakırhan'ın tasarım tarzı olan sekizgen plan şemasının, arazi içerisinde bulunan Çakırhan Konağı'nda da uygulandığı görülmektedir. Yukarıdan bakıldığı zaman çok net bir şekilde ortaya çıkan sekizgen yapının orta kısmı, Hanzara Otel'de olduğu gibi burada da orta avlu şeklinde bırakılmıştır ve odaların kapıları bu orta avluya açılmaktadır. Uydu görüntüleri ile çok net belli olan çatı eğimleri, kırmızı Marsilya kiremitleri ile kaplanmış ve sekizgen yapıya uydurulmuştur (Şekil 4.31). Arazi içerisinde sekizgen yapı plan şemasına sahip tek yapı Çakırhan Konağı olmasına rağmen, diğer yapılar bu yapıya ters düşmemektedir. Bunun sebebi ise, oteldeki diğer yapılarında çok fazla girintili çıkıntılı tasarlanmış olmasıdır.

Şekil 4.31. Yücelen Otel/Çakırhan Konağı sekizgen tasarımı

Kaynak: (URL 27)

Otel arazisi içerisinde bulunan E Blok ile Çakırhan Konağı arasında kaynak suyunun biriktiği bir nehir oluşmuştur. Yeşil ahşap korkuluklar ile çevrili olan bu nehir, doğal taş kaplı bir yol ile köprü oluşturarak konağa girişi sağlamaktadır. Yapının bir yarısı, oluşturulan nehrin üzerinde kalmaktadır ve bu cephelerdeki

odaların balkon çıkıntıları nehir üzerine denk gelmektedir (Şekil 4.32). Yapının diğer yarısı ise geniş çim alan üzerinde basmaktadır.

Şekil 4.32. Yücelen Otel/Çakırhan Konağı yapay nehir ve balkon

Kaynak: (Gökçe Onur Arşivi, 2018)

Sekizgen yapılu konak, sıva üzeri beyaz badanalı sade bir cepheye sahiptir. Yapıyı hareketlendiren plan şemasını destekler nitelikteki koyu renk ahşap detaylar ise yapının cephesinde kontrast oluşturmaktadır. Her yapıda olduğu gibi bu yapıda da su basman kotu hizasında doğal taş kaplamalar kullanılmıştır.

Akyaka Mimarisi'nde geleneksel olan koyu renk ahşap kasalı pencereler ve yine koyu renk balkon korkulukları yapıda standart bir tarzdır (Şekil 4.33). Balkon hacimleri yapı cephesinde küçük çıkmalar şeklinde algılanmaktadır ve geometrik bir tasarıma sahiptir. Balkon korkuluklarından çatıya uzanan ahşap dikmeler, çatı saçağı altındaki ahşap kaplamalar ile birleşmekte ve bütün bir görüntü ortaya koymaktadır.

Şekil 4.33. Yücelen Otel/Çakırhan Konağı cephe detayları

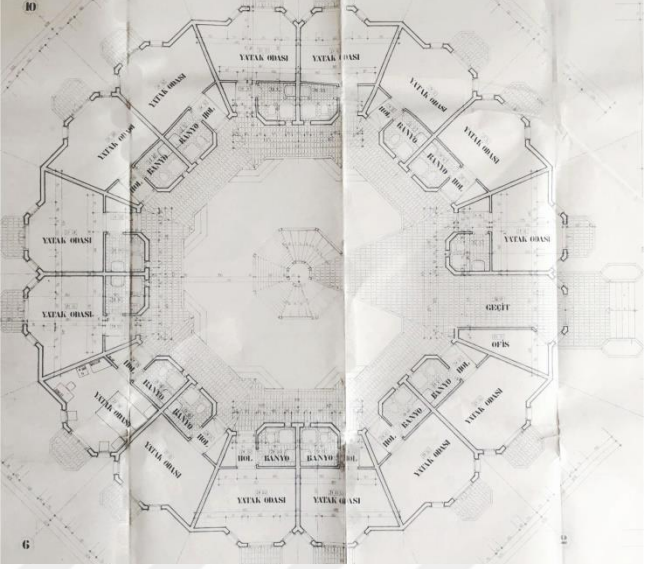
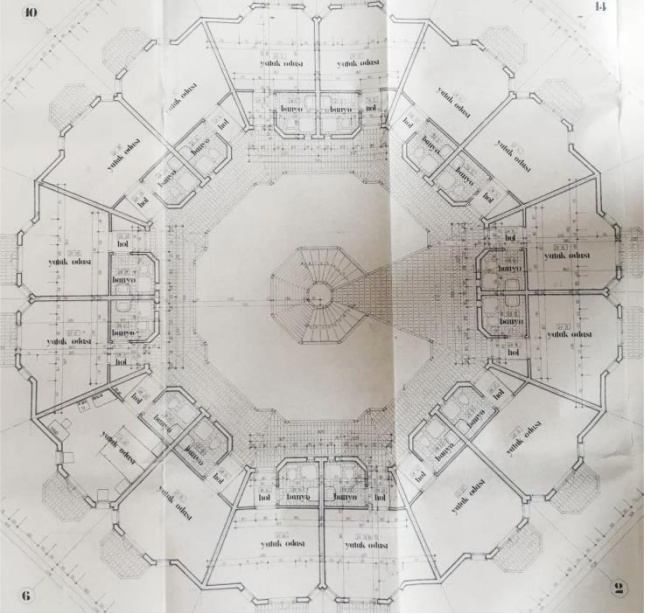
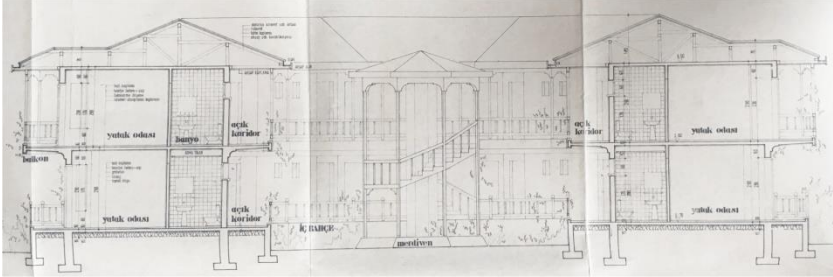

Kaynak: (Gökçe Onur Arşivi, 2018)

Yapının İç Mekân Hacimleri

Nehir üzerindeki köprü ile geçiş yapılan Çakırhan Konağı'nda alt katta toplam 15 standart oda 1 adet depolama alanı bulunmaktadır. Giriş kapısından ilerledikçe odaların yan duvarları koridor oluşturmakta ve bu koridor bizi orta avluya çıkarmaktadır. Orta avlunun ortasında bulunan ahşap merdiven, sekizgen plan şemasına uygun tasarlanmıştır ve avlu içerisindeki ahşap dokusu ile aynı dokudadır. Aşağıda geçiş alanı ve depolama alanı için ayrılan kısım, yukarıda oda şeklinde değerlendirildiğinden üst katta toplam 16 adet standart oda bulunmaktadır Bu odalara giriş için oluşturulan asma kat, ahşap detaylar ile zenginleştirilip mekân ile harmanlanmıştır.

Tablo 4.13. Yücelen Otel/Çakırhan Konağı kat planları ve kesitler

<p>Kat Planları</p>	 <p>Zemin Kat Planı</p> <p>Birinci Kat Planı</p>
<p>Kesitler</p>	 <p>A-A Kesiti</p>

Kaynak: (Ula Belediyesi Arşivi, 2018)

Sekizgen plan şemasının her kenarını 2 adet standart oda kullanmaktadır. Odaya girişte sağ ya da sol taraflarda ıslak hacimler vardır ve bu hacmin duvarları oda içerisine doğru ilerleyen bir koridor görevi görmektedir (Şekil 4.34). Bu sayede uyuma alanının mahremiyeti sağlanmıştır. Plan şemasından kaynaklı olarak oda duvarları düz değildir. Ayrıca balkona geçiş için oluşturulan küçük çıkmalarda oda duvarlarını ekstra hareketlendirmektedir. Aynı şekilde ıslak hacimlerde orta avluya doğru geometrik biçimlerde genişletilmiştir.

Şekil 4.34. Yücelen Otel/Çakırhan Konağı standart oda

Kaynak: (Ula Belediyesi Arşivi, 2018; Gökçe Onur Arşivi, 2018)

Resepsiyon binası Çakırhan Konağı'nın tam karşısında yer almaktadır ve arada açık havuz vardır. Daha sade plan şemasına sahip olan bu binanın ana girişi cadde üzerinden sağlanmaktadır. Ancak havuz başından da erişim düşünülmüştür. Ana giriş ahşap kaplı bir saçak altında oluşturulan veranda ile içeriye davet eden bir yapıya sahiptir. Ana girişin tam karşısında büyük bir banko ile resepsiyon alanı yer alırken lobi alanı tamamen oturma alanları ile değerlendirilmiştir. Havuz başından verilen giriş ise konaklamakta olan müşterilere hitap eder niteliktedir. Bar kısmı bu alanda çözümlenerek bahçe ile bağlantısı sağlanmış ve etrafın oturma alanları ile çevrilmiştir. Resepsiyon binası içerisinde arkada kalan hacimler ise bay bayan tuvaletleri, muhasebe, revir gibi birimler ile değerlendirilmiştir (Şekil 4.35).

Şekil 4.35. Yücelen Otel resepsiyon binası

Kaynak: (Ula Belediyesi Arşivi, 2018; Gökçe Onur Arşivi, 2018)

Restoran alanının da içinde olduğu bina deniz kıyısına en yakın ve en büyük olan binadır. Toplam 12 adet sekizgen bloğun birleşimi şeklinde oluşturulan bir plan şemasına sahiptir. Bunlarda yedisi kapalı hacimleri oluştururken kalan beşi de veranda alanını oluşturmuştur. Birden fazla girişi olan yapıda sekizgen bloklardan birisi depolara, ikisi mutfak hacmine ve biri de bay bayan tuvaletlerine ayrılmıştır. Mutfak ile bağlantılı olan üç adet sekizgen bloğu kapalı yemek salonu olarak değerlendirilmiştir. Bunların önünde kalan beş adet blok ise açık yemek alanını oluşturmaktadır (Şekil 4.36).

Şekil 4.36. Yücelen Otel restoran binası

Kaynak: (Ula Belediyesi Arşivi, 2018; URL 26)

Otel arazisinde eski ve yeni yapılar arasında kalan araziler rekreasyon alanları için ayrılmıştır ve peyzaj ile iç içe geçmiş durumdadır. Bu alanlar içerisinde iki adet

açık yüzme havuzu, açık otopark ve kaynak suyu bulunmaktadır. Otel bahçesinde oluşturulan dinlenme alanları da peyzaj içerisine gizlenmiştir (Şekil 4.37).

Şekil 4.37. Yücelen Otel bahçesi dinlenme alanları

Kaynak: (Gökçe Onur Arşivi, 2018)

Yapıda Estetik Yaklaşımlar

Çakırhan Konağı, Nail Çakırhan imzasını taşıdığını ve Akyaka Mimarisi ile uyum içerisinde olduğunu her noktasında belli eder niteliktedir ve tam bir Konak havasına sahiptir. Dış cephedeki ahşap yoğunluğu, olduğu gibi orta avluya aktarılmıştır (Şekil 4.38). İkinci kattaki odalara geçişi sağlayan asma kat koridorları, ahşap dikmeler ile çatı saçaklarına bağlanmaktadır ve saçak altları geometrik desenli ahşap ile kaplanmıştır.

Şekil 4.38. Yücelen Otel/Çakırhan Konağı orta avlu ahşap detayları

Kaynak: (Gökçe Onur Arşivi, 2018)

Çakırhan Konağı'nın orta avlusunda bulunan ve üst kata geçişi sağlayan merdiven, sekizgen yapıya uyumlu ahşap işçilikli bir mimari öge olarak yapı içerisinde dikkat çekmektedir. Aynı zamanda merdiveni sarmalayan peyzaj tasarımı, yapı dışında hâkim olan doğal havayı, orta avluya da taşımaya başarmıştır (Şekil 4.39).

Şekil 4.39. Yücelen Otel/Çakırhan Konağı orta avlu peyzajı

Kaynak: (Gökçe Onur Arşivi, 2018)

Orta avludan girişleri bulunan standart odaların kapıları mekân ile uyumlu renkte ahşap kasalı kapılardır. Odaların tavanları bina geneline uyum göstererek ahşap lambri ile kaplanmıştır. Oda içerisinde kullanılan bütün mobilyalar otantik görünümlü ahşap işçilikli mobilyalar olup, beyaz duvarlar önüne yerleştirilerek sadelik kırılmıştır(Şekil 4.40).

Şekil 4.40. Yücelen Otel/Çakırhan Konağı standart oda tavan ve mobilya tasarımı

Kaynak: (Gökçe Onur Arşivi, 2018)

Rüstik perde keten kumaştan tercih edilmiştir. Odada yatak başlarında da lambri kaplama kullanılmış ve yatak kısmına geçiş sağlayan hol alanında da ahşap detaylara yer verilmiştir (Şekil 4.41). Odanın zemin döşemesinde kullanılan mobilyaların tonlarına yakın olacak renkte seramik döşeme ile kaplanmıştır ve halı bulunmamaktadır.

Şekil 4.41. Yücelen Otel/Çakırhan Konağı standart oda ahşap detaylar

Kaynak: (Gökçe Onur Arşivi, 2018)

Standart oda içerisinde yer alan ıslak hacimlerde, odada kullanılan seramiklere uyumlu tonlarda seramikler kullanılmıştır ancak oda içerisinde hissedilen tarz bu alanda hissedilmemektedir (Şekil 4.42).

Şekil 4.42. Yücelen Otel/Çakırhan Konağı standart oda ıslak hacim

Kaynak: (Gökçe Onur Arşivi, 2018)

Resepsiyon binasının ana girişini oluşturan veranda kısmı, ahşap tavan detaylarına sahip bir saçak ile örtülüdür ve bu ahşap detaylar sekizgen biçim arayışı

ile ortaya çıkan desenlere sahiptir. Tavan tasarımı mekan içerisine de taşınmıştır ve bütün lobi alanında aynı desenler takip etmektedir. Tavan tasarımından zemine inen ahşap dikmeler de tavan tasarımını destekler niteliktedir (Şekil 4.43).

Duvar yüzeyleri tamamen beyaz ve sade bırakılan lobi hacminde rahat oturma grupları tercih edilmiştir ve ahşap dokuya uygun olarak tasarlanan işçilikli resepsiyon bankosu içeriye girer girmez göze hitap etmektedir.

Şekil 4.43. Yücelen Otel resepsiyon binası veranda ve lobi alanı ahşap işçiliği

Kaynak: (URL 26; Gökçe Onur Arşivi, 2018)

Resepsiyon binasına havuz tarafından girildiğinde bizi karşılayan hacimde bar alanı ve oturma grupları bulunmaktadır. Bahçe ile bağlantısı bulunan bar alanı sekizgen biçim arayışını hissettirmekte ve ahşap doku ile uyum göstererek yapı içerisinde bütün durmaktadır. Bar alanınının tavanında ise petek dokulu seperatör, tavan elemanı olarak kullanılarak farklılık yaratılmıştır. Bu hacimdeki geçileri sağlayan kapı üstlerinde bulunan vitray desenler ise mekanın otantikliğini desteklemektedir. Oturma gruplarının üzerine denk gelen tavan tasarımları, kirişler arası geometrik desenli ahşap kaplama ile yapılmıştır ve açıkta kalan kirişler beyaz ile boyanmıştır. Bu alandaki tavan tasarımında da sekizgen biçim arayışı hissedilmektedir (Şekil 4.44). Bu tasarım, mekanın esasında bütün olmasına rağmen iki ayrı alandan oluştuğunu hissettirmektedir.

Şekil 4.44. Yücelen Otel resepsiyon binası bar alanı ve tavan tasarımı

Kaynak: (Gökçe Onur Arşivi, 2018)

Otel genelinde hakim olan geometrik desenli ahşap tavan süslemelerinin en yoğun kullanıldığı alan restoran alanıdır. Sekizgen blokların birleşmesi ile bir bütün oluşturan restoran hacminde tavan tasarımları da sekizgen forlu olup bütün hacmi kaplamaktadır. Lobi alanında olduğu gibi burada da tavan tasarımından zemine inen ahşap dikmeler mekanı bütünleştirmektedir (Şekil 4.45). Restoran hacminde zemin döşemesi olarak ahşap dokuya uyumlu renklerde seramikler tercih edilmiştir ve duvar yüzeyleri beyaz boyanmıştır.

Şekil 4.45. Yücelen Otel restoran binası tasarımı

Kaynak: (URL 26; Gökçe Onur Arşivi, 2018)

Yapıda Aydınlatma

Çakırhan Konağı'na orta avlu açık olduğundan gün ışığından en üst seviyede faydalanılmaktadır. Ancak akşamları oda girişlerine yardımcı olması için duvar aplikleri kullanılmıştır.

Standart odalarda gün içerisinde pencereden gelen güneş ışığı yeterli olmaktadır. Yapay aydınlatmada ise ahşap çizgilere sahip bir sarkıt aydınlatma kullanılmıştır ve bunu destekleyen baş ucu aplikleri bulunmaktadır (Şekil 4.46).

Şekil 4.46. Yücelen Otel/Çakırhan Konağı aydınlatma elemanları

Kaynak: (Gökçe Onur Arşivi, 2018)

Lobi hacminde dışarıdan gelen gün ışığı yetersiz kalmaktadır. Yapay aydınlatma elemanı olarak duvar aplikleri ve sarkıt aydınlatmalar kullanılmıştır. Bu aydınlatmalar tavan tasarımını destekleyen otantik çizgilere sahiptir (Şekil 4.47).

Şekil 4.47. Yücelen Otel resepsiyon binası aydınlatma elemanları

Kaynak: (Gökçe Onur Arşivi, 2018)

Restoran alanında kullanılan aydınlatmalar da lobi alanındakilerle benzer özelliklere sahiptir. Kolon yüzeylerinde kullanılan duvar apliklerinin yanı sıra daha büyük boyutlu sarkıtlar tavan tasarımlarının orta noktalarından mekanı aydınlatmaktadır (Şekil 4.48). Mekanda kullanılan aydınlatmalar tavandan yansyarak içeri süzülduğünden mekandaki yapay aydınlatma göz yormamaktadır.

Şekil 4.48. Yücelen Otel restoran alanı aydınlatma elemanları

Kaynak: (Gökçe Onur Arşivi, 2018)

4.2.2.2. Oluşturulan Kriterler Üzerinden Değerlendirilmesi

İç Mekân Çevre Koşulları

Yücelen Otel denize sıfır olarak konumlandırılmış olmasına rağmen, Akyaka bölgesinde bulunduğundan dolayı aşırı sıcak ve aşırı neme maruz kalmamaktadır. Yapılarda kullanılan saçaklar güneş ışığının içeriye kontrollü girmesini sağlarken, odalardaki pencere açıklıklarında kullanılan, kaliteli doğramalardan üretilmiş olan giyotin sistem de içerinin ısısının dengede kalmasını sağlamaktadır.

Çakırhan Konağı geniş bir orta avlu etrafına toplanmış odalardan oluşmaktadır ve odaların kapıları bu orta avluya bakmaktadır. Kapılardan girişte tam karşı duvarda balkon çıkışı ve havalandırma amaçlı pencereler bulunmaktadır. Oda metrekaresi için yeterli olan bu pencereler orta avluya açılan kapı sayesinde hava akımı oluşturarak doğal havalandırmayı sağlamaktadır. Odada yer alan pencereleri kontrolü kullanıcıya aittir ancak pencerelerde sinekler için herhangi bir önlem alınmamış olması müşteri konforunu olumsuz etkilemektedir. Oda içerisinde duvar tipi klimalar mevcuttur ve bu klimalar fosil yakıtlar ile çalışarak çevreye zarar vermektedir.

Çok geniş bir peyzaj çalışmasının içinde yer alan otele ait konakta, orta avlu da aynı şekilde bölgeye ait bitkiler ile kaplanmıştır ve bu bitkilerin oldukça büyük olması bina içerisindeki temiz hava oranını artırmaktadır.

Otelde kullanılan malzemeler Akaya ile özdeşleşmiş olan ahşap ve ta malzemelerdir. Herhangi PVC esaslı bir malzeme kullanılmayan otelde, havaya zehir gaz yayması muhtemel olan eşyalar klima ve televizyon gibi mekanik cihazlardır.

Odaya girişte beyaz bir duvar üzerinde oluşturulan pencere açıklıkları ve balkon kapısı çıkışı, odanın yeteri kadar gün ışığı almasını sağlayacak ölçülerdedir. Be gelen ışık beyaz duvardan geldiği için oda içerisi daha ferah görünmektedir. İçeriye giren güneş ışıkları ise cephede bulunan saçaklar sayesinde kontrol altına alınmıştır.

Odaların bulunduğu Çakırhan Konağı ise sahip olduğu büyük avlu sayesinde gün ışığını sürekli en üst düzeyde almaktadır. Avlu içerisine sarkan saçaklarda bu alanda gölgelik olanlar oluşturmaktadır.

Odalarda bulunan yapay aydınlatmalar tavan tipi sarkıt ve duvar tipi başucu apliğinden oluşmaktadır. Tavandan sarkan sarkıt oda için yeterli ölçülere sahip değildir ve aşağı doğru ışık verdiği için göz yoran bir görüntü ortaya çıkarmaktadır. Başucu apliği ise beyaz duvar üzerine yerleştirilmiş, yukarıya doğru ışık veren ve bu ışığı beyaz duvardan geri yansıtan bölgesel bir aydınlatmadır. Tavan aydınlatması başarısız olsa dahi aplik ile bütün odada dengeli bir aydınlatma sağlamak mümkündür. Bu durum görsel konforu olumlu etkileyen ve doğal malzemeler ile döşenmiş olan odada ferahlık hissi veren bir olgudur.

Yapıda gürültü kirliliğini önlemek adına herhangi bir yalıtım sistemi uygulanmamıştır. Ancak yatak odaları tamamen başka binalarda bulunan otelde odaların bulunduğu binalarda tesisat merkezleri gibi başka hacimler kullanılmadığından yapıdan kaynaklı bir gürültü oluşmamaktadır.

Tablo 4.14. Yücelen Otel iç mekân çevre koşulları

İç Mekân Çevre Koşulları	İç Mekân Hava Kalitesi	<ul style="list-style-type: none"> • Orta avlu ve yeterli boyutta doğu konumlandırılmış pencereler hava akışı sağlamaktadır. • Pencereler kullanıcı kontrolündedir ancak sinek için önlem alınmamıştır. • Duvar tipi klima ve televizyon fosil yakıtlarla çalışmaktadır ve zararlı olan nesnelere bu mekanik cihazlardır. • Temiz hava miktarını arttıracak kadar peyzaj otel içinde ve dışında bulunmaktadır.
	Isıl Konfor	<ul style="list-style-type: none"> • Kaliteli doğramalar ve giyotin sistem ve saçaklar ile ısı konfor sağlanmıştır. • Hava sıcaklığı ve nem rahatsız edici düzeyde değildir.
	Görsel Konfor ve Doğal Aydınlatma	<ul style="list-style-type: none"> • Otel genelinde ve odalarda doğal aydınlatma yeterlidir. • Odalarda genel aydınlatma yetersiz ve yanlışdır. • Odalarda bölgesel aydınlatma yeterli ve düzgün olup görsel konfor sağlamaktadır.
	Akustik Konfor	<ul style="list-style-type: none"> • Otel genelinde ses yalıtımı bulunmamaktadır. • Odaların bulunduğu binalar tamamen ayrı olup bu binalarda yapıdan kaynaklı gürültü oluşması engellenmiştir.

Enerji ve Su Kullanımı

Otelde yenilenebilir enerji kaynaklarından olan güneş enerjisi, güneş kolektörleri sayesinde sıcak su üretiminde kullanılmaktadır. Bu sıcak su, otel

müşterilerin duş ihtiyaçlarını karşılamakta ve bu sırada kaybolacak enerji miktarının önüne geçmektedir. Aynı zamanda suyun ısınması için beklenen süre de azaldığından dolayı su tasarrufu da sağlanmaktadır.

Oteldeki elektrik ile çalışan sistemler ise tamamen yenilenemeyen kaynaklardan beslenmektedir ve çevreye zarar vererek kaynakları tüketmektedir.

Otel bahçesinde bulunan havuzlarda devir daim motoru ile su temizlenerek yeniden kullanılmaktadır. Havuz kenarında bulunan ızgaralar ise taşan suyu depolayarak havuz suyuna ilave edip sonsuz döngü sağlamaktadır. Bu da otel için oldukça büyük bir su israfının önün geçmek demektir. Oldukça fazla peyzaj çalışması bulunan otelde bitkiler iklime uygun seçildiğinden ve bölge nemli bir konumda bulunduğundan çok fazla sulama işlemi gerekmemektedir. Gerekli sulamalar ise gri su olarak adlandırılan yağmur suyundan ve geri dönüştürülebilir az pis sulardan yapılmaktadır. Odalarda bulunan lavabolarda fotoselli musluk bataryaları seçilmemiş olması ise su tasarrufu konusunda eksi bir durumdur.

Otel odalarına giriş elektrikli kart ile sağlanmaktadır. Bu kart oda içerisindeki yuvasına yerleştirildiği zaman bütün elektrikler aktif olurken odada çıkışta kartı yanımıza aldığımız zaman bütün elektrikler kesilmektedir. Bu sistem ile ışıkların açık kalması ya da klimanın açık bırakılmasının önüne geçilerek enerji tasarrufu sağlanmaktadır. Otel odasında bulunan mini bar buzdolabı ise enerji tasarruflu ve çevre dostu bir üründür.

Otel odasındaki aydınlatmalarda enerji tasarrufu sağlayan ve iç mekâna en uyumlu LED ampuller tercih edilmiştir. Otel genelinde ve odalarda kullanılan ve doğru ışık veren bölgesel aydınlatmalar ve LED ampuller enerji tasarrufunu destekler niteliktedir.

Otelde havalandırma sistemi tamamen doğal yollar ile çözülmektedir ve bu yeterli olmaktadır. Çok daha maliyetli olan soğutma sistemi ise duvar tipi klima ile çözülmüştür ancak bu klima sisteminde yenilenebilir enerji kaynaklarından elde edilen enerji yerine fosil yakıtlardan elde edilen enerji kullanılmıştır. Bu da çevreye zarar veren olumsuz bir özelliktir.

Tablo 4.15. Yücelen Otel enerji ve su kullanımı

Enerji ve Su Kullanımı	Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Kullanımı	<ul style="list-style-type: none"> • Güneş kollektörleri sayesinde sıcak su kullanımı mevcuttur. • Elektrik ile çalışan sistemlerde fosil yakıtlar kullanılmaktadır.
	Enerji ve Su Tasarrufu	<ul style="list-style-type: none"> • Otelde enerji tasarrufu için oda kartları bulunmaktadır. • Odalardaki mini barlar enerji tasarruflu cihazlardır. • Havuz suyu devir daim motoru ile yenilenmektedir. • Bahçe sulamasında geri dönüştürülmüş gri su kullanılmaktadır. • Uygun peyzaj tasarımı ile sulama oranı azaltılmıştır. • Lavabolarda fotoselli musluk bataryaları tercih edilmemiştir. • Güneş enerjisi sayesinde suyun ısınması beklenmemektedir.
	İç Mekân Aydınlatması	<ul style="list-style-type: none"> • Odalarda aydınlatma elektrik kartı ile sağlanmaktadır. • Odalarda ve otel genelinde LED ampuller tercih edilmiştir. • Bölgesel aydınlatmalar yeterli düzeydedir.
	İklimlendirme Sistemleri	<ul style="list-style-type: none"> • Isıtma sistemine gerek duyulmamaktadır. • Bina yalıtımı çok iyi olmadığından soğutma sisteminde klima ile çok fazla enerji kaybı yaşanmaktadır. • Havalandırma bina yapısı sayesinde ve doğu pencere açıklıkları ile sağlanarak herhangi bir sisteme gerek duyulmamıştır.

Kaynak Kullanımı

Otel genelinde hâkim olan doğal taş ve ahşap doku oda içerisinde de ahşap doku ile devam etmektedir. Konağın ortasından ikinci kata yükselen görkemli merdiven, saçak altları, balkon korkulukları, asma kat tırabzanları ve oda içerisindeki mobilyalar tamamen ahşap olup geri dönüşümlü malzemelerdir. Aynı ahşap doku oda tavanlarında da kullanılmıştır ve sağlığa zararsızdır. Binada kâgir malzeme olarak, taş, tuğla ve çatıda alaturka kiremit kullanılmıştır. Bunlar yöreye ait malzemeler olup hem geri dönüşümlüdür hem de inşaat aşamasında malzeme ulaşımı için enerji harcanmamıştır.

Odalarda ve otel genelinde PVC esaslı malzeme kullanılmamıştır. Zemin döşemesi olarak temizliği kolay, derz aralıkları az bırakılmış olan seramik kaplamalar tercih edilmişti ve halı kullanılmamıştır. Oda duvarları su bazlı sağlığa zararsız beyaz boya ile boyanmış ve sürdürülebilir ahşap malzeme ile detaylandırılmıştır. Otel odasındaki mobilyalarda ve perdelerde kullanılan kumaşlar pamuk ve naylon karışımı kumaşlar olup temizliği kolaydır. Ancak naylon kumaşlar petrol bazlı olduğundan çevreye duyarlılığı her zaman yüzde yüz olmamaktadır. Oda pencerelerinde bulunan güneşlikler ise hem odadaki mobilyaları güneşten korumakta hem de kullanıcı konforunu artırmaktadır.

Otelde geri dönüştürülebilir atıklar ve organik atıklar ayrı toplanmaktadır ancak organik atıkların kompostlama işlemi herhangi bir depolama yapılmamaktadır.

Tablo 4.16. Yücelen Otel kaynak kullanımı

Kaynak Kullanımı	Sürdürülebilir Malzeme Kullanımı	<ul style="list-style-type: none"> • Otel genelinde kullanılan taş ve ahşap malzeme sürdürülebilir niteliktedir. • Kullanılan kâgir malzemeler sürdürülebilir niteliktedir. • Oda içerisindeki mobilyalar ve tavan kaplaması sürdürülebilir ahşap malzemedir ve sağlığa zararsızdır.
-------------------------	---	---

	<ul style="list-style-type: none"> • PVC esaslı malzeme kullanılmamıştır. • Zemin döşemesi seramiktir ve halı kullanılmamıştır. • Su bazlı duvar boyası sağlığa zararsızdır. • Oda mobilyalarında ve perdelerde kullanılan pamuk ve naylon karışımı kumaşlar sürdürülebilir niteliktedir. • Pencerelerdeki güneşlik perdeler bulunmaktadır.
Bölgesel Malzeme Kullanımı	<ul style="list-style-type: none"> • Bina genelinde kullanılan taş ve ahşap malzemeler yöreye aittir.
Atık Yönetimi	<ul style="list-style-type: none"> • Geri dönüşümlü atıklar ayrı depolanmaktadır. • Organik atıklar için kompostlama yapılmamaktadır.

Tasarım ve Projelendirme

Otel bünyesinde bulunan Çakırhan Konağı eski bir yapı olup günümüze kadar hiç Renovasyon geçirmeden gelmişti ve hiçbir sıkıntısı bulunmamaktadır. Bu da binanın uzun ömürlü oluşunu destekler niteliktedir.

Yapı genelinde giriş rampası haricinde engelli bireyler için bir tasarım bulunmamaktadır. Ancak sahil kenarında engelli bireyler için ayrılmış olan özelleştirilmiş alanlar mevcuttur. Otelde çocuklar için yüzme havuzu, çocuk kulüpleri ve oyun alanları mevcuttur.

Zaten küçük olan bir bölgede tam merkezi konumda yer alan otel her yere yürüme mesafesindedir. Bisiklet kiralama imkânı da bulunan otele ulaşım toplu taşıma ile sağlanmamaktadır. Ancak bu durumun eksikliği hissedilmemektedir. Müşterilerin ihtiyaç duyabileceği sağlık ocağı, eczaneler ve marketler de yürüme mesafesinde olmasında rağmen otel bünyesinde de bütün imkânlar sağlanmıştır.

Tablo 4.17. Yücelen Otel tasarım ve projelendirme

Tasarım ve Projelendirme	Uzun Ömürlü Yapı Tasarımı	<ul style="list-style-type: none"> • Bina uzun yıllardır sağlamlığını korumaktadır.
	Evrensel Tasarım	<ul style="list-style-type: none"> • Engelliler için sahil alanı ve rampa girişi dışında herhangi bir tasarım yoktur. • Çocuklar için havuz, oyun alanı ve kulüpler mevcuttur.
	Konum ve Ulaşım	<ul style="list-style-type: none"> • Yürüyerek ve bisiklet ile her yere ulaşım mümkündür. • Toplu taşıma araçları kullanılmamaktadır. • Otel bünyesinde revir, eczane ve market bulunmaktadır.

Kültürel Değerlerin Korunması ve Kullanıcı Eğitimi

Nail Çakırhan imzasını taşıyan bu yapı Çakırhan Evi'nin de içinde bulunduğu bir arazidedir ve tamamen aynı özellikleri taşımaktadır. Akyaka da standartlaşmış olan ahşap kullanımı, doğal taş kullanımı, saçaklar ve çıkmalar bu yapıda da mevcuttur. Aynı zamanda geleneksel Türk evlerinde de var olan ve Akyaka'da ki otellerin genelinde de bulunan orta avlu mantığı bu yapıda da mevcuttur. Odalardaki mobilyaların çizgisi de Türk gelenekleri le örtüşmektedir ve mahremiyet göz önüne alınarak mobilyalar konumlandırılmıştır.

Otelde sabah kahvaltılarında bölgede yetiştirilen ve yerli satıcılardan alınan sebze ve meyveler servis edilirken, ücretli olan akşam yemeklerinde geleneksel Türk mutfağı ve Akdeniz mutfağına ait lezzetler müşterilere servis edilmektedir. Ancak otel bünyesinde dünya mutfaklarına ve yabancı ülkelere bize geçmiş olan içeceklere de yer verilmektedir.

Nail Çakırhan Evi'ne ve Nail Çakırhan Müzesi'ne geçiş bu araziden sağlandığından dolayı otel içerisinde açık alanda Nail Çakırhan ve eşi Halet Çambel

hakkında bilgi veren iki adet büst ve bilgilendirme yazısı bulunmaktadır. Bunun dışında müşteriler için bir bilgilendirme ya da etkinlik mevcut değildir.

Tablo 4.18. Yücelen Otel kültürel değerlerin korunması ve kullanıcı eğitimi

Kültürel Değerlerin Korunması ve Kullanıcı Eğitimi	Geleneksel Mimarinin Korunması	<ul style="list-style-type: none"> • Bina cephesinde ve iç mekânda geleneksel mimari göz önüne alınarak tasarım yapılmıştır. • Geleneksel Türk evlerindeki orta avlu mantığı kullanılmıştır. • Odalardaki mobilyalarda Türk esintileri mevcuttur.
	Yerel Lezzetlerin Korunması	<ul style="list-style-type: none"> • Sabah kahvaltısında yerel ürünler servis edilmektedir. • Restoran kısmında geleneksel Türk mutfağı ve Akdeniz yöresine ait yemekler bulunmaktadır. • Otel içerisinde yabancı kültürlerle ait yemek ve içecek servisi de mevcuttur.
	Kullanıcıyı Bilgilendirme	<ul style="list-style-type: none"> • Otelde Nail Çakırhan ve eşi halet Çambel'e ait büst ve bilgilendirme yazısı bulunmaktadır. • Otelde herhangi bir etkinlik yapılmamaktadır.

Yerel Ekonomi

Otel bünyesinde çalışanların çoğu Akyaka'da yerleşik olarak yaşamaya devam eden memleketi de bu bölge olan insanlardır. Çalışan genç kısım ise Muğla Üniversitesi'nde okuyan öğrencilerden oluşmaktadır. Bu da yerel halkı kalkındırmaya destek sağlamaktadır.

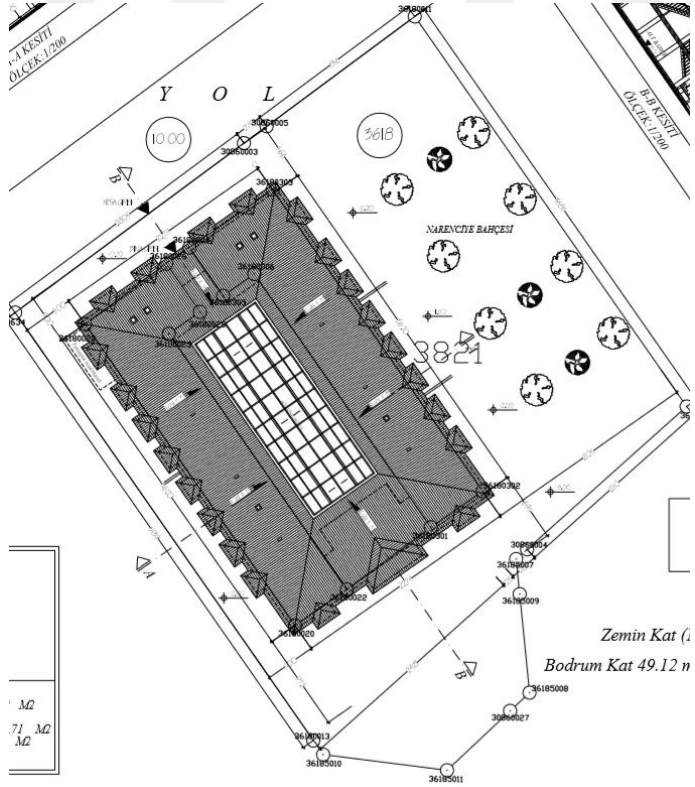
Otel kahvaltısında servis edilen ve restoran bölümünde yemeklerin hazırlanmasında kullanılan ürünler bölgede satış yapan yerli manavlardan ve

mandıralardan temin edilerek yerel ekonomi ayakta tutulmaktadır. Bu sayede hem müşterilere organik ve güvenilir ürünler yedirilmekte hem de yerel lezzetler otel misafirlerine tanıtılmaktadır.

Otelin yapım aşamasında, eski binalar da yeni binalarda yerel malzemeler kullanılarak inşa edilmiştir. Kullanılan ahşap malzemeler, zemin döşemeleri, cephelerdeki taş duvar detayları tamamen yöreye ait ürünler olup satıcılar da bu yörenin insanlarıdır. Bu durum hem yerel malzeme tedarikçilerine destek sağlamış hem de ulaşım maliyetini azaltarak tasarruf edilmesini sağlamıştır.

4.2.3. Kerme Ottoman Palace Otel- Muğla/Akyaka

Tablo 4.19. Kerme Ottoman Palace Otel genel bilgiler

<p>Yapının Adı: Kerme Ottoman Palace Otel Yapım Yılı: 2003 Yapının Mimarı: Yiğit Dekorasyon/Tevfik Toprakçı Yapının Durumu: Aktif olarak kullanılıyor. Yapının Kullanım Amacı: Otel Yapının Yeri: Akyaka Mahallesi, Koyuncu Sokak No:32</p>	
<p>Vaziyet Planı</p>	 <p>The site plan shows the building layout with various rooms and areas. Key features include: <ul style="list-style-type: none"> Building footprint with internal grid and room divisions. Surrounding area with trees and landscaping, labeled 'NARENÇİYE BAĞIÇI'. Adjacent streets: 'Y O L' (top), 'BAYANININ OLCEK 1/200' (right), and 'KAYI' (bottom). Plot numbers: 36185005, 36185002, 36185001, 36185000, 36185001, 36185002, 36185009, 36185008, 36185011. Area numbers: 10.00, 38.21. Scale: 1/200. Level information: 'Zemin Kat (i)' and 'Bodrum Kat 49.12 n'. Legend: 'M' (71 M). </p>

Kaynak: (Ula Belediyesi arşivi, 2018; Gökçe Onur Arşivi, 2018)

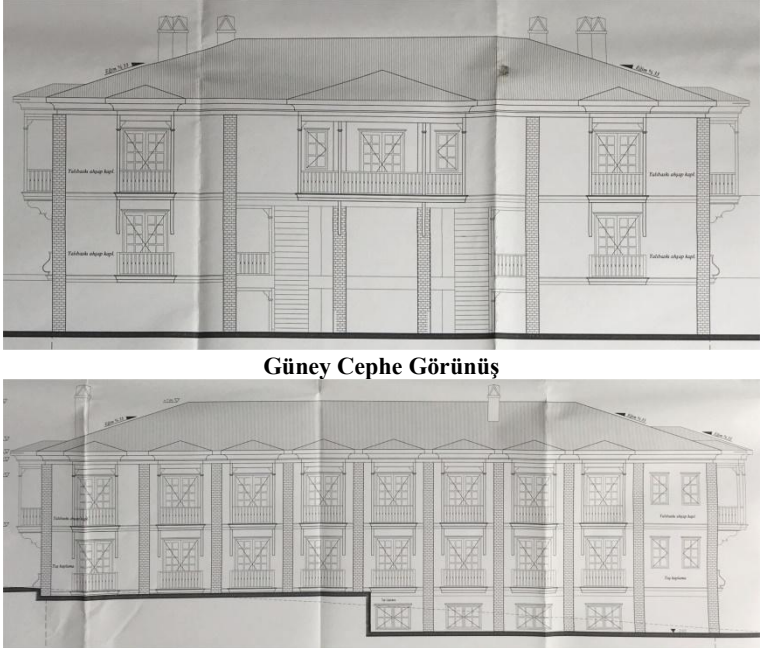
4.2.3.1. Yapısal Özellikleri

Yapının Yapılış Dönemi ve Amacı

Kerme Ottoman Palace Otel, 2003 yılında Mimar Tevfik Toprakçı önderliğinde Yiğit Dekorasyon firması tarafından yapılmıştır. Nail Çakırhan ile uzun yıllar beraber çalışan Mimar Tevfik Toprakçı, Çakırhan tasarımlarına hâkim olup, yörede uzun yıllar yaşamış olan bir mimardır. Bu bilgilerini de kullanan mimar, Kerme Ottoman Palace Otel'i, Akyaka'nın kimliği haline gelmiş olan Nail Çakırhan mimarisinin devamını sağlamak, yaygınlaştırmak ve önce Türkiye bazında daha sonra da dünya bazında bilinirliğini arttırmak amacıyla tasarlayıp uygulattırıştır (URL 28).

Toplamda 2406 m² arsa alanına sahip olan otel, yapılmış olduğu dönemde de şu anda da otel olarak hizmet vermekte olup 36 adet oda kapasitesine sahiptir. 19 adet standart odası olan otelde bu tip odalar zemin katta toplanmıştır. Bunun dışında kalan odalar köşe oda, dublex oda, delux oda gibi adlandırılan ve daha farklı içerikleri sahip olan odalardır. Bütün odalar da dağ manzaralı ya da nehir manzaralı cephe seçenekleri mevcuttur. Ancak delux oda, otel bünyesinde bir adettir ve nehir manzaralı olarak müşterilere sunulmaktadır.

Tablo 4.20. Kerme Ottoman Palace Otel cephe görünüşleri

<p>Cephe Görünüşleri</p>	
<p>Görünüşler</p>	 <p style="text-align: center;">Güney Cephe Görünüş</p> <p style="text-align: center;">Batı Cephe Görünüş</p>

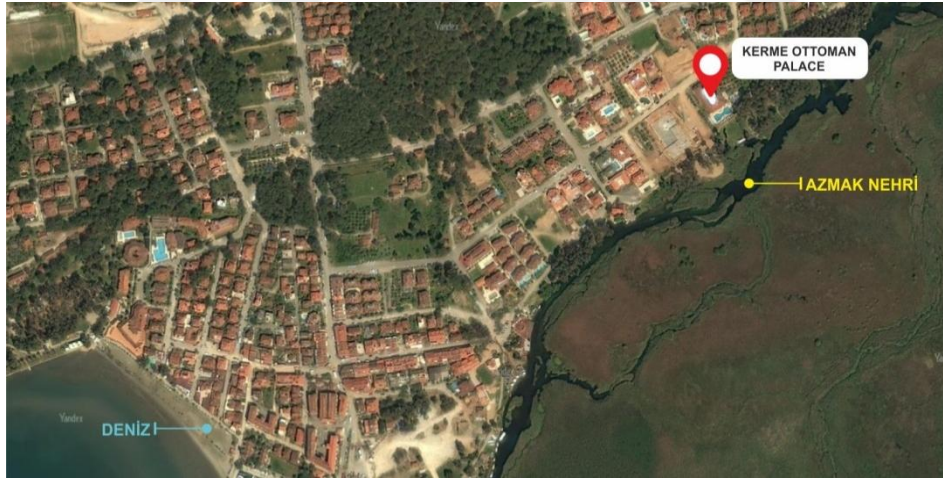
Kaynak: (Ula Belediyesi Arşivi, 2018; Onur, 2018)

Yapının Çevre ile Uyumunu

Akyaka Mahallesi içerisinde Koyuncu Sokak üzerinde bulunan Kerme Ottoman Palace Otel, mandalina ve portakal ağaçlarının arasında, Azmak Nehri'nin hemen kıyısında konumlanmaktadır. Ulaşımı hem karadan hem de nehir kanalıyla denizden olan Kerme Ottoman Palace Otel'in denize mesafesi nehir yoluyla beş dakika, yürüyüş yoluyla on dakika mesafede olup, bu yürüyüş yolları tamamen doğal güzellikler ile çevrilidir (Şekil 4.49)

Otel, Akyada 'ki en önemli değer olan, yaz kış soğuk 11 derecede sabit kalan suya sahip Azmak Nehri'ne kıyısı bulunduğundan önemli bir konuma sahiptir ve doğa ile direkt iç içe bir görüntü sergilemektedir. Azmak Nehri'nde oluşturulan Mavi Tur isimli tekne gezilerinde, sazlıklar arasından Kerme Ottoman Palace Otel ve sahip olduğu nehir kıyısı görünmektedir.

Şekil 4.49. Kerme Ottoman Palace Otel konumu

Kaynak: (URL 18)

Otel tasarımının sahibi olan Tefik Toprakçı, bölgedeki gelenekselleşen mimariye hâkim olan ve bu bölgede oturmuş olan mimariyi belediyelere imar planı şeklinde tasarlayıp veren bir mimardır. Uzun yıllar Nail Çakırhan ile beraber çalışan Mimar Tefik Toprakçı, Çakırhan Mimarisini kendi tasarlamış olduğu otellerde en ince ayrıntısına kadar hissettirmektedir.

Kitlede gelenekselleşmiş olan doğal taş, beyaz badana ve ahşap beraberliği bu otelde de var olup, eğimli çatılarda gene kırmızı Marsilya kiremidi kullanılmıştır.

Bölge mimarine ters düşmeyen yapı, tam aksine bölgeye örnek niteliğindedir (Şekil 4.50). Tamamen doğal malzemelerden oluşan cephe, dağ manzarası önünde bütün doğallığı ile durmaktadır.

Şekil 4.50. Kerme Ottoman Palace Otel genel görünüm

Kaynak: (URL 29; Onur, 2018)

Mimari cephesinin bölgeye sağladığı uyumun yanı sıra, otel peyzajı da yapıyı doğa ile bütünleştirmiştir. Zakkumlar ile çevrili bahçe sınırlarına sahip olan otelin arka bahçesi, Azmak Nehri'nin biyolojik çeşitliliği ve sazlıkları ile dip dibedir (Şekil 4.51).

Şekil 4.51. Kerme Ottoman Palace Otel peyzaj

Kaynak: (URL 29; Onur, 2018)

Yapının Mimari Özellikleri

Ulusal mimarimizin biçimlenmesinde önemli katkıları olan, Osmanlı yapılarında konaklama amaçlı kullanılan eski ‘HAN’(duraklama, konaklama, dinlenme ve yatım evi) yapılarının plan şemaları bu yapıda kullanılmıştır. Bu plan şemasında var olan orta avlu anlayışı, tasarımın ana ilkesini oluşturmaktadır. Yapı içerisindeki tüm odaların kapıları orta avluya açılmaktadır. Böylelikle odalara girişte insanların ana mekândan münferit yaşama geçişi, odalardan çıkışta ise insanların tüm mekâna dâhil oluşu sağlanmıştır.

“Bir yapının gerçeği döşeme ve duvarlarında değil, içindeki boşluklardadır.” (T.Toprakçı, 2018). Bu ana fikirden yola çıkılarak oluşturulan yapıda, zengin mimari kültürümüzün iki önemli ögesi olan sofa ve avlu tasarım anlayışı görülmektedir (Şekil 4.52).

Şekil 4.52. Kerme Ottoman Palace Otel orta avlulu plan şeması

Kaynak: (Onur, 2018)

Huzur Kapı ismi verilen ahşap işçilikli ve geleneksel nitelikler barındıran giriş kapısı orta avluya açılmaktadır. Giriş kapısı üzerinde bulunan saçak, tüm yapılarda olduğu gibi bu yapıda da kırmızı kiremitli ve eğimli bir tasarıma sahiptir. Giriş kapısı üzerine yerleştirilen tabela, yerel motifleri üzerinde barındıran eli belindeler ile desteklenmiştir (Şekil 4.53).

Şekil 4.53. Kerme Ottoman Palace Otel Huzur Kapı ve eli belindeler

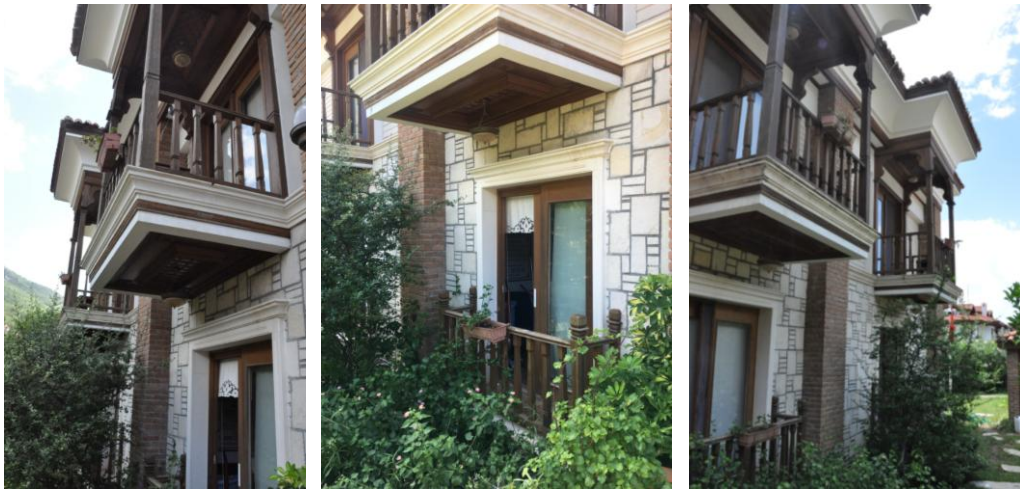

Kaynak: (Onur, 2018)

Yapıda, bölgenin yerel malzemesi olan taş, ahşap ve beyaz beraberliği birbirlerini boğmadan kullanılmış olup, geleneksel motifler cepheye giydirilerek malzemeler yorumlanmıştır. Yapı mimarisinde oluşturulan balkon öğelerinin korkulukları ahşap dikmeler ile bütünleştirilerek balkon saçaklarının altına kadar uzatılmıştır.

Fransız balkon bulunan odalarda ise sadece ahşap tırabzanlar kullanılmıştır. Balkon saçakları altında, ahşap işçilikli kaplamalar bulunmaktadır. Bu saçak altlarında ki ahşap detaylar, geleneksel mimarimizde var olan motiflerden esinlenilerek yorumlanmıştır (Şekil 4.54).

Şekil 4.54. Kerme Ottoman Palace Otel cephe detayları

Kaynak: (Onur, 2018)

Yapıdaki bütün pencereler, balkon hacimlerinin arkasında kalmaktadır. Bu da bina genelinde ki doluluk boşluk oranını dengeleyen bir görüntü ortaya koymuştur. Binanın arka cephesinde ise orta avlu kısmını ve içerideki sofa kısmını dış mekan ile bağlayıp, nehir manzarası sunan geniş bir cam cephe bulunmaktadır. Bu cam cephe içerideki doğal taş kaplı olan kolon yüzeylerinin dışarıdan da görünür kıldığından dolayı modern bir hava yaratmamış, aksine yapının içerisinde ki konak havasının dışarıdan da algılanmasını sağlamıştır.

Anonim mimarının en belirgin özelliklerinden olan geleneksel Muğla bacası, ahşap saçaklar ve kırmızı oluklu kiremitler aynen kopyalanarak, saçaklardaki tasarımlar mimar tarafından yorumlanmıştır. Çatıdaki eğimler ve bacalar sayesinde klima motorları ve güneş enerjisi panelleri gizlenerek görüntü kirliliğinin önüne geçilmiştir (Şekil 4.55).

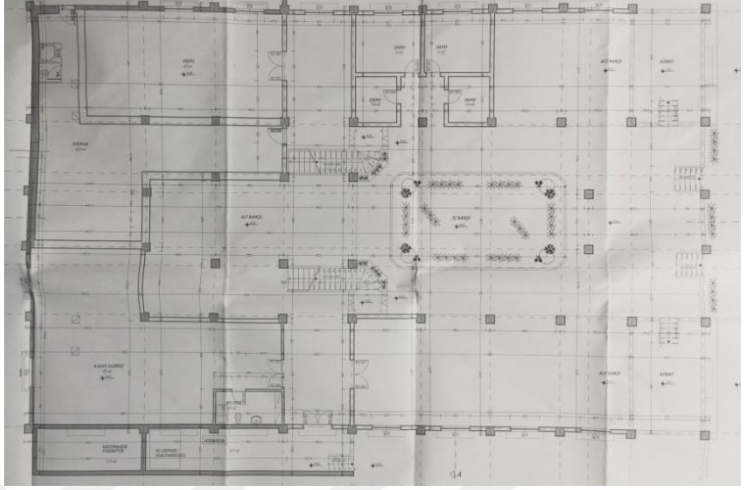
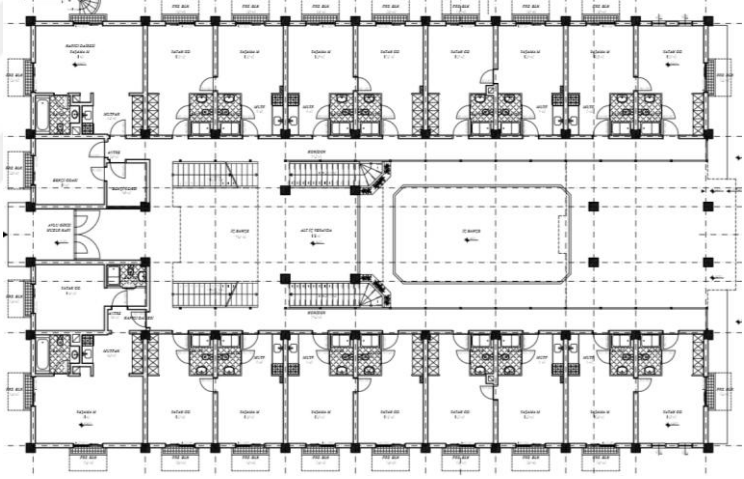
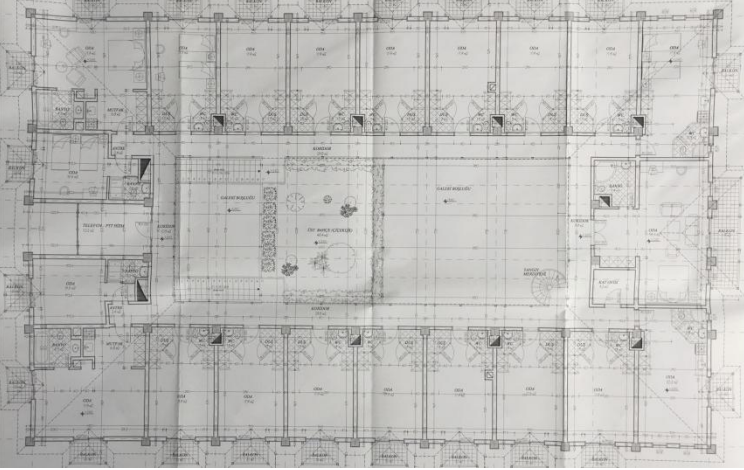
Şekil 4.55. Kerme Ottoman Palace Otel arka cephe ve baca detayları

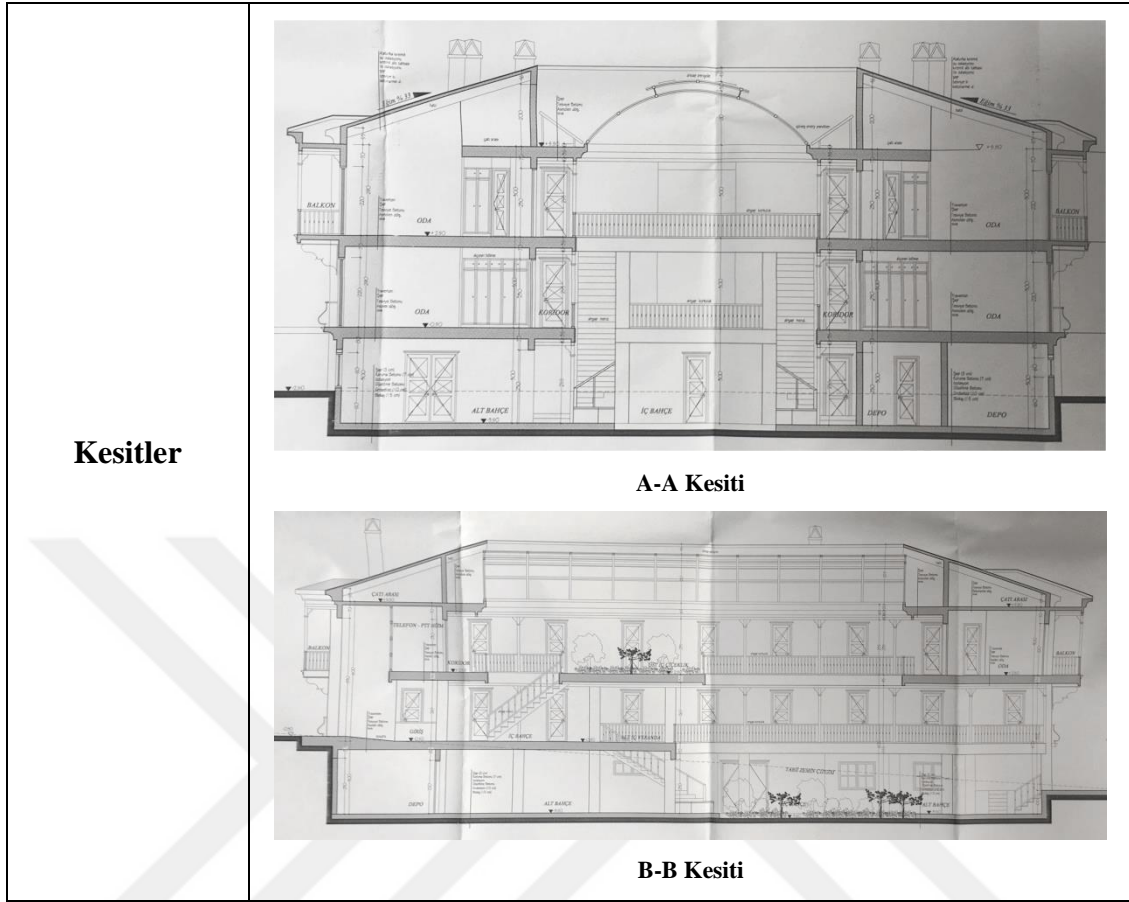

Kaynak: (Onur, 2018)

Yapının İç Mekân Hacimleri

Tablo 4.21. Kerme Ottoman Palace Otel kat planları ve kesitler

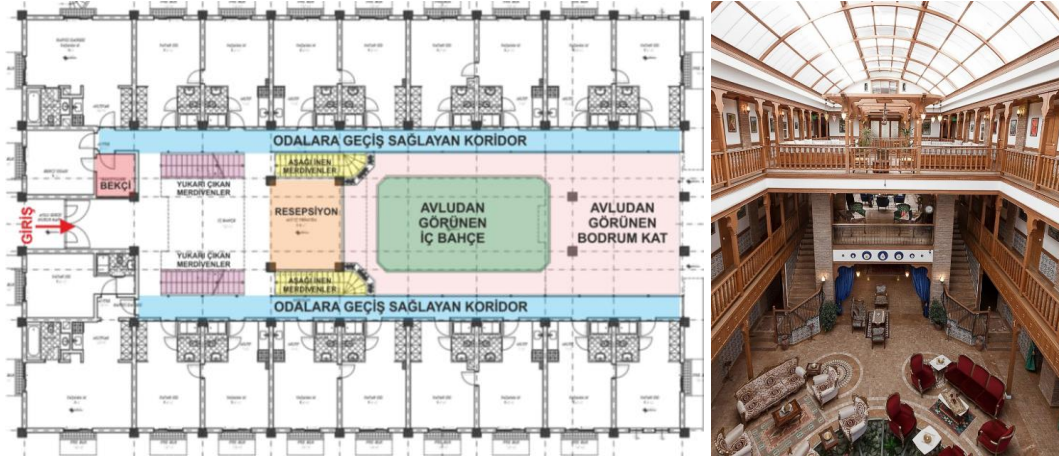
Kat Planları	 <p>Bodrum Kat Planı</p>
	 <p>Zemin Kat Planı</p>
	 <p>Birinci Kat Planı</p>

Kaynak: (Ula Belediyesi Arşivi, 2018)

Orta avluya yöresel Kuzulu Kapıdan girildiği zaman zengin iç mekân algılanması sağlanmış olup, bu mekân havuz ve nehir perspektifinin arka fon oluşturmasıyla da zenginleştirilmiştir. Bina girişinde sol tarafta bekçi odası bulunmaktadır ve yönlendirmeler buradan sağlanmaktadır. Orta avlu bölümünde bulunan küçük alanda müşteriler ile görüşmelerin sağlandığı bir hacim oluşturulmuştur ve bu alandan aşağıya geçişi sağlayan simetrik iki adet merdiven bulunmaktadır. Merdiven ile bodruma inildiğinde ise bu hacmin altında kalan bölüm daha özel bir loca haline getirilerek yemek masası ve sandalyeleri ile oturma alanı oluşturulmuştur. Binanın ortası orta avlu olarak boşluklu bir yapıya sahip olduğundan, katlardan bakıldığında her kata dair bir görüntü görmek mümkündür (Şekil 4.56).

Şekil 4.56. Kerme Ottoman Palace Otel giriş katı ve orta avlu

Kaynak: (Ula Belediyesi Arşivi, 2018; Onur, 2018)

Giriş katının belli bir metrekare ileriye doğru uzanması ve sonrasında yerini orta avluya bırakarak al ve üst katlara ulaşım sağlayan merdivenler ile geçiş sağlaması, yapı içerisinde daha özel ve daha görkemli bir iç bahçe havası yaratmaktadır.

Orta avlu alanında oluşturulan dar uzun koridorlar, odalara geçiş yolunu oluşturan ana hatlardır. Çalışmada incelenen köşe oda da, kapıdan girişte karşıda ıslak hacim yüzeyi, duvar yüzeyine geometrik biçim vererek oluşturulmuştur ve aynalı kapıya sahiptir. Islak hacime bitişik şekilde çözümlenen küçük bir mutfak tezgahının karşısında vestiyer bölümü yer almaktadır. Bu alanlar oda içerisinde uyuma alanının mahremiyetini sağlayacak niteliktedir ancak oda içerisinde oluşturulan tırabzanlar ile bu bölüm daha da özelleştirilmiştir (Şekil 4.57). Bu ayrı bölümde yatak alanı ve çalışma masası bulunmaktadır.

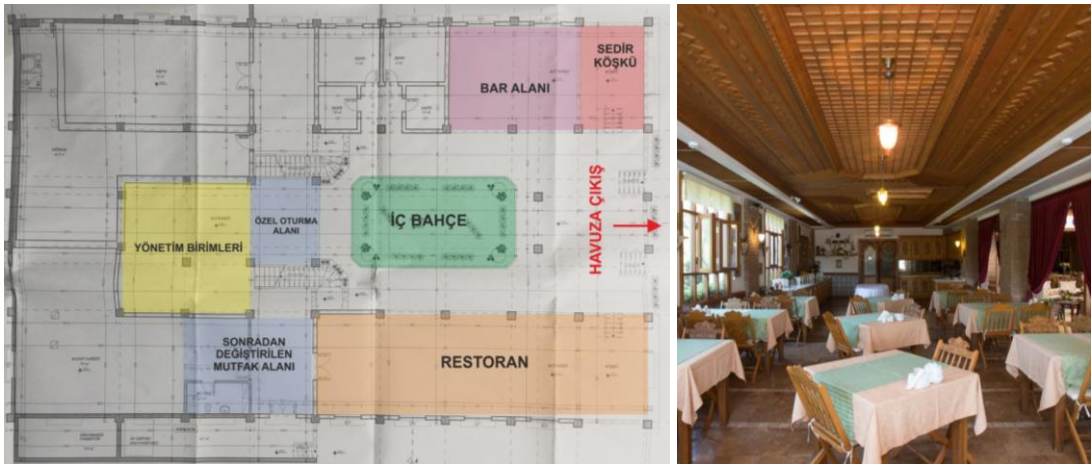
Şekil 4.57. Kerme Ottoman Palace Otel köşe oda

Kaynak: (Ula Belediyesi Arşivi, 2018; Onur, 2018)

Giriş katında bulunan karşılama alanında aşağıya inildiği zaman farklı oturma grupları karşımıza çıkmaktadır ve buradan havuz tarafına geçişi sağlayan cam kapılar mevcuttur. Otel bünyesinde bulunan bar alanı ve yönetime ait birimler de bodrum katta gizlenmiştir. Bodrum kattaki geniş alanlar restoran alanı olarak değerlendirilmiştir ve mutfak ve depo hacimleri de bu alana yakın noktalara yerleştirilmiştir (Şekil 4.58). Orta avluda kapalı bir yemek alanı bulunmasına rağmen, nehir kıyısını görecek şekilde havuz kenarında da oluşturulan açık yemek alanı bulunmaktadır.

Şekil 4.58. Kerme Ottoman Palace Otel bodrum kat ve restoran alanı

Kaynak: (Ula Belediyesi Arşivi, 2018; Onur, 2018)

Zemin kattan yukarı kata doğru yükselen iki adet ahşap işçilikli merdiven bulunmaktadır. Bu merdivenler de üst kat hizasında oluşturulan sofalara geçişi

sağlamakta olup bina içerisinde ayrı bir görsel şölen oluşturmaktadır (Şekil 4.59). Yukarı katta bulunan bu sofalar orta avludaki açıklıkları koruyacak şekilde tasarlanmıştır, bu yüzden de havada uçuyormuş hissi vermektedir.

Şekil 4.59. Kerme Ottoman Palace Otel orta avluda bulunan sofalar

Kaynak: (Onur, 2018)

Otelin arka bahçesinde restoran için ayrılmış olan oturma alanları ve açık havuz bulunmaktadır. Bahçedeki kot farkından dolayı oluşturulan basamaklar ile Azmak Nehri kıyısındaki plaja inmek mümkün olup, bu alanda minderler ile oturma alanı oluşturulmuştur. Meyve ağaçları içerisinde bulunan bu bahçe bazı akşamlar yemek için düzenlenmektedir (Şekil 4.60).

Şekil 4.60. Kerme Ottoman Palace Otel arka bahçe

Kaynak: (Onur, 2018)

Yapıda Estetik Yaklaşımlar

Eski hanlardaki plan şemasına sahip olan yapı, baştan aşağıya geleneksel motiflerle ve Türk halkının yapısında var olan kültürel değerlerle bezenmiştir. Otelin orta avlusuna girişi sağlayan, yerel motifler ile işlenmiş Kuzulu Kapı, eski konaklarda kullanılan çift kanatlı bir kapıdır (Şekil 4.61). Kapının yüksekliği oldukça fazla olup, içerisine bir kapı daha yerleştirilmiştir ve bu kapının yüksekliği 140 cm civarındadır. Eski hanlarda iki büyük kanadın açılması ile hayvanların içeriye girmesi sağlanmaktadır, içindeki iki küçük kapı ise içeriye eğilerek girme zorunluluğu oluşturur ve bu da ev sahibine olan saygıyı ifade etmektedir.

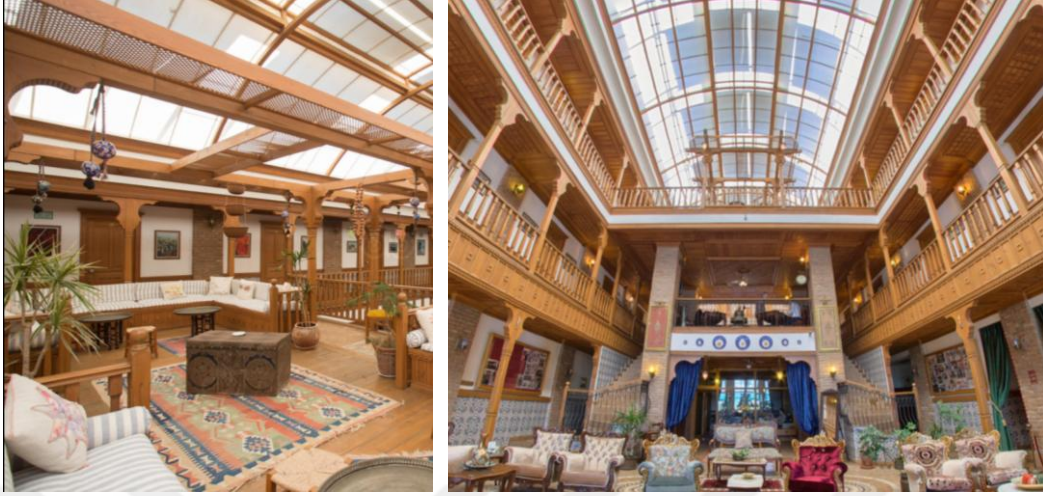
Şekil 4.61. Kerme Ottoman Palace Otel Kuzulu Kapı

Kaynak: (Onur, 2018)

Yapıda yöresel ağaç işçiliği hâkim olup, orta avludaki ahşap dikmelerde, kat koridorlarında, sedir ile çevrili olan sofalarda ve tavan detaylarında sıklıkla kullanılmıştır (Şekil 4.62). Yapı içerisinde kullanılan tavan detaylarındaki birbirinden farklı motifler, eski yapılardan kopyalanmıştır.

Şekil 4.62. Kerme Ottoman Palace Otel orta avlu detayları

Kaynak: (Onur, 2018)

Orta avluda zemin döşemelerinde yörenin dağlarından çıkan “noce” isimli taş travertenler eskitilerek kullanılmıştır. Bu traverten döşeme arasına ise seramikler ile motifler işlenmiştir. Yapının tam ortasında ise yuvarlak biçimli cam zemin vardır ve altından bitkiler görünmektedir (Şekil 4.63).

Şekil 4.63. Kerme Ottoman Palace Otel orta avlu zemin detayları

Kaynak: (Onur, 2018)

Duvarlardaki koruyu bantlar ve katlar arası geçişi sağlayan merdivenler çiniler ile kaplanmıştır. Bu çiniler 500 yıl öncesine dayanan Osmanlı motiflerini yansıtmaktadır. Yapının duvarlarını süsleyen tablolar ise orijinal yağlı boya olup, tamamen Akyaka yöresinin resimleridir (Şekil 4.64).

Şekil 4.64. Kerme Ottoman Palace Otel duvar detayları

Kaynak: (Onur, 2018)

Otel odalarının kapıları eski dolap kapağı anlayışında tasarlanmıştır. Zemin döşemesi otel geneli ile aynı olan odalarda aynı ton ahşap yoğun işçilik ile kullanılmıştır. Vestiyere ait dolap kapakları tel dolap mantığından yola çıkılarak tasarlanmıştır. Oda içerisindeki mobilyalar bir konağa yakışır nitelikte, eski tarz mobilyaların yeni ile yorumlanmasından yola çıkılarak yapılmıştır. Odada belirli noktalarda kullanılan altın varak zenginliği simgelemektedir. Aynı zamanda farklı tavan tasarımlarına sahip odalar da eski yapılardaki ‘ekonomiye göre tavan süslemesi’ anlayışından yola çıkılarak yorumlanmıştır. Odalarda klima bulunmasına rağmen görsel ve sağlık amaçlı tavan vantilatörleri tercih edilmiştir (Şekil 4.65). Odalarda eşsiz manzaralara sahip olan balkonlar çiçeklendirilerek yeşil doku oda içerisine kadar sokulmuştur.

Şekil 4.65. Kerme Ottoman Palace Otel köşe oda detayları

Kaynak: (Onur, 2018)

Odaya ait olan ıslak hacimlerde tüm bataryalar el yapımı olup, gövde içerisi misk sistemi ile teknolojik hale getirilmiştir ve içerideki tüm metal detaylar altın sarısı rengindedir. Islak hacmin zemininde traverten kullanılmaya devam edilmiştir ancak duşa kabini içine alan bölümün duvar yüzeylerinde çiniler kullanılmıştır (Şekil 4.66).

Şekil 4.66. Kerme Ottoman Palace Otel köşe oda ıslak hacim

Kaynak: (Onur, 2018)

Odalarda ve restoranda görülen arka oymalı sandalyeler, bir yıl boyunca iki oymacı ustanın sürekli çalışması ile üretilmiştir. Arka oymalar, 16.yy duvar ve mermer kaplamalarında çok sık kullanılan motiflerin uyarlamasıdır (Şekil 4.67)(T. Toprakçı, 2018). Bunun gibi küçük ayrıntılar, geleneksel tasarımlar, el işçiliği bulunan ürünler, eskiye dayanan otantik perdeler ve kapı tokmakları yapının her noktasında ilgi çekmektedir.

Şekil 4.67. Kerme Ottoman Palace Otel restoran detayları

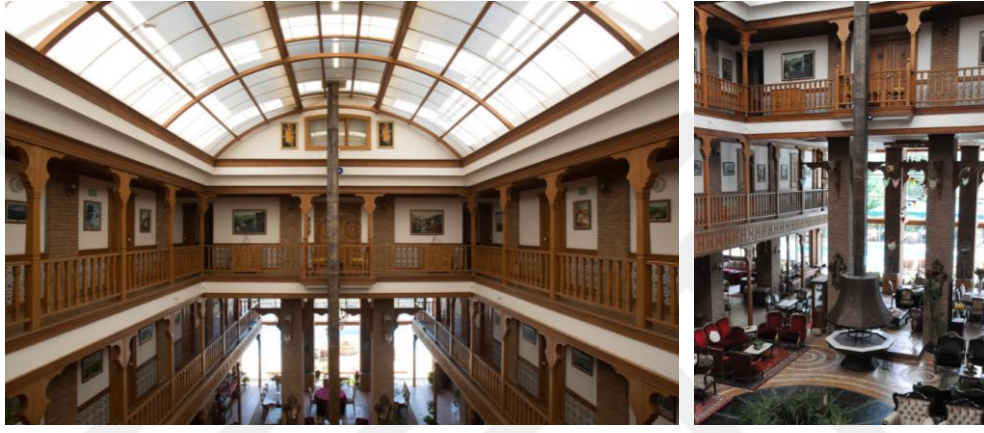

Kaynak: (Onur, 2018)

Yapıda Aydınlatma

Otelin tasarımında oluşturulan orta avlu, yağmurdan ışığı geçiren, kırılmaya karşı dayanıklı bir çatı sistemi ile korunmuştur. Gün ışığını olduğu gibi içeriye alan bu tonoz biçimli çatı tasarımı, yapıya gerekli gün ışığını sağlamaktadır. Aynı zamanda havuz cephesine bakan bina yüzeyinde kullanılan cam cephe de gün ışığından yararlanmakta fayda sağlamaktadır (Şekil 4.68).

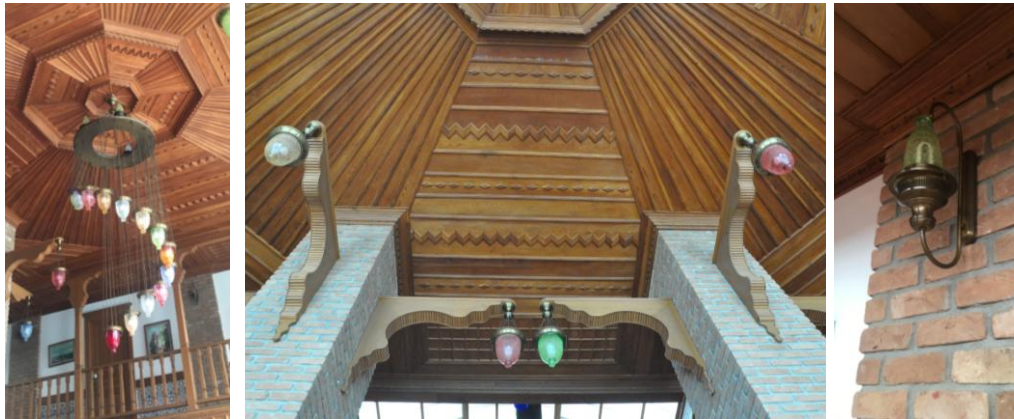
Şekil 4.68. Kerme Ottoman Palace Otel orta avlu doğal aydınlatma

Kaynak: (Onur, 2018)

Doğal aydınlatma olmadığı zamanlarda yapay aydınlatma elemanlarına ihtiyaç duyan yapıda, tarihin yaşatılması adına eskiden uyarlanmış şamdan biçimli, renkli camlı sarkıtlar kullanılmıştır. Avluda ve yapının tamamında kolon yüzeylerinde, gaz lambasını andıran duvar aplikleri kullanılmıştır. Bunun yanı sıra yapı içerisinde bazı sarkıtlar, eli belinde figürlerinin uçlarına asılmıştır (Şekil 4.69).

Şekil 4.69. Kerme Ottoman Palace Otel orta avlu yapay aydınlatma

Kaynak: (Onur, 2018)

Restoran alanı geniş pencere açıklıklarının yanında yer aldığından yeteri kadar gün ışığı almaktadır. Ancak gün ışığı olmadığı zamanlarda kullanılan aydınlatmalar yapı genelindeki sarkıtlar ve aplikler ile aynı tarza sahiptir (Şekil 4.70).

Şekil 4.70. Kerme Ottoman Palace Otel restoran alanı aydınlatması

Kaynak: (Onur, 2018)

Otel odasında kullanılan pencere açıklıkları yeterli doğal aydınlatma yeterli düzeyde olup yapay aydınlatma, girişte tavan tipi bir aydınlatma ve uyuma alanında tavan tipi, vantilatörlü sarkıt ile sağlanmıştır. Yatak başlarında ise gaz lambası biçimunda iki adet duvar apliği bulunmaktadır (Şekil 4.71).

Şekil 4.71. Kerme Ottoman Palace Otel oda aydınlatması

Kaynak: (Onur, 2018)

4.2.3.2. Oluşturulan Kriterler Üzerinden Değerlendirilmesi

İç Mekân Çevre Koşulları

Serin sulara sahip Azmak Nehri'ne sıfır bir noktada konumlanan Kerme Ottoman Palace Otel, ısıcam kullanılmış kaliteli doğramaları olan pencereleri sayesinde içerideki havayı korumaktadır ve dışarıda ki hava koşulları içeride hissedilmektedir. Bu da ısı konfor noktasında olumlu bir sonuç ortaya koymaktadır.

Kuzey rüzgârlarına kapalı olan orta avlu, doğu ve batı serin rüzgârlarına açık olup, avlu tarafındaki boşluklar vasıtası ile bir hava akışı yaratarak doğal klimasyonu yaratmaktadır. Odalarda bulunan pencere açıklıkları, balkon kapısı ile bütünleşik düşünülmüştür ve yeterli boyutlardadır. Konum olarak da doğu olan pencereler, avludan gelen hava akışını destekler ve oda içerisinde de giriş ve çıkışlarda temiz hava akımı oluşturur. Kullanıcı tarafından kontrol edilen bu pencerelerde sineklere karşı herhangi bir önlem alınmamıştır.

Azmak Nehri'nin biyolojik çeşitliliği ile iç içe olan otelde, oda balkonlarındaki tırazbanlar da çiçeklendirilmiş ve bu yeşil doku oda içerisinde kadar taşınmıştır. Bitkilerin fotosentez yapması ile birlikte sürekli temiz hava üretimi söz konusudur. Odalarda bulunan havalandırma sistemi, klima ve vantilatör ise fosil yakıtlar ile çalışıp çevreye zarar vermekte ve enerji kaynaklarını tüketmektedir. Klima ise direkt insan sağlığına zararlıdır.

Otel içerisinde kullanılan malzemeler yöreye ait ağaçlardan ve bölgeden çıkarılmış olan taşlardan üretilmektedir. Tamamen doğal olan bu ürünler sürdürülebilir ve sağlığa zararsızdır. Otelde herhangi bir PVC esaslı malzeme ve bu malzemedan üretilmiş donatı elemanı bulunmamaktadır. Oda içerisindeki havayı bozan tek etken mekanik cihazlardır.

Otelde bulunan orta avlu, ışığı geçiren bir çatı sistemi ile kaplanmıştır ve gün ışığından yüzde yüz oranda fayda sağlanmaktadır. Otel odalarında bulunan pencere açıklıkları da gün ışığından faydalanmak için yeterli düzeyde olup, yoğun gelen güneş ışıkları balkon saçakları sayesinde kırılmaktadır. Pencerelerin bulunduğu

duvarlar açık renk olduğundan içeri gelen gün ışığı duvardan oda içerine kolayca yayılmakta ve görsel konforu tamamlamaktadır. Oda içerisinde bulunan yapay aydınlatmalar ışığı eşit yayacak niteliklere sahiptir ve mekânda gölgelenme ya da parlama yaparak göz yormamaktadır. Bölgesel aydınlatmalar ise beyaz duvar üzerinden ve duvardan yansıyacak şekilde kullanıldığında mekânda doğru aydınlatmayı sağlamaktadır. Bu doğru aydınlatma şekilleri ve doğal aydınlatmanın otel genelinde yoğun kullanılmış olması, görsel konforu sağlamaktadır.

Otel odalarında kullanılan çift cam teknolojisi, dışarıdan gelen ses ve gürültüyü kırarak içeri geçirdiğinden dolayı dışarıdan gelen sesler rahatsız edici düzeyde değildir. Ancak otel içerisinde herhangi bir ses yalıtımı bulunmamaktadır. Tesisat merkezleri ise müşterilerin rahatsız olmayacağı noktalarda konumlandırılmıştır.

Tablo 4.22. Kerme Ottoman Palace Otel iç mekân çevre koşulları

İç Mekân Çevre Koşulları	İç Mekân Hava Kalitesi	<ul style="list-style-type: none"> • Orta avluda açılan boşluklar doğal klimatasyonu sağlamaktadır. • Doğru konumlanan ve yeterli boyutta pencereler oda içinde hava akışını sağlamaktadır. • Elle kontrol edilebilen pencerelerde sineklere karşı önlem alınmamıştır. • Yoğun bitkilendirme sayesinde temiz hava akımı mevcuttur. • Klima ve havalandırma sistemleri fosil yakıtlar ile çalışmaktadır. • Otelde kullanılan malzemeler doğal olup, PVC esaslı malzeme kullanılmamıştır. • Hava kalitesini mekanik cihazlar bozmaktadır.
	Isıl Konfor	<ul style="list-style-type: none"> • Hava sıcaklığı ve nem rahatsız edici düzeyde değildir. • Pencerelerde ısıcam ve kaliteli doğrama kullanılmıştır.

	<p>Görsel Konfor ve Doğal Aydınlatma</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Avludaki çayı sistemi doğal aydınlatma sağlamaktadır. • Odalarda beyaz duvar üzerinde bulunan pencereler doğal aydınlatma için yeterlidir. • Yapay aydınlatmalar gölge yapmamaktadır ve görsel konfor sağlamaktadır. • Bölgesel aydınlatmalar duvar yüzeyinden tavana yansıyarak kullanılmıştır. Görsel konforu desteklemektedir.
	<p>Akustik Konfor</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Odalarda kullanılan çift cam dışarıdan gelen gürültüyü engellemektedir. • Yapıda herhangi bir ses yalıtımı bulunmamaktadır. • Tesisat merkezleri müşterilerden uzak noktalardadır.

Enerji ve Su Kullanımı

Otel çatısında gizlenmiş olan güneş kolektörleri sayesinde otelde sıcak su üretimi bulunmaktadır. Bu durum güneş enerjisinin aktif olarak kullanıldığını göstermektedir. Ancak sadece güneş enerjisini kullanmak otel için yeterli değildir. Bunun için ise otelde alınan bir önlem bulunmamakta, doğal enerji kaynakları aktif olarak kullanılamamaktadır.

Otel odasına girişler nostaljik olması amacıyla anahtarlar ile sağlanmaktadır. Ancak anahtarları takılı bir elektrik kartı da mevcuttur. Bu kart sayesinde odadan çıkışlarda yaşanabilecek enerji kaybının önüne geçilmiştir. Odalarda kullanılan yapay aydınlatmalarda LED ampuller tercih edilmiştir. Bölgesel aydınlatmaların oda içerisinde yayılması az ışık ile çok aydınlanma sağlamaktadır. Aynı zamanda odalarda bulunan mini bar buzdolapları da enerji tasarrufu sağlayan cihazlardan oluşmaktadır.

Otele ait olan havuzda devir daim motoru sayesinde su döngüsü sağlanmıştır. Havuz kenarında oluşturulan ızgaralarda, taşan suyu geri havuza iletmekte bu sayede su israfının önüne geçilmektedir. İklima uygun bitkilendirme yapılmış olmasından ve azmaktan gelen bir nem akışı olmasından dolayı bahçede sulama oranı düşüktür. Yapılan sulamalar ise gri sular ile yapılmaktadır. Odalardaki lavabolarda kullanılan musluk bataryaları el yapımı olup fotoselli değildir. Ancak iç gövdesi misk sistemi ile teknolojik hale getirilmiştir ve suyu kontrollü bırakmaktadır. Odalarda sıcak suyun güneş enerjisinden geliyor olması suyun ısınması için beklenen süreyi azaltarak su tasarrufu sağlamaktadır.

Otelde ısınma için ekstra bir sistem kurulmamış, klimalar ile yetinilmiştir. Oda içerisinde tavan tipi havalandırma kanalları bulunmaktadır. Maliyeti yüksek olan soğutma sistemi için ise duvar tipi klima çözülmüştür. Klimalara ek olarak her odada da tavan tipi vantilatörler planlanmış olup, klimanın sağlığı bozucu etkisi vantilatörler ile azaltılmaya çalışılmıştır. Bu iklimlendirme istemlerinden hiç birisi doğal enerji kaynaklarını kullanmamakta, sürekli enerji tüketimi oluşturmaktadır.

Tablo 4.23. Kerme Ottoman Palace Otel enerji ve su kullanımı

Enerji ve Su Kullanımı	Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Kullanımı	<ul style="list-style-type: none"> • Güneş kolektörleri sayesinde sıcak su üretimi mevcuttur. • Güneş enerjisi dışında doğal enerji kaynakları kullanılmamaktadır.
	Enerji ve Su Tasarrufu	<ul style="list-style-type: none"> • Enerji tasarrufu için oda kartları mevcuttur. • Kullanılan mini barlar enerji tasarruflu cihazlardır. • Havuz suyu devir daim motoru ile yenilenmektedir. • Uygun peyzaj ile sulama oranı azaltılmıştır. • Bahçe sulamada gri su kullanılmaktadır. • Musluk bataryaları fotoselli değildir. Misk sistemi ile teknolojik hale getirilmiştir.

		<ul style="list-style-type: none"> • Güneş enerjisi sayesinde suyun ısınması beklenmemektedir.
	İç Mekân Aydınlatması	<ul style="list-style-type: none"> • Odalardaki elektrik kartı enerji kaybının önüne geçmektedir. • Aydınlatmalarda LED ampuller kullanılmıştır. • Bölgesel aydınlatmalar doğru kullanılmıştır.
	İklimlendirme Sistemleri	<ul style="list-style-type: none"> • Isıtma sistemi için ekstra düzenek kurulmamıştır. • Havalandırma için tavan tipi mekanizmalar mevcuttur ancak doğal havalandırma yeterli düzeydedir. • Soğutma sistemi klima ve tavan tipi vantilatör ile sağlanmaktadır. • İklimlendirme sistemlerinde enerji için fosil yakıtlar kullanılmaktadır.

Kaynak Kullanımı

Otelde kullanılan taş ve ahşap malzemeler, yöredeki ağaçlardan ve dağlardan elde edilen malzemeler olup tam anlamıyla sürdürülebilir ve sağlığa zararsızdır. Yapının kâgir malzemelerini oluşturan tuğla, taş ve çatıdaki alaturka kiremit de sürdürülebilir malzemelerden oluşmaktadır. PVC esaslı malzeme kullanılmayan otelin zemin döşemelerinde kullanılan taş traverten yörenin dağlarından çıkarıla ve “noce” adı verilen bölgesel bir malzemedir ve doğal olduğundan dolayı sürdürülebilir niteliktedir. Malzemelerin yöreye ait olması inşaat sırasında harcanan ulaşım enerjisini de azaltmış durumdadır.

Otel içerisinde kullanılan donatılar, oturma birimleri, duvarlarda kullanılan süslemelerin tamamı eskiden kullanılan ve yenilenerek otel bünyesine alınmış olan mobilyalar olup, eski mobilyaların sürdürülebilirliği tadilat işlemi ile sağlanmıştır. Oda içerisinde zeminde kullanılan kilim yün olup sağlığa zararsız ve

sürdürülebilir. Duvarlarda kullanılan beyaz boyalar ise su bazlı boyalardan tercih edildiğinden herhangi bir sağlık sorunu oluşturmamaktadır. Mobilyalarda ve perdelerde kullanılan kumaşlar, eski kumaşların düzenlenmesi ile oluşturulup otel tasarımına uygun şekilde yeniden düzenlenmiştir. Pamuk ve keten içerikli kumaşlar sürdürülebilir niteliktedir. Otel genelinde yaygın olarak kullanılan çiniler ise toprak malzemedir olup sürdürülebilir bir malzemedir. Odalarda bulunan perdeler stor mantığı ile çalışmakta ve güneş ışıklarını gerektiği zaman tamamen kesmektedir. Bu da hem mobilyaları hem de kullanıcıyı güneş ışınlarının zararlı etkisinden korumaktadır.

Otelde geri dönüştürülebilir atıklar ve evsel organik atıklar için ayrı bir depolama sistemi bulunmaktadır ancak organik atıklar için bir geri dönüşüm işlemi söz konusu değildir. Yemeklerden artan ürünler ise sokak hayvanları ile paylaşılmaktadır.

Tablo 4.24. Kerme Ottoman Palace Otel kaynak kullanımı

Kaynak Kullanımı	Sürdürülebilir Malzeme Kullanımı	<ul style="list-style-type: none"> • Yapıda kullanılan taş ve ahşap yöreye ait sürdürülebilir malzemelerdir. • Kâğıt malzemeler sürdürülebilir niteliktedir. • Oteldeki mobilyalar yeniden değerlendirilmiş olan eski ürünlerdir. • PVC esaslı malzeme kullanılmamıştır. • Zeminde kullanılan traverten doğal ve sürdürülebilirdir • Odadaki kilimler yün olup doğal ve sağlığa zararsızdır. • Su bazlı duvar boyası sağlığa zararsızdır. • Odalardaki mobilya kumaşları pamuk ve keten karışımı olup sağlığa zararsız eski kumaşlardır. • Perdeler güneş ışınlarını kesmeye yetecek şekilde tasarlandığından mobilyalara zarar vermemektedir.
-------------------------	---	---

Bölgesel Malzeme Kullanımı	<ul style="list-style-type: none"> • Yapıda kullanılan taşlar ve zemin döşemeleri yöredeki dağlardan temin edilmektedir. • Yapıda yoğun olarak kullanılan ahşap ise bölgeden temin edilebilen bir malzemedir.
Atık Yönetimi	<ul style="list-style-type: none"> • Geri dönüşümlü atıklar ayrı depolanmaktadır. • Organik atıklar için kompostlama yapılmamaktadır. • Artan yemekler sokak hayvanları ile paylaşılmaktadır.

Tasarım ve Projelendirme

2003 yılında yapılan bu bina, diğer binalar kadar eski olmasa da günümüze kadar debiçime olmadan gelmeyi başarmış sağlam bir yapıdır. Cephe de yoğunluklu olarak boya yerine taş kullanılmış olması binayı neme karşı daha dayanıklı bir hale getirmiştir.

Düz giriş olan yapının genelinde engelli bireyler için herhangi bir tasarım bulunmamaktadır. Bu da bazı kullanıcılara sıkıntı yaşatmakta ve engelli bireylerin ya oteli tercih etmemesine neden olmaktadır. Çocuklar için ise çim alanda oluşturulan oturma alanları dışında bir oyun alanı düşünülmemiştir. Havuzda derinliği azaltılmış olan hacim çocuk havuzu olarak kullanılmaktadır.

Akyaka mahallesinde bulunan otel her yere yürüme mesafesinde olup kedi bünyesinde bisiklet kiralama imkânı da sunmaktadır. Aynı zamanda nehre kıyısı olması nedeniyle denize nehirden ulaşım da mümkündür.

Tablo 4.25. Kerme Ottoman Palace Otel tasarım ve projelendirme

Tasarım ve Projelendirme	Uzun Ömürlü Yapı Tasarımı	<ul style="list-style-type: none"> • Yapı dayanıklıdır ve bozulma yaşanmamıştır • Cephede kullanılan taş kaplamalar, nemden dolayı bozulmayı engellenmiştir.
	Evrensel Tasarım	<ul style="list-style-type: none"> • Engelli bireyler için herhangi bir tasarım bulunmamaktadır. • Çocuklar için çocuk havuzu mevcuttur.
	Konum ve Ulaşım	<ul style="list-style-type: none"> • Otel her yere yürüme mesafesindedir. • Bisiklet kiralama imkânı ile de ulaşım sağlanmaktadır. • Nehir yolundan denize ulaşım vardır. • Toplu taşıma kullanılmamaktadır.

Kültürel Değerlerin Korunması ve Kullanıcı Eğitimi

Yapının mimarisi Nail Çakırhan'ın oluşturmuş olduğu ve bölgedeki oturmuş olana geleneksel mimariyi destekler nitelikte dış cephe detaylarına sahiptir. Cephede bulunan ahşap işçilikleri, saçaklar, geleneksel Muğla bacaları ve taş kaplamalar geleneksel mimari ile özdeşleşmektedir. Yapının plan şeması eski Selçuklu döneminden ve Osmanlı döneminden esinlenerek yola çıkılan, eski han plan şeması şeklindedir. Orta avlulu bu plan şemasında odalar orta alana çıkmaktadır ve burada sofalar oluşturulmuştur. Bu özellikler yapıyı tamamen gelenekselleştiren ayrıntılardır. Giriş kapısında kullanılan Kuzulu Kapı mantığı Türk geleneklerindeki ev sahibi ve misafir ikilisi arasındaki ilişkiyi anlatan en güzel örnektir. Şark köşesi kültürünü yaşatmak için yapılan lobi alnındaki köşk, yerel el yapımı kumaş minderler ile çevrili, bakır siniler bulunmaktadır. El dokuması halılar ile kaplanan bu alan, bağdaş kurarak oturmaya uygun olup çeşitli Türk ve Osmanlı gelenekleri müşterilere yaşatılmaktadır. Bu alana yakın olan servis alanında, nargile servisi, el yapımı şerbetler, Türk lokumları, Türk kuruyemişleri, Türk rakısı gibi hizmetler mevcuttur.

Odalarda oluşturulan düzen, uyuma alanının gizlenmesi, dolap kapaklarındaki motifler ve aynalar, sandalyelerdeki işçilikler ve otel genelinde kullanılan mobilyalarda geleneksel Türk motiflerinden yola çıkılarak yapılmıştır ve her biri ayrı ayrı geçmişe sahiptir.

Otelde sabah kahvaltısı haricinde restoran hizmeti de sunulmaktadır. Mandalina ağaçları arasında konumlanan otelde, sabah kahvaltılarında serpme köy kahvaltısı şeklinde yerel lezzetler ile servis edilmektedir. Akşam yemeklerinde, bölgenin denizine özel laos balığı ve Azmak Nehri'ne özel kılıç balığı müşteriler için hazırlanmaktadır. Bunun yanında geleneksel Türk mutfağına ait yemekler de restoran menüsünde mevcuttur. Otelde yerel lezzetleri korumak adına pek çok işleyiş vardır ancak yabancı turistlerde bölgeye geldiğinden dünya mutfaklarına da yer verilmiştir.

Duvar yüzeylerinde kullanılmış olan yağlı boya tablolar Akyaka hakkında bilgi sahibi olmamızı sağlarken, otel içerisinde ki her mekânın ve her objenin Türk geleneklerinden oluşmuş olması müşterilerin bilgilendirilmesini sağlamaktadır. Otel içerisinde bulunan oyun masaları tavla, okey ve kâğıt oyunları için ayrılmış olup Türk yaşantısına dair izler taşımaktadır.

Tablo 4.26. Kerme Ottoman Palace Otel kültürel değerlerin korunması ve kullanıcı eğitimi

Kültürel Değerlerin Korunması ve Kullanıcı Eğitimi	Geleneksel Mimarinin Korunması	<ul style="list-style-type: none"> • Yapının plan şemasından ve içerdiği detaylardan geleneksel mimarinin korunduğu anlaşılmaktadır. • Eski Osmanlı dönemine ve Selçuklu dönemine ait Türk gelenekleri motifler ve mobilyalar ile otel içerisine taşınmıştır.
	Yerel Lezzetlerin Korunması	<ul style="list-style-type: none"> • Serpe köy kahvaltısı servis edilmektedir. • Bölgeye ait yemekler akşam yemeklerinde hazırlanmaktadır. • Türklere ait olan yerel lezzetler otelde mevcuttur. • Dünya mutfaklarından da lezzetler bulunmaktadır.

	<p>Kullanıcıyı Bilgilendirme</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Otel içerisinde bulunan mobilyalar ve objeler Türk kültürüne dair bilgiler vermektedir. • Türk geleneklerini yaşatmak adına oluşturulan köşeler otelde mevcuttur.
--	---	--

Yerel Ekonomi

Otel çalışanları bölgede yaşayan yerli halktan oluşturularak, yerli halkın ekonomik anlamda kalkındırılmasına destek olunmuştur.

Otelde servis edilen sabah kahvaltısı ürünleri, el yapımı hamur işi ürünlerden, yerli sebze ve meyvelerden ve bölgedeki mandıralardan alınan hayvansal gıdalardan oluşmaktadır. Akşam yemeklerinde kullanılan ürünler de yine yerli halktan tercih edilmektedir, bölgedeki balıkçılardan ürünler temin edilmektedir.

Otelde kullanılan ahşaplar, taşlar ve travertenler bölgeye ait yerel malzemeler olup burada satım yapan tedarikçilerden alınmıştır. Bu da hem yerel ekonomiye destek sağlamış hem de inşaat sahasına malzeme taşımadaki enerjiyi azaltmıştır. Otel içerisinde bulunan el oyması ürünler bölgedeki oymacı ustalar tarafından hazırlanmıştır.

SONUÇ

İçinde bulunduğumuz evrende yaşanan çevresel, ekonomik ve sosyal sorunları çözmek adına çeşitli kuruluşlar, birlikler ve devletler tarafından farklı stratejiler geliştirilmiştir. “Yavaş Şehir Hareketi” bu stratejilerden biri olup, sürdürülebilirlik ilkeleri ile birebir örtüşen fakat bunun yanında bölgelerin yerel özellikleri ve kültürel değerleri üzerinde de çalışmaları olan bir birlik olarak karşımıza çıkmaktadır.

Herhangi bir merkezin yavaş şehir birliğine üye olması için yerine getirmesi gereken şartlar, kurucu birlik üyeleri tarafından belirlenmiştir. Bu kriterlerin her biri tek tek irdelendiği zaman sürdürülebilirlik ilkeleri ile ilgili bir çalışma incelenemiyormuş etkisi yaratmaktadır. Bu durum iki kavramın birbirleri ile olan

ilişkinini çalışma sırasında açıkça ortaya koymuştur. Bu bağlamda, yavaş şehir hareketinin aslında sürdürülebilirlik ilkelerini içerdiğini ancak üzerine farklı maddeleri de ilave ederek kendi oluşturdukları stratejiye farklı bir boyut kazandırdıkları görülmektedir.

Çalışma kapsamında Cittaslow ağına 2011 yılında katılmış, ülkemizdeki önemli beldelerden biri olan Muğla/Akyaka merkezi incelenmiştir. Bölgede yapılan gözlemler ve halkla yapılan görüşmeler sonucunda, Akyaka'nın yavaş şehir seçilmesinde halkın oylarının etkili olduğu ancak şu an hiç kimsenin bu bilinçle bölgede yaşamadığı tespit edilmiştir. Fakat bu olumsuz gelişmelere rağmen bölgenin koruduğu bir kültürü olduğu aşikâr durumdadır. Bölgenin mimari dokusunu oluşturan Nail Çakırhan sayesinde görsel etkisi yüksek, doğayla bütünleşik, geleneksel biçimlere ve malzemelere sahip bir mimari oluşmuş ve korunmuştur. Günümüz şartlarında hala bu mimariyi korumak adına çalışan mimarlar bölge için farklı projeler geliştirmeye devam etmektedir.

Cittaslow resmî sitesinde yayınlanan bir anket ile bölgenin yavaş şehir üyelik sürecinin risk altında olduğu yazılmış ve halk tarafından oylamaya açılmıştır. Akyaka gibi kültürel değeri yüksek ve Özel Çevre Koruma alanı içerisinde yer alan bir merkezin bu tarz bir yazı ile karşı karşıya kalması, bölge için çalışan mimarları ve eski belediye çalışanlarını rahatsız ederek harekete geçirmiştir. Durumdan rahatsız olan kişiler tarafından bölgenin sürdürülebilirliğini devam ettirmek adına Azmak kıyısı için kıyı projeleri geliştirilmiştir. Bu projeler çok daha fazla doğal alanı, topluma açık oturma alanını ve sosyal ortamları bir kıyı şeridi üzerinde toplamayı hedefleyen projeler olup hayata geçirilmesi için gerekli resmi işlemler başlatılmıştır. Turizme katkısı yüksek olmasına rağmen bölgeye artık yük olmaya başlayan sörf alanı için ise oranın müşterisini bir arada toparlamak adına yeni çalışmalar geliştirilmektedir.

Turizm konusunda bu denli gelişmiş olan bir bölgede en çok kullanılan ticari yapılar, konaklama için oluşturulmuş otellerdir. Bu oteller geleneksel mimariyi koruyan ve bundan dolayı da sürdürülebilirlik ilkelerine genel anlamda uyum

sağlamış olan projelere sahiptir. Tez çalışması kapsamında, bölgeye kimlik kazandırmış olan Nail Çakırhan ile bağlantısı bulunan üç otel seçilmiştir.

Seçilen otellerin yapısal özelliklerine bakıldığı zaman pek çok benzer nokta teşhis edilmiştir. Bunlar;

- Plan şemalarında kullanılan geleneksel biçimler
- Cephe de kullanılan doğal taş, beyaz boya ve bezemeli ahşaplar
- Yapı genelinde kullanılan ahşap oranı ve işçilikleri
- Yerel malzeme kullanımına olan yatkınlık
- Ulaşım kolaylığı
- Çevreyle sağladıkları uyum
- İç hacimde orta avlu kullanımı
- Kültürel değerlerimizi yansıtan donatıların kullanımı
- Yapıların aydınlatılmasında kullanılan armatür türleri şeklinde tespit edilen bulgulardır.

“İncelenen otellerde hissedilen ve görülen geleneksellik ve buna bağlı olarak gelişen sürdürülebilirlik, bu yapıların iç hacimlerine ve donatı tasarımlarına ne derece yansımıştır? “ bu soruya cevap bulabilmek için yapılan alan çalışmasında, çeşitli sertifikasyon sistemlerinden ve sürdürülebilir iç mekân tasarımı alanında yapılmış olan çalışmalardan, otelleri ilgilendiren maddeler çekilerek ve bu maddelere yavaş şehir hareketinin sosyal sürdürülebilirliği destekler nitelikteki kriterleri de eklenerek çalışmaya özgü bir değerlendirme şeması oluşturulmuştur.

Araştırma sonucunda elde edilen veriler aşağıdaki tablolarda karşılaştırmalı olarak incelenmiş ve yorumlanmıştır. Tablolardaki veriler, yapılan gözlemler sonucunda ortaya çıkan kişisel yorumlarıma dayanmaktadır ve iyi, orta ve kötü olmak üzere üç çeşit ibare kullanılmıştır. Belirtilen ölçüt en iyi şekilde uygulanıyorsa “iyi”, eksiklikleri varsa “orta”, otelde bu ölçütle ilgili herhangi bir uygulama bulunmuyorsa ya da çok küçük uygulamalar mevcutsa “kötü” olarak değerlendirilmiştir.

Oteller, iç mekân çevre koşulları başlığı altında ele alındığı zaman elde edilen bulgular şu şekildedir;

KRİTERLER	OTELLER		
	Hanzara Otel	Yücelen Otel	Kerme Ottoman Palace Otel
İÇ MEKÂN ÇEVRE KOŞULLARI			
İç Mekân Hava Kalitesi	İYİ	İYİ	İYİ
Isıl Konfor	İYİ	İYİ	İYİ
Görsel Konfor ve Doğal Aydınlatma	KÖTÜ	İYİ	İYİ
Akustik Konfor	KÖTÜ	KÖTÜ	KÖTÜ

- İç mekân hava kalitesi bakımından hepsinin yeterli düzeyde olduğu görülmektedir. Bunun en önemli nedeni doğal havalandırmaya destek sağlayan orta avlulu plan şemasının tüm otellerde bulunmasıdır. Ayrıyeten sürdürülebilir malzeme kullanımının tüm otellerde yoğun olması, otellerin iç mekânlarında zehirli gaz oranını azaltmaktadır.
- Isıl konfor bakımından bütün otellerde yeterli konforu sağlayacak düzeydedir. Bölgenin ikliminden dolayı odalarda sıcaklığı ve nemi kontrol altına almak daha kolaydır. Kullanılan pencere doğramaları ile ısı konfor sağlanmasına destek çıkmıştır.
- Görsel konfor ve doğal aydınlatma Hanzara otelde yeterli bulunmamıştır ancak diğer iki otelde kullanılan pencere açıklıkları ve ışığın düzgün yayılımı sayesinde görsel konfor ve doğal aydınlatma yeterli seviyededir.
- Akustik konfor, yapıların her birinde yetersizdir. Tesisat merkezleri müşterilerden uzak noktalara yerleştirilmiş olmasına rağmen bina içerisinde bir ses yalıtımı bulunmaması, konaklama yapılan bir yapıda son derece rahatsız edicidir.

Oteller, enerji ve su kullanımı başlığı altında ele alındığı zaman elde edilen bulgular şu şekildedir;

KRİTERLER	OTELLER		
ENERJİ VE SU KULLANIMI	Hanzara Otel	Yücelen Otel	Kerme Ottoman Palace Otel
Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Kullanımı	KÖTÜ	ORTA	ORTA
Enerji ve Su Tasarrufu	ORTA	İYİ	İYİ
İç Mekân Aydınlatması	KÖTÜ	ORTA	ORTA
İklimlendirme Sistemleri	ORTA	ORTA	ORTA

- Yücelen Otel ve Kerme Ottoman Palace Otel’de yenilenebilir enerji kaynaklarından sadece güneş enerjisi, sıcak su üretiminde kullanılmaktadır. Bu da otel gibi bir yapıda önemli bir enerji tasarrufu sağlamaktadır ancak yine de yeterli seviyede değildir. Hanzara otel ise bahçe aydınlatmaları gibi çok küçük bir alanda güneş enerjisini tercih etmiştir. Fakat buradan kazanılan enerji oteldeki tüketilen enerjiyi hiçbir şekilde kurtarmamaktadır. Bu da otelin bu ölçüt konusunda başarısız olduğunu ortaya koymaktadır.
- Enerji ve su tasarrufu açısından Hanzara Otel orta seviyede kalırken, diğer iki otelde tasarruf sistemleri yeterli seviyede sonuç vermiştir. Bütün otellerde sulama için yağmur suyu ve gri su kullanımı vardır, peyzaj tasarımları da iklime uygun, sulama oranını azaltacak şekilde yapılmıştır. Yücelen Otel ve Kerme Ottoman Palace Otel’de enerji tasarrufunu sağlayan enerji tasarruflu cihazlar ve elektrik sistemini aktif hale getiren oda kartları kullanılmaktadır. Hanzara otelde enerji tasarrufu adına bir bulgu bulunamamıştır.
- İç mekân aydınlatması ile enerji tasarrufu sağlama konusunda Hanzara Otel yetersizdir. Diğer iki otel ise orta seviyede tasarruf sağlayabilmektedir. Bütün otellerde aydınlatma için LED ampuller tercih edilmiştir ancak otellerin genel hacminde fotoselli aydınlatma bulunmaması enerji kaybına neden olmaktadır.

Yücelen Otel ve Kerme Ottoman Palace Otel’de aydınlatmalar odanın doğru yerlerine yerleştirilerek mekân içerisinde yayılımı sağlanmıştır. Bölgesel aydınlatmada ise doğru standartlarda kullanılarak tasarrufa destek çıkmıştır.

- İklimlendirme sistemleri sayesinde enerji tasarrufu sağlanması bakımından bütün oteller orta seviyede kalmıştır. Doğal havalandırma konusunda başarılı olan yapılarda herhangi bir mekanik havalandırma ihtiyacı bulunmadığından enerji tasarrufu yüksektir. Fakat soğutma sistemleri için bütün oteller fosil enerji kaynaklarını kullanmaktadır ve bu sistem çok fazla enerji harcamaktadır.

Oteller, kaynak kullanımı başlığı altında ele alındığı zaman elde edilen bulgular şu şekildedir;

KRİTERLER	OTELLER		
KAYNAK KULLANIMI	Hanzara Otel	Yücelen Otel	Kerme Ottoman Palace Otel
Sürdürülebilir Malzeme Kullanımı	İYİ	İYİ	İYİ
Bölgesel Malzeme Kullanım	İYİ	İYİ	İYİ
Atık Yönetimi	ORTA	ORTA	ORTA

- Sürdürülebilir malzeme konusunda bütün oteller üst seviyede yeterli bulunmuştur. Doğal malzeme kullanımı standartlaşmış olan otellerde, PVC esaslı malzemeler kullanılmamıştır.
- Bölgesel malzeme kullanımında bütün oteller son derece yeterli hatta eksiksizdir. Tüm malzemeler yöreye özgü seçilmiştir.
- Atık yönetimi tüm otellerde orta seviyede gelişim göstermiştir. Geri dönüşümlü malzemeler etkin bir biçimde ayrı toplanmaktadır ancak organik atıklar konusunda bir çalışma bulunmamaktadır.

Oteller, tasarım ve projelendirme başlığı altında ele alındığı zaman elde edilen bulgular şu şekildedir;

KRİTERLER	OTELLER		
TASARIM VE PROJELENDİRME	Hanzara Otel	Yücelen Otel	Kerme Ottoman Palace Otel
Uzun Ömürlü Yapı Tasarımı	İYİ	ORTA	ORTA
Evrensel Tasarım	KÖTÜ	KÖTÜ	KÖTÜ
Konum ve Ulaşım	İYİ	İYİ	İYİ

- Uzun ömürlü yapı tasarımında Hanzara Otel diğer iki otelden çok daha başarılı bulunmuştur. Depreme karşı tedbir sadece bu yapıda mevcuttur. Yücelen Otel ve Kerme Ottoman Palace Otel ise kullanılan malzemelerin sağlamlığı ve yıllardır binanın sağlam kalması sebebi ile orta düzey bir sonuç ortaya çıkarmıştır.
- Evrensel tasarım bütün otellerde yetersizdir. Yapılarda engelli bireylerin düşünüldüğünü gösteren hiçbir tasarım yoktur. Sadece çocuklar için çocuk havuzu bulunduran oteller, her kullanıcı tipine hitap etmemektedir.
- Konum ve ulaşım konusunda bütün oteller oldukça yeterli düzeydedir. Oteller her yere yürüme mesafesindedir ve bisikletle ulaşım imkânı sağlamaktadır. Toplu taşımaya bölgenin küçüklüğünden dolayı ihtiyaç duyulamamıştır.

Oteller; kültürel değerlerin korunması ve kullanıcı eğitimi başlığı altında ele alındığı zaman elde edilen bulgular şu şekildedir;

KRİTERLER	OTELLER		
KÜLTÜRELDEĞERLERİN KORUNMASI VE KULLANICI EĞİTİMİ	Hanzara Otel	Yücelen Otel	Kerme Ottoman Palace Otel
Geleneksel Mimarinin Korunması	İYİ	İYİ	İYİ
Yerel Lezzetlerin Korunması	KÖTÜ	ORTA	İYİ
Kullanıcıyı Bilgilendirme	ORTA	ORTA	İYİ

- Geleneksel mimarının korunması, bütün otellerde başarıyla sağlanmış olan bir maddedir. Akyaka'nın geleneksel mimari üzerine kurulu olması bunun en büyük etkenidir.
- Yerel lezzetlerin korunması, Kerme Ottoman Palace Otel'de başarı göstermiş, Yücelen Otel'de orta seviyede kalmış, Hanzara Otel'de ise eksik bulunmuştur. Otellerde yerel lezzetler bulunsa da fastfood kültürüne de yer verilmiştir.
- Kullanıcıyı bilgilendirme konusunda Hanzara Otel ve Yücelen Otel orta seviyede kalırken Kerme Ottoman Palace Otel üst seviye sonuç vermiştir. Kerme Ottoman Palace otelde, eski geleneklerin yaşatılmaya çalışılması ve müşterilere verilen dosyada mevcut olan iç dekorasyonu ve otel mekânlarını açıklayan tanıtım yazısı başarı seviyesini artırmıştır.

Oteller, yerel ekonomi başlığı altında ele alındığı zaman elde edilen bulgular şu şekildedir;

KRİTERLER	OTELLER		
YEREL EKONOMİ	Hanzara Otel	Yücelen Otel	Kerme Ottoman Palace Otel
Yerli Halkın Çalışması	İYİ	İYİ	İYİ
Yiyecek ve İçeceklerde Yerli Tüketim	İYİ	İYİ	İYİ
Yapı Malzemelerinde Yerel Seçimler	İYİ	İYİ	İYİ

- Bütün oteller yerel halkı çalıştırma ve yerel kalkınmaya destek sağlama açısından yeterli seviyede bulgular vermiştir.
- Yiyecek ve içeceklerde yerli tüketim bütün otellerde yeterli seviyededir. Ürünler yerel satıcılardan temin edilmektedir.
- Yapı malzemelerinde bütün oteller yerel malzeme kullanımını tercih etmiştir. Binalarda kullanılan malzemeler yöreye özgü olduğundan hem ekonomiye hem de nakliye esnasında enerji tasarrufuna katkısı bulunmaktadır.

Elde edilen veriler sonucunda, incelenmiş olan otel yapılarının yavaş şehir kriterleri gözetilerek oluşturulan maddelerde, sürdürülebilirlik ilkelerine göre daha başarılı olduklarını söylemek mümkündür.

Geleneksel mimariyi yaşatmak ve yerel malzemeler ile çözümler üretmek Akyaka merkezinde başarılı bir şekilde uygulanmaktadır. Yerel malzeme başlığı ile ilintili olan kaynak kullanımı kriterleri, geleneksel yapıların bölgeye hâkim olmasından dolayı otellerde yeterli seviyede sonuç vermiştir.

Oteller arasından Hanzara otel, diğer yapılara göre daha eski bir tarihe ve dolayısı ile eski yapım tekniklerine sahiptir. Bu sebepten birçok maddede çok daha alt seviyelerde kaldığı çalışmada açıkça görünmektedir. Yücelen Otel’de bulunan ve incelemeye tabi tutulan Çakırhan Konağı da eski tarihli bir yapıdır. Ancak Yücelen otel tek bir yapıdan oluşmadığından ve yakın zamana kadar yeni yapım teknolojileri

de kullanılarak büyümeye devam ettirildiğinden dolayı Hanzara otele oranla çok daha üstün bir başarı yakalamıştır. Yapım tarihi en yeni Kerme Ottoman Palace Otel, incelen yapılar içerisinde bütün maddeler ele alındığında diğerlerine oranla daha sürdürülebilir ve yavaş şehir niteliklerine sahip olan otel olarak sonuçlanmıştır.

Otellerin yavaş şehir kriterleri bağlamında ele alındığı zaman çok daha olumlu bulgular veriyor olması, bölgenin yavaş şehir unvanını destekler niteliktedir. Ancak unutulmamalıdır ki sürdürülebilirlik yavaş şehir kavramının bel kemiğini oluşturan ve ortaya çıkmasına vesile olan en önemli ölçüttür. Otellerin bu konularda daha etkin çalışması ve özellikle enerji tasarrufu, atık yönetimi ve evrensel tasarım konusunda yeni stratejiler geliştirmesi gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- Acuner, E. (2015).** Cittaslow (Sakin Şehir) Olma Yolunda İlk Adım.Trabzon: Celepler Yayıncılık.
- Aksoy, M., ve Bucak, H.B. (Yapımcı). (2016).** Sakin Şehir-Akyaka. Ankara: TRT.
Alp Han Kişisel İletişim, 2018.
- Arapgirlioğlu, K., ve Yener, Z. (2007).** Kentler,Sürdürülebilirlik Ve Bir "Yerel Gündem 21" Öyküsü. Dosya 05, 58-65.
- Aykal F.D., Gümüş B. ve Özbudak Akça, Y.B. (2009).** Sürdürülebilirlik Kapsamında Yenilenebilir ve Etkin Enerji Kullanımının Yapılarda Uygulanması, Dicle Üniversitesi, Yenilenebilir Enerji Kaynakları Sempozyumu, Diyarbakır.
- Aytıs, S., ve Polatkan, I. (2009).** Sürdürülebilir Tasarım Kavramında Temel İlkelerin Yapı ve Toplum Ölçeğine Değerlendirilmesi. İstanbul.
- Baydar, A.İ. (2013).** Değişen Kentleşme Yaklaşımları ve Yavaş Kent (Cittaslow) Akımı, Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Isparta.
- Bayram, Ö.F. (2014).** Doğu Karadeniz Bölgesinde Geçmişten Günümüze Vernaküler Mimari, Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Baysan, O. (2003).** “Sürdürülebilirlik Kavramı ve Mimarlıkta Tasarıma Yansıması”, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Beyhan, Ş. G. (2004).** Sürdürülebilir Çevreler İçin Planlama-Tasarım-Uygulama Kurgusu İçerisinde Davras Dağı Ölçeğinde Sürdürülebilir Malzeme Seçimi. Sürdürülebilir Çevre İçin Enerji Denetimi-Yalıtım Kongresi ve Sergisi Bildiri Kitabı. 11-12 Ekim 2004. İstanbul: İzoder, 113-119.
- Bilir, Ş. (2014).** Alternatif Enerji Sistemleri Ders Notları, Selçuk Üniversitesi, Konya.

- Bourdeau, L. (1999).**Sustainable Development And The Future Of Construction: A Comparison Of Visions From Various Countries. Bulding Research And Inbiçimation. 27(6), 354-366.
- Campbell, S. (1996).** Green cities, growing cities, just cities Urban planning and the contradictions of sustainable development. Journal of the American Planning Association, 62(3), 296-312.
- Canlı, V.D. (2016).** Yavaş Şehir Akımı ve Sürdürülebilirlik: Konaklama İşletmeleri Açısından Değerlendirme Muğla-Akyaka Örneği, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Cebeci, N. (2005).** Enerji Tasarrufu ve Mimar. Ege Üniversitesi Güneş Enerjisi Enstitüsü 4. Yenilenebilir Enerjiler Sempozyumu ve Sanayi Sergisi Bildirisi. İzmir.
- Ciravoğlu, A. (2006).** “Sürdürülebilirlik Düşüncesi-Mimarlık Etkileşimine Alternatif Bir Bakış: ‘Yer’ in Çevre Bilincine Etkisi”, Doktora Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Colantonio, A. (2007).** Social Sustainability: An Exploratory Analysis of its Definition, Assessment. Oxford.
- Çakar, D. (2016).** Kültürel Mirası Koruma Bağlamında “Yavaş Şehir” (Cittaslow) Hareketi: Türkiye Örneği, Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Çakırhan, N. (2005).**Yapı Sanatında Yarım Yüzyıl Geleneksel Mimarinin Şiiri Nail Çakırhan. İstanbul: Efe Yayınları.
- Çınar, A.A. (2007).** Akyaka Sözlü Tarihi ve Gökova Havzası Halk Kültürü. Akyaka BelediyesiYayınları,2, İzmir: Hürriyet Matbaası.
- Değer, G. (2012).** Muğla kent merkezi geleneksel dokusunun araştırılması: MuğlaMerkez, Ula ve Yeşilyurt evlerinin karşılaştırmalı değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.

- Denker, M. (2002).** Sosyal Bilimlerde Yöntem ve Bilimsel Rapor Hazırlama Teknikleri Ders Notları. 8. Basım, Kütahya.
- Doğutürk, G. (2010).** Mimari Ve Yaşam Kalitesi Bağlamında Yavaş Şehir Hareketi ve Seferihisar Örneği, Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul.
- DPT, (2010).** KENTGES Bütünleşik Kentsel Gelişme Stratejisi ve Eylem Planı. Resmi Gazete.
- Dresdner, S. (2008).** The Principles Of Sustainability. Earthscan Publishing, 2, 33.
- Edwards, B. (1999).** Sustainable Architecture: European Directions And Building Design. England: Architectural Press, Vii-Xviii, 229-238.
- Ekincek, S. (2014).** Sakin Şehir (Cittaslow) Yöneticilerinin Sakin Şehir Hareketine Ve Sürdürülebilirliğe Yönelik Değerlendirmeleri, Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Erel, H. (Editör). (2015).** Sabah Aktüel. Ankara: TRT.
- Erengözgin, Ç. (2005).** Enerji Mimarlığı. Ege Üniversitesi Güneş Enerjisi Enstitüsü 4. Yenilenebilir Enerjiler Sempozyumu ve Sanayi Sergisi Bildiri Özetleri, 47-48.
- Erten, D. (2011).** Yeşil Binalar. Ankara: Sürdürülebilir Üretim ve Tüketim Yayınları,32.
- Erten, S.(2009).** CittaSlow/Yavaş Şehir Seferihisar. Arredamento Mimarlık Dergisi. 9, 106-109.
- Fisunoğlu, M. (1997).** Sürdürülebilir Kalkınma ve Ekonomi. Sürdürülebilir Kalkınmanın Uygulanması (tartışma toplantısı) Ankara: Türkiye Çevre Vakfı, 13-21.
- Fromm, E. (1997).** Sahip Olmak ya da Olmamak. (Çeviren: Aydın Arıtan). İstanbul: Arıtan Yayınevi.

- Gauzin-Müller, D. (2002).** Sustainable Architecture and Urbanism. İtaly: Birkhauser
- Göçkan, E. (2012).** İzmir İli Yavaş Şehir Seferihisar Örneğinde Doğal Ve Kültürel Yapı Üzerine Araştırmalar, Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi, İzmir.
- Gökçe Onur Kişisel Arşiv, 2018.
- Gökçe Onur Kişisel Arşiv, 2019.
- Güler, M. (2016),** Sürdürülebilir Tasarım Ölçütleri Bağlamında Yeşil Ofis Binalarının Analiz ve Karşılaştırması, Selçuk Üniversitesi-Hacettepe Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, Konya.
- Gürel Üçer, Z.A. (2009).** Kentsel Yaşam Kalitesinin Belediye Hizmetleri Kapsamında Belirlenmesine ve Geliştirilmesine Yönelik Bir Yaklaşım: Orta Ölçekli Kent Örnekleri, Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Habitat II (1996b).** United Nations, Second International Conferance on Human Settlements (Habitat II), İstanbul.
- Kaleli, E. (2008).** Geleceğin Mekanlarında Engelliler ve Evrensel Tasarım Kavramına Bir Bakış. 1. Ulusal İç Mimarlık Sempozyumu: 22-24 Ekim 2008, İstanbul: Bildiriler, İstanbul: Oranj Matbaası,128-134.
- Karancı, N., Akşit, B., Anafarta, M. ve Oğul, M. (1999).** Depremlere Karşı Hazırlıklı Olalım. ODTÜ Afet Yönetimi Uygulama ve Araştırma Merkezi, Ankara.
- Keleş, R., ve Hamamcı, C. (1993).** Çevrebilim. Ankara: İmge Kitabevi Yayınları.
- Kerim Yanık Kişisel İletişim, 2018.
- Keskin, E. B. (2015).** Yavaş Şehir. İstanbul: Uludağ yayınları.
- Koç, D. ve Taş, T. (2015).** Bu Şehirler Çok Sakin. İstanbul: Doğan Burda Yayıncılık, 22-24.

Kostulska, E. G., Holowiecka, B. and Kwiatkowski, G. (2011). "Cittaslow International Network: An Example of a Globalization Idea?", In The Scale of Globalization. Think Globally, Act Locally, Change Individually in the 21st Century. University of Ostrava Pub., Ostrava, 186-192.

Köse Doğan, R. (2013). Ekolojik Tasarımlar ve Sürdürülebilirlik Kavramı. Ev Dizayn, 1(4), 46-50.

Küçüktaşdemir, G. Ö. (2014). Farklı Ölçekteki Yerleşkelerde Sürdürülebilirlik Kavramı Yavaş Şehir Hareketi (Cittaslow) Bağıntısı. (Derleyen: Bilge Sayıl Onaran). Sürdürülebilir Kent Modeli Olarak Urfa Halfeti'nin Yavaş Şehir (Cittaslow) Hareketi Bağlamında Değerlendirilmesi. Ankara: Emek Ofset, 13-29.

Malçok, K. (2018). Bilim Merkezlerinde Sürdürülebilir İç Mekan Kriterleri; Konya Bilim Merkezi Örneği, Selçuk Üniversitesi-Hacettepe Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, Konya.

Matthews, J. (1996). "Social Processes And Urban Developement" in Buckingham. Environmental Planning And Sustainability,33-53.

Maywald, C., and Riesser, F. (2016). Sustainable -The Art Of Modern Architecture. Procedia Engineering, 238-248.

Mendilcioğlu, R.F. (2017). Parametrik Tasarım Yönteminin Sürdürülebilir İç Mekânlarda Doğal Aydınlatmaya Etkisi, Sanatta Yeterlilik Tezi, Hacettepe Üniversitesi. Ankara.

Mutdoğan, S. (2011). Çok Katlı Konut Yapılarında Sürdürülebilir İç Mekan Tasarım Kriterleri, Sanatta Yeterlilik Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

Nurullah Bey Kişisel İletişim, 2018.

Onaran, D.C. (2013). Yavaş Şehirlerde Kentsel Kimlik, Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul.

Onions, C. T. (1964). The Shorter Oxford English Dictionary. Oxford: Clarendon Press.

Oruç Özkan Kişisel İletişim, 2018.

Özgenç, Ö.(2012). İdeal Toplum Düzeni Arayışında Kurgulanan Kentsel Planlamalar, Ütopyalar Ve Yavaş Şehir Akımı, Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul.

Özkan, H.C. (2011). Bir Sürdürülebilir Kent Modeli: Yavaş Şehir Hareketi, Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul.

Öztürk, S. (2014). Sürdürülebilirlik Bağlamında İç Mekan Tasarımının Geleceği, Sanatta Yeterlilik Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.

Poyraz, M. (2015). Sürdürülebilir Tasarım Ve Seramik Kaplama Sektöründe Sürdürülebilirlik. Sanatta Yeterlilik Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, İstanbul.

Saydam, A. (2016). İletişimin Derin Mavisi Sürdürülebilirlik. İstanbul: Boyut Yayıncılık.

Serin, A. (2009). Türkiye Beş Yılda Temiz Enerjiye Geçebilir, Hürriyet –Çevre Eki, 8.

Sev, A. (2009). Sürdürülebilir Mimarlık. İstanbul: Yapı Endüstri Merkezi.

Sev, A. ve Canbay, N. (2009). Dünya Geneline Uygulanan Yeşil Bina Değerlendirme ve Sertifika Sistemleri. Yapıda Ekoloji Yapı Ek, 42-47.

Sezgin, M., ve Ünüvar, Ş. (2011). Sürdürülebilirlik ve Şehir Pazarlaması Ekseninde Yavaş Şehir. Konya: Çizgi Kitabevi.

Sırım, V. (2012). Çevreyle Bütünleşmiş Bir Yerel Yönetim Örneği Olarak “Sakin Şehir” Hareketi Ve Türkiye’nin Potansiyeli, Tarih Kültür ve Sanat Araştırmaları Dergisi, 1(4), 119-131.

- Süel, A.B.(2003).** “Çevre Dostu Ürün Kavramı ve Tüketime Yansımaları”, Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Süzer, Ö. (2012).** Karma Kullanımlı Çok Katlı Konut Yapılarında Sürdürülebilir Tasarım Kriterleri, Sanatta Yeterlilik Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Şahin, Z. (2017).** Aktüel Turizm Türü Olarak Cittaslow Organizasyonu, Türkiye ve Dünyadaki Örnekleriyle Cittaslow Faaliyetlerinin Pazarlaması Açısından Bir Swot Analizi, Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi İstanbul.
- T.C. Çevre ve Orman Bakanlığı. (2003).** Çevresel Etki Değerlendirmesi ve Planlama Genel Müdürlüğü “Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği”, T.C. Resmi Gazete, 16.12.2003.
- Terzi, S. (2019).** Sürdürülebilir Çevre Açısından Uygun Yapı Ürünlerinin Seçimi, Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Tevfik Toprakçı Kişisel İletişim, 2018.
- The European Commission and others. (1999).** A green Vitruvius : principles and practice of sustainable architectural design. London: James & James.
- Ula Belediyesi Arşivi, 2018.
- Ulusoy, A., Vural, T. (2001).** “Kentleşmenin Sosyo Ekonomik Etkileri”. Belediye Dergisi, Cilt:7, Sayı:12, Ankara, 9-20.
- UN - Çevre Bakanlığı (1993).** Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma konferansı (UN-CED) Ankara
- Uslu, A. (2009).** Sürdürülebilir Yeşil Kent Fikirleri, Örnekleri ve Türkiye İçin Dersler. XXI. Uluslararası Yapı ve Yaşam Kongresi Bildiriler Kitabı. 20-21 Mart 2009. TMMOB Mimarlar Odası, 57.

- Uslu, O. (1997).** Ekonomik ve Ekolojik Uygulamalarda Sürdürülebilir Kalkınmanın Yeri. Sürdürülebilir Kalkınmanın Uygulanması (tartışma toplantısı) Ankara: Türkiye Çevre Vakfı, 23-35 .
- Uysal, Y. (2002).** Uluslararası Platbiçimlerde Çevre. Mimar.ist, 6, 44-46.
- Winchip, S.M. (2007).** Sustainable Design for Interior Environments. New York: Fairchild Publications, Inc.
- Yalçınar Ercoşkun, Ö. (2018).** Sürdürülebilir Kentsel Planlama ve Tasarım:Dünya Örnekleri. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Yanar, N. (2017).** Mimari Tasarımda “Sürdürülebilirlik ve Ekoloji” Anlayışının Konya Bağlamında İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Yazar, K.H. (2006).** “Sürdürülebilir Kentsel Gelişme Çerçevesinde Orta Ölçekli Kentlere Dönük Kent Planlama Yöntem Önerisi”, Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Yeang, K. (1999).** The Green Skyscraper. The Basis For Designing Sustainable Intensive Buildings. Munich: Prestel.
- Yeang, K. (2006).** Ecodesign: A Manual for Ecological Design. Great Britain: Wiley-Academy.
- Yeang, K. (2008).** Ekotasarım, Ekolojik Tasarım Rehberi. İstanbul: Yapı Endüstri Merkezi A.Ş.
- Yener, A. K. (2007).** Binalarda Günışığı Yararlanma Yöntemleri: Çağdaş teknikler. VIII. Ulusal Tesisat Mühendisleri Kongresi, Bildiriler Kitabı, 231-241.
- Yıldırım, K. (1991).** Endüstri Meslek Liseleri İçin Sıhhi Tesisat Bölümü Meslek Teknolojisi Iı. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Yılmaz, M. (2008).** Ankara: Sustainable Housing Considerations for Turkey, Hacettepe University Publications.

Yurtseven, N., Rıdvan H., Kaya, O. ve Harman, S., (2010). Yavaş Hareketi. Detay Yayıncılık, 2010, Ankara.

Yüksel Özmen, Ş., Birsen, Ö., Birsen, H., ve Özgün Çıtak, Ş. (2017). Salyangozun İzinde: Türkiye'nin Sakin Şehirleri. Ankara: Anı Yayıncılık.

URL KAYNAKLAR

URL1.<http://www.dildernegi.org.tr>, 23.12.2018.

URL2. <https://www.bilgiustam.com/surdurulebilirlik-nedir/>, 25.12.2018.

URL3.<http://www.un.org/en/ga/president/65/issues/sustdev.shtml>, 25.12.2018.

URL4. <https://www.yesilist.com/surdurulebilirlik-nedir/>, 25.12.2018.

URL5. <https://www.yesilist.com/sur101-surdurulebilirlik-kavramina-kisa-bir-giris/>, 28.12.2018.

URL6. <http://www.tdk.gov.tr/>, 28.12.2018.

URL7. <http://cittaslowturkiye.org/>, 22.01.2018.

URL8. https://www.inbiçimagiovani-italia.com/karte_von_orvieto.htm, 23.01.2018.

URL9. <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Orvieto-Street.jpg>, 23.01.2018,

URL10. <http://www.kulturpfad-franken.de/englisch/hersbruck/hersbruck.html>, 24.01.2018.

URL11. <https://www.frankentourismus.de/orte/hersbruck-235/>, 24.01.2018.

URL12.https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Hersbruck,_Haus_Ostbahnstra%C3%9Fe_2.jpg, 24.01.2018.

URL13. <http://www.hersbruckevangelisch.de/kirchengebäude/aufstehungskirche/>, 24.01.2018.

URL14. <http://hersbruck.de/stadt-undgaeste/stadtportrait/cittaslow/>, 24.01.2018.

URL15.https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Ludlow_Castle_as_seen_from_the_tower_of_St.Laurence%27s_Church.jpg, 24.01.2018.

URL16.http://www.paradoxplace.com/Photo%20Pages/UK/Britain_Centre/Ludlow/Ludlow.htm, 24.01.2018.

- URL17.** <http://www.cittaslowludlow.org.uk/>, 24.01.2018.
- URL18.** <https://yandex.com.tr/harita>, 24.04.2019.
- URL19.** <https://cittaslowturkiye.org/cittaslow-akyaka/>, 04.02.2018.
- URL20.** <http://http://www..hurriyet.com.tr/akyaka-nin-gerdanligi-mavi-bayrak-asildi-37137511>, 25.01.2018.
- URL21.** <http://akyaka.bel.tr/>, 18.02.2019.
- URL22.** <http://www.akyakahakkindahersey.com/>, 18.02.2019.
- URL23.** http://www.akyakakultursanat.com/nail_cakirhan2.html, 18.02.2019.
- URL24.** <http://erbaagazetesi.com/erbaa-belediyesi-41-okula-atik-kutusu-dagitti/928/>, 18.02.2019.
- URL25.** <https://www.google.com/maps/>, 18.04.2019.
- URL26.** <https://www.gokovayucelen.com/>, 18.04.2019.
- URL27.** <https://www.etstur.com/Yucelen-Otel>, 22.04.2019.
- URL28.** <http://www.kermeottoman.com.tr/>, 22.04.2019.
- URL29.** <https://www.tripadvisor.com.tr/>, 22.04.2019.
- URL30.** <http://www.surdurulebilirkalkinma.gov.tr/>, 05.07.2019.
- URL31.** <http://www.tr.undp.org/>, 05.07.2019.
- URL32.** <http://www.unesco.org.tr>, 05.07.2019.
- URL33.** <https://www.bizevdeyokuz.com/sigacik-seferihisar-gezilecek-yerler/>, 25.01.2018.
- URL34.** <https://www.kronikgezgin.com/sigacik-gezi-rehberi/amp/>, 26.01.2018.

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı	Gökçe ONUR
Doğum Yeri	Erzurum
Doğum Tarihi	11.07.1994
Medeni Durumu	Bekar
Öğrenim Durumu	
Derece	Okulun Adı
İlköğretim	Esentepe Koleji
Ortaöğretim	Esentepe Koleji
Lise	Osman Nuri Hekimoğlu Anadolu Lisesi
Lisans	Selçuk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümü
Yüksek Lisans	Selçuk Üniversitesi - Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İç Mimarlık Ve Çevre Tasarımı Ana Bilim Dalı
Becerileri	Autocad, 3dmax, MsOffice, Photoshop, CorelDraw, El eskizi
İlgi Alanları	İç Mimari, Mobilya, Tasarım, Sanat, Resim,
İş Deneyimi	Konya Gıda Tarım Üniversitesi İç Mimarlık Bölümü Araştırma Görevlisi,2019 – Halen devam ediyor.
Aldığı Ödüller	Fakülte Birinciliği Plaketi Bölüm Birinciliği Plaketi
Hakkımda bilgi almak için önerebileceğim şahıslar	Prof.Dr.Meltem YILMAZ - meltemy@hacettepe.edu.tr Doç.Dr.Rabia KÖSE DOĞAN - rabiakose@selcuk.edu.tr Prof.Dr.Ayhan Azzem AYDIÖZ - ayhan.aydiinoz@gidatarim.edu.tr
Cep Telefonu	0 (553) 411 85 03
E-Posta	gokceonur1994@hotmail.com
Adres	Alavardı Mahallesi, Dağardı Sokak, Yakayolu Siteleri A Blok 5/23 Meram/KONYA